

JUNI 2025
ENERGINET

UDVIDELSE AF HØJSPÆNDINGSSTATION VED IDOMLUND

MILJØKONSEKVENSRAPPORT

COWI

JUNI 2025
ENERGINET

UDVIDELSE AF HØJSPÆNDINGSSTATION VED IDOMLUND

MILJØKONSEKVENSRAPPORT

PROJEKTNR.

A251523-006

DOKUMENTNR.

03

VERSION

4.0

UDGIVELSESDATO

30. juni 2025

BESKRIVELSE

Miljøkonsekvensrapport

UDARBEJDET

ASHL, RIFP, MEND

KONTROLLERET

HSLY, LBRO, LOCR

GODKENDT

HSLY

INDHOLD

1	Indledning	9
1.1	Læsevejledning	10
2	Ikke-teknisk resumé	11
2.1	Landskab, visuelle forhold og kulturarv	11
2.2	Natur og biodiversitet	12
2.3	Natura 2000-områder	13
2.4	Overfladevand	14
2.5	Grundvand	14
2.6	Befolkningens levevilkår – Trafikafvikling og -sikkerhed	15
2.7	Menneskers sundhed – Støj	15
3	Projektbeskrivelse	16
3.1	Projektområdet	16
3.2	Tekniske komponenter og bygninger	17
3.3	Projektområdets indretning	20
3.4	Anlægsfase	23
3.5	Demonteringsfasen	25
3.6	Planforhold	26
3.7	Referencer	29
4	Miljøvurderingsproces	30
4.1	Lovgivning og myndighedsforhold	30
4.2	Miljøvurderingsproces	30
4.3	Afgrænsning af miljøemner	32
5	Principper og metoder for vurderingen	37
5.1	Vurderingsmetode	37
5.2	Referencescenarie og alternativer	38
5.3	Kumulative projekter	42
5.4	Referencer	45

6	Landskab, visuelle forhold og kulturarv	46
6.1	Lovgrundlag	46
6.2	Metode	46
6.3	Miljøstatus og mål	48
6.4	Visualiseringer	59
6.5	Vurdering af miljøpåvirkninger	82
6.6	Kumulative effekter – Ny koblingsstation	87
6.7	Afværgetiltag	88
6.8	Overvågning	89
6.9	Sammenfatning	89
6.10	Referencer	91
7	Natur og biodiversitet	92
7.1	Lovgrundlag og miljømål	92
7.2	Metode	95
7.3	Miljøstatus og mål	98
7.4	Vurdering af miljøpåvirkninger	116
7.5	Afværgetiltag	128
7.6	Kumulative virkninger	140
7.7	Sammenfatning	141
7.8	Referencer	141
8	Natura 2000-områder	143
8.1	Lovgrundlag	143
8.2	Metode	144
8.3	Miljøstatus og mål	145
8.4	Natura 2000-væsentlighedsvurdering	148
8.5	Referencer	149
9	Overfladevand	151
9.1	Lovgrundlag	151
9.2	Metode	151
9.3	Miljøstatus og mål	151
9.4	Vurdering af miljøpåvirkninger	157
9.5	Afværgetiltag	158
9.6	Overvågning	158
9.7	Sammenfatning	158
9.8	Referencer	159
10	Grundvand	160
10.1	Lovgrundlag	160
10.2	Metode	160
10.3	Miljøstatus og mål	160
10.4	Vurdering af miljøpåvirkninger	162
10.5	Afværgetiltag	164
10.6	Overvågning	165

10.7	Sammenfatning	165
10.8	Referencer	165
11	Trafikafvikling og -sikkerhed	166
11.1	Lovgrundlag	166
11.2	Metode	166
11.3	Miljøstatus og mål	166
11.4	Vurdering af miljøpåvirkninger	168
11.5	Kumulative effekter	169
11.6	Afværgetiltag	169
11.7	Overvågning	169
11.8	Sammenfatning	169
11.9	Referencer	170
12	Støj	171
12.1	Lovgrundlag	171
12.2	Metode	172
12.3	Miljøstatus og mål	176
12.4	Vurdering af miljøpåvirkninger	176
12.5	Kumulative effekter	181
12.6	Afværgetiltag	185
12.7	Overvågning	185
12.8	Sammenfatning	185
12.9	Referencer	186

Bilag:

Bilag A: Besigtigelsesnotat, COWI, 13.11.2024

Bilag B: Undersøgelse af padder og markfirbens forekomst i Holstebro Kommune 2024, Amphi Consult, 31.10.2024

Bilag C: Regnvandshåndteringsplan, COWI, 09.04.2025

Bilag D: Støjredegørelse, COWI, 07.11.2024

1 Indledning

Energinet ønsker at udvide den eksisterende højspændingsstation Idomlund i Holstebro Kommune med i alt ca. 8,5 ha i sammenhæng med det nuværende stationsareal på ca. 11,7 ha beliggende ved Idomlundvej. Derudover findes et eksisterende stationsareal på 8,7 ha under opførelse ved Ringkøbingvej. Begge nuværende stationsarealer ligger inden for gældende lokalplanområde på ca. 37,3 ha.

Baggrunden for projektet er at fremtidssikre højspændingsstationen, da den ligger som et strategisk knudepunkt i det overordnede elnet. Udvidelsen er bl.a. nødvendig for at imødegå yderligere forbrug og vedvarende energiproduktion i området. Udvidelsen giver mulighed for at tilslutte flere Vedvarende Energianlæg (VE-anlæg), som fx solcelleanlæg og landvindmøller foruden en tilslutning af en kommende havvindmøllepark i Nordsøen. Derudover øger det muligheden for etablering af anlæg, hvor strøm udnyttes til at fremstille brint (Power-to-X-anlæg).

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens¹ bilag 2, punkt 3c "Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet".

Energinet har jf. lovens § 19, stk. 4 anmodet om, at projektet miljøvurderes.

Da Energinet er bygherre, er det Miljøstyrelsen, der er myndighed for miljøvurderingsprocessen, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 2.²

Parallelt med miljøvurdering og godkendelse af projektet tilvejebringer Holstebro Kommune forslag til lokalplan nr. 1230 og kommuneplantillæg nr. 21, der muliggør projektet. Plangrundlaget omfatter et område på ca. 46 ha, der miljøvurderes af Holstebro Kommune iht. miljøvurderingslovens afsnit II, og miljøvurderingen dokumenteres i en selvstændig miljørapport. De to parallelle miljøvurderingsprocesser er søgt koordineret i videst muligt omfang myndighederne imellem.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² Bekendtgørelse nr. 806 af 14/06/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

1.1 Læsevejledning

Efter indledningen i kapitel 1, følger i kapitel 2 et ikke-teknisk resumé, der opsummerer de vigtigste pointer fra miljøkonsekvensrapporten og formidler dem på en måde, der gør det let at få overblik over projektet og dets påvirkning – også for folk uden forhåndskendskab til de fagområder, der behandles.

Kapitel 3 omfatter en projektbeskrivelse, som beskriver projektet og de detaljer, der er nødvendige for vurderingen i de enkelte fagkapitler samt afgrænsning af projektområdet og de alternativer, der er vurderet. Desuden redegøres for relevante planforhold.

Kapitel 4 omfatter en beskrivelse af miljøvurderingsprocessen, herunder med redegørelse for lovgrundlag, myndighedsforhold, offentlighedsfaser og afgrænsning af miljøfaktorer, hvis påvirkning vurderes.

Kapitel 5 omfatter miljøvurderingens principper og metoder, herunder med redegørelse for den overordnede vurderingsmetode, projektets referencescenarie og relationen til andre planer og projekter, som en udvidelse af Trige højspændingsstation kan påvirke eller agere kumulativt sammen med.

Kapitel 6–12 er fagkapitler om:

- › Landskab, visuelle forhold og kulturarv
- › Natur og biodiversitet
- › Natura 2000-områder
- › Overfladevand
- › Grundvand
- › Befolkningens levevilkår – Trafikafvikling og -sikkerhed
- › Menneskers sundhed – Støj

Alle fagkapitler er opbygget ens og indeholder:

- › Lovgrundlag
- › Metode
- › Miljøstatus og mål
- › Konsekvensvurdering
- › Kumulative effekter, hvis relevante for emnet
- › Afværgetiltag
- › Overvågning
- › Sammenfatning
- › Referencer

2 Ikke-teknisk resumé

Dette ikke-tekniske resumé opsummerer de forventede påvirkninger fra projektet for udvidelse af Energinets højspændingsstation ved Idomlund.

2.1 Landskab, visuelle forhold og kulturarv

Samlet set er det for påvirkning af visuelle, landskabelige og kulturarvsmæssige forhold i driftsfasen vurderet, at:

- › Landskabet i og omkring projektområdet på grund af forskellige arealanvendelser i form af intensiv landbrugsdrift, plantager, militært øvelsesterræn, vejanlæg mv. samt tilstedeværelse af større tekniske anlæg fremstår som et i forvejen relativt komplekst og forstyrret landskab.
- › Landskabets grundlæggende karaktergivende træk i form af et jævnt terræn, marker af middelstor størrelse med parallelle læhegn samt tilstedeværelsen af plantager på trods af kompleksiteten fortsat er tydelige både i og omkring projektområdet.
- › Projektområdet vil kunne rumme yderligere tekniske anlæg, hvis disse tilpasses landskabets middelstore skala og den eksisterende mark- og beplantningsstruktur.
- › Den aktuelle udvidelse af højspændingsstationen samlet set vil medføre en moderat påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i og omkring projektområdet, idet
 - › udvidelsen i skala og udformning vil afvige fra de grundlæggende karaktergivende landskabstræk i og omkring projektområdet,
 - › udvidelsen vil finde sted i direkte tilknytning til en tekniske anlæg,
 - › udvidelsen i skala er sammenlignelig med den eksisterende station, luftledninger samt anlægget syd for projektområdet, mens den vurderes at underordne sig de eksisterende vindmøller,
 - › dele af udvidelsen vil være sløret eller skjult af eksisterende levende hegn samt den fremtidige beplantning, mens andre dele vil fremstå mere markante, idet de høje tekniske komponenter vil kunne ses over både den fremtidige og eksisterende beplantning.
- › Påvirkningen af de landskabelige værdier, der ligger til grund for udpegningen af det nationale geologiske interesseområde "Skovbjerg Bakkeø" vil være **ubetydelig**, og at projektet som følge heraf ikke er i strid med formålet med udpegningen af det nationale interesseområde, idet
 - › den geologisk interessante overgang mellem bakkeø og hedeslette, der vidner om områdets geologi, ikke opleves i nævneværdigt omfang i og omkring projektområdet,
 - › der ikke i hverken den nationale udpegning eller i Holstebro Kommunes landskabsanalyse peget på særlige udsigter eller øvrige geologisk interessante elementer i eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

- › Påvirkningen af Idomlund Plantages værdi som landskabselement samlet set vil være **lille**, idet
 - › skovbrynet omkring plantagen vurderes at være af begrænset landskabelig værdi, idet det i forvejen er stærkt påvirket af tidligere rydninger samt eksisterende tekniske anlæg og bygninger,
 - › projektet alt andet lige vil medføre en irreversibel påvirkning af det eksisterende skovareal og skovbryn,
- › Påvirkningen af den landskabelige værdi af fortidsminderne i og omkring projektområdet samlet set vil være **lille**, idet
 - › Der allerede i dag findes væsentlige og markante tekniske anlæg, bebyggelse og veje i omgivelserne omkring fortidsminderne, hvilket i betydelig grad påvirker oplevelsen af højene i landskabet, herunder indblik til og udsyn fra højene.
 - › den nordligste gravhøj ligger i skov, hvilket slører indblik og udsyn.
- › Påvirkningen af de landskabelige interesser, der skal varetages med Herning Kommunes udpegninger af områder med særlige landskabelige værdier samt af større uforstyrrede landskaber vil være **ubetydelig**, idet
 - › Projektområdet ligger ca. 5,6 kilometer fra den nærmeste landskabelige udpegningsområde, og at udvidelsen af stationen ikke vil kunne erkendes herfra.
- › Den kumulative effekt på landskab og visuelle forhold for så vidt angår den nye koblingsstation til strøm fra Nordsøen, der planlægges etableret vest for projektområdet, vil være **moderat**, idet
 - › Koblingsstationen i lighed med det aktuelle projekt vil afvige fra områdets grundlæggende karaktergivende landskabstræk i både skala og udformning.
 - › Koblingsstationen i lighed med det aktuelle projekt skalamæssigt vil harmonere med den eksisterende station og det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet, men vil underordne sig vindmøllerne i området.

Samlet vurderes projektet at ville medføre en **moderat** påvirkning af visuelle, landskabelige og kulturarvmæssige forhold.

2.2 Natur og biodiversitet

Samlet set er det for projektets påvirkning på eksisterende naturforhold vurderet, at:

- › Udvidelsen af højspændingsstation placeres således, at den overlapper med forekomst af en § 3-beskyttet sø. Således vil det i forbindelse med anlægsarbejdet være nødvendigt at nedlægge søen og derved lave en tilstandsændring. Hvorfor der er behov for en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Ved benyttelsen af de

beskrevne anlægsmetoder, forventes der samlet set at ske en **væsentlig** påvirkning af de § 3-beskyttede naturtyper idet projektet medfører nedlæggelse af en § 3-beskyttet sø.

- › Udvidelsen af højspændingsstation placeres således, at den overlapper med forekomst af fredskov. Således vil det i forbindelse med anlægsarbejdet være nødvendigt at fælde skoven. Hvorfor der er behov for en ansøgning om dispensation fra skovlovens § 11. Det forventes der samlet set vil være **moderat** påvirkning af fredskoven.
- › Udvidelsen af højspændingsstationen placeres således, at den overlapper med læhegn. Således vil det i forbindelse med anlægsarbejdet være nødvendigt at fælde to læhegn, der forventes at være **lille - moderat** påvirkning af de øvrige naturarealer.
- › Påvirkningen af padder, vil være **moderat**. Dette skyldes, at potentielle påvirkninger for padder vil blive undgået, da der vil blive opsat paddehegn ved udvidelsen af højspændingsstationen. Der vil blive søgt dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen, så padderne kan indfanges og transporteres væk fra projektområdet til en egnet lokalitet. Ved gennemførelse af en af de beskrevne anlægsmetoder, vurderes områdets økologiske funktionalitet for padder at være intakt i projektets anlægsfase og uden risiko for tab af enkeltindivider.
- › Realisering af området omfatter ikke aktiviteter, der kan medføre individdrab af flagermus. Da anlægsarbejdet vil foregå indenfor almindelig arbejdstid, og dermed uden for den periode, hvor flagermus er aktive, da alle arter af flagermus er nataktive. Flagermus er yderligere flyvende og meget mobile, hvorfor påkørsler m.v. i forbindelse med anlægsarbejdet, ikke vurderes at være en risiko. Det vurderes således, at projektet forventes at have en **ubetydelig** påvirkning
- › Påvirkningen af øvrige fredede og/eller rødlistede arter, vil være **lille - moderat**. Dette skyldes, at de potentielle påvirkninger, der kan opstå som følge af projektets realisering, ikke vil medføre væsentlige ødelæggelser af levesteder eller risiko for individdrab. Samlet vurderes området fremadrettet at kunne rumme de fredede og/eller rødlistede arter, i samme omfang som i nuværende situation.
- › Den potentielle kumulative påvirkning fra projektet og øvrige planer eller projekter vil være **ubetydelig** for miljøemnet natur.

2.3 Natura 2000-områder

- › Udvidelsen af højspændingsstationen har 4,1 km til nærmeste Natura 2000-område, Natura 2000-område nr. 64. Jf. højspændingsstationen anlæg- og driftsfase har ikke en væsentlig påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder, at områdets økologiske integritet vil være bevaret ved en realisering af projektet, at projektet ikke vil hindre fremtidig målpopfyldelse for Natura 2000-området. Således vil den samlede påvirkning af projektet på Natura 2000-områder være **ubetydelig**.

2.4 Overfladevand

Samlet set er det for projektets påvirkning af overfladevandforekomster vurderet, at:

- › Projektet vil medføre en **ubetydelig** påvirkning af overfladevandforekomster, idet
 - › overfladevand inden for projektområdet som udgangspunkt håndteres via nedsivning til grundvandet, og derved vurderes ikke at give anledning til afstrømning og/eller udledning til overfladevandforekomster.
 - › størstedelen af projektområdet ligger inden for et mindre lokalt vandopland, hvorfra der ikke afstrømmer eller udledes vand til målsatte overfladevandforekomster.
 - › eventuel afstrømning fra den del af projektområdet, der ligger inden for vandoplandet til Storåen, vurderes ikke at ville medføre betydende påvirkning af Storåen som recipient.

Projektet vil ikke medføre påvirkning af overfladevand, der vil hindre målopfyldelse for målsatte overfladevandområder.

2.5 Grundvand

Samlet set er det for projektets påvirkning af grundvandet vurderet, at:

- › Projektet i anlægsfasen vil medføre
 - › **ingen** påvirkning af den kvantitative tilstand, idet der bl.a. ikke foretages grundvands-sænkning, og
 - › **ubetydelig** påvirkning af den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne, samt
 - › **ubetydelig** påvirkning af drikkevandsinteresser.
 - › Projektområdet berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), følsomme indvindingsområder, boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) eller indvindingsoplande, og oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer og/eller i spildbakker, hvorved risikoen for forurening af grundvandet minimeres, hvis der sker uheld.
- › Projektet i driftsfasen vil medføre
 - › **ingen** påvirkning af den kvantitative tilstand, idet projektet indebærer en lav befæstelsesgrad, og
 - › **ubetydelig** påvirkning af den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne, samt
 - › **ubetydelig** påvirkning af drikkevandsinteresser.
 - › Projektområdet berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), følsomme indvindingsområder, boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) indvindingsoplande eller private drikkevandsboringer.
 - › Projektet indebærer ikke aktiviteter, der påvirker grundvandet direkte. Olieholdige komponenter opføres på støbte fundamenter med tætte opsamlingskar, der kan rumme den mængde olie, som de indeholder. Desuden vil arealer omkring stationens tekniske komponenter og bygninger, som ikke anvendes til interne veje eller beplantningsbælter, blive tilsået med græs og/eller urter og vedligeholdt uden brug af pesticider eller gødning.

Samlet vurderes projekt at have **ingen** påvirkning på den kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne og en **ubetydelig** påvirkning på den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne.

2.6 Befolkningens levevilkår – Trafikafvikling og -sikkerhed

Samlet set er det i forhold til trafikale forhold vurderet, at:

- › Trafikafviklingen fra projektet i anlægsfasen vil være **ubetydelig**, da stigningen i lastbiltrafikken vil svare til 1-2 % af trafikken på Ringkøbingvej og 4-8 % af trafikken på Idomlundvej i en afgrænset periode. Trafikken forventes højest i den første del af anlægsperioden på op til 2 år.
- › Påvirkningen på trafiksikkerheden vurderes at være **lille**, da strækningen på Idomlundvej er forholdsvis kort med få ejendomme, og da der er cykelsti langs Ringkøbingvej.
- › De kumulative påvirkninger ved realisering af den planlagte koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet vil være **ubetydelige**.

Samlet set vurderes projektet at medføre en **lille** påvirkning på trafikale forhold i anlægsfasen.

2.7 Menneskers sundhed – Støj

Samlet set er det for projektets støjpåvirkning af omgivelserne vurderet, at:

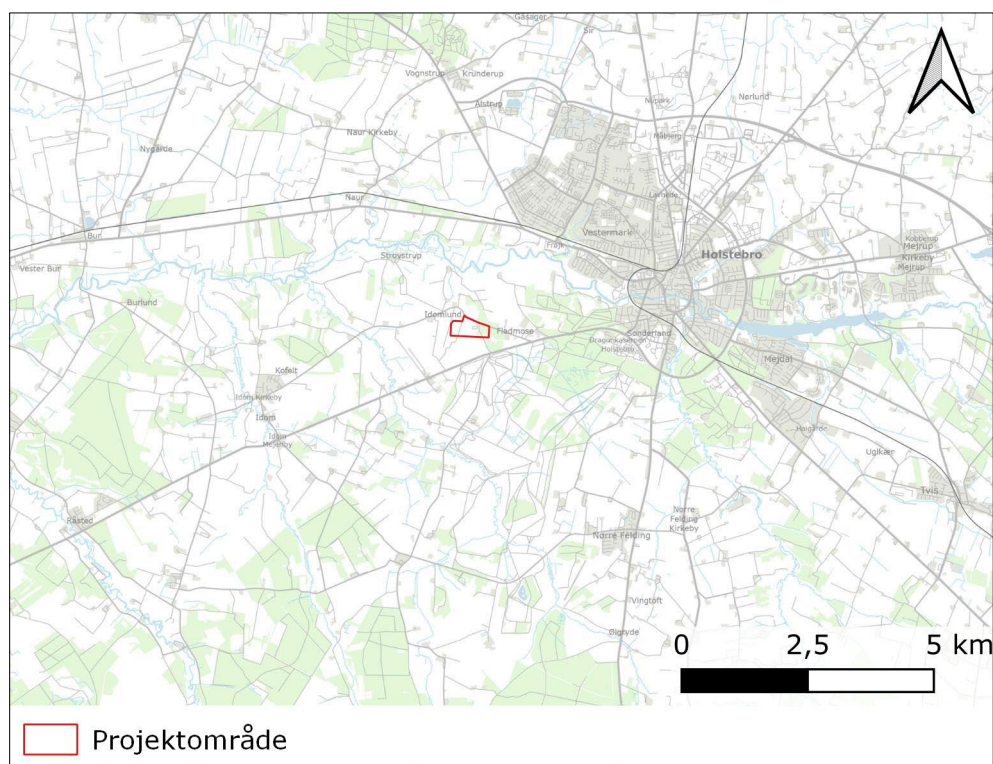
- › Støjpåvirkningen fra projektet vurderes i anlægsfasen at være **lille**, da støjniveauet ved nærmeste boliger vil være under 70 dB med stor margen på hverdage i dagtimerne og desuden være periodisk og lokal, samt da stigningen i lastbiltrafikken vurderes at være af mindre omfang.
- › Støjpåvirkningen fra den udvidede højspændingsstation vurderes i driftsfasen at være **ubetydelig**, da grænseværdier for virksomhedsstøj vil kunne overholdes med god margen til omkringliggende boliger.
- › Kumulative påvirkninger fra øvrige støjkloder i området i sammenhæng med støj fra den udvidede højspændingsstation vurderes at være af **ubetydeligt** omfang.

Samlet set vurderes projektet at medføre en **ubetydelig** påvirkning på støjmæssige forhold.

3 Projektbeskrivelse

3.1 Projektområdet

Projektområdet er vist på Figur 3-1 og omfatter matr.nr. 2r, 2y Den østlige Del, Idom, samt del af 2h, 2z, 2æ, 3a Den østlige Del, Idom. Projektområdet omfatter i alt ca. 23 ha, hvoraf de ca. 8,5 ha udgør den aktuelle udvidelse.

Figur 3-1 Oversigtskort. Projektområdets placering vest for Holstebro. Kilde: Dataforsyningen.

Energinets eksisterende højspændingsstation ligger centralt i området. Den eksisterende station er i øjeblikket under udvidelse og ombygning som en del af Energinets allerede godkendte projekter for "Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund" samt Thor Havmøllepark, jf. Miljøstyrelsens tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25 af 9. februar 2023. Udover udvidelser og ændringer af installationer på selve stationen omfatter projektet etablering af en ny 400 kV-luftledningsforbindelse, der skal tilsluttes den eksisterende station i projektområdet. De igangværende udvidelser af den eksisterende station forventes færdig ultimo 2025. Den nye luftledning forventes opsat medio 2025. Umiddelbart syd for projektområdet er et nyt højspændingsanlæg til brug for nettilslutning af strøm fra den fremtidige Thor Havmøllepark under etablering. Dette anlæg etableres også af Energinet og forventes færdigt og idriftsat medio 2025.

De allerede besluttede udvidelser og ændringer inden for projektområdet, etablering af luftledningen samt det nye anlæg syd for projektområdet indgår i miljøkonsekvensvurderingen af det aktuelle projekt i referencescenariet og beskrives nærmere i afsnit 5.2.

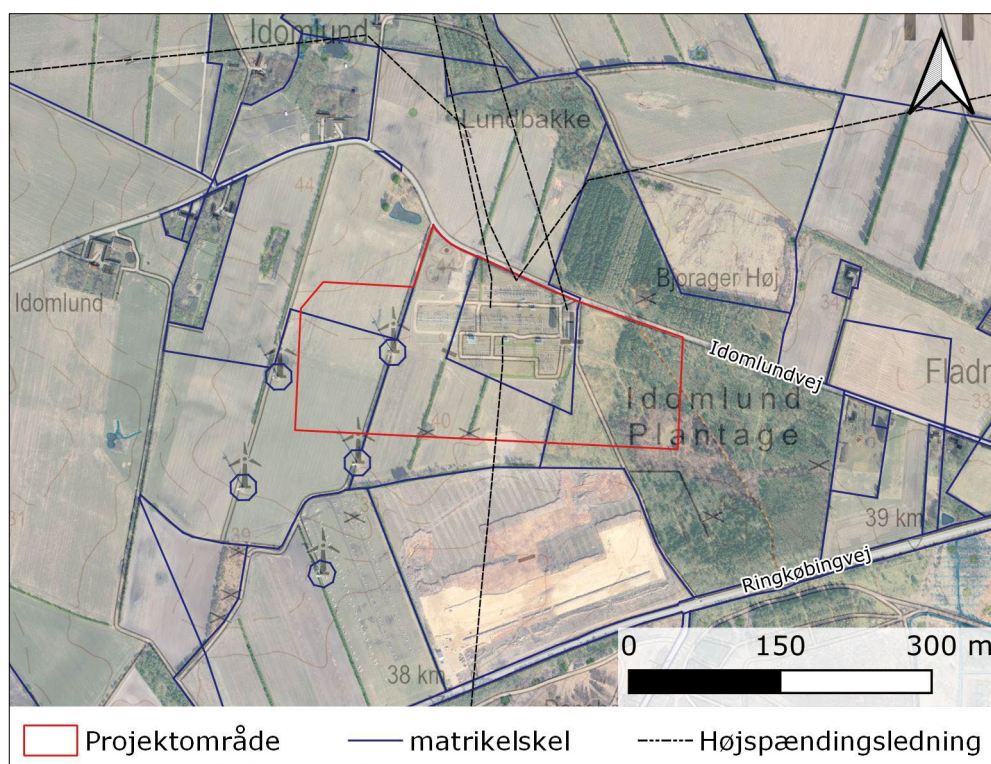
Projektområdet afgrænses mod nord af Idomlundvej og grænser mod syd op til arealet, hvor det nye anlæg til brug for nettilslutning af strøm fra Thor Havmøllepark er under opførelse. Den vestlige del af projektområdet består af landbrugsarealer i omdrift, og den østlige del er i dag en del af Idomlund Plantage.

I den vestlige del af projektområdet står desuden en vindmølle med en højde på 75 meter sammen med fire tilsvarende møller uden for projektområdet. Vindmøllen inden for projektområdet vil blive nedtaget som en del af projektet.

Nordvest for projektområdet ligger bebyggelsen Idomlund, der består af ca. 5 ejendomme. Nærmeste bolig ligger ca. 240 meter vest for projektområdet.

Fra den eksisterende station udgår højspændingsledninger mod både nord, syd, øst og vest.

Terrænet inden for projektområdet falder jævnt fra nordvest mod sydøst. Højeste punkt ligger i kote ca. 40 m DVR90 og laveste punkt i kote ca. 34 m DVR90.

Figur 3-2 Oversigtskort over projektområdet. Kilder: Dataforsyningen og GeoDanmark. Højspændingsledningen, der udgår mod syd, er p.t. nedtaget som del af projektet for "Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund". Den nye ledning vil få en lidt anden linjeføring. Se afsnit 5.2.1.

3.2 Tekniske komponenter og bygninger

Stationsudvidelsen etableres som en AIS-station (Air Insulated Switchgear), også kaldet et åbent anlæg eller friluftsstation, der vil bestå af en række tekniske komponenter der benyttes som standard stationskomponenter til en AIS-station.

Udvidelsen omfatter følgende tekniske anlæg og bygninger:

- › Udvidelse af 400 kV samleskinnen mod øst og vest for at muliggøre i alt 18 nye felter.
- › Etablering af alle 18 stk. 400 kV felter med opstilling af op til seks stk. 400 kV transformere eller kompenseringspoler.
- › Udvidelse af 150 kV samleskinnen mod vest med fire nye felter heraf et transformerfelt.
- › Etablering af 18 lynfangsmaster.
- › Opførelse af en ny bygning på maksimalt 450 m² til styring og overvågning af stationsanlægget.

Alle tekniske komponenter og bygninger opføres på støbte fundamenter.

Figur 3-3 Illustration med eksempler på fritstående eltekniske anlæg såsom lynfangsmast, transformere, galge, samleskinne og kompenseringsspole. Kilde: Energinet.

Samleskinne og felter

Et felt består af en række komponenter såsom afbrydere, adskillere og måleudstyr, hvor forbrugere og producenter kan tilsluttes til stationen. En kabelforbindelse tilsluttes højspændingsstationen i et felt, og strømmen kan transmitteres videre til andre systemer via samleskinnen på tværs af felterne. Et koblingsfelt på samleskinnen muliggør udkobling af dele af samleskinnen under vedligehold.

Alle afbrydere, adskillere, måleudstyr og samleskinner er separate komponenter, som opstilles på egne fundamenter og forbindes med frit hængende elektriske ledere, i samme stil som der anvendes på luftlinjer. Den forlængede samleskinne vil fremstå som identisk med den eksisterende skinne og kommer dermed ikke til at skille sig ud på anlægget.

Transformere og kompenseringspoler

En transformer omformer strømmen til andre spændingsniveauer, hvorved der kan skabes forbindelse imellem flere elektriske systemer med forskellige spændingsniveauer i elnettet.

Transformerne vil dække arealer på ca. 90 m² og være 5-7 meter høje. En transformer indeholder 30-40 m³ olie.

Transformere opføres på et støbt fundament. Der graves ned til 2 meter under terræn og støbes et tæt kar under transformeren, som kan rumme den mængde olie, som transformeren indeholder. Herved er det ved akut havari muligt at opsamle alt den olie, som ellers ville kunne spredes til omgivelserne. I den daglige drift opsamles regnvand i karret. Regnvandet ledes via sandfang og olieudskiller inden udledning til stationens regnvandssystem.

En kompenseringspole kompenserer for reaktiv effekt, der genereres i kabler og giver anledning til spændingsstigninger. Kompenseringspoler er nødvendige for at kunne holde spændingen indenfor de tilladte grænser for variationer.

En kompenseringspole er sammenlignelig med en transformer og opføres ligeledes med tæt oliekar. Transformere og kompenseringspoler er desuden udstyrede med overvågning.

Master

Der kan inden for projektområdet opføres lynfangsmaster.

En lynfangsmast er en høj gitterkonstruktion i metal, der har til formål at beskytte felter og komponenter på en højspændingsstation mod lynnedslag. Se Figur 3-3. Masterne placeres med en vis indbyrdes afstand på stationsarealet og kan blive op til 28 meter høje.

Bygninger

Den nye bygning skal fremstå med facader i tegl, beton eller pudsede facader, og de udvendige bygningssider skal fremtræde i materialernes naturfarver, hvid eller sort, i farver inden for jordfarveskalaen eller disse farvers blanding med hvid eller sort. Taget skal beklædes med zink, aluminium, stål og andre metalplader, samt eternit, tagpap eller grå/sorte tegl og natur- eller eternitskifer. Alternativt kan tage, der udføres som grønne tage, beklædes med mos, sedum, græstørv o. lign. Bygningshøjden vil maksimalt blive 8,5 m over færdigt terræn.

Figur 3-4 Eksempel på bygning på højspændingsstation. Kilde: Energinet.

Der er i forbindelse med udarbejdelse af plangrundlaget for projektet udarbejdet en regnvandshåndteringsplan (Bilag C), der redegør for den nuværende og fremtidige håndtering af overfladevand i planområdet i såvel hverdags- som ekstremregnssituationer, herunder i

projektområdet. Regnvandshåndteringsplanen anvendes desuden som en del af grundlaget for planlægningen for området.

Af regnvandshåndteringsplanen fremgår blandt andet, at overfladevand i planområdet i dag nedsiver, enten direkte fra terrænen eller via LAR-løsninger.

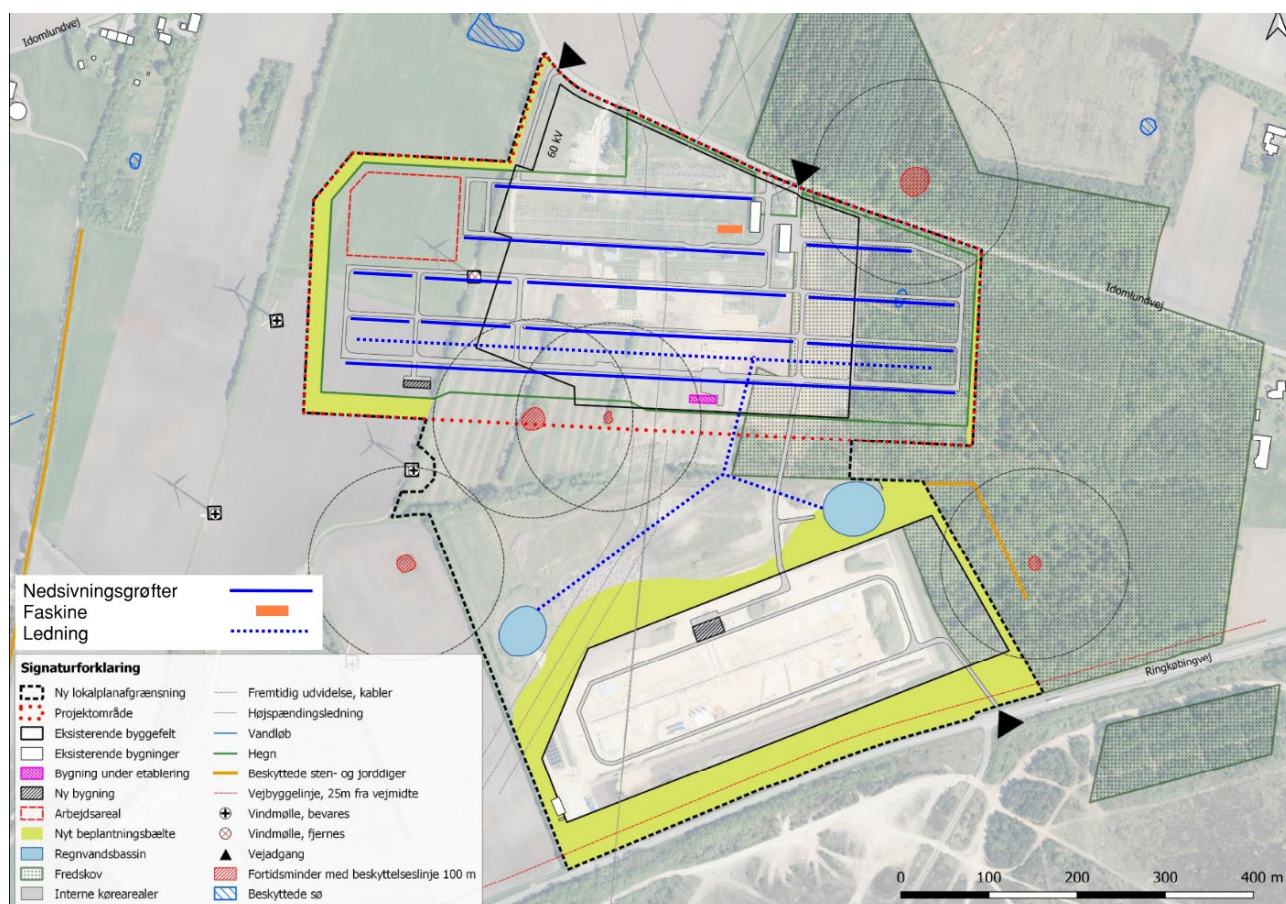
I henhold til regnvandshåndteringsplanen vil håndtering af regnvand også fremadrettet ske via nedsivning, både i anlægs- og driftsfasen. Se Figur 3-6, der viser afvandingsprincip.

Af regnvandshåndteringsplanen fremgår, at overfladevand fra interne veje vil blive opsamlet i nedsivningsgrøfter/trug. Herfra vil vandet enten nedsive direkte eller blive ledt til et nedsivningsbassin syd for projektområdet, der etableres i forbindelse med det igangværende projekt for det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet. Bassinerne etableres med betydelig overkapacitet, der også kan rumme regnvand fra det aktuelle projektområde.

Vand, der falder på tage, vil blive ledt til faskiner, hvor det vil nedsive.

Regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringspoler og transformere, vil blive opsamlet og ført i rør til nedsivningsbassinet syd for projektområdet. Dette vand vil desuden blive ledt igennem olieudskiller inden udledning til nedsivningsbassinet. På Figur 3-6 neden for er der illustreret grøfter/trug langs interne veje og rørføring til bassiner.

Vand, der falder på ubefæstede arealer, vil nedsive direkte fra terrænen.

Figur 3-6

Principskitse af regnvandshåndtering. Kilde: "Regnvandshåndteringsplan – Idomlund højspændingsstation" (COWI).

Beplantning

Omkring den vestlige udvidelse af stationen vil der langs projektområdets grænser mod nord, vest og syd blive etableret ny afskærmende beplantning i form af beplantningsbælter, der skal sløre indblik til højspændingsstationen.

Omkring den østlige udvidelse af stationen vil der blive etableret afskærmende beplantning mod øst. Se Figur 3-5. Beplantningsbælterne vil bestå af forskellige løvfældende og stedsegrønne arter af hjemmehørende træer og buske, der er karakteristiske for egnen. Eksempler på arter kan være tjørn, eg, navr, hassel, mirabel, vildæble, lind, alm. hæg, røn, æblerose og slåen, samt skovfyr, ene og taks. Beplantningsbælterne vil blive opført med 3-5 rækker i en bredde af minimum 10 meter mod nord/nordvest og 3 rækker i en bredde af 5 meter mod vest og øst. Beplantningen vil have en højde på minimum 6-8 meter i fuldt udvokset tilstand.

Under luftledninger vil beplantningen etableres med arter, der er lavt voksende. Eksempler på dværgbuske og andre lavtvoksende arter kan være revling, lyng, tyttebær, visse, slåen, hunderose og æblerose. Beplantningen vil have en højde på generelt ikke over 4 meter.

I den østlige del af planområdet vil dele af den eksisterende beplantning blive fjernet for at give plads til den østlige udvidelse af stationen.

Øvrige arealer

Arealer omkring stationens tekniske komponenter og bygninger, som ikke anvendes til interne veje eller beplantningsbælter, vil blive tilsået med græs og/eller urter. Arealerne vedligeholdes alene ved klipning efter behov, og der vil ikke blive anvendt pesticider eller gødning.

Trådhegn

Af sikkerhedsmæssige årsager opsættes trådhegn omkring højspændingsstationen, som således ikke vil være offentlig tilgængelig. Hegnet indrettes til beredskabsklasse 1, dvs. at heget er berøringsfølsomt og ved berøring udløser kameraovervågning, som overvåges med døgnbemanding.

Trådhegnet er op til 3 m højt og opføres på faste jern eller beton pæle. Langs heget friholdes både indvendig og udvendig en bræmme, så det er muligt at slå græsset og vedligeholde heget.

Belysning

Belysning etableres som sensorbelysning, som kun tænder ved færdsel på stationen i aften- og nattetimerne. Lyset vil blive etableret således, at det ikke lyser unødigt ud i landskabet, men fokuseres på selve stationsanlægget. Reparations- og servicearbejder i aften- og nattetimerne vil kun finde sted i særlige og sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med havari, og kan ske ved belysning fra høje master, men med nedadrettet belysning, som ikke giver væsentlige lysgener i omgivelserne.

3.4 Anlægsfase

Anlægsarbejder

Anlægsfasen for projektet vil forløbe over ca. to år, forventeligt i perioden 2026-2028.

Anlægsarbejdet vil foregå med forskellige maskiner i forskellige perioder af anlægsfasen.

Der forventes anvendt lastbiler til jordtransporter og leverancer af materialer, betonblander, krantraktorer og lifte, gravemaskine/minigraver og gummiged.

Udover etablering af selve anlægget samt bygninger vil maskinerne blive anvendt til etablering af en midlertidig byggeplads, omlægning af eksisterende og etablering af nye interne veje samt en eventuel ny overkørsel fra Idomlundvej, etablering af beplantningsbælter samt terrænbearbejdning i forbindelse med etablering af LAR-løsninger mv.

Anlægsarbejderne vil blive udført indenfor normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07-18.

Anlægsarbejder vil blive udført i overensstemmelse med Holstebro Kommunes "Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejder", hvor der fremgår nedenstående om arbejdstid. Se Tabel 3-1.

Der forventes ikke behov for grundvandssænkning i forbindelse med anlægsfasen, og det forudsættes, at der i forbindelse med anlægsarbejdet vil ske nedsivning af regnvand fra graveområder og byggeplads til terræn. Der vil dermed ikke ske udledning til recipienter under anlægsfasen.

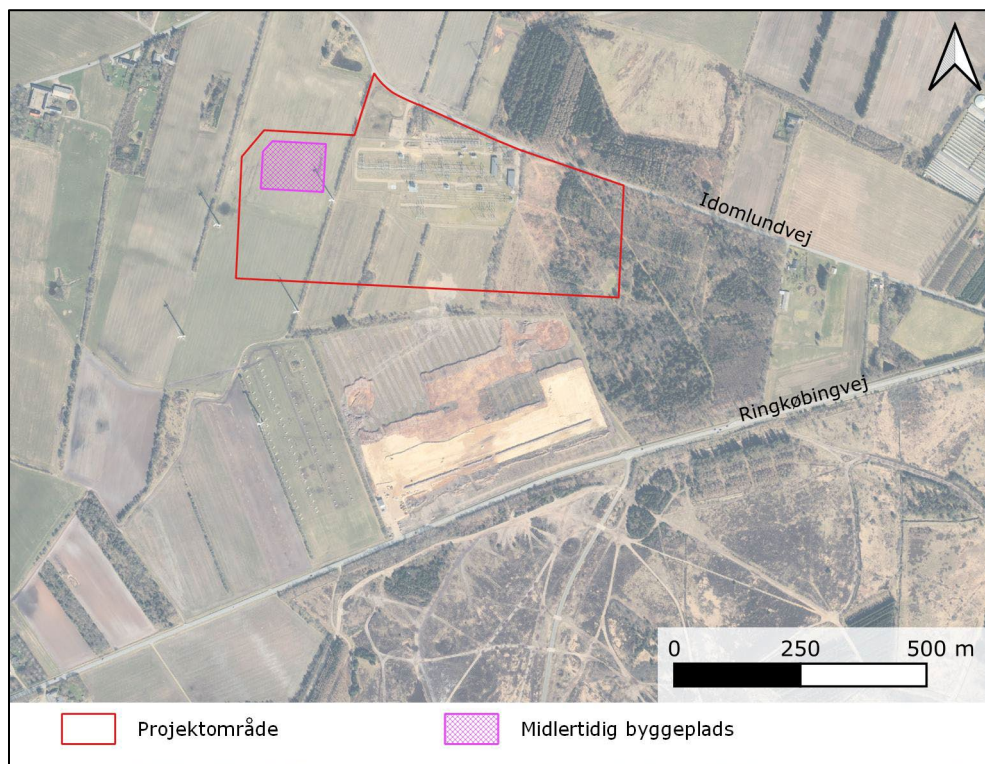
Tabel 3-1 Retningslinjer vedr. arbejdstid i Holstebros Kommune "Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde".

§ 6 – Arbejdstider

- > Stk. 1. Støjende, støvende og vibrationsfrembringende midlertidige aktiviteter (se § 4 stk. 2) må kun udføres på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 7-18.
- > Stk. 2. Vareleveringer inkl. af- og pålæsning af byggematerialer, affald m.m., kan helt undtagelsesvis ske på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 6-7 og kl. 18-22.
- > Stk. 3. Særligt støjende, støvende og vibrationsfrembringende midlertidige aktiviteter (se § 4 stk. 3) må kun udføres på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 8 – 18.
- > Stk. 4. Støjende, støvende og vibrationsfrembringende midlertidige aktiviteter og særligt støjende, støvende og vibrationsfrembringende midlertidige aktiviteter kan udføres på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 6-20 i de enkeltstående tilfælde, hvor den midlertidige aktivitet ikke kan gennemføres jf. § 6 stk. 1 og 3, og hvor den midlertidige aktivitet kan påbegyndes og afsluttes samme døgn.

Midlertidig byggeplads

Der vil i projektområdets nordvestlige del blive indrettet en midlertidig byggeplads. Se Figur 3-7.

Figur 3-7 Placering af midlertidig byggeplads. Kilde: Dataforsyningen, Energinet.

Byggepladsen etableres med stabilgrus eller køreplader og dimensioneres, så der er plads til velfærdsfaciliteter, mødeskur, P-pladser og materialeoplag.

Der vil blive opsat belysning på master ved byggeplads og relevante dele af stationsarealet, så arbejdet i den mørke del af året kan blive belyst i tilstrækkeligt omfang. Belysningen vil ske med nedadrettet belysning, så det giver bedst mulig belysning på arbejdsområderne og mindst mulig gene i omgivelserne.

Oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer og/eller i spildbakker.

Energinet beder alle entreprenører om at udarbejde en beredskabsplan, der redegør for aktioner i tilfælde af uheld. Hovedfokus er på at standse arbejdet og udslippet, minimere og afgrænse spildet, og kontakte kommunens miljøafdeling.

Trafik, vejadgang mv.

Adgang til planområdet vil i anlægsfasen ske fra Idomlundvej. Levering og eventuel bortskaffelse af materialer vil ske løbende indenfor anlægsperioden. Trafikmængderne vil variere gennem anlægsperioden med maksimalt op til 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer i dele af anlægsperioden samt et mindre antal servicebiler.

Arkæologiske forundersøgelser

De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune har i henhold til museumslovens § 25 udtalt sig om de arkæologiske interesser i området. Af museets udtalelse fremgår, at museet vurderer, at der i området er risiko for at påtræffe væsentlige fortidsminder, hvorfor det anbefales, at der laves en forudgående forundersøgelse for at få afklaret, hvorvidt der er fortidsminder i jorden.

Energinet tager kontakt til museet med henblik på at indgå nærmere aftale med museet om arkæologiske forundersøgelser på relevante arealer.

Forundersøgelserne udføres inden der iværksættes jordarbejder i projektområdet.

Ledninger

Anlæg og bygninger etableres med hensyntagen til eksisterende infrastruktur i området, herunder el- og vandledninger mv. Disse forhold bliver undersøgt via servitutundersøgelse og udtræk fra Ledningsejerregistret (LER). Anlæggets indretning i forhold til de enkelte ledninger afklares med ledningsejere.

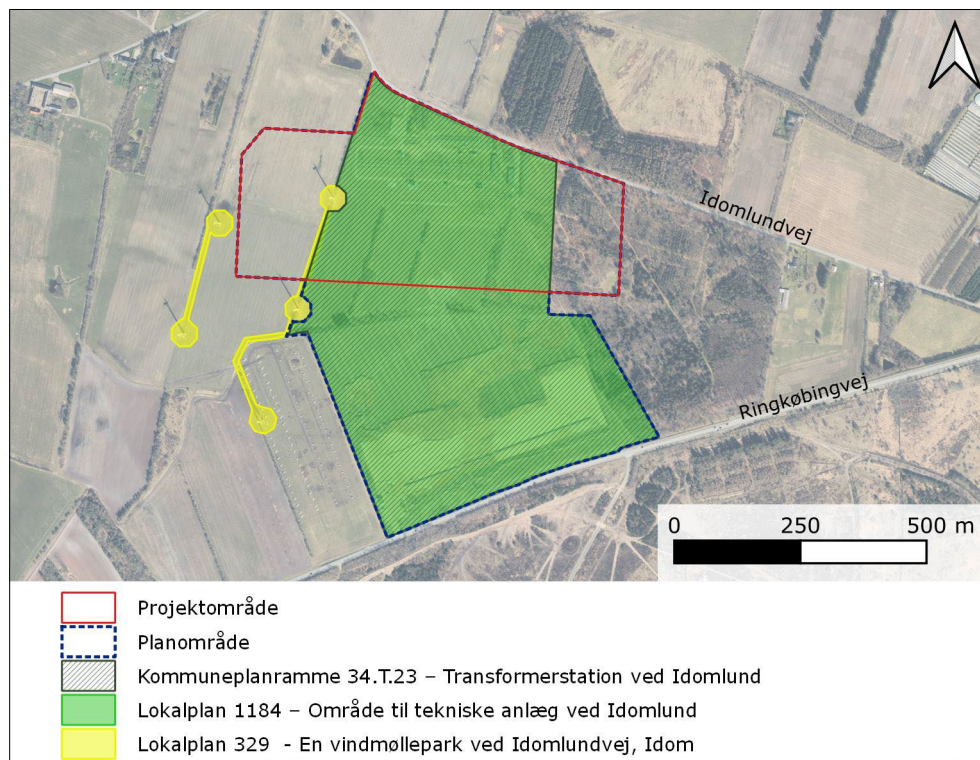
3.5 Demonteringsfasen

Den forventede levetid for stationsanlægget er mindst 40 år. I forbindelse med demontering af tekniske anlæg og evt. bygninger på stationen vil der foregå entreprenørarbejde af sammenlignelig karakter og omfang som i anlægsfasen.

Demontering vil ske efter de til den tid gældende regler på området og efter indhentning af nødvendige tilladelser mv. hos relevante myndigheder.

3.6 Planforhold

I dette afsnit redegøres for eksisterende og forventede fremtidige planforhold i og omkring projektområdet.

Figur 3-8 Gældende og fremtidige planforhold i og omkring projektområdet.

3.6.1 Kommuneplanlægning

Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021 fastsætter de overordnede mål for udviklingen i kommunen og er således grundlaget for al fysisk planlægning og overordnet koordinering. I kommuneplanen findes rammer og retningslinjer for udvikling i det åbne land og for byudvikling.

Kommuneplanramme

Størstedelen af projektområdet er omfattet af kommuneplanramme 34.T.23 – "Transformerstation ved Idomlund", hvor anvendelse af arealet fastlægges til teknisk anlæg. Rammen omfatter den eksisterende højspændingsstation samt arealet mellem stationen og Ringkøbingvej. Se Figur 3-8.

Med henblik på at tilvejebringe det nødvendig plangrundlag for gennemførelse af Energinets projekt for udvidelse af højspændingsstationen, udarbejder Holstebro Kommune forslag til kommuneplantillæg nr. 21. Med kommuneplantillægget udvides den eksisterende kommuneplanramme, så rammen dækker hele projektområdet. I rammebestemmelserne fastsættes bestemmelser for bebyggelsens omfang mv. som grundlag for lokalplanens bestemmelser. Se nedenstående afsnit om Lokalplanlægning.

Kommuneplanretningslinjer

Projektområdet og projektet er omfattet af en række af kommuneplanens retningslinjer og udpegninger.

Relevante retningslinjer og udpegninger beskrives under de relevante fagkapitler.

3.6.2 Lokalplanlægning

Størstedelen af projektområdet er omfattet af Holstebro Kommunes lokalplan nr. 1184 – "Område til tekniske anlæg ved Idomlund", der udlægger området til tekniske formål i form af en højspændingsstation med tilhørende bygningsanlæg og tekniske anlæg og installationer mv. Se Figur 3-8. Lokalplanen giver blandt andet mulighed for etablering af det nye højspændingsanlæg, der er under etablering umiddelbart syd for projektområdet.

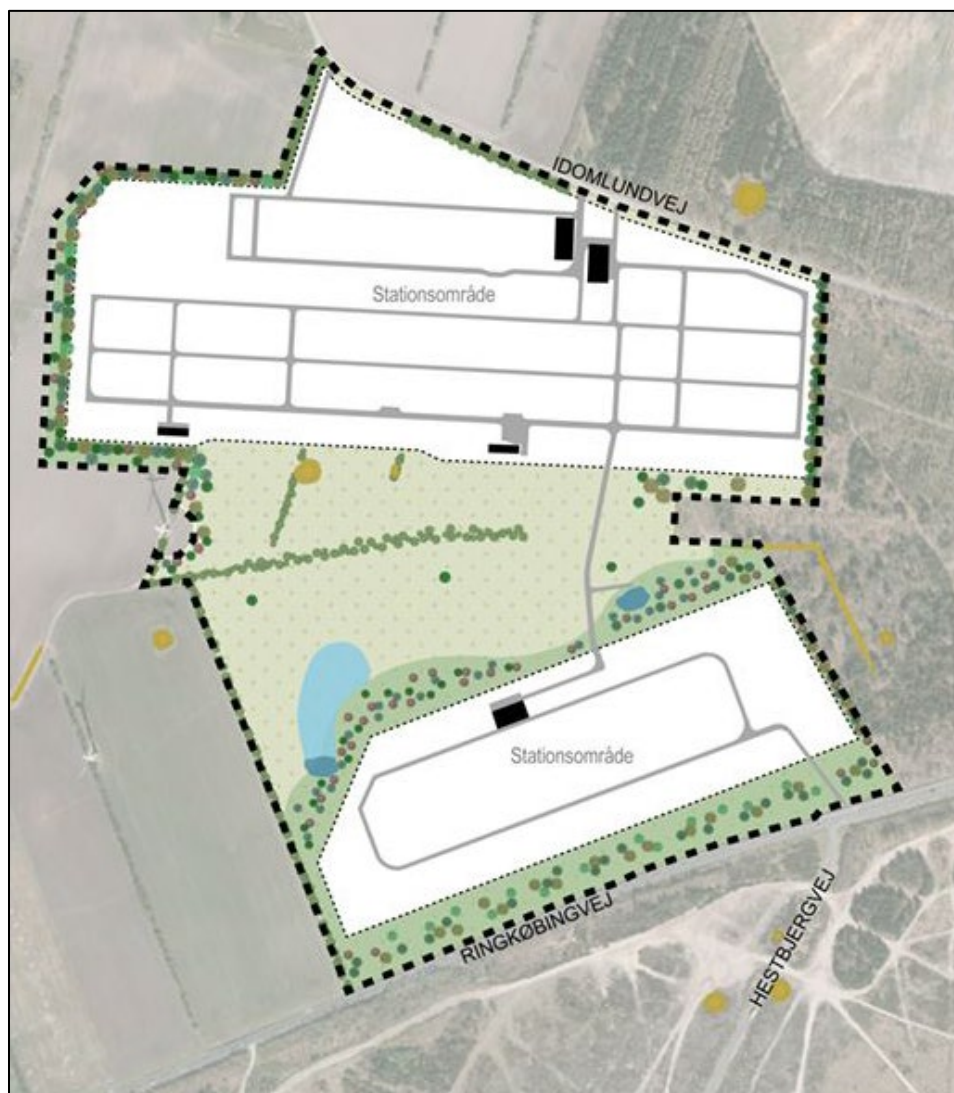
En mindre del af projektområdet er omfattet af lokalplan 329 for "En vindmøllepark ved Idomlundvej, Idom". Denne lokalplan omfatter i alt 5 eksisterende vindmøller, hvoraf den nordligste ligger inden for projektområdet. Se Figur 3-8.

Med henblik på at tilvejebringe det nødvendige plangrundlag for gennemførelse af Energinets projekt for udvidelse af højspændingsstationen, udarbejder Holstebro Kommune forslag til ny lokalplan nr. 1230 – "Område til tekniske anlæg ved Idomlund".

Den nye lokalplan dækker hele det område, der i dag er omfattet af den gældende lokalplan nr. 1184, samt resten af projektområdet, herunder den lille del, der i dag er omfattet af lokalplan nr. 329. Den nye lokalplan erstatter lokalplan nr. 1184 i sin helhed samt lokalplan nr. 329 for så vidt angår den del, der ligger inden for det nye lokalplanområde.

Udvidelsen af lokalplanområdet svarer således til udvidelsen af kommuneplanrammen.

Lokalplanområdet er disponeret således, at der er et nordligt byggefelt tæt ved Idomlundvej, samt et sydligt byggefelt tæt ved Ringkøbingvej. Det nordlige byggefelt omfatter areal til det aktuelle projekt med udvidelse af eksisterende 150 kV og 400 kV station, og omfatter herudover også eksisterende 60 kV station. Det sydlige byggefelt omfatter 220 kV station til Thor Havmøllepark. Arealet mellem de to byggefelter friholdes for stationsanlæg og udgør en grøn korridor gennem planområdet. Dele af arealet er omfattet af beskyttelseszoner omkring fortidsminder, og derudover kan arealet anvendes til regnvandsbassiner, intern vej, samt enkeltstående tekniske anlæg.

Figur 3-9 Illustrationsplan fra forslag til lokalplan nr. 1230, der viser områdets disponering med det nordlige og sydlige stationsområde, bygninger, interne veje, regnvandsbassiner og beplantningsbælter. Projektområdet udgør det nordlige del af planområdet.

En stor del af bestemmelserne i lokalplan nr. 1184 videreføres i den nye lokalplan. Da den eksisterende vindmølle inden for planområdet vil blive taget ned i forbindelse med stationsudvidelsen, videreføres der ikke bestemmelser fra lokalplan nr. 329 i den nye lokalplan.

Med lokalplanen gives mulighed for at området kan anvendes til tekniske formål i form af højspændingsstation med tilhørende bygningsanlæg og tekniske installationer. I lokalplanen fastlægges byggefelter for anlæg og bygninger, og der fastsættes bestemmelser for placering, omfang og højde af anlæg og bygninger.

Ny bebyggelse må ifølge lokalplanen opføres i én etage med maksimal bygningshøjde på op til 8,5 meter. Inden for byggefelterne må desuden opføres fritstående eltekniske anlæg, som transformere, kompenseringspoler, samleskinner mv., med højder på op til 15 meter. Dog må lynfangsmaster gives en højde på op til 28 meter og højspændingsmaster 42 meter.

Lokalplanens bestemmelser om placering og udformning af anlæg og bygninger har herudover til formål at sikre, at disse indpasses i landskabet.

Herudover fastsættes i planen, at der skal etableres afskærmende beplantningsbælter langs planområdets afgrænsning for at sløre indblik til højspændingsstationen. Med lokalplanen gives desuden mulighed for, at der kan etableres jordvolde, landskabsformationer og anden terrænbearbejdning i sammenhæng med og som supplement til afskærmende beplantning.

Lokalplanen sikrer endvidere, at der af sikkerhedshensyn må etableres trådhegn omkring anlægget, at der må etableres anlæg til regnvandshåndtering, og at der kan etableres en ny vejadgang fra Idomlundvej samt interne veje, parkerings- og kørearealer.

Planområdet ligger i landzone og vil med lokalplanens vedtagelse forblive i landzone. Lokalplanen indeholder bonusvirkning, og vil således erstatte de tilladelser til bebyggelse og anlæg i landzone, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse, jf. planlovens § 15, stk. 4.

3.7 Referencer

- › Energinets miljøkonsekvensrapport for projekt for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund, 2022. <https://www2.mst.dk/Udgiv/milj%C3%B8vurdering/EndrupIdomlund/miljoekonskvensrapport-endrup-idomlund-2022.pdf>
- › Miljøstyrelsens § 25 tilladelse til Energinets projekt for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund, 9. februar 2023. <https://mst.dk/media/wdbn1s4x/25-tilladelse-endrup-idomlund.pdf>
- › Energinets miljøkonsekvensrapport for projekt landanlæg til Thor havvindmøllepark, 2022. https://mst.dk/media/105fsyr3/thor_landanlaeg_miljoekonskvensrapport.pdf
- › Miljøstyrelsens § 25-tilladelse til Energinets projekt landanlæg til Thor havvindmøllepark, 29. juni 2022. <https://mst.dk/media/wrmb1d0/25-tilladelse-landanlaeg-thor-havvindmoellepark.pdf>
- › Udtalelse om arkæologiske interesser i forbindelse med udarbejdelsen af lokalplan for udvidelse af eksisterende højspændingsstation øst for Idomlund, Holstebro Kommune i henhold til Museumslovens § 25-27 i området. De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune, 3. juli 2024.
- › Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021-2033, Holstebro Kommunes hjemmeside: <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/4329>
- › Holstebro Kommunes lokalplan 1184 – "Område til tekniske anlæg ved Idomlund", Plandata: https://dokument.plandata.dk/20_10000492_1605617916097.pdf
- › Holstebro Kommunes lokalplan 329 - "En vindmøllepark ved Idomlundvej, Idom", Plandata: https://dokument.plandata.dk/20_1072235_APPROVED_1202761047181.pdf
- › Holstebro Kommunes "Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde", Holstebro Kommunes hjemmeside: <https://www.holstebro.dk/midlertidig-aktivitet>

4 Miljøvurderingsproces

4.1 Lovgivning og myndighedsforhold

Miljøvurderingsloven³ har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter. Formålet med loven er således at fremme en bæredygtig udvikling ved, at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Miljøvurderingsloven implementerer EU's VVM-direktiv og EU's direktiv om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet i dansk lovgivning. I Miljøvurderingsloven er reglerne om miljøvurdering af projekter således skrevet sammen med reglerne om miljøvurdering af planer og programmer.

Udvidelse af højspændingsstationen ved Idomlund er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 3c "Transport af elektricitet gennem luftledninger, jordkabler dimensioneret til spændinger over 100 kV, samt tilhørende stationsanlæg, dog undtaget elkabler på søterritoriet".

Da Energinet er bygherre, er det Miljøstyrelsen, der er myndighed for miljøvurderingsprocessen, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 2.⁴

Parallelt med miljøvurdering og godkendelse af projektet tilvejebringer Holstebro Kommune forslag til lokalplan nr. 1230 og kommuneplantillæg nr. 21, der muliggør projektet. Plangrundlaget miljøvurderes af Holstebro Kommune iht. miljøvurderingslovens afsnit II, og miljøvurderingen dokumenteres i en selvstændig miljørapport. De to parallelle miljøvurderingsprocesser er søgt koordineret i videst muligt omfang myndighederne imellem.

4.2 Miljøvurderingsproces

Energinet har som bygherre anmodet om, at projektet undergår en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 19, stk. 4.

Dette betyder, at Energinet skal udarbejde en miljøkonsekvensrapport (denne rapport) for projektet, og at projektet kræver en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25, før projektet kan igangsættes. I miljøkonsekvensrapporten beskrives projektet og de forventede miljømæssige konsekvenser fra etablering og drift. I undersøgelsen indgår alle relevante påvirkninger, det vil sige de direkte, indirekte, afledte og kumulative effekter under både anlæg og drift.

Miljøvurderingsprocessen er illustreret i nedenstående figur i fem trin.

³ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

⁴ Bekendtgørelse nr. 806 af 14/06/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Figur 4-1 Grafisk oversigt over faserne i miljøvurderingsprocessen med markering af, om det er miljømyndigheden eller bygherre, der er ansvarlig.

Forud for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er projektet blevet fremlagt i offentlig høring med henblik på at modtage idéer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Herefter har Miljøstyrelsen den 29. august 2024 afgivet en udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang i medfør af miljøvurderingslovens § 23.

Når Miljøstyrelsen har gennemgået miljøkonsekvensrapporten og udarbejdet et udkast til § 25-tilladelsen, sendes materialet i høring hos berørte myndigheder og offentligheden. Efter høringen træffer Miljøstyrelsen afgørelse om, hvorvidt projektet kan etableres.

Det vurderes, at udvidelsen af højspændingsstationen ved Idomlund ikke vil medføre en mærkbar skadevirkning på miljøet på tværs af landegrænser. Nabolande er således ikke blevet underrettet om projektet af Miljøstyrelsen i medfør af ESPOO-konventionens bestemmelser.

4.3 Afgrænsning af miljøemner

Projektet har været fremlagt i offentlig høring i 3 uger, fra den 12. oktober 2023 til 2. november 2023.

Miljøstyrelsen har efterfølgende, den 29. august 2024, udtalt sig om afgrænsningen af miljøemnerne. Udtalelsen er afgivet på baggrund af projektets forventede miljøpåvirkninger og på indkomne høringssvar i forbindelse med den første høring af berørte myndigheder og offentligheden. I udtalelsen er de miljøfaktorer, der sandsynligvis vil blive påvirket af realisering af projektet, identificeret og fastlagt.

Som følge heraf vil følgende miljøfaktorer blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten:

Tabel 4-1 Overblik over miljøfaktorer, vurderingskriterier og bygherres vurdering af databehov for miljøkonsekvensvurderingen.

Miljøfaktorer	Vurderingskriterier	Databehov
Befolkning og menneskers sundhed – støj	<u>Anlægsfase</u> Støj fra anlægsarbejde, inkl. støj fra tung trafik til/fra projektområdet. <u>Driftsfase</u> Virksomhedsstøj, gældende grænseværdier.	Kvalitative vurderinger * Anlægsaktiviteter * Antal transporter * Trafikale data Støjberegning * Produktionsdata
Befolkning og menneskers sundhed – trafik og transport	<u>Anlægsfase</u> Trafikafvikling og -sikkerhed ifm. til- og frakørsel.	Kvalitative vurderinger * Adgangsforhold * Antal transporter * Trafikale data
Biodiversitet - beskyttet natur (NBL § 3) og fredskov	<u>Anlægsfase:</u> Påvirkning af beskyttet natur og fredskov i og i nær projektområdet, herunder naturområders sammenhæng. <u>Driftsfase:</u> Potentiel udvikling af ny natur, herunder naturområders sammenhæng.	Kvalitative vurderinger * Feltbesigtigelse * Data om natur Kvalitative vurderinger * Feltbesigtigelse * Data om natur
Biodiversitet - Bilag IV-arter/rødlistede arter/fredede arter	<u>Anlægsfase + driftsfase:</u> Påvirkning af beskyttede arter i og i nær projektområdet, herunder arters bevægelighed.	Kvalitative vurderinger * Feltbesigtigelse * Data om natur

Biodiversitet – Natura 2000	<u>Anlægs- og driftsfase:</u> Påvirkning af udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder.	Væsentlighedsvurderinger * Feltbesigtigelse * Data om natur
Vand – regnvand	<u>Anlægs- og driftsfase:</u> Påvirkning af vandforekomster som følge af afledning af regnvand. Emnet behandles under fagkapitlerne om Overfladevand og Grundvand.	Kvalitative vurderinger * Regnvandshåndteringsplan
Vand - overfladevand	<u>Anlægs- og driftsfase:</u> Påvirkning af målsatte overfladevandforekomster som følge af afledning af regnvand.	Kvalitative vurderinger * Regnvandshåndteringsplan * Data om målsatte vandforekomster
Vand – grundvand og drikkevand	<u>Anlægsfase:</u> Påvirkning af grundvandskvaliteten, herunder drikkevandsressourcen, som følge af kørsel og oplag af olie mv. i projektområdet i forbindelse med anlægsarbejde. <u>Driftsfase:</u> Påvirkning af grundvandskvaliteten, herunder drikkevandsressourcen, i forbindelse med komponenternes indhold af olie og risiko for afsmitning fra de tekniske installationer.	Kvalitative vurderinger * Indretning af arbejdsplads Kvalitative vurderinger * Oplysninger om komponenter * Regnvandshåndteringsplan
Materielle goder – infrastruktur og bebyggelse	<u>Anlægsfase:</u> Trafikafvikling og -sikkerhed ifm. til- og frakørsel. Emnet behandles under fagkapitlet om Trafikafvikling og -sikkerhed	Kvalitative vurderinger * Adgangsforhold * Antal transporter * Trafikale data
Materielle goder – landskab, visuelle forhold og kulturarv	<u>Anlægsfase:</u> Påvirkning af arkæologiske værdier ved nærliggende gravhøje. <u>Driftsfase:</u> Påvirkning af landskabelige og kulturhistoriske værdier, herunder fortidsmindebeskyttelseslinjer i og omkring projektområdet samt	Kvalitative vurderinger * Landskabsanalyse * Visualiseringer

	visuelle konsekvenser for omgivelserne.	
Kumulative forhold	<u>Anlægsfase:</u>	
	Kumulation med projekt under planlægning for ny koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet – trafikafvikling og -sikkerhed, støj samt biodiversitet.	Kvalitative vurderinger * Projektbeskrivelser
	<u>Driftsfase:</u>	
	Kumulation med projekt under planlægning for ny koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet: virksomhedsstøj, landskab og visuelle forhold samt biodiversitet.	Kvalitative vurderinger * Projektbeskrivelse

4.3.1 Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensrapporten

Følgende emner vil ikke indgå i miljøkonsekvensrapporten, idet projektets påvirkning af disse kan udelukkes som værende ikke-væsentlige. Emnerne kan blive omtalt i rapporten, men de behandles ikke særskilt og detaljeret.

- › *Befolkning og menneskers sundhed – vibrationer*; idet der ikke vil blive anvendt arbejdsmetoder, der giver anledning til væsentlige vibrationer, idet driften af anlægget ikke forventes at medføre væsentlige mærkbare vibrationer, og idet afstanden til nærmeste boliger er mindst 240 meter.
- › *Befolkning og menneskers sundhed – magnetfelter*; idet magnetfelternes effekt reduceres væsentligt med afstanden, og idet magnetfelterne uden for heget, hvor offentligheden har adgang, er meget små.
- › *Befolkning og menneskers sundhed – luft, støv og lugt*; idet kørsel og anlægsarbejde på selve stationsområdet samt periodisk kørsel med lastbiler til og fra projektområdet vurderes ikke at ville medføre væsentlige gener fra støv- eller luftemissioner ved omkringliggende boliger, og idet der ikke vil være lugt fra anlægget.
- › *Befolkning og menneskers sundhed – lys*; idet udvidelsen af stationen ikke vurderes at medføre lysgener ved omkringliggende beboelser.
- › *Befolkning og menneskers sundhed – trafik og transport i driftsfasen*; idet der er tale om et ubemandet stationsanlæg, hvor der kun med mellemrum foretages servicetilsyn, og anlæggets drift derfor ikke medfører mertrafik af betydning.

- › *Befolkning og menneskers sundhed – tryghed*; idet udvidelsen af stationen ikke vurderes at medføre særlig risiko for ulykker/katastrofer, og idet der opsættes hegn omkring anlægget for at hindre offentlig adgang.
- › *Befolkning og menneskers sundhed – rekreative forhold*; idet der vurderes ikke at være særlige friluftsinteresser eller rekreative værdier knyttet til projektområdet, og idet der ikke er planlagte rekreative arealer eller stier i eller omkring projektområdet.
- › *Natur & biodiversitet – støj og vibrationer*; idet udvidelsen af stationen vurderes ikke at ville at medføre væsentlig påvirkning af dyrelivet i og omkring projektområdets som følge af støj eller vibrationer.
- › *Natur & biodiversitet – risiko for større ulykker og katastrofer*; idet udvidelsen af stationen vurderes ikke at ville at medføre væsentlig påvirkning af planter og dyr som følge af større ulykker/katastrofer.
- › *Jord – jordforurening*; idet eventuel forurennet jord fra gravearbejdet i anlægsfasen, herunder fra et mindre areal, der er omfattet af kortlægning i medfør af jordforureningsloven, vil blive håndteret i overensstemmelse med jordforureningsloven og Holstebro Kommunes retningslinjer, idet der i anlægsfasen træffes foranstaltninger for at minimere risici for forurening fra anlægsmaskiner mv, og idet risikoen for påvirkning af jordbunden i driftsfasen som følge af f.eks. oliespild i driftsfasen vurderes at være uvæsentlig.
- › *Jord – råstoffer/råstofindvinding*; idet projektområdet ikke berører råstofindvindingsområder, og idet forbruget af råstoffer i både anlægs- og driftsfasen vil være af begrænset omfang.
- › *Klima*; idet anlægsarbejderne kun i begrænset omfang vil give anledning til udledning af drivhusgasser, og idet selve anlægget ikke indeholder elementer, der udleder drivhusgasser i driftsfasen, og der i øvrigt vil være en meget begrænset udledning af drivhusgasser i forbindelse med vedligehold af anlægget.
- › *Vand – spildevand*; idet projektet ikke vil give anledning til udledning af sanitært spildevand, der kan påvirke vandforekomster.
- › *Materielle goder – erhvervsliv, offentlige servicefunktioner og ejendomme*; idet der ikke er erhvervsbygninger eller offentlige funktioner inden for projektområdet og det vurderes, at der ikke vil være væsentlig påvirkning på offentlige servicefunktioner, erhvervsliv eller boliger i nærheden af projektområdet.
- › *Materielle goder – infrastruktur og bebyggelse i driftsfasen*; idet projektet ikke berører eksisterende bebyggelse inden for eller i nærheden af projektområdet eller direkte berører eksisterende infrastruktur i form af veje på grund af den begrænsede trafik til området i driftsfasen.
- › *Materielle goder – ressourcer*; idet det vurderes at forbruget af vand, energi og materialer ikke er væsentligt i forhold til tilgængelige ressourcer regionalt og nationalt, og idet de anvendte materialer ikke forventes at forudsætte etablering af ny produktionskapacitet.

- › *Materielle goder – jordressource*; idet omfanget af landbrugsjord, der inddrages, udgør et meget begrænset areal set i forhold til kommunes samlede landbrugsarealer, og idet arealet kan overgå til landbrugsdrift igen, når det ikke længere ønskes anvendt til højspændingsstation.
- › *Materielle goder – affald*; idet der ikke er tale om anlæg eller aktiviteter med særlig produktion af affald, og idet affaldsmængderne ikke forventes at kræve udbygning af den eksisterende kapacitet for affaldshåndtering.
- › *Materielle goder – landskab og visuelle forhold i anlægsfasen*; idet anlægsarbejdet sker inden for en kortere og afgrænset tidsperiode.

5 Principper og metoder for vurderingen

Dette afsnit indeholder en beskrivelse af de overordnede principper og metoder, som benyttes i udarbejdelsen af denne miljøvurdering.

Formålet med miljøkonsekvensrapporten er, at:

- › Undersøge de mulige miljøpåvirkninger ved realisering af en udvidelse af højspændingsstationen.
- › Beskrive valg og fravalg af alternativer til udvidelsen.
- › Beskrive hvordan realiseringen af udvidelsen kan tilpasses, så væsentlige miljøpåvirkninger mindskes, undgås eller kompenseres.

5.1 Vurderingsmetode

Igennem miljøkonsekvensrapporten anvendes følgende overordnede metode for vurdering af påvirkningers væsentlighed og det deraf afledte behov afværgeforanstaltninger.

- › **Ingen/ubetydelig påvirkning:** Det vurderes, at der ikke er en påvirkning eller en ubetydelig påvirkning af miljøet. Ingen påvirkninger, eller påvirkningerne anses som så små, at der ikke skal tages højde for disse ved gennemførelse af projektet.
- › **Lille påvirkning:** Der vurderes en påvirkning af kortere varighed, eller som vil være af lille omfang/berøre et begrænset område uden væsentlige interesser. Afværgeforanstaltninger er ikke nødvendige.
- › **Moderat påvirkning:** Der vurderes at være en påvirkning af længere varighed eller som vil være af større omfang/berøre et større område med særlige interesser. Afværgeforanstaltninger eller projektilpasninger overvejes.
- › **Væsentlig påvirkning:** Der vurderes at være en irreversibel påvirkning i hele projektets levetid, i et stort område eller med væsentlige interesser. Det vil blive vurderet, om påvirkningen kan undgås ved at ændre projektet, mindskes ved at gennemføre afværgeforanstaltninger, eller om der kan kompenseres for påvirkningen.

Den specifikke metode for vurdering af hver miljøfaktor beskrives indledningsvist i hvert af fagkapitlerne, fra kapittel 6 til 12. Påvirkningen af hver miljøfaktor fastlægges hér afslutningsvist ud fra ovenstående terminologi og kriterier som værende enten "ingen"/"ubetydelig", "lille", "moderat" eller "væsentlig". Varigheden af en påvirkning, sandsynligheden for en påvirkning, størrelsen af det påvirkede område, samt om der er tale om væsentlige interesser, vurderes individuelt for hver miljøfaktor.

I vurderingen indgår alle påvirkninger, herunder de direkte, indirekte, afledte og kumulative effekter. Miljøpåvirkningerne omfatter påvirkninger både i anlægs- og driftsfasen.

Ifølge miljøvurderingslovens § 20 skal miljøkonsekvensrapporter for projekter indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan kræves under hensyntagen til tilgængelige viden.

5.2 Referencescenarie og alternativer

Miljøkonsekvensrapporten skal ifølge miljøvurderingsloven indeholde en beskrivelse af referencescenariet. Referencescenariet beskriver det scenarie, hvor projektet ikke realiseres, så eksisterende forhold videreføres.

Ved referencescenariet fortsætter de eksisterende forhold uden udvidelse af højspændingsstationen. Det må forventes, at de ca. 8,5 ha, som projektområdet udvides med, fortsat anvendes til henholdsvis skov- og landbrugsmæssig drift.

Under hvert fagkapitel i miljøkonsekvensrapporten gives en beskrivelse af den nuværende miljøstatus i projektområdet. Denne miljøstatus udgør en beskrivelse af miljøtilstanden ved referencescenariet, og udgør dermed en referenceramme for beskrivelsen af de potentielle konsekvenser ved gennemførelse af projektet.

Som det fremgår af beskrivelserne i kapitel 3, er flere projekter inden for og i umiddelbar nærhed af projektområdet under realisering og forventes færdige og idriftsat inden det aktuelle projekt påbegyndes. Dette gælder for den igangværende udvidelse og ombygning af den eksisterende station, etablering af den nye 400 kV-luftledningsforbindelse samt etablering af det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet.

Tilstedeværelsen af disse nye anlæg betragtes i nærværende miljøkonsekvensvurdering som en del af referencescenariet, og eventuelle kumulative effekter mellem det aktuelle projekt og disse anlæg indgår således som en del af beskrivelsen af den nuværende miljøstatus. De igangværende projekter beskrives kort herunder.

5.2.1 Forstærkning af elnettet Endrup - Idomlund

Miljøstyrelsen meddelte den 9. februar 2023 tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25 til Energinets projekt for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund.

Projektet omfatter etablering af 86 km 400 kV luftledningsanlæg og 11 km 400 kV jordkabler, fra en eksisterende transformerstation Endrup i Esbjerg Kommune, til den eksisterende transformerstation Idomlund. På strækningen frem til Idomlund station vil der blive etableret en ny luftledning, der skal tilsluttes den eksisterende station i projektområdet. En tidligere 150 kV luftledning, der var tilsluttet stationen, er allerede nedtaget som en del af projektet. Den nye luftledning vil umiddelbart syd for stationen løbe i et lidt anderledes tracé end den tidligere, og de nye master vil blive af en anderledes type. En mindre del af luftledningen lægges i forbindelse med etablering af det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet i jorden.

Herudover omfatter projektet blandt andet udvidelse og ændringer af 150 kV og 400 kV installationer på den eksisterende højspændingsstation ved Idomlund. Udvidelserne vil ske i form af åbne tekniske anlæg (AIS-anlæg/friluftstation), ligesom den eksisterende station, hvor alle de tekniske komponenter står i det fri. Derudover kan der etableres mindre teknikbygninger i tilknytning til anlægget.

Anlægsfasen for projektet forventes for luftledningen af være gennemført medio 2025 og for Idomlund station ultimo 2025,

Forskellen på masternes udseende og ledningens forløb ind til stationen er illustreret på nedenstående Figur 5-1 og Figur 5-2, foto og visualisering af projektet fra miljøkonsekvensvurdering af projektet. På Figur 5-2 er også visualiseret de nye tekniske komponenter på stationen.

Figur 5-1

Foto af eksisterende luftledning og station. Set fra Ringkøbingvej. Kilde: Energinets miljøkonsekvensrapport for Forstærkning af elnettet Endrup – Idomlund, Bilag 4: Visualiseringer, s. 124.

Figur 5-2

Visualisering af ny luftledning og nye tekniske elementer ved den eksisterende station. Set fra Ringkøbingvej. Kilde: Energinets miljøkonsekvensrapport for Forstærkning af elnettet Endrup – Idomlund, Bilag 4: Visualiseringer, s. 125. Illustration af den ændrede linjeføring er indsat på kortudsnit i margen (sort stipling: eksisterende trace, orange linje: nyt trace).

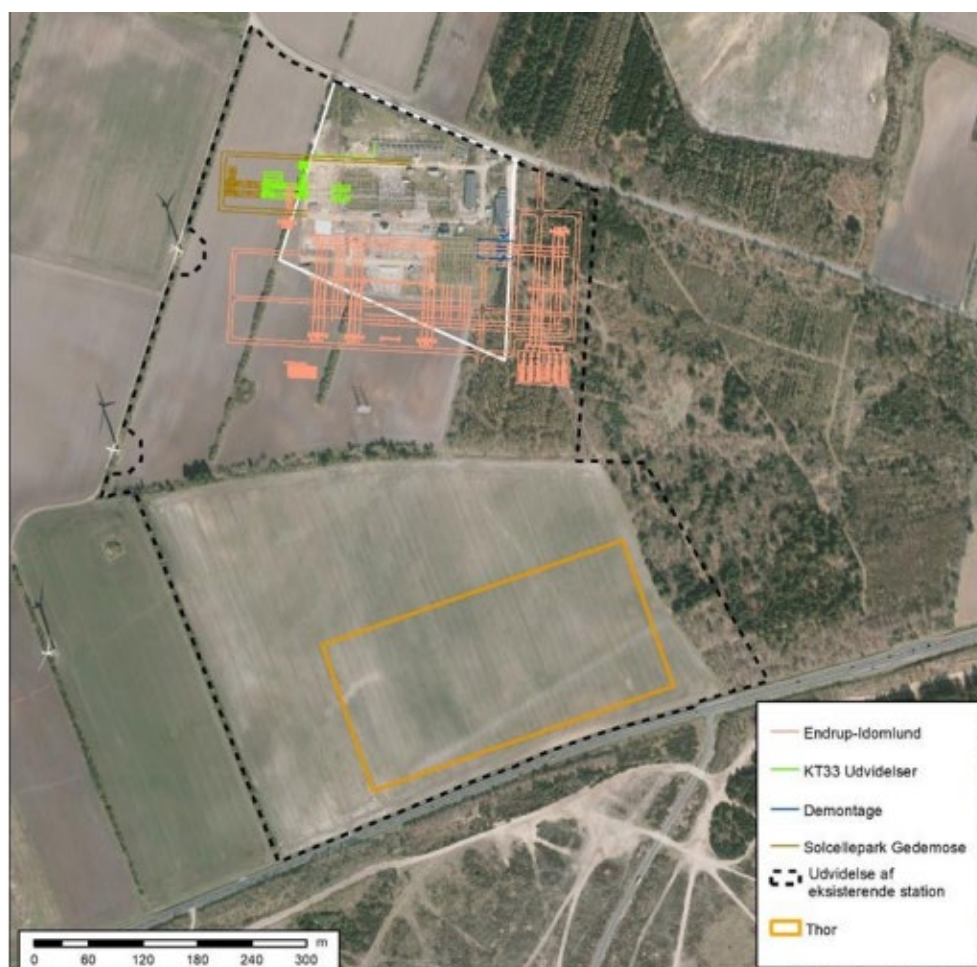
5.2.2 Højspændingsanlæg til modtagelse af strøm fra Thor Havvindmøllepark

Etablering af højspændingsanlægget syd for projektområdet er en del af Energinets projekt for etablering af landanlæg i forbindelse med Thor Havvindmøllepark, som Miljøstyrelsen den 29. juni 2022 har meddelt tilladelse til i henhold til miljøvurderingslovens § 25.

Projektet omfatter nedgravning af landkabler fra ilandføringspunktet ved Tuskær på Jyllands vestkyst nord for Nisum Fjord og frem til et nyt højspændingsstationsområde ved Volder Mark og videre derfra og frem til det eksisterende højspændingsstationsområde ved Idomlund, hvor strømmen skal kobles på nettet. Det nye højspændingsanlæg syd for det aktuelle projektområde skal transformere strømmen fra havvindmølleparken fra 220 kV til 400 kV inden tilslutning til nettet. Projektet omfatter desuden udvidelse af installationer på den eksisterende højspændingsstation, ligesom projektet for forstærkning af elnettet Endrup – Idomlund.

Anlægsfasen for projektet forventes færdig medio 2025.

Placeringen af det nye højspændingsanlæg er vist på Figur 5-3. Siden den skitserede projektplan i den nordlige del af planområdet er der sket tilpasninger af anlægget, så bl.a. en bygning og flere projektelementer er flyttet længere væk fra fortidsminderne.

Figur 5-3 Kort fra Energinets miljøkonsekvensrapport for projektet fra 2022, der viser blandt andet placering af det nye stationsanlæg syd for det aktuelle projektområde.

En visualisering af det færdige projekt inkl. planlagt afskærmende beplantning ses på Figur 5-4, der viser det nye anlæg set fra Ringkøbingvej, der løber umiddelbart syd for anlægget.

Figur 5-4 Visualisering af det nye højspændingsanlæg med afskærmende beplantning syd for projektområdet – visualiseret sammen med 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund.

5.2.3 Alternativer

Da formålet med det aktuelle projekt er at udvide den eksisterende højspændingsstation, er der ikke foretaget vurderinger af alternative placeringer af projektområdet. Dette skyldes en række tekniske og driftsmæssige forhold, der er bestemmende for indretningen af stationen, herunder navnlig placering af de nye tekniske komponenter.

Udvidelsen af 400 kV-systemet er givet af en række tekniske forhold, der sætter begrænsninger for hvor og hvordan 400 kV-systemet kan udvides. Systemet består af en samleskinne på langs af arealet, som fører strømmen rundt til de forskellige felter. En kabelforbindelse tilsluttes højspændingsstationen i et felt og strømmen kan transmitteres videre til andre systemer via samleskinnen på tværs af felterne og via en transformer. Det er kun muligt at udvide de eksisterende systemer i forlængelse af skinnerne, hvorfor der ikke blot kan udvides i andre retninger. 400 kV-samleskinnen på Idomlund station løber i øst-vestgående retning. Det er nødvendigt at udvide i begge retninger af system- og forsyningssikkerhedsmæssige årsager, da en skæv belastning af samleskinnerne giver risiko for overbelastning og større tab.

En udvidelse af stationsarealet i en anden retning, ville nødvendiggøre et langt større areal, da det ville være nødvendigt at bygge et helt nyt 400 kV system med alle tilhørende komponenter ved siden af den eksisterende for at kunne koble felterne på transmissionsnettet. Anlægget ned mod Ringkøbingvej er et 220 kV-system, hvorfor en udvidelse af dette system ikke kan opfylde kravet til udvidelse af 400 kV-systemet.

Der er derfor heller ikke foretaget vurderinger af alternative disponeringer af arealerne inden for projektområdet.

I den indledende høring i forbindelse med afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold indkom der følgende forslag fra borgere i området til alternative placeringer:

- › Forslag om, at der skal undersøges om alternative placeringer mod vest og sydvest for at hindre, at der fældes yderligere skov.
- › Forslag om at udvide anlægget ned mod Ringkøbingvej, da den planlagte udvidelse kommer tæt på beboelse.

Ovennævnte forklaring på udvidelsens placering og retninger er desuden forklaring på de indkomne indlæg i den indledende høring. Udvidelsen er af tekniske årsager nødt til at ske i direkte sammenhæng med det eksisterende 400 kV system som en forlængelse af den eksisterende øst-vest gående samleskinne. Der er derfor ikke reelt andre muligheder for udvidelse af stationen. Høringen har på den baggrund ikke ført til vurdering af alternative placeringer.

5.3 Kumulative projekter

Hvis flere projekter foregår i samme område på samme tid, er det relevant at vurdere deres samlede effekt på miljøet. Det kaldes også den kumulative effekt. Det er vigtigt at forholde sig til den kumulative effekt, da den samlede effekt af flere projekters påvirkninger kan være væsentlig, selvom påvirkningen fra det enkelte projekt isoleret set ikke er det.

For at kunne vurdere, om der er kumulative virkninger, som kan forstærke miljømæssige konsekvenser af udvidelsen af højspændingsstationen, ses der på andre planer og projekter i nærområdet. De eventuelle kumulative effekter vurderes for både anlægs- og driftsfase ud fra den tilgængelige viden.

I området omkring projektområdet er identificeret nedenstående projekter.

- › "Mere Havvind 2030 Nordsøen I", område A3, der omfatter etablering af en ny koblingsstation vest for projektområdet. Koblingsstationen skal tilslutte strøm fra Nordsøen til den eksisterende højspændingsstation.
- › Bekendtgørelse om ny Energipark ved Idomlund, der omfatter mulighed for kommunal planlægning for PtX-anlæg og lignende i et ca. 430 ha stort område vest for højspændingsstationen.

Anlæggene beskrives kort herunder, mens de potentielt kumulative effekter behandles i vurderingen i de enkelte fagkapitler.

Tilstedeværelsen af eksisterende vindmøller i området omkring projektområdet betragtes ligesom de beskrevne projekter, der er under realisering, som en del af referencescenariet. Eventuelle kumulative effekter mellem det aktuelle projekt og eksisterende vindmøller indgår således som en del af konsekvensvurderingen i de enkelte fagkapitler.

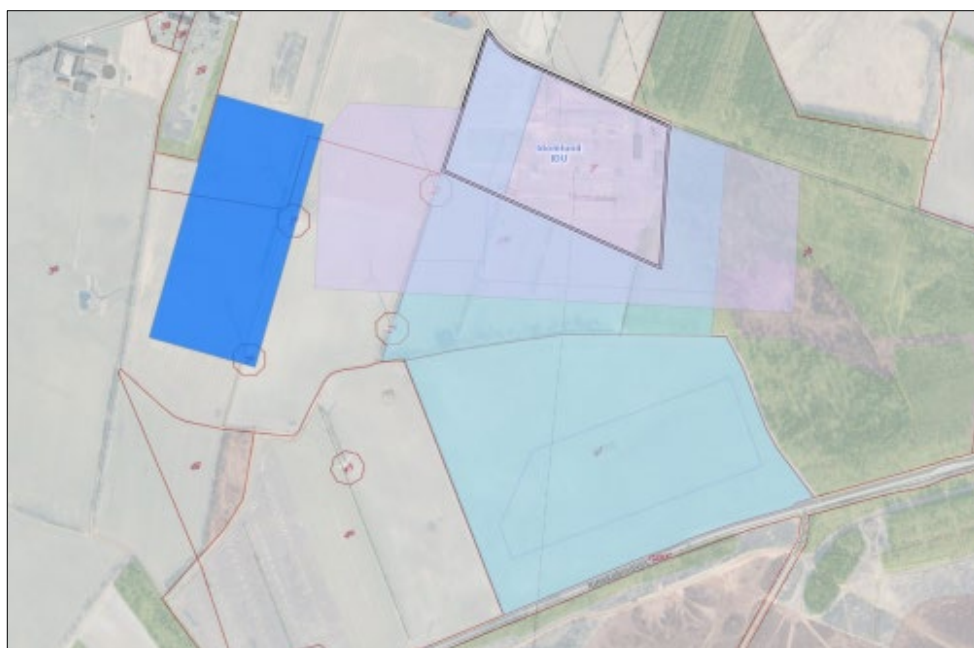
5.3.1 Ny koblingsstation til strøm fra Nordsøen

Umiddelbart vest for projektområdet er der planer om at etablere en ny koblingsstation, der skal muliggøre, at strøm fra en fremtidig havvindmøllepark i Nordsøen kan tilsluttes det overordnede elnet via den eksisterende højspændingsstation.

Etablering af koblingsstationen er en del af projektet "Mere Havvind 2030 Nordsøen I", område A3.

Den forventede placering af koblingsstationen fremgår af nedenstående kort fra Miljøstyrelsens oplæg fra november 2023 for indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for projektet "Landanlæg til Nordsøen I – A3 Vedersø Klit til Idomlund".

Koblingsstationen etableres ligesom den eksisterende højspændingsstation som et åbent anlæg (AIS-anlæg), hvor alle de tekniske komponenter står i det fri. Arealreservationen for stationen er ca. 7,2 ha. Etablering af koblingsstationen indebærer samtidig nedtagelse af yderligere to vindmøller i området.

Figur 5-5 Illustration af den forventede placering af den nye koblingsstation (mørkeblå markering) fra Miljøstyrelsens idéoplæg, november 2023. Eksisterende højspændingsstation er vist med sort afgrænsning, afgrænsning af lokalplan nr. 1184 med lys blå skravering og den aktuelle udvidelse med lilla skravering.

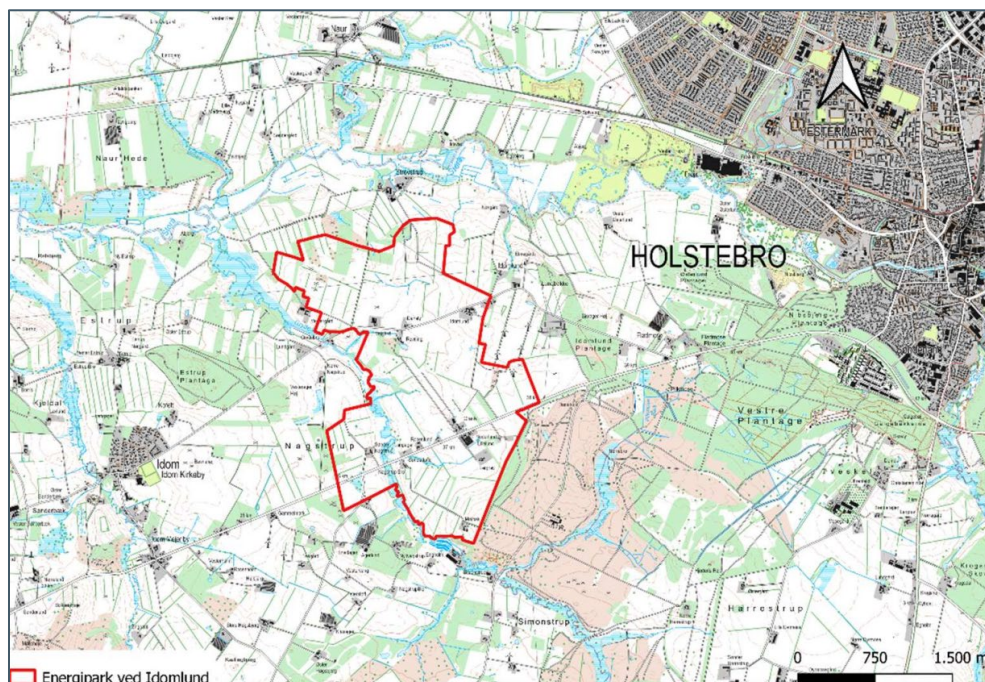
Af Miljøstyrelsens afgrænsningsudtalelse fremgår, at nedenstående miljøfaktorer vurderes at kunne blive påvirket af kumulative effekter, hvis både den aktuelle udvidelse af højspændingsstationen samt etablering af koblingsstationen gennemføres. Som følge heraf vil disse miljøfaktorer blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten:

- › Landskab og visuelle forhold - driftsfase
- › Biologisk mangfoldighed
- › Støj – anlægs- og driftsfase
- › Trafikafvikling og -sikkerhed – anlægsfase

5.3.2 Bekendtgørelsen for en energipark ved Idomlund

Vest for planområdet er der ligeledes planer om at etablere en ny energipark på 428 ha til energipark med PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Udkastet til planen fremgår af en Bekendtgørelse, som Plan- og Landdistriksstyrelsen d. 1. oktober 2024 har haft udsendt i høring. Den forventede placering af Energiparken fremgår af Figur 5-6 vest for planområdet til Idomlund st.

Ved realisering af Energiparken med tilhørende PTX-anlæg ved Idomlund, kan der være kumulative effekter i form af f.eks. landskab, hvilket belyses i denne rapport.

Figur 5-6 Illustration af den forventede placering for energipark ved Idomlund. Kortet er fra Plan- og Landdistriksstyrelsens miljøvurdering af udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund udarbejdet i samarbejde med COWI i 2024.

Bekendtgørelsen udarbejdes i medfør af lov om statsligt udpegede energiparker, og udpegningen er en forudsætning for, at der kan etableres erhvervsområde med PtX på den givne lokalitet, der i dag ikke ligger i tilknytning til byzone. Bekendtgørelsen indeholder ikke nærmere regulering af disponering, etablering eller drift af anlæg indenfor energiparken, og den skal derfor følges op af fysisk planlægning og sagsbehandling af konkrete projektansøgninger.

Bekendtgørelsen danner dermed rammer for blandt andet et PtX-anlæg, som fremstiller brint via en elektrolyseproces ud fra energi genereret af vedvarende energikilder. Mulige fremtidige anlæg indenfor energiparken omfatter elektrolyseanlæg og andre anlæg til brændselsproduktion, vandrensningsanlæg, tankanlæg, vejanlæg og anden erhverv, der kan drage nytte af nærhed til PtX-anlæg i energiparken.

5.4 Referencer

- › Miljøstyrelsens idéoplæg – ”Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport for Landanlæg til Nordsøen I – A3 Vedersø Klit til Idomlund”, november 2023.
<https://mst.dk/media/nazdl3r5/id%C3%A9oplæg-for-landanlæg-paa-nordsoeen-i-a3.pdf>

- › Energinets miljøkonsekvensrapport for projekt for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund, 2022. <https://www2.mst.dk/Udgiv/milj%C3%B8vurdering/EndrupIdomlund/miljoekonsekvensrapport-endrup-idomlund-2022.pdf>

- › Miljøstyrelsens § 25 tilladelse til Energinets projekt for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund, 9. februar 2023. <https://mst.dk/media/wdbn1s4x/25-tilladelse-endrup-idomlund.pdf>

- › Energinets miljøkonsekvensrapport for projekt for landanlæg til Thor havvindmøllepark, 2022.
https://mst.dk/media/s2mjdmkk/thor_landanlæg_miljoekonsekvensrapport.pdf

- › Miljøstyrelsens § 25 tilladelse til Energinets projekt for landanlæg til Thor havvindmøllepark, 29. juni 2022. <https://mst.dk/media/kqofja3x/25-tilladelse-landanlæg-thor-havvindmøllepark.pdf> Holstebro Kommunes lokalplan nr. 1184 for Område til tekniske anlæg ved Idomlund. https://dokument.plandata.dk/20_10000492_1605617916097.pdf

- › Bekendtgørelse nr. 272 af 06/03/2025 om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune, samt miljørapport i samarbejde med COWI, 8. oktober 2024. [Bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune](#)

6 Landskab, visuelle forhold og kulturarv

Dette kapitel omhandler landskabet og en vurdering af de visuelle, landskabelige og kulturarvmæssige påvirkninger, som en realisering af projektet vil medføre i driftsfasen.

6.1 Lovgrundlag

Beskyttelse af overordnede landskabsinteresser varetages gennem kommuneplanlægningen og findes i form af udpegninger og retningslinjer i Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021 - 2033.

Naturbeskyttelseslovens § 17 omhandler 300 meter skovbyggelinjen og har til formål at sikre skovenes værdi som landskabselementer og at opretholde skovbrynene som levesteder for plante- og dyrelivet.

Projektområdet er berørt af skovbyggelinje omkring Idomlund Plantage. Projektets påvirkning af de landskabelige forhold, der relaterer sig til skovbyggelinjen, behandles i dette kapitel. De naturmæssige forhold, der knytter sig til Idomlund Plantage, herunder forhold omkring skovloven, behandles i kapitel 7 om Natur og biodiversitet.

Naturbeskyttelseslovens § 18 omhandler 100 meter beskyttelseslinjen omkring fortidsminder og har til formål at sikre fortidsminderne værdi som landskabselementer samt at sikre arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Projektområdet er berørt af fortidsmindebeskyttelseslinjer omkring tre gravhøje. Projektets påvirkning af de hensyn, der skal varetages med fortidsmindebeskyttelseslinjen, behandles i dette kapitel.

Museumslovens § 29e omhandler fredede fortidsminder og indeholder et forbud mod at foretage ændring i tilstanden af fortidsminder. Inden for projektområdet findes to fredede fortidsminder. Projektets betydning for de to fortidsminder beskrives i dette kapitel.

6.2 Metode

Indledningsvist beskrives de eksisterende forhold i området med udgangspunkt i Holstebros Kommunes landskabsanalyse, der har dannet udgangspunkt for kommunens landskabsudpegninger og -retningslinjer.

Af kommuneplanen fremgår, at analysen er udarbejdet med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden (LKM), og at der på baggrund af analysen er foretaget en geografisk inddeling af kommunen i 13 landskabskarakterområder med hver deres retningslinjer. For hvert karakterområde er desuden udarbejdet anbefalinger til planlægning og sagsbehandling, som støtte til planlæggere og sagsbehandlere, der skal foretage et planlægningsarbejde i et karakterområde eller skal foretage en sagsbehandling af en konkret ansøgning om et bygge- og anlægsarbejde eller lignende.

Holstebros landskabsanalyse suppleres med konkrete betragtninger i forhold til projektområdets landskabelige, herunder kulturhistoriske, forhold. Hertil er anvendt Per Smeds

landskabskort, GEUS' jordartskort over Danmark, historiske kort, Danmarks højdemodel, data fra Arealinfo - Danmarks Miljøportal og Fund og Fortidsminder samt fotos fra COWI Gedefotos.

Efterfølgende beskrives de gældende landskabelige og kulturhistoriske udpegninger og bindinger med udgangspunkt i gældende lovgivning, Holstebros Kommunes Kommuneplan samt information fra øvrige relevante planer mv.

Til at understøtte vurderingen af planernes og projektets påvirkning på de landskabelige og visuelle forhold har COWI udarbejdet visualiseringer af projektet. Visualiseringerne er lavet som fotomatch fra relevante fotostandpunkter omkring projektområdet og er baseret på oplysningerne i projektbeskrivelsen, jf. kapitel 3.

Fotos er taget med digitalt spejlreflekskamera (35 mm optik) på stativ i 1,7 meters højde i retning mod projektområdet. Kameraets position er indmålt med præcisions-GPS (+/- 2 cm), og perspektivet er fikseret i forhold til en computermodel med offentlige laserscanningsdata fra Danmarks Højdemodel så som hustage, master, flagstænger, skorstene, vegetation mv. Der er anvendt koordinatsystemet UTM32N.

Manglende viden/usikkerhed

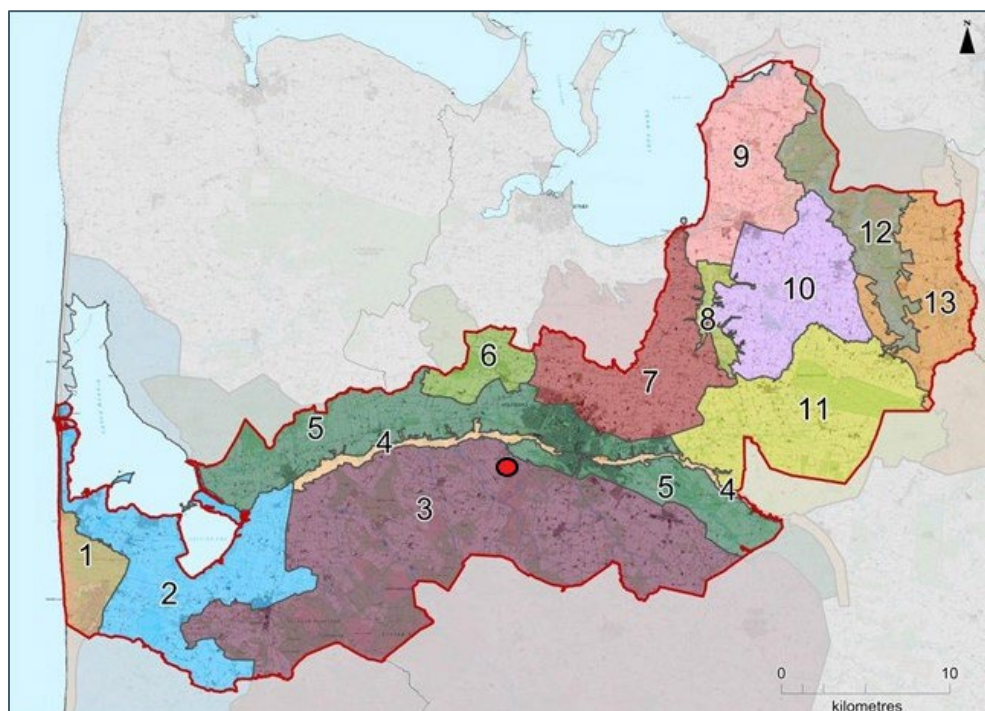
Der er små usikkerheder forbundet med at indlægge et projekt i terrænmodel og på foto, men visualiseringerne er tilstrækkelige til at vurdere de rumlig-visuelle konsekvenser ved udvidelsen af højspændingsstationen. Det vurderes, at det samlede datagrundlag er tilstrækkeligt til at gennemføre vurderingen af projektets landskabelige og visuelle påvirkning.

For projekter, der kan medføre kumulative effekter i forhold til landskabelige og visuelle forhold, er der på tidspunktet for udarbejdelse af nærværende miljøvurderingsrapport fortsat usikkerhed om projekternes præcise udformning, dette gælder navnlig projektet for en ny koblingsstation vest for projektområdet. Vurderingerne af de kumulative effekter baserer sig således på de tilgængelige oplysninger.

6.3 Miljøstatus og mål

6.3.1 Landskabskarakter

Projektområdet er i Holstebro Kommunes landskabsanalyse omfattet af landskabskarakterområde 3 "Skovbjerg Bakkeø", der dækker en stor del af den sydlige del af kommunen. Projektområdet ligger i den nordlige del af karakterområdet, på kanten af landskabskarakterområde 5 "Storå smeltevandsslette". Selve Storåen, der gennemskærer hele Holstebro Kommune fra øst til vest, er omfattet af karakterområde 4 "Storådalen". Se Figur 6-1.

Figur 6-1 Oversigt over landskabskarakterområder i Holstebro Kommunes landskabsanalyse. Omtrentlig placering af projektområdet er markeret med rød prik. Kilde: Kort fra Holstebro Kommunes Kommuneplan 21.

Projektområdet er ikke omfattet af Holstebro Kommunes lovbestemte udpegninger af bevaringsværdige landskaber eller større sammenhængende landskaber, se også afsnit 6.3.2. Kommunen har dog i landskabsanalysen, der ligger til grund for disse udpegninger, formuleret retningslinjer med tilhørende anbefalinger til hvert karakterområde. Retningslinjerne er formuleret med henblik på, at vurderingen af planer og projekter skal ske med baggrund i de særlige karakteristika, der gælder for hvert enkelt område. Anbefalingerne til planlægning og sagsbehandling er ikke bindende, men en støtte til blandt andet planlæggere, der skal foretage et planlægningsarbejde i et konkret karakterområde,

I landskabsanalysen er formuleret følgende retningslinjer for karakterområdet "Skovbjerg Bakkeø":

- › Planlægning og sagsbehandling skal tage udgangspunkt i landskabskarakteren, der er defineret af let bakket flader med store bløde kurver, der stedvist gennemskæres af små og store erosionsdale.

- › Byggeri og anlæg skal vurderes på baggrund af områdets landskabskarakter og anbefalinger.

Landskabsanalysens anbefalinger er inddelt i generelle anbefalinger samt i anbefalinger, der retter sig mod forskellige typer af planer og projekter. De generelle anbefalinger for karakterområdet "Skovbjerg Bakkeø" er følgende:

- › Bakkeøens landskabelige identitet er i høj grad knyttet til de store plantager og heder samt ådale, der bryder landskabet.
- › Disse overordnede landskabstræk bør fortsat kendetegne landskabet på bakkeøen og gerne udbredes i de i dag overvejende landbrugsprægede dele af landskabet.
- › Det bør i høj grad værnes om landskabets uforstyrrede karakter, der er unikt i kommunalt perspektiv og betydende for de landskabsværdier, bakkeøen byder på.

For placering af tekniske anlæg i karakterområdet "Skovbjerg Bakkeø" fremgår følgende generelle anbefaling:

- › Landskabet bør friholdes for nye tekniske anlæg for at værne om det uforstyrrede landskab, der kendetegner bakkeøen og er unikt i kommunalt perspektiv.

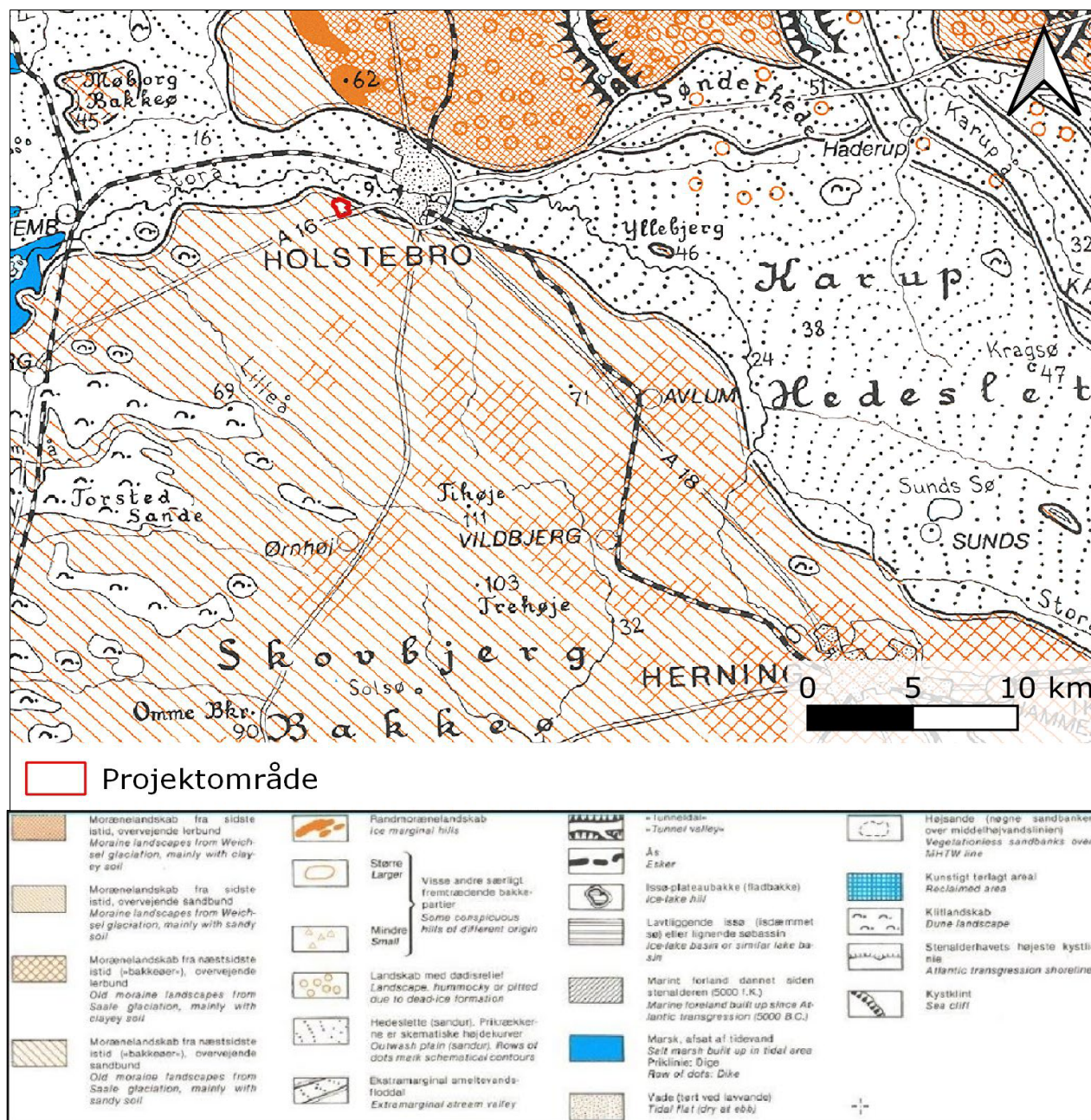
Derudover indeholder landskabsanalysen anbefalinger for placering af tekniske anlæg, der særligt retter sig mod et område sydvest for projektområdet, samt mod placering af lave anlæg som f.eks. solcelleanlæg. Disse anbefalinger vurderes ikke direkte relevante for det konkrete projekt.

Naturgeografi

Geologisk set udgør karakterområdet den nordlige del af Skovbjerg Bakkeø, der sammen med de øvrige vestjyske bakkeøer fremstår som et karakteristisk bakkeølandskab vest for den jyske højderyg. Karakterområderne 4 og 5, der ligger nord for projektområdet, udgør en del af Karup Hedeslette. Se Figur 6-2.

Landskabet i og omkring projektområdet hæver sig ca. 35 meter over den nordfor liggende smeltevandsslette og ådal. Overgangen fra bakkeø til hedeslette er forholdsvis skarp og veldefineret i området umiddelbart nord for projektområdet. Terrænet inden for selve projektområdet falder jævnt fra nordvest mod sydøst. Højeste punkt ligger i kote ca. 40 m DVR90 og laveste punkt i kote ca. 34 m DVR90. Terrænet falder således omkring 6 meter over en strækning på ca. 650 meter. Generelt opleves terrænet i og omkring projektområdet som jævnt og roligt.

Jordarten i og omkring planområdet er overvejende af smeltevandssand med mindre forekomster af moræneler.

Figur 6-2 Projektområdet (markeret med rødt) er placeret på den nordligste del af Skovbjerg Bakkeø, på grænsen til Storådal, der er en del af Karup Hedeslette. Kilde: Per Smeds landskabskort.

Projektområdet ligger ca. 16 km inde i landet, og derfor uden visuel kontakt til kysten. Der er i forbindelse med projektet konstateret en mindre sø i det skovbevoksede areal i den østlige del af projektområdet. Endvidere er der ca. 25 meter fra områdets nordvestlige hjørne en mindre sø. Se Figur 6-3. Herudover er der ikke søer, vandløb, moser eller lignende vandforekomster indenfor eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

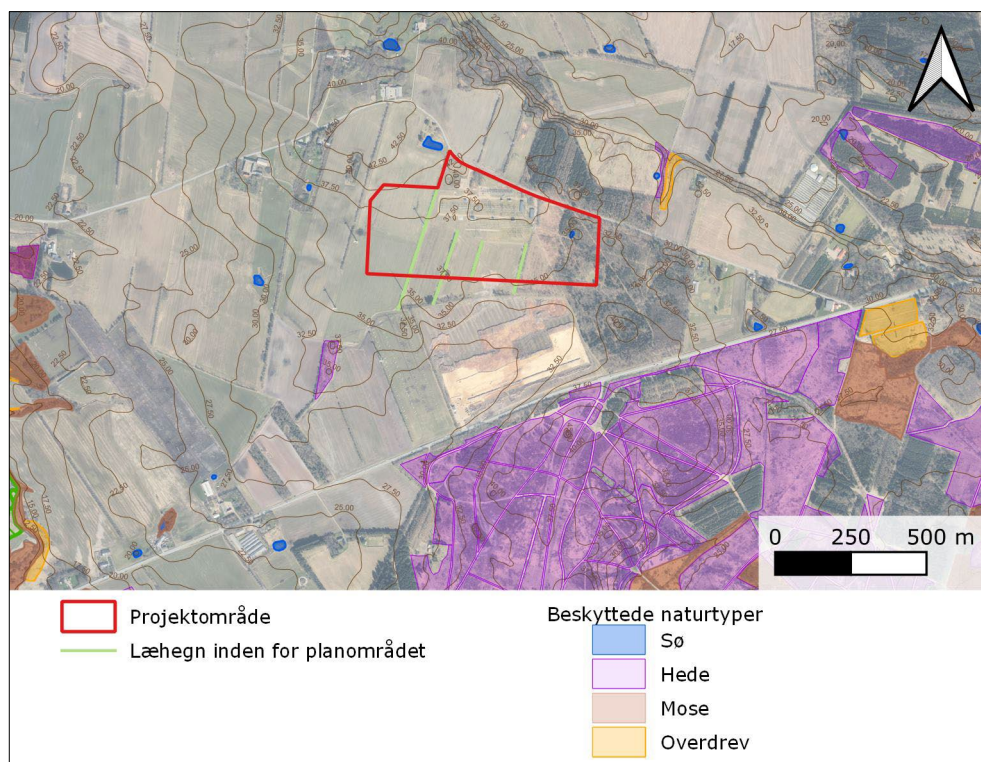
Kulturgeografi

De sandede jorde på bakkeøen afspejles på flere måder i arealanvendelsen og bidrager dermed væsentlig til landskabskarakteren.

På den nordlige del af Skovbjerg Bakkeø og dermed i området omkring projektområdet er landskabskarakteren i høj grad knyttet til områdets store plantager og heder samt ådale, der bryder landskabet. Denne karakter er særlig tydelig i områderne syd for Ringkøbingvej, hvor Vestre Plantage og det militære øvelsesterræn, Holstebro Øvelsesplads, udgør et større sammenhængende hede- og plantageområde. Den østlige del af projektområdet er i dag en del af Idomlund Plantage og fremstår med en tilsvarende plantage-karakter.

Den øvrige del af projektområdet samt de omkringliggende områder mod nord og vest har derimod karakter af et intensivt udnyttet landbrugslandskab.

De sandede jorder afspejles her i mark- og beplantningsstrukturen, hvor markerne generelt er af middelstor størrelse og inddelt af parallelle læhegn. Inden for projektområdet findes i dag 4 parallelle nord-sydgående læhegn. Se Figur 6-3. Udover læhegn er der i landbrugslandskabet nord og vest for projektområdet også adskillige mindre skovbeplantninger.

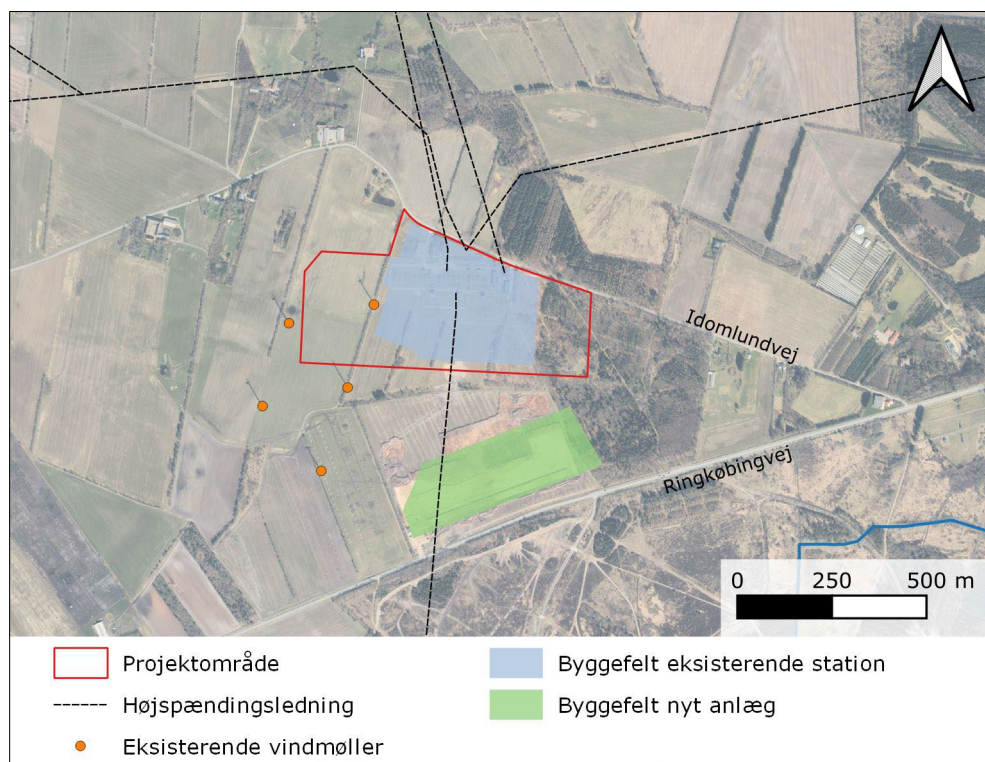

Figur 6-3 *Terræn, beplantning og hydrologi i og omkring projektområdet. Kilder: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal.*

Der er i plantagerne og hedeområderne øst og syd for projektområdet ingen bebyggelse. I områderne nord og vest for området er der sparsom bebyggelse i form af fritliggende gårde og beboelsesejendomme.

I den nordlige del af selve projektområdet ligger den eksisterende højspændingsstation og i den vestlige del af selve projektområdet står en vindmølle med en totalhøjde på 75 meter. Syd for projektområdet er nyt højspændingsanlæg til brug for nettilslutning af strøm fra en fremtidig vindmøllepark i Nordsøen under etablering, og umiddelbart vest for projektområdet står der yderligere 4 vindmøller med totalhøjder på 75 meter. Fra den eksisterende station i projektområdet udgår højspændingsledninger mod både nord, syd, øst og vest. Selve

projektområdet samt området i umiddelbar nærhed af projektområdet er således stærkt præget af tekniske anlæg. Se Figur 6-4.

Figur 6-4 Eksisterende og planlagt bebyggelse og tekniske anlæg i og omkring projektområdet. Kilder: Dataforsyningen, GeoDanmark, Energistyrelsen. Højspændingsledningen, der udgår mod syd, er p.t. nedtaget som del af projektet for "Forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund". Den nye ledning vil få en lidt anden linjeføring. Se afsnit 5.2.1.

Rumlig-visuelle forhold

Landskabet i den østlige del af selve projektområdet, der i dag er en del af Idomlund Plantage, fremstår i kraft af den eksisterende beplantning som lukket. Den vestlige og sydlige del, der har karakter af et intensivt udnyttet landbrugslandskab, fremstår derimod mere åbent. De nord-sydgående læhegn skaber dog mindre landskabsrum med transparent afgrænsning.

De rumlige forhold i landskabet omkring projektområdet varierer ligeledes, afhængig af graden af bevoksning. I plantage-områderne øst for projektområdet fremstår landskabet lukket, mens det i de øvrige områder fremstår med mindre, transparent afgrænsede landskabsrum af varierende størrelse.

Skalamæssigt opleves både selve projektområdet samt de omkringliggende områder generelt som et landskab af middelstor skala.

Blandt andet i kraft af det forholdsvis jævne terræn er der i og omkring projektområdet flere steder mulighed for kig på tværs af landskabet. Udsigterne over landskabet er dog sjældent langstrakte, idet de generelt brydes af bevoksning.

Der er ikke i Holstebro Kommunes landskabsanalyse registreret særlige udsigter eller øvrige oplevelsesrige elementer i eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

Styrke, tilstand og sårbarhed

De karaktergivende træk for landskabet i og omkring projektområdet i form af et jævnt terræn, en mark- og beplantningsstruktur med marker af middelstor størrelse, der generelt er inddelt af læhegn, samt tilstedeværelsen af plantagebeplantning, vurderes at fremstå forholdsvis tydelige. Landskabskarakterens styrke i og omkring projektområdet vurderes på den baggrund som karakteristisk og tilstanden som middel.

Området i og omkring projektområdet er imidlertid stærkt præget af tekniske anlæg, og landskabet i denne del af karakterområdet "Skovbjerg Bakkeø" kan derfor ikke betragtes som en del af uforstyrrede landskab, som ifølge Holstebro Kommunes landskabsanalyse er særligt betydende for karakterområdets landskabelige værdier. Området rummer heller ikke store plantager og heder samt ådale, som ifølge analysen er knyttet til karakterområdets landskabelige identitet. Det vurderes på den baggrund, at landskabet i og omkring projektområdet kun i mindre grad er sårbart over for ændringer.

Landskabet i og omkring projektområdet vurderes på baggrund af ovenstående at kunne rumme yderligere tekniske anlæg, hvis disse sker under hensyn til de karaktergivende/bærende landskabstræk i form af landskabets middelstore skala og den eksisterende mark- og beplantningsstruktur.

6.3.2 Bindinger og udpegninger

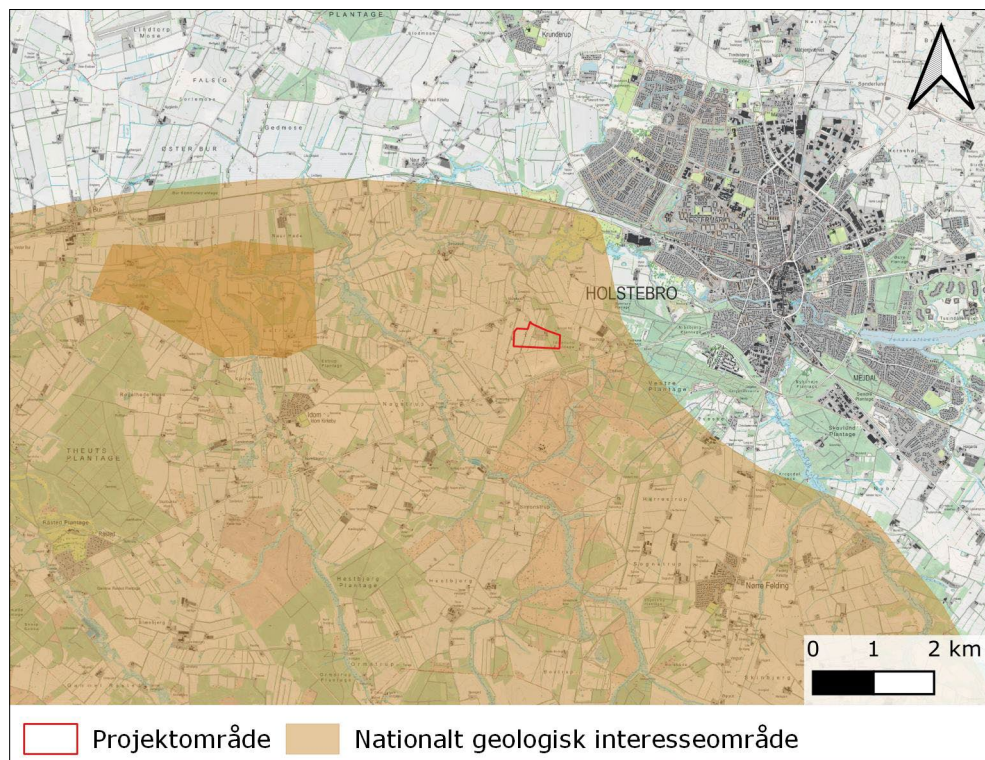
Nationalt geologisk interesseområde

Projektområdet ligger inden for den statslige udpegning "Skovbjerg Bakkeø", der er en del af udpegningen af Områder af national geologiske interesse. Se Figur 6-5. Området er derimod ikke omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af områder med værdifulde geologiske værdier.

Formålet med de nationale interesseområder er blandt andet at sikre, at de nationale geologiske værdier indgår i planlægningen af det åbne land, og at de beskyttes mod tiltag, som kan ændre eller udviske de geologiske spor.

Udpegningen omfatter den nordvestlige del af Skovbjerg Bakkeø, der er Danmarks største bakkeø, og er udvalgt som geologiske interesseområde for at illustrere de særlige landskaber og jordbundsforhold, som karakteriserer bakkeøerne. Se også beskrivelserne i afsnit om Naturgeografi.

Der er i beskrivelsen af det nationale interesseområde ikke skitseret forslag til beskyttelse eller plejeforanstaltninger i eller omkring projektområdet.

Figur 6-5 Statslig udpegning af Områder af national geologiske interesse. Kilder: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal.

Skovbyggelinje

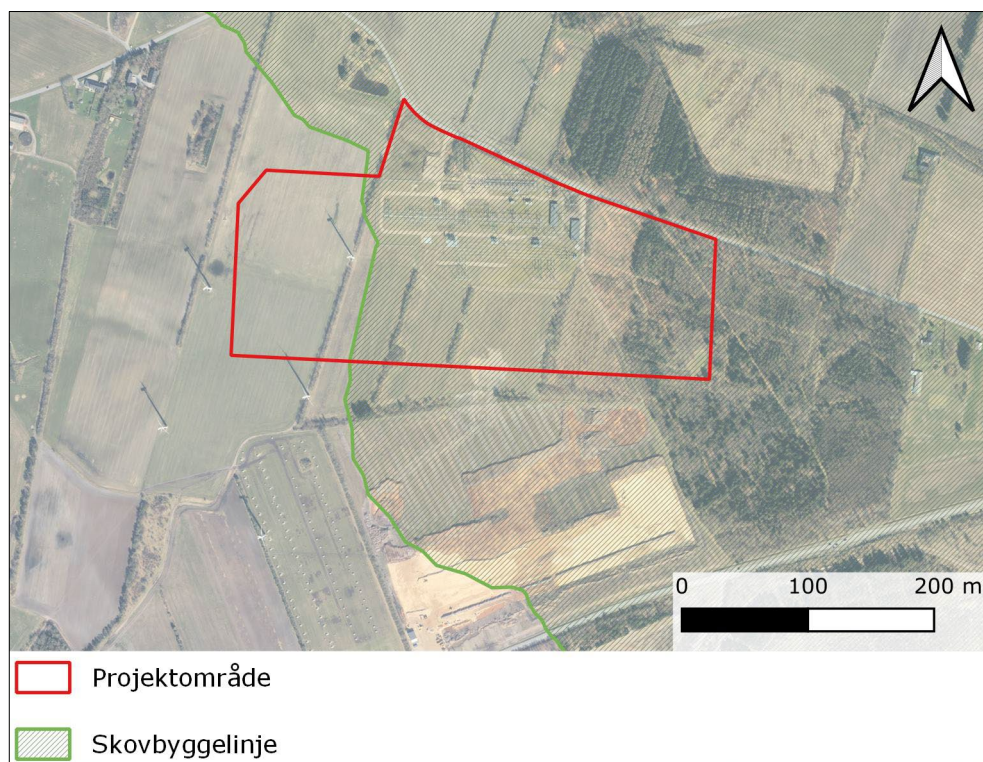
Den østligste del af projektområdet er i dag skovbevokset og en del af Idomlund Plantage, der afkaster 300 meter skovbyggelinje. Arealet er desuden omfattet af fredskovspligt. Se afsnit 7.3.2 om Skov.

Skovbyggelinjen omfatter i dag størstedelen af projektområdet. Se Figur 6-6.

Projektet indebærer, at ca. 2,8 ha af det skovbevoksede areal vil blive inddraget til udvidelse af højspændingsstationen, hvilket gør det nødvendigt at fælde store dele af bevoksningen. En rydning af arealet for skov vil medføre, at skovbyggelinjen efter rydningen skal regnes fra kanten af den tilbageværende skovbevoksning. Dette vil betyde, at en mindre del af projektområdet herefter vil være omfattet af byggelinjen. Den del af projektområdet, hvor den østlige udvidelse skal finde sted, vil dog efter rydningen fortsat være omfattet af skovbyggelinjen.

Ifølge Vejledning om Naturbeskyttelsesloven er formålet med skovbyggelinjen at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet.

Inden for skovbyggelinjen må der ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, jf. § 17, ikke uden kommunens dispensation placeres bebyggelse, campingvogne og lignende.

Figur 6-6 300 meter skovbyggelinje i projektområdet. Kilde: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal.

Med projektet vil der inden for skovbyggelinjen blive etableret eltekniske anlæg som f.eks. transformere, kompenseringspoler, samleskiner mv. samt evt. lynfangsmaster og galger, hvilket forudsætter, at Holstebro Kommune meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Den nødvendige dispensation forventes indarbejdet i lokalplanen, der skal muliggøre projektet.

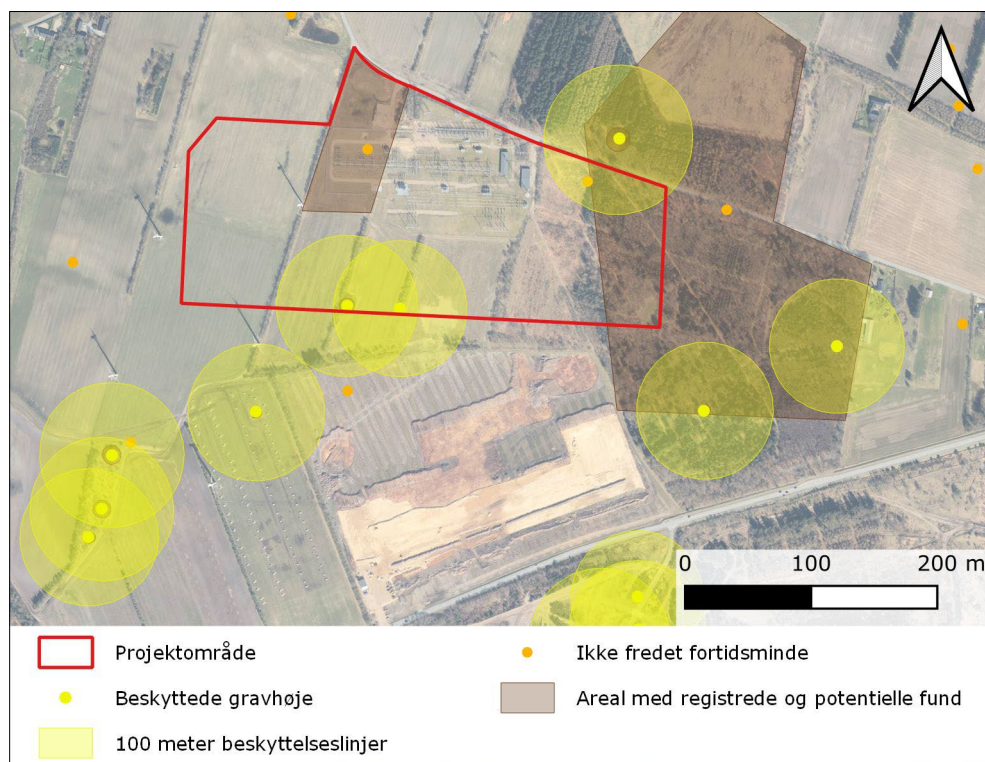
Fortidsminder, fortidsmindebeskyttelseslinjer og arkæologiske forhold

Der er inden for projektområdet registreret to fortidsminder i form af gravhøje (rundhøje fra oldtiden). Umiddelbar nord og syd for projektområdet findes yderligere gravhøje. Alle gravhøjene afkaster 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinjer. Se Figur 6-7.

Gravhøjene er beskyttet i henhold til museumslovens § 29e, hvorefter der ikke må foretages ændring i tilstanden af fortidsminderne. I henhold til lovens § 29f må der desuden ikke foretages jordbehandling, gødes, plantes eller anvendes metaldetektor på fortidsminderne eller inden for en afstand af 2 meter fra dem.⁵

Tre gravhøje afkaster 100 meter beskyttelseslinjer, der dækker dele af projektområdet, jf. Figur 6-7. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, må der ikke uden kommunens dispensation foretages ændringer i tilstanden af arealer inden for beskyttelseslinjerne.

⁵ Bekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014 - Museumsloven.

Figur 6-7 Fortidsminder, fortidsmindebeskyttelseslinjer og arkæologiske interesser i og omkring projektområdet. Kilde: Dataforsyningen, Fund og Fortidsminder, Danmarks Miljøportal.

Tilstandsændringer omfatter blandt andet opførelse af bebyggelse, etablering af beplantning, hegning og terrænændringer. Beskyttelsen omfatter også anlæg, der har sine grundlæggende bestanddele uden for beskyttelseslinjen, men som påvirker landskabsbilledet inden for linjen, f.eks. højspændingsledninger der går igennem beskyttelseszonen, men hvor masterne står uden for denne. Bestemmelsen omfatter også midlertidige terrænændringer som nedgravning af ledninger og lignende.

Ifølge *Vejledning om Naturbeskyttelsesloven* er formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Både den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsyn fra fortidsminderne skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, jf. § 18, kan kommunen kun i særlige tilfælde meddele dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Den nødvendige dispensation forventes indarbejdet i lokalplanen, der skal muliggøre projektet.

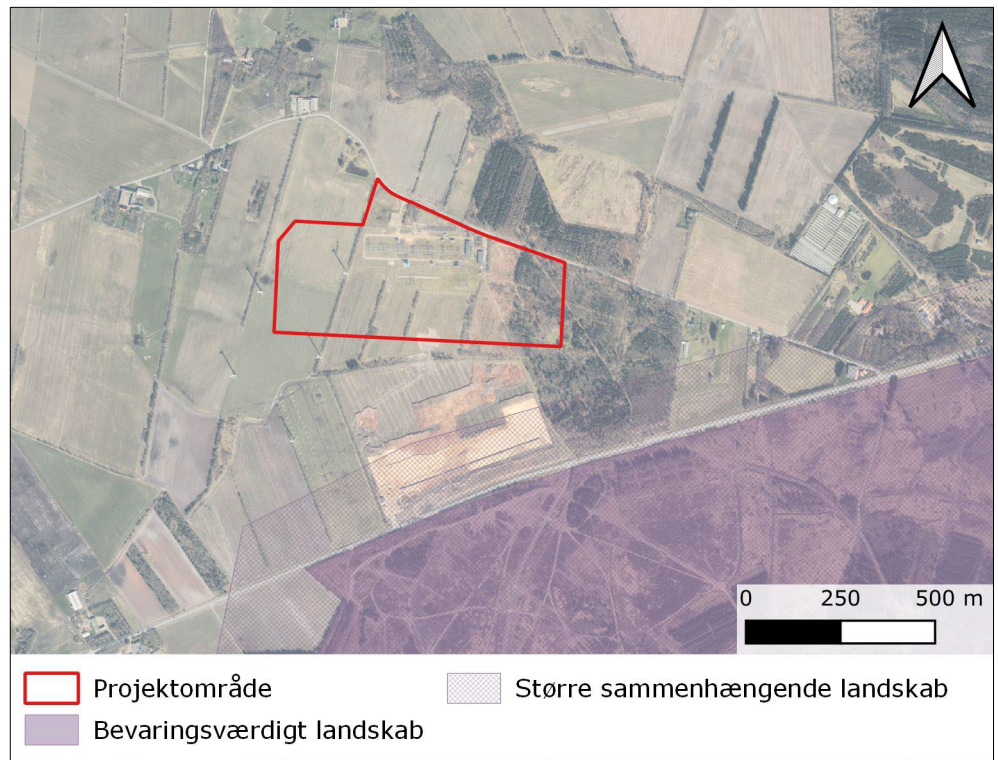
I Slots- og Kulturstyrelsens register "Fund og Fortidsminder" er inden for projektområdet registreret to ikke-fredede fortidsminder. Se Figur 6-7. Disse ikke-fredede fortidsminder er ikke umiddelbart synlige i landskabet, og registreringen vurderes på den baggrund ikke at have betydning for vurderingen af projektets påvirkning af landskabelige og visuelle forhold.

Øvrige bindinger og udpegninger

Projektområdet er ikke omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af bevaringsværdige landskaber eller større sammenhængende landskaber.

Nærmeste udpegede bevaringsværdige landskab ligger ca. 320 meter syd for projektområdet og omfatter en større del af Skovbjerg Bakkeø, herunder det militære øvelsesterræn, der ligger umiddelbart syd for Ringkøbingvej. Udpegningen af større sammenhængende landskaber lægger sig som en zone omkring de bevaringsværdige landskaber, og en bræmme på ca. 200 meter nord for Ringkøbingvej indgår således i udpegningen af det større sammenhængende landskab, der relaterer sig til blandt andet det militære øvelsesterræn. Se Figur 6-8.

Holstebro Kommunes retningslinjer for bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber gælder imidlertid kun inden for de respektive udpegninger, og retningslinjerne vurderes på den baggrund ikke at udgøre relevante bindinger i forhold til det aktuelle projekt.

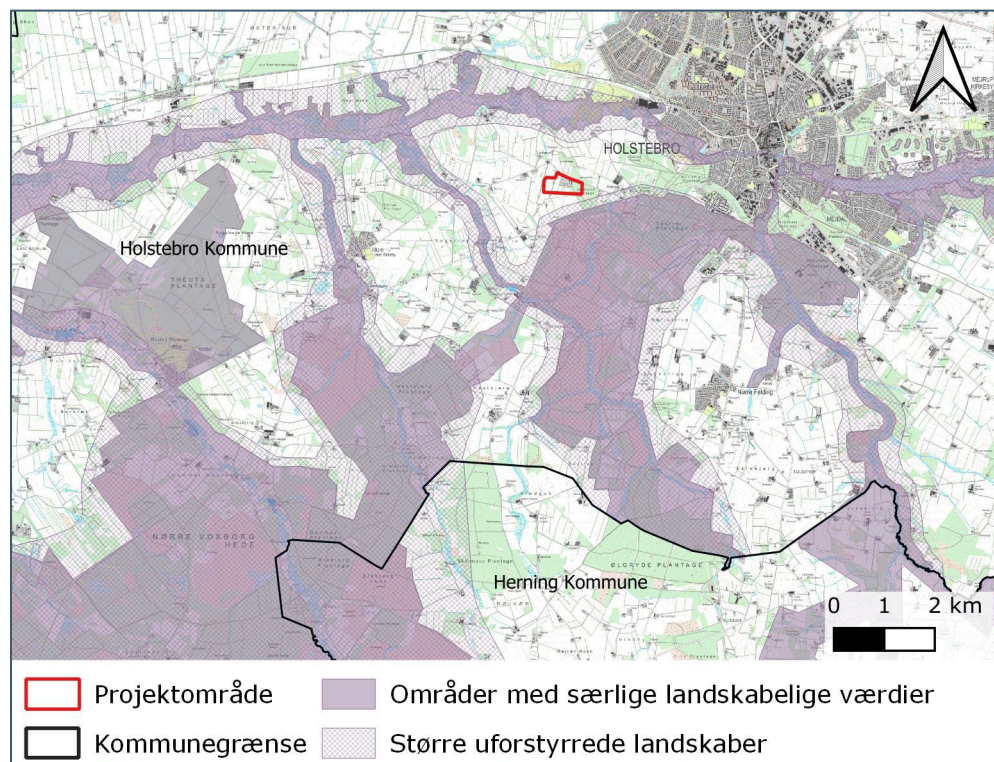

Figur 6-8 Landskabelige udpegninger i og omkring projektområdet. Kilde: Dataforsyningen, Plandata.

I Herning Kommune, der ligger syd for Holstebro Kommune, er store områder omkring blandt andet Vind Hede og Blåbjerg Hede omfattet af kommuneplanens udpegninger af områder med særlige landskabelige værdier samt af større uforstyrrede landskaber. Se Figur 6-9.

Ifølge Herning Kommunes retningslinjer for områder med særlige landskabelige værdier gælder blandt andet, at anlæg og nybyggeri ikke kan etableres i tilknytning til eller udenfor de udpegede områder, hvis det vurderes at få negativ indflydelse på de landskabelige kvaliteter indenfor udpegningen.

Ifølge retningslinjer for de større uforstyrrede landskaber gælder tilsvarende, at anlæg, byggeri og aktiviteter, der ønskes placeret udenfor de større uforstyrrede landskaber, kun kan etableres, hvis det vurderes, at de ikke påvirker de uforstyrrede landskaber væsentligt. Det fremgår desuden, at ved større nyanlæg og byggeri indenfor eller i tilknytning til disse landskaber bør en visualisering af byggeriets højder, materialer, belysning og indpasning i landskabet, anskueliggjort fra flere vinkler, indgå som en del af vurderingen af det ønskede byggeri eller anlæg.

Figur 6-9 Landskabelige udpegninger i en del af Herning Kommune. Kilde: Dataforsyningen, Plandata.

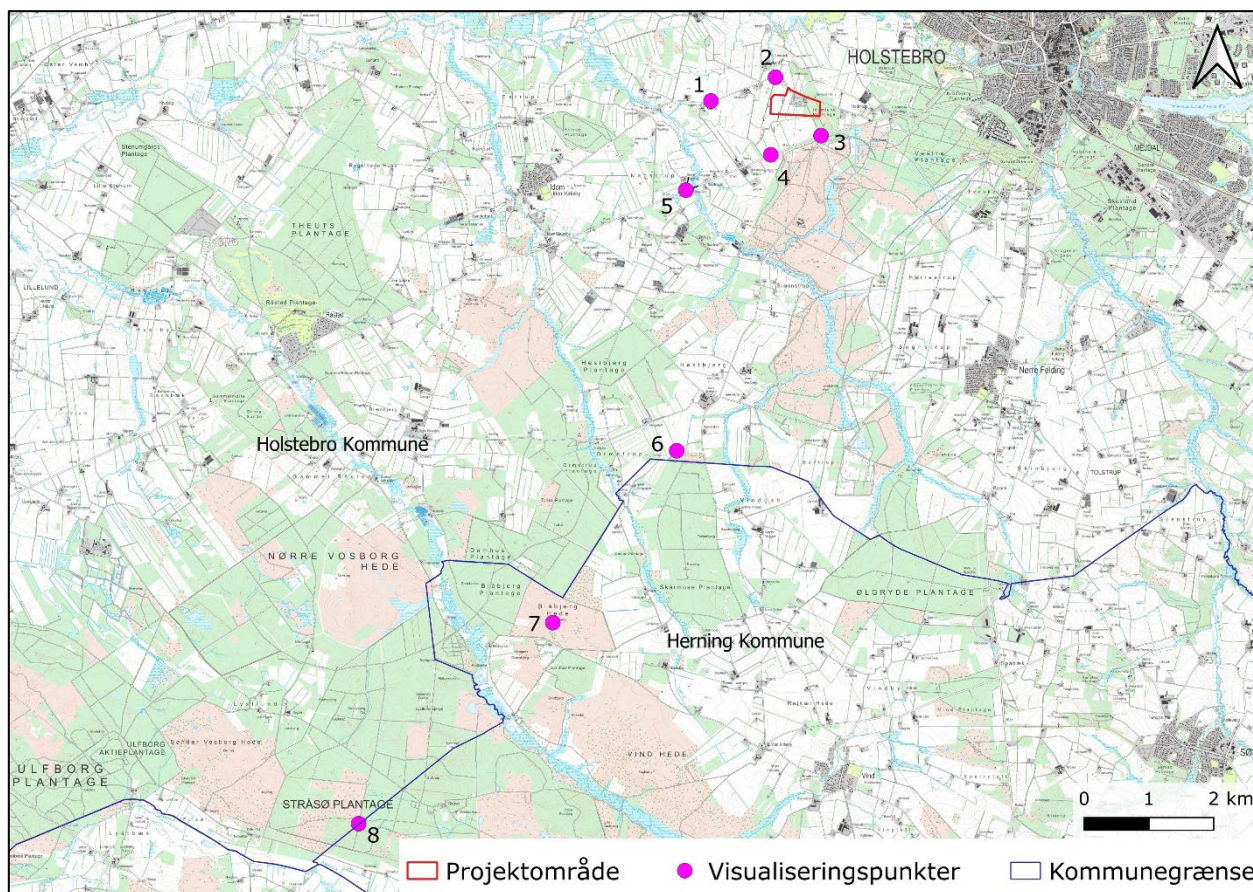
Projektområdet ligger uden for kystnærhedszonen og er heller ikke omfattet af Holstebro Kommunes udpegninger af særligt værdifulde kulturmiljøer og beskyttelsesområder omkring kirker.

Projektområdet ligger uden for fredede områder, naturbeskyttelseslovens sø- og å-beskyttelseslinjer samt kirkebyggelinjer. Jf. naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 19.

Projektområdet berører ikke beskyttede sten- og jorddiger. Jf. museumslovens § 29a.

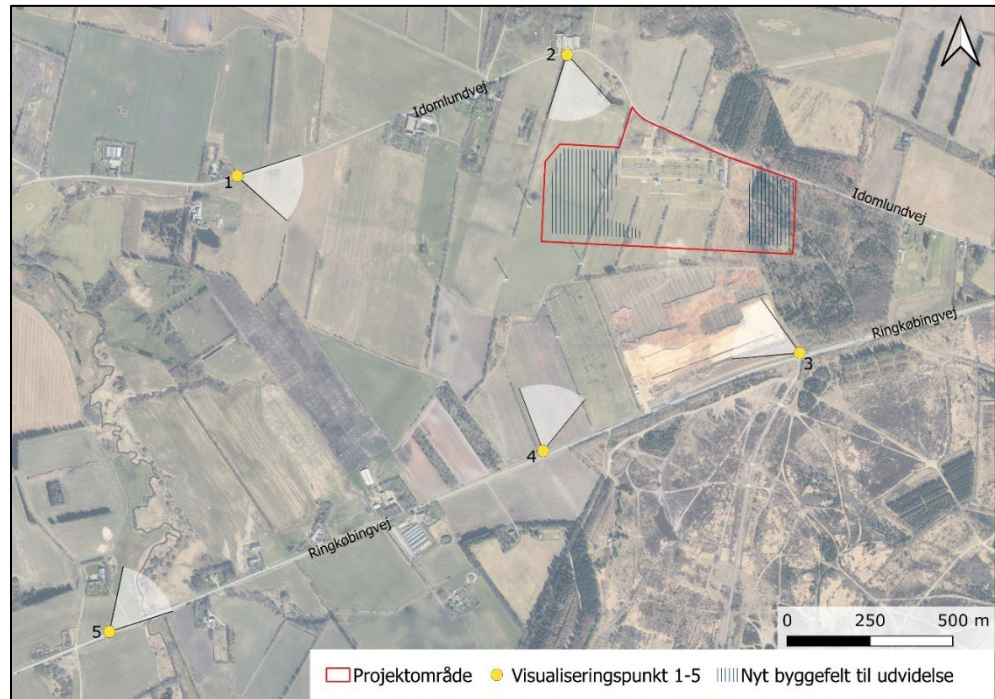
6.4 Visualiseringer

Til at støtte op omkring en vurdering af projektets påvirkning på landskabet og de visuelle forhold er der udarbejdet visualiseringer af udvidelsen af højspændingsstationen fra i alt 8 fotostandpunkter, som fremgår af Figur 6-10 og Figur 6-11.

Figur 6-10

Oversigtskort over alle fotostandpunkter brugt til udarbejdelse af visualiseringer af udvidelse af højspændingsstationen.

Figur 6-11 Oversigtskort over fotostandpunkt 1-5 brugt til udarbejdelse af visualiseringer af udvidelse af højspændingsstationen med afskærmende beplantning.

Fotostandpunkterne er valgt, så de er repræsentative til vurdering af påvirkningerne fra forskellige retninger og afstande omkring projektområdet. Fotos er taget fra offentligt tilgængelige arealer, i dette tilfælde fra offentlige veje, fra relevante fotopunkter med formodet synlighed omkring områderne. Der er som udgangspunkt ikke valgt punkter fra private veje, haver og enkeltejendomme, da formålet med visualiseringerne og miljøvurderingen har et bredere fokus.

Visualiseringerne er baseret på projektbeskrivelsen samt den planlagte indretning af projektområdet som beskrevet i kapitel 3.

Fotos er taget i vinterperioden, hvor der ikke er løv på træerne. Beplantningen vises på visualiseringerne ligeledes i vintertilstand. På Figur 6-17 og Figur 6-18, der er visualiseringer af situationer, hvor det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet er opført (reference-scenarie og scenarie med begge anlæg), vises den kommende beplantning omkring anlægget syd for projektområdet dog i efterårstilstand.

Fra hvert fotostandpunkt vises:

- › Foto af eksisterende forhold på tidspunktet for fotografering (januar 2024).

Fra fotopunkt 1-5 vises:

- › Visualisering som fotomatch af referencescenariet, som beskrevet i afsnit 5.2. Dvs. at de igangværende projekter, der indgår som en del af referencescenariet (igangværende udvidelse og ombygning af den eksisterende station, etablering af den nye 400 kV-luftledningsforbindelse samt etablering af det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet), vises som færdige projekter.

- › Visualisering som fotomatch af referencescenariet samt den aktuelle udvidelse af stationen med opvokset afskærmende beplantning på ca. 6-7 meter, svarende til situationen på længere sigt (efter 7-10 år).

Fra fotopunkt 6-7 vises:

- › Visualisering i form af foto af eksisterende forhold, hvor placering og omfang af stationsudvidelsen er vist med rødt omrids.

Fotopunkt 8 er alene en fotodokumentation af, at projektet ikke kan ses fra denne lokalitet.

Fotostandpunkt 1 – Udvidelsen set fra Idomlundvej fra vest

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 1 viser stationsudvidelsen set fra Idomlundvej, fra et punkt ca. 930 meter vest for projektområdet.

Fra fotostandpunkt 1 er der udsyn over dyrkede arealer og læhegn, hvilket kendetegner landskabet nord og vest for projektområdet.

De eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet ses tydeligt og opleves som store og markante tekniske elementer.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra relativt stor afstand.

Set fra fotostandpunkt 1 vil store dele af udvidelsen af højspændingsstationen være skjult bag eksisterende læhegn, men de højeste komponenter vil kunne ses over beplantningen. Komponenterne vil dog skalamæssigt underordne sig vindmøllerne og vil derfor ikke opleves som visuelt fremtrædende i landskabet.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil desuden medføre en mindre forandring af landskabet, der visuelt vil fremstå en smule mindre påvirket af tekniske anlæg.

Placering af fotopunkt 1 (og 2) ses på udsnittet nedenfor. Foto og visualisering fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-12 Fotostandpunkt 1 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Idomlundvej, fra vest mod øst.

Figur 6-13 Fotostandpunkt 1 – Visualisering af referencescenariet, hvor Thor-feltet og 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund er opført.

Figur 6-14 Fotostandpunkt 1 – Rød markering af projektets omfang i foto.

Figur 6-15 Fotostandpunkt 1 – Visualisering af udvidelsen inkl. den planlagte beplantning. Vindmøllen er nedtaget, udvidelsen ses ca. midt i billedet under vindmøllen længst til venstre i billedet.

Fotostandpunkt 2 – Udvidelsen set fra Idomlundvej fra nord

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 2 viser stationsudvidelsen set fra Idomlundvej, fra et punkt ca. 270 meter nord for den vestlige del af projektområdet.

Fra fotostandpunkt 2 er der direkte indblik til projektområdet. I forgrunden ses det dyrkede areal, hvor den vestlige del af udvidelse vil finde sted, og bag læhegnet og den nærmeste vindmølle anes den eksisterende højspændingsstation.

De eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet ses tydeligt og opleves som store og markante tekniske elementer.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet fra veje og boliger i nærheden af projektområdet.

Set fra fotostandpunkt 2 vil den vestlige del af udvidelsen blive meget synlig og de mange tekniske komponenter vil fremstå som markante fremmedelementer i landskabet.

Den afskærmende beplantning omkring den vestlige del af udvidelsen vil på grund af dens begrænsede højde kun i mindre omfang sløre anlægget.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil medføre en mindre forandring af den visuelle oplevelse. På grund af udvidelsens fremtræden vil fraværet af vindmøllen dog ikke medføre, at landskabet opleves som mindre teknisk påvirket fra denne vinkel.

Placering af fotopunkt 2 (og 1) ses på udsnittet neden for. Foto og visualisering fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-16 Fotostandpunkt 2 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Idomlundvej, fra nord mod syd.

Figur 6-17 Fotostandpunkt 2 – Visualisering af referencescenariet, hvor Thor-feltet og 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund er opført.

Figur 6-18 Fotostandpunkt 2 – Rød markering af projektets omfang i foto.

Figur 6-19 Fotostandpunkt 2 – Visualisering af udvidelsen inkl. den planlagte beplantning. Den nærmeste vindmølle er nedtaget, anlægget ses tydeligt foran de to østligste møller og bag den planlagte beplantning.

Fotostandpunkt 3 – Udvidelsen set fra Ringkøbingvej mod nordvest

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 3 viser stationsudvidelsen set fra Ringkøbingvej, fra et punkt ca. 300 meter syd for den østlige del af projektområdet.

Fra fotostandpunkt 3 er der direkte indblik til arealet, hvor det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet er under opførelse.

På tidspunktet for fotograferingen kunne den vestlige del af projektområdet ses bag det eksisterende læhegn, der findes syd for projektområdet, og de højeste komponenter på den eksisterende station kunne ses over eksisterende beplantning. De eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet kunne ses tydeligt og fremstod som store og markante tekniske elementer. Se Figur 6-20.

Med opførelsen af det nye højspændingsanlæg syd for den eksisterende station vil den visuelle kontakt til både projektområdet og den eksisterende station fra denne del af Ringkøbingvej sløres og/eller skjules af det nye anlæg og den afskærmende beplantning, der etableres omkring dette. Når det nye anlæg er færdigetableret, vil det fremstå som endnu et markant teknisk anlæg i området. Se Figur 6-21, der viser visualisering af referencescenariet.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra Ringkøbingvej syd for projektområdet.

Set fra fotostandpunkt 3 vil størstedelen af udvidelsen af højspændingsstationen være sløret og/eller skjult bag eksisterende beplantning og det nye højspændingsanlæg. Dog vil dele af udvidelsen kunne anes bag det nye anlæg og de højeste dele af de tekniske komponenter vil kunne ses over den eksisterende beplantning. Det nye anlæg vil dog fortsat fremstå som et mere tydeligt og markant element. Hvis beplantningsbæltet langs Ringkøbingvej med tiden bliver tættere vil det sløre og/eller skjule yderligere dele af både udvidelsen af stationen og det nye højspændingsanlæg.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil medføre en mindre forandring af den visuelle oplevelse. På grund af høje tekniske komponenter, der etableres som en del af det nye højspændingsanlæg, vil fraværet af vindmøllen dog ikke medføre, at landskabet opleves som mindre teknisk påvirket fra denne vinkel.

Placering af fotopunkt 3 (og 4) ses på udsnittet neden for. Foto og visualisering fra punktet er vist på de næste sider.

Figur 6-20 Fotostandpunkt 3 – Eksisterende forhold på tidspunktet for udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten. Udsyn fra Ringkøbingvej mod nordvest.

Figur 6-21 Fotostandpunkt 3 – Visualisering af referencescenariet, hvor Thor-feltet inkl. den planlagte beplantning og 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund er etableret. Udsyn fra Ringkøbingvej mod nordvest.

Figur 6-22 Fotostandpunkt 3 – Rød markering af projektets omfang i foto.

Figur 6-23 Fotostandpunkt 3 – Visualisering af udvidelsen inkl. den planlagte beplantning. Vindmøllen er nedtaget, udvidelsen ses bag det nyopførte Thor-felt samt den eksisterende beplantning syd for projektområdet.

Fotostandpunkt 4 – Udvidelsen set fra Ringkøbingvej mod nord

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 4 viser stationsudvidelsen set fra Ringkøbingvej, fra et punkt ca. 630 meter syd for den vestlige del af projektområdet.

Fra fotostandpunkt 4 er der udsyn over dyrkede arealer og læhegn, hvilket kendetegner landskabet vest for projektområdet.

Tre af de eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet ses tydeligt og opleves som store og markante tekniske elementer. De højeste komponenter på den eksisterende højspændingsstation anes over eksisterende beplantning.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra Ringkøbingvej vest og sydvest for projektområdet.

Set fra fotostandpunkt 4 vil størstedelen af udvidelsen af højspændingsstationen være skjult bag eksisterende læhegn, men de højeste komponenter vil kunne ses over beplantningen. Komponenterne vil dog skalamæssigt underordne sig vindmøllerne og vil derfor ikke opleves som visuelt fremtrædende i landskabet.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil desuden medføre en mindre forandring af landskabet, der visuelt vil fremstå en smule mindre påvirket af tekniske anlæg.

Placering af fotopunkt 4 (og 3) ses på udsnittet neden for. Foto og visualisering fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-24 Fotostandpunkt 4 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Ringkøbingvej, fra syd mod nord.

Figur 6-25 Fotostandpunkt 4 – Visualisering af referencescenariet, hvor Thor-feltet og 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund er opført.

Figur 6-26 Fotostandpunkt 4 – Rød markering af projektets omfang i foto.

Figur 6-27 Fotostandpunkt 4 – Visualisering af udvidelsen inkl. den planlagte beplantning. Vindmøllen er nedtaget, de højeste dele af anlægget ses bag den eksisterende beplantning i området.

Fotostandpunkt 5 – Udvidelsen set fra Ringkøbingvej mod øst

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 5 viser stationsudvidelsen set fra Ringkøbingvej, fra et punkt ca. 1.750 meter sydvest for projektområdet.

Fra fotostandpunkt 5 er der udsyn over det åbne landskab vest for projektområdet og til dels syd for Ringkøbingvej. Udover dyrkede arealer og læhegn, der især kendetegner landskabet omkring projektområdet, ses også mindre beplantninger, blandt andet i tilknytning til bebyggelse langs Ringkøbingvej.

De eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet ses bag et eksisterende læhegn og opleves som tekniske elementer i landskabet. Den eksisterende højspændingsstation befinder sig bag vindmøllerne, men kan ikke umiddelbart erkendes på denne afstand.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra afstand.

Set fra fotostandpunkt 5 vil udvidelsen af højspændingsstationen være sløret og/eller skjult bag eksisterende læhegn. De højeste komponenter vil dog kunne anes gennem læhegnet i vinterperioden, hvor der ikke er løv på træerne. Komponenterne vil dog skalamæssigt underordne sig både vindmøller og læhegn og vil derfor ikke opleves som visuelt fremtrædende i landskabet.

Nedtagning af vindmøllen, der står inden for projektområdet, vil medføre en mindre visuel forandring af landskabet. Denne ændring vil dog på grund af afstanden mellem fotopunktet og møllerne dog ikke opleves som væsentlig.

Placering af fotopunkt 5 ses på udsnittet neden for. Foto og visualisering fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-28

Fotostandpunkt 5 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Ringkøbingvej, fra sydvest mod nordøst.

Figur 6-29

Fotostandpunkt 5 – Visualisering af referencescenariet, hvor Thor-feltet og 400 kV højspændingsledninger Endrup-Idomlund er opført.

Figur 6-30 Fotostandpunkt 5 – Rød markering af projektets omfang i foto.

Figur 6-31 Fotostandpunkt 5 – Visualisering af udvidelsen. Vindmøllen er nedtaget, anlægget anes bag eksisterende læhegn.

Fotostandpunkt 6 – Udvidelsen set fra Skråmose Plantage

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 6 viser stationsudvidelsen set fra Blåkjærvej umiddelbart nord for Skråmose Plantage i Herning Kommune, fra et punkt ca. 5,4 kilometer sydvest for projektområdet.

Fra fotostandpunkt 6 er der udsyn over en del af Skovbjerg Bakkeøes landskab, der er præget af blandt andet plantager og heder.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra stor afstand.

Set fra fotostandpunkt 6 vil størstedelen af udvidelsen af højspændingsstationen være skjult af eksisterende beplantning med undtagelse af enkelte af anlæggets højeste dele. Anlægget vil på denne afstand skalamæssigt underordne sig både vindmøller og eksisterende beplantning og vil derfor ikke opleves som visuelt fremtrædende i landskabet.

Placering af fotopunkt 6 ses på Figur 6-10, på side 59. Foto og visualisering (foto med rød markering) fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-32 Fotostandpunkt 6 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Blåkjærvej umiddelbart nord for Skråmose Plantage, fra sydvest mod nordøst.

Figur 6-33 Fotostandpunkt 6 – Anlæggets udstrækning med rød markering.

Fotostandpunkt 7 – Udvidelsen set fra Blåbjerg Hede

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 7 viser stationsudvidelsen set fra det 66 meter høje udsigtspunkt Bavnehøj på Blåbjerg Hede, ca. 8,7 kilometer sydvest for projektområdet.

Fra fotostandpunkt 7 er der udsyn over Blåbjerg Hede.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra stor afstand.

Set fra fotostandpunkt 7 vil udvidelsen af højspændingsstationen ikke kunne ses.

Placering af fotopunkt 7 ses på Figur 6-10, på side 59. Foto og visualisering (foto med rød markering) fra punktet er vist på næste side.

Figur 6-34 Fotostandpunkt 7 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Blåbjerg Hede, fra sydvest mod nordøst.

Figur 6-35 Fotostandpunkt 7 – Anlæggets udstrækning med rød markering. På grund af tæt skovbeplantning vil anlægget ikke kunne ses.

Fotostandpunkt 8 – Udvidelsen set fra Stråsø Plantage

Visualiseringerne fra fotostandpunkt 8 viser stationsudvidelsen set fra Stråsø Plantage, fra et punkt ca. 12,7 kilometer sydvest for projektområdet.

Fra fotostandpunkt 8 er der udsyn til selve plantagen.

Foto og visualiseringer fra fotostandpunktet vurderes repræsentativt for den visuelle oplevelse af projektområdet set fra stor afstand.

Set fra fotostandpunkt 8 vil udvidelsen af højspændingsstationen ikke kunne ses.

Placering af fotopunkt 8 ses på Figur 6-10, på side 59.

Figur 6-36 Fotostandpunkt 8 – Eksisterende forhold. Udsyn fra Stråsø Plantage, fra sydvest mod nordøst. På grund af tæt skovbeplantning vil anlægget ikke kunne ses.

6.5 Vurdering af miljøpåvirkninger

6.5.1 Driftsfase

Landskabskarakter og visuelle forhold

Landskabet i og i umiddelbar tilknytning til projektområdet er allerede i dag stærkt påvirket af tilstedeværelsen af tekniske anlæg. Særligt den eksisterende højspændingsstation, de eksisterende vindmøller og Ringkøbingvej opleves som markante og/eller visuelt forstyrrende elementer. Med den igangværende etablering af et højspændingsanlæg syd for projektområdet vil graden af forstyrrelse i området øges yderligere.

De store tekniske anlæg er tillige synlige fra store dele af det omgivende landskab, der således også opleves med en vis grad af forstyrrelse.

Udover tilstedeværelsen af de tekniske anlæg er området i og omkring projektområdet karakteriseret ved en række forskellige arealanvendelser i form af intensiv landbrugsdrift, plantager, militært øvelsesterræn, vejanlæg mv. Dette giver tilsammen oplevelsen af et relativt komplekst landskab.

De grundlæggende karaktergivende træk i form af et jævnt terræn, marker af middelstor størrelse med parallelle læhegn samt tilstedeværelsen af plantager er dog fortsat tydelige både i og omkring projektområdet.

På baggrund af beskrivelser og vurderinger af landskabskarakteren i og omkring projektområdet i afsnit 6.3.1 vurderes det, at projektområdet vil kunne rumme yderligere tekniske anlæg, hvis disse tilpasses landskabets middelstore skala og den eksisterende mark- og beplantningsstruktur.

Udvidelsen vil finde sted i direkte tilknytning til den eksisterende højspændingsstation og det nye anlæg syd for stationen, og de nye tekniske komponenter mv. vil således optræde i det allerede teknisk prægede og relativt komplekse landskab.

Visualiseringerne af den udvidede højspændingsstation viser, at stationen vil være mest synlig set fra Idomlundvej nord og vest for projektområdet, mens den i mindre grad vil være synlig fra Ringkøbingvej syd og sydvest for projektområdet. Forskellen skyldes hovedsageligt de eksisterende terrænforhold og den eksisterende beplantning i og omkring projektområdet.

Set fra Idomlundvej umiddelbart nord for projektområdet fremstår udvidelsen særlig markant, idet de høje tekniske komponenter vil kunne ses over både den fremtidige og eksisterende beplantning. Dette skyldes dels, at afstanden mellem Idomlundvej og projektområdet her er forholdsvis lille, dels at vejen ligger terrænmæssigt højt i forhold til projektområdet, hvilket giver et mere åbent indblik til stationen.

Set fra Ringkøbingvej vil den udvidede station i høj grad være sløret eller skjult af eksisterende levende hegn samt den fremtidige beplantning omkring det nye anlæg syd for projektområdet. Det nye anlæg vil også i sig selv forhindre en del af indblikket til den udvidede station.

Den planlagte afskærmende beplantning omkring den østlige udvidelse af stationen vurderes ikke at have særlig indflydelse på synligheden af udvidelsen fra de omkringliggende veje, idet de høje tekniske komponenter under alle omstændigheder vil kunne ses over beplantningen. Den afskærmende beplantning vil dog sløre synligheden og oplevelsen af stationen som et teknisk element, hvis man færdes tættere på projektområdet end de offentlige veje giver mulighed for.

Visualiseringerne viser herudover, at landskabet omkring projektområdet i meget høj grad er påvirket af de eksisterende vindmøller umiddelbart vest for projektområdet. Uanset hvilken retning man oplever landskabet omkring projektområdet fra, fremstår vindmøllerne som markante tekniske elementer af en skala, der er større end de øvrige tekniske anlæg i området.

Den aktuelle udvidelse er i skala sammenlignelig med både den eksisterende station og luftledninger samt anlægget syd for projektområdet og vurderes skalamæssigt at harmonere med disse anlæg, mens den vurderes at underordne sig de eksisterende vindmøller.

For så vidt angår de grundlæggende karaktergivende landskabstræk i og omkring projektområdet i form af jævnt terræn, marker af middelstor størrelse med parallelle læhegn samt tilstedeværelsen af plantager, vurderes det, at den aktuelle udvidelse vil afvige fra disse i både skala og udformning.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet set, at den aktuelle udvidelse af højspændingsstationen vil medføre en **moderat** påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i og omkring projektområdet.

Nationalt geologisk interesseområde

Projektområdet ligger inden for det nationale geologiske interesseområde "Skovbjerg Bakkeø", hvor der skal tages hensyn til landskabets geologiske værdi.

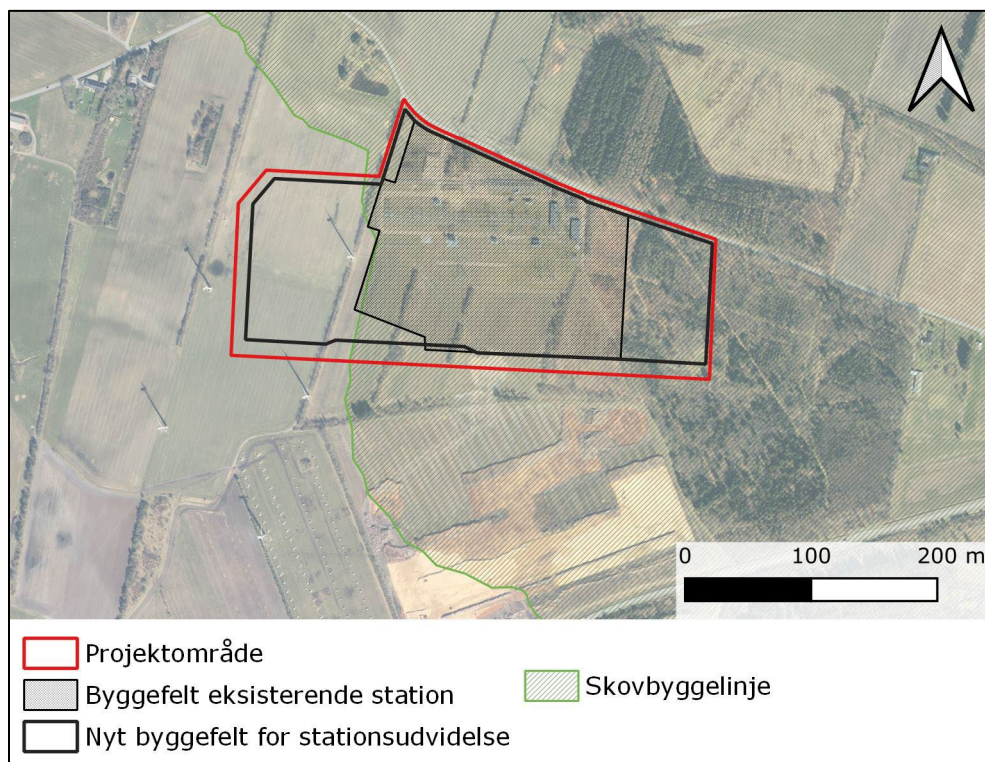
Projektområdet ligger på den nordligste del af Skovbjerg Bakkeø, tæt på grænsen til Karup Hedeslette. Overgangen mellem bakkeø og hedeslette, der er forholdsvis skarp og veldefineret i området nord for projektområdet, vidner om områdets geologi. Projektområdet er derimod relativt jævnt, og den geologisk interessante overgang mellem bakkeø og hedeslette opleves ikke i nævneværdigt omfang i og omkring projektområdet.

Der er heller ikke i hverken den nationale udpegning eller i Holstebro Kommunes landskabsanalyse peget på særlige udsigter eller øvrige geologisk interessante elementer i eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at projektet vil medføre en **ubetydelig** påvirkning af de geologiske interesser i og omkring projektområdet, og at projektet som følge heraf ikke er i strid med formålet med udpegningen af det nationale interesseområde.

Skovbyggelinje

Projektet for udvidelse af højspændingsstationen indebærer, at ca. 2,8 ha af Idomlund Plantage ryddes for skovbevoksning.

Figur 6-37 300 meter skovbyggelinje i projektområdet. Kilde: Dataforsyningen, Danmarks Miljøportal.

Efter en rydning vil skovbyggelinjen rykkes ca. 140 meter mod øst, svarende til bredden af det areal, der ryddes.

Det østligste del af udvidelsen vil efter en rydning grænse umiddelbart op til den tilbageværende del af plantagen og vil være omfattet af skovbyggelinjen i sin helhed.

Ingen dele af den vestligste del af udvidelsen vil efter en tilbagerykning af skovbyggelinjen være omfattet af denne.

Med projektet vil der inden for skovbyggelinjen blive opført yderligere stationsanlæg, hvilket forudsætter, at Holstebro Kommune meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Projektet vil medføre en irreversibel påvirkning af det eksisterende skovareal og skovbryn, idet en del af skoven fjernes og der placeres yderligere stationsanlæg på arealet.

Skovbrynet omkring plantagen vurderes imidlertid at være af begrænset landskabelig værdi, idet det i forvejen er stærkt påvirket af tidligere rydninger samt eksisterende tekniske anlæg og bygninger.

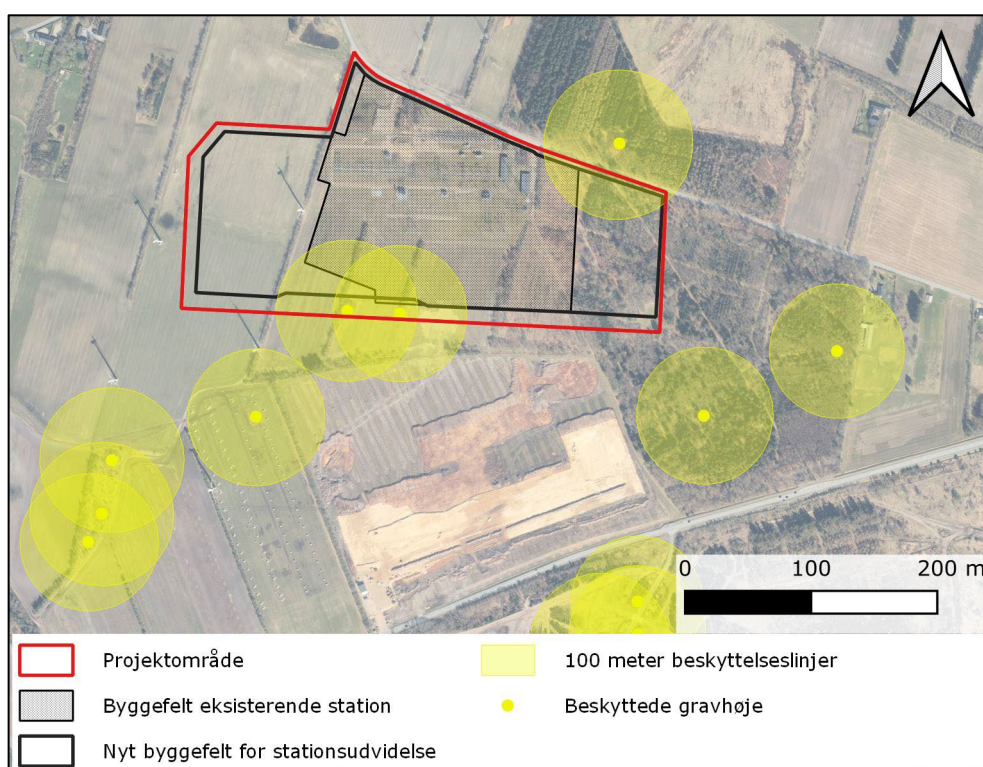
Samlet set vurderes det, at projektet kun har en mindre betydning i forhold til skovbyggelinjens formål om at sikre skovens værdi som landskabselementer, og projektet vurderes på den baggrund at medføre en **lille** påvirkning af skovens nuværende værdi som landskabselement.

Fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinjer

Projektet indebærer ikke ændringer af de to beskyttede gravhøje inden for projektområdet eller inden for 2 m fra gravhøjene, og vurderes således ikke at være i strid med museumslovens beskyttelse af selve fortidsminderne.

Med projektet vil der derimod blive etableret højspændingskomponenter og interne veje inden for mindre dele af beskyttelseslinjerne omkring de tre gravhøje. Desuden vil en mindre del af en af de to nye bygninger blive etableret inden for beskyttelseslinjen omkring den østligste af de to gravhøje, der ligger ved projektområdets sydlige grænse. Se Figur 6-38.

En realisering af projektet forudsætter derfor, at Holstebro Kommune meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18.

Figur 6-38 Fortidsminder og fortidsmindebeskyttelseslinjer i og omkring projektområdet. Kilde: Dataforsyningen, Fund og Fortidsminder, Danmarks Miljøportal.

Der er i den gældende lokalplan 1184 udlagt et byggefelt, der berører dele af fortidsmindebeskyttelseslinjerne omkring alle tre gravhøje. Se Figur 6-38. Ifølge lokalplanen må der inden for byggefeltet opføres bebyggelse og anlæg, forudsat at Holstebro Kommune meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18.

Med det aktuelle projekt vil der blive foretaget tilstandsændringer i form af etablering af højspændingskomponenter, interne veje og hegn på yderligere arealer inden for beskyttelseslinjerne omkring alle tre fortidsminder. Ligeledes forudsat at kommunen meddeler dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18.

Inden for beskyttelseslinjerne omkring de sydligste gravhøje indebærer projektet, at der kan foretages tilstandsændringer inden for yderligere ca. 5.000 m². Inden for beskyttelseslinjen omkring den nordligste gravhøj indebærer projektet potentielle tilstandsændringer inden for yderligere ca. 7.000 m².

Etablering af højspændingskomponenter, interne veje og hegn inden for beskyttelseslinjerne vil potentielt medføre en visuel påvirkning i forhold til oplevelsen af fortidsminderne i landskabet.

Store dele af arealet inden for beskyttelseslinjerne omkring de sydligste gravhøje er imidlertid allerede i dag af et byggefelt, og projektet for udvidelsen af stationen vil kun medføre inddragelse af et mindre areal inden for disse beskyttelseslinjer. Derudover findes allerede i dag flere tekniske anlæg og bygninger i nærheden af gravhøjene, hvilket påvirker både indblik til og udsyn fra højene.

Arealet inden for beskyttelseslinjen omkring den nordligste gravhøj er i dag gennemskåret af Idomlundvej. Med projektet foretages kun tilstandsændringer på den del af arealet, der ligger syd for vejen, og som allerede i dag er afskåret fra selve gravhøjen. Selve gravhøjen og det resterende areal inden for beskyttelseslinjen ligger i skovbevoksningen nord for vejen.

Der findes således allerede i dag væsentlige og markante tekniske anlæg, bebyggelse og veje i omgivelserne omkring de tre fortidsminder, hvilket i betydelig grad påvirker oplevelsen af højene i landskabet, herunder indblik til og udsyn fra højene.

Den nordligste gravhøj ligger desuden i skov, hvilket slører indblik og udsyn.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet ikke strider væsentlig mod de landskabelige hensyn, der skal varetages med fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Det forventes, at den nødvendige dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 indarbejdes i lokalplanen, der skal muliggøre projektet.

Samlet set vurderes det, at planerne vil medføre en **lille** påvirkning af fortidsmindernes værdi som landskabselementer.

Landskabelige udpegninger i Herning Kommune

Projektområdet ligger ca. 5,6 kilometer fra den nærmeste landskabelige udpegning i nabo-kommunen Herning, der omfatter områder omkring blandt andet Vind Hede og Blåbjerg Hede.

Visualiseringen af den udvidede højspændingsstation fra Blåbjerg Hede (fotopunkt 7) viser, at udvidelsen af stationen ikke vil kunne erkendes herfra. Det samme gør sig i store træk gældende for visualiseringen fra fotopunkt 6, der dog ikke ligger i Herning Kommune, men dog i landskabet omkring de heder og plantager, der er omfattet af begge kommuners udpegninger.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at projektet vil medføre en **ubetydelig** påvirkning af de landskabelige interesser, der skal varetages med Herning Kommunes udpegninger af områder med særlige landskabelige værdier samt af større uforstyrrede landskaber.

6.6 Kumulative effekter – Ny koblingsstation

Som beskrevet i afsnit 6.3.1 er landskabet og de visuelle forhold i og omkring projektområdet allerede i dag påvirket af forskellige tekniske anlæg, og som beskrevet og vurderet i afsnit 6.5.1 vil en realisering af projektet for udvidelse af den eksisterende station tilføre yderligere tekniske elementer til området og dermed medføre yderligere påvirkning.

Realisering af projektet for Ny koblingsstation til strøm fra Nordsøen vil ligeledes medføre etablering af tekniske elementer i og omkring projektområdet, hvilket potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til de landskabelige og visuelle forhold i området.

Projektet omfatter i lighed med det aktuelle projekt etablering af tekniske anlæg i form af et åbent anlæg (AIS-anlæg) samt tilhørende bygninger.

Projektet er illustreret på nedenstående Figur 6-39, foreløbige visualiseringer til brug for miljøkonsekvensvurdering af projektet sammen med udvidelse af Idomlund Station.

Figur 6-39

Fotostandpunkt 1 - Foreløbig visualisering af projekt for ny koblingsstation vest for projektområdet sammen med udvidelse af Energinets Idomlund station. Set fra Idomlundvej i en afstand af ca. 850 meter. Kilde: COWI, foreløbige visualiseringer til brug for miljøkonsekvensvurdering af projekt for etablering af en ny koblingsstation.

Da typen af tekniske elementer, der etableres med den nye koblingsstation, er sammenlignelig med elementerne i det aktuelle projekt, lægges til grund, at typerne af påvirkninger på landskab og visuelle forhold fra de to anlæg også vil være sammenlignelige.

Som det fremgår af afsnit 6.5.1 vurderes det, at det aktuelle projekt vil medføre en *moderat* påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i og omkring projektområdet.

På baggrund af visualiseringerne af den nye koblingsstation vurderes, at denne, i lighed med det aktuelle projekt, skalamæssigt vil harmonere med den eksisterende station og det nye højspændingsanlæg syd herfor, men vil underordne sig vindmøllerne i området.

Det vurderes ligeledes, at den nye koblingsstation vil afvige fra områdets grundlæggende karaktergivende landskabstræk i både skala og udformning.

På baggrund af ovenstående vurderes, at en realisering af både den aktuelle udvidelse samt projektet for etablering af en ny koblingsstation samlet set vil medføre en **moderat** kumulativ påvirkning for så vidt angår områdets landskabskarakter samt den visuelle oplevelse af landskabet.

Energipark ved Idomlund

En realisering af ny Energipark ved Idomlund, der er under planlægning, kan som beskrevet i afsnit 5.3.2 sammen med udvidelsen af højspændingsstationen ved Idomlund medføre kumulative effekter på landskab og visuelle forhold efter realisering, hvis de realiseres.

Hvis Energipark ved Idomlund realiseres, vil den således blive placeret i de områder umiddelbart vest for planerne for Idomlund Station, hvilket vil betyde at tætheden af tekniske anlæg i området øges yderligere. En Energipark vil desuden tilføre området en ny type tekniske anlæg, der ikke alene vil kunne ændre landskabets former og landskabets karakter, men også vil kunne tilføre en visuel forstyrrelse i kraft af nye store bygninger og tekniske anlæg. Da bekendtgørelsen ikke fastsætter nærmere fysiske rammer for Energiparken kan påvirkningen på landskabet ikke vurderes mere konkret på nuværende tidspunkt. Planerne for Idomlund Station må dog i sammenhæng med det planlagte Ptx-anlæg forventes at indskrænke horisontale kig på tværs af området og dermed til vis grad lukke landskabet i og omkring området.

På baggrund af de foreliggende oplysninger, kan det ikke afvises, at en realisering af Energiparken i sammenhæng med planerne for Idomlund Station vil medføre en **væsentlig** kumulativ effekt i forhold til landskab og visuelle forhold. Det vurderes dog, at Energiparken vil udgøre den største påvirkning.

6.7 Afværgetiltag

Som det fremgår ovenfor, vurderes der ikke at være væsentlige negative miljøpåvirkninger med hensyn til landskab og visuelle forhold samt kulturarv.

På den baggrund foreslås ingen afværgende foranstaltninger udover de tiltag, som projektet indeholder med hensyn til placering og afskærmning med beplantningsbælter.

6.8 Overvågning

Som det fremgår ovenfor, vurderes der ikke at være væsentlige negative miljøpåvirkninger med hensyn til landskab og visuelle forhold samt kulturarv.

På den baggrund foreslås ingen særskilte overvågningstiltag.

6.9 Sammenfatning

Samlet set er det for påvirkning af visuelle, landskabelige og kulturarvsmæssige forhold i driftsfasen vurderet, at:

- › Landskabet i og omkring projektområdet på grund af forskellige arealanvendelser i form af intensiv landbrugsdrift, plantager, militært øvelsesterræn, vejanlæg mv. samt tilstedeværelse af større tekniske anlæg fremstår som et i forvejen relativt komplekst og forstyrret landskab.
- › Landskabets grundlæggende karaktergivende træk i form af et jævnt terræn, marker af middelstor størrelse med parallelle læhegn samt tilstedeværelsen af plantager på trods af kompleksiteten fortsat er tydelige både i og omkring projektområdet.
- › Projektområdet vil kunne rumme yderligere tekniske anlæg, hvis disse tilpasses landskabets middelstore skala og den eksisterende mark- og beplantningsstruktur.
- › Den aktuelle udvidelse af højspændingsstationen samlet set vil medføre en **moderat** påvirkning af landskabskarakteren og de visuelle forhold i og omkring projektområdet, idet
 - › udvidelsen i skala og udformning vil afvige fra de grundlæggende karaktergivende landskabstræk i og omkring projektområdet,
 - › udvidelsen vil finde sted i direkte tilknytning til en tekniske anlæg,
 - › udvidelsen i skala er sammenlignelig med den eksisterende station, luftledninger samt anlægget syd for projektområdet, mens den vurderes at underordne sig de eksisterende vindmøller,
 - › dele af udvidelsen vil være sløret eller skjult af eksisterende levende hegn samt den fremtidige beplantning, mens andre dele vil fremstå mere markante, idet de høje tekniske komponenter vil kunne ses over både den fremtidige og eksisterende beplantning.
- › Påvirkningen af de landskabelige værdier, der ligger til grund for udpegningen af det nationale geologiske interesseområde "Skovbjerg Bakkeø" vil være **ubetydelig**, og at projektet som følge heraf ikke er i strid med formålet med udpegningen af det nationale interesseområde, idet
 - › den geologisk interessante overgang mellem bakkeø og hedeslette, der vidner om områdets geologi, ikke opleves i nævneværdigt omfang i og omkring projektområdet,

- › der ikke i hverken den nationale udpegning eller i Holstebro Kommunes landskabsanalyse peget på særlige udsigter eller øvrige geologisk interessante elementer i eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.
- › Påvirkningen af Idomlund Plantages værdi som landskabselement samlet set vil være **lille**, idet
 - › skovbrynet omkring plantagen vurderes at være af begrænset landskabelig værdi, idet det i forvejen er stærkt påvirket af tidligere rydninger samt eksisterende tekniske anlæg og bygninger, og
 - › projektet alt andet lige vil medføre en irreversibel påvirkning af det eksisterende skovareal og skovbryn.
- › Påvirkningen af den landskabelige værdi af fortidsminderne i og omkring projektområdet samlet set vil være **lille**, idet
 - › der allerede i dag findes væsentlige og markante tekniske anlæg, bebyggelse og veje i omgivelserne omkring fortidsminderne, hvilket i betydelig grad påvirker oplevelsen af højene i landskabet, herunder indblik til og udsyn fra højene, og
 - › den nordligste gravhøj ligger i skov, hvilket slører indblik og udsyn.
- › Påvirkningen af de landskabelige interesser, der skal varetages med Herning Kommunes udpegninger af områder med særlige landskabelige værdier samt af større uforstyrrede landskaber vil være **ubetydelig**, idet
 - › Projektområdet ligger ca. 5,6 kilometer fra den nærmeste landskabelige udpegning, og at udvidelsen af stationen ikke vil kunne erkendes herfra.
- › Den kumulative effekt på landskab og visuelle forhold for så vidt angår den nye koblingsstation til strøm fra Nordsøen, der planlægges etableret vest for projektområdet, vil være **moderat**, idet
 - › koblingsstationen i lighed med det aktuelle projekt vil afvige fra områdets grundlæggende karaktergivende landskabstræk i både skala og udformning, og
 - › koblingsstationen i lighed med det aktuelle projekt skalamæssigt vil harmonere med den eksisterende station og det nye højspændingsanlæg syd for projektområdet, men vil underordne sig vindmøllerne i området.

Samlet vurderes projektet at ville medføre en **moderat** påvirkning af visuelle, landskabelige og kulturarvsmæssige forhold.

6.10 Referencer

- › Data fra Danmarks Miljøportal, GEUS, Plandata.dk, Fund og Fortidsminder.dk. mm.
- › Holstebro Kommunes Kommuneplan 2021-2033, Holstebro Kommunes hjemmeside: <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/4329>
- › Holstebro Kommunes landskabsanalyse, Holstebro Kommunes hjemmeside: <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/3443>
- › Gadefotos fra COWI Multiviewer 2022.
- › Apropos "Geologi i kommuneplanlægningen for det åbne land". Miljøministeriet 2009.
- › Geologisk Set – Det mellemste Jylland, Miljøministeriet 1994.
- › Energinets miljøkonsekvensrapport for Forstærkning af elnettet Endrup – Idomlund: <https://www2.mst.dk/Udgiv/milj%C3%B8vurdering/EndrupIdomlund/miljoekonsekvensrapport-endrup-idomlund-2022.pdf>
- › Energinets miljøkonsekvensrapport for Forstærkning af elnettet Endrup – Idomlund, Bilag 4: Visualiseringer, s. 124-125: <https://mst.dk/media/xppowwh/bilag-4-visualiseringer-lav-opl.pdf>
- › Herning Kommunes Kommuneplan 2021-2033, Herning Kommunes hjemmeside: <https://kommuneplan2021.herning.dk/>
- › Miljøstyrelsens idéoplæg – "Indkaldelse af idéer og forslag til afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport for Landanlæg til Nordsøen I – A3 Vedersø Klit til Idomlund", november 2023. <https://mst.dk/media/nazdl3r5/id%C3%A9oplæg-for-landanlæg-paa-nordsoeen-i-a3.pdf>
- › Energinets miljøkonsekvensrapport for projekt for landanlæg til Thor havvindmøllepark, 2022. https://mst.dk/media/s2mjdmkk/thor_landanlaeg_miljoekonsekvensrapport.pdf
- › Miljøstyrelsens § 25 tilladelse til Energinets projekt for landanlæg til Thor havvindmøllepark, 29. juni 2022. <https://mst.dk/media/kqofja3x/25-tilladelse-landanlaeg-thor-havvindmoellepark.pdf>

7 Natur og biodiversitet

Udvidelse af højspændingsstationen ved Idomlund kan medføre påvirkninger af flora og fauna i tilknytning til stationsanlægget. Dette kapitel gennemgår først lovgrundlaget for natur på land og arter, derefter gennemgås kortlægningsmetode og afgrænsning af projektets påvirkninger. Endelig beskrives de eksisterende naturforhold, hvorefter projektets konsekvenser for naturforholdene vurderes for projektets anlægs- og driftsfase ligesom der tages stilling til, om negative påvirkninger kan undgås eller afværges ved implementering af afværgeforanstaltninger.

7.1 Lovgrundlag og miljømål

7.1.1 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁶ § 3 har til formål at beskytte en række lysåbne naturtyper omfattende heder, moser, strandenge, enge og overdrev, når disse enkeltvis eller samlet har et areal på mindst 2.500 m². Herudover er søer med et vandspejl på mindst 100 m² omfattet af beskyttelsen, samt naturlige vandløb. For vandløb gælder, at både delstrækninger eller evt. hele vandløbet kan være omfattet af beskyttelsen.

Tilstanden af sådanne arealer må ikke ændres uden forudgående dispensation, uafhængigt af om tilstandsændringen er negativ eller positiv. En tilstandsændring kan f.eks. være bebyggelse, opdyrkning, anlæg, tilplantning, dræning og opfyldning. Holstebro kommune er myndighed for forvaltning af naturbeskyttelsesloven generelt - herunder forvaltning af naturbeskyttelseslovens § 3.

I naturbeskyttelsesloven fastsættes endvidere bygge- og beskyttelseslinjer omkring strande, søer og åer, skove, fortidsminder og kirker. Dette gælder placering af bebyggelse, etablering af infrastruktur og tekniske anlæg, terrænændringer m.m., inden for 300 meter fra strandkanten (100 meter i byzonen), 150 meter af søer (over 3 ha.) og åer, inden for 300 meter fra skove (alle offentlige, samt privatskove over 20 ha.), 100 meter fra fortidsminder, der afkaster beskyttelseslinje, og 300 meter fra kirker i det åbne land.

Forhold i driftsfasen vedrørende beskyttelseslinjer omkring fortidsminder, kirker og skove, omhandles i kapitlerne om henholdsvis Kulturhistorie og arkæologi samt Landskab og visuelle forhold (kapitel 6), og behandles ikke yderligere i dette indeværende kapitel om natur og biodiversitet, da disse beskyttelseslinjer alene omfatter beskyttelsen af landskabets visuelle udtryk og de historiske og arkæologiske forhold.

Udpegning og forvaltning af fredede områder varetages ligeledes gennem naturbeskyttelseslovens kapitel 7.1.1 og har til hensigt at bevare et landskab eller naturområde i en given tilstand. Forbudsbestemmelserne i de enkelte fredningsafgørelser varierer mellem de enkelte fredninger. Forhold vedrørende fredede områder behandles i kapitel 6.3.2 (Landskab, visuelle forhold og kulturarv) og behandles ikke yderligere i dette indeværende kapitel om natur og biodiversitet.

⁶ Bekendtgørelse nr. 1392 af lov om naturbeskyttelse af 4. oktober 2022

7.1.2 Miljømålsloven

Miljømålsloven⁷ har blandt andet til formål at fastlægge rammerne for planlægning indenfor de internationale naturbeskyttelsesområder (Miljø- og Ligestillingsministeriet, 2023). Loven er en væsentlig del af implementeringen af EF-habitatdirektivet og EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. Loven medfører bl.a., at der skal udarbejdes en Natura 2000-plan for hvert Natura 2000-område.

Miljømålsloven fastlægger ligeledes rammerne for planlægning og forvaltning af vandområder, hvor de enkelte vandplaner har til formål at sikre, at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande opfylder de fastsatte miljømål. Den del af miljømålsloven, der er relateret til planlægning og forvaltning af vandområderne, omhandles i kapitel 9.

7.1.3 Skovloven

Arealer, som er fredskovspligtige, er underlagt skovlovens⁸ bestemmelser og skal som udgangspunkt holdes med skovbeplantninger. Der må på disse arealer med fredskov ikke opføres bygninger, etableres anlæg eller gennemføres terrænreguleringer ligesom arealerne som udgangspunkt skal holdes skovdækket. Miljøstyrelsen er myndighed og kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne.

7.1.4 Holstebro Kommuneplan 2021-2023

I Holstebro Kommune er der udarbejdet en kommuneplan, med forskellige udpegninger. Indenfor natur findes Grønt Danmarkskorts udpegninger. Grønt Danmarkskort omfatter de vigtigste naturområder i kommunen. Derudover udpeger Grønt Danmarkskort økologiske forbindelser samt potentielle, fremtidige naturområder og økologiske forbindelser. Under Grønt Danmarkskort er der opstillet retningslinjer for natur (Holstebro Kommune, 2021).

Projektområdet ligger ikke indenfor eller påvirker ind i områder der er udpeget som naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, potentielle naturområder, potentielle økologiske forbindelser eller økologiske forbindelser. Således vurderes det, at der ikke vil ske påvirkning af udpegningstyperne under Grønt Danmarkskort. Projektet vurderes samtidigt ikke at være i modstrid med retningslinjerne for udpegningstyperne, miljøemnet vil derfor ikke blive vurderet videre i rapporten.

7.1.5 Artsfredningsbekendtgørelsen

Artsfredningsbekendtgørelsen⁹ har til formål at beskytte visse arter af planter og dyr mod indsamling og drab. I bekendtgørelsen er der fastsat regler om indsamling/indfangning, handel, opbevaring og transport. Medmindre der er givet tilladelse til at jage pattedyr og fugle gennem jagtloven, er alle pattedyr og fugle fredede. Bekendtgørelsen fastlægger ligeledes reglerne for forvaltning af hule træer med spættehuller (træer som ligeledes kan fungere som yngle-/rastested for arter af flagermus), samt digesvalekolonier og træer med

⁷ Bekendtgørelse nr. 692 af lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (Miljømålsloven) af 26. maj 2023

⁸ Bekendtgørelse nr. 690 af lov om skove af 26. maj 2023

⁹ Bekendtgørelse nr. 521 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt af 25. marts 2021

kolonirugende fugle og rovfuglereder. Miljøstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne.

7.1.6 Habitatdirektivet – Bilag IV-arter

I henhold til habitatdirektivet¹⁰ skal medlemslandene indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets artikel 12 - bilag IV, uanset om disse forekommer inden for eller uden for et Natura 2000-område. For påvirkning af Natura 2000-områder, se kapitel 8.

Disse strengt beskyttede arter omtales i daglig tale som bilag IV-arter og dækker over en lang række forskellige dyrearter, samt enkelte arter af planter. En række af bilag IV-arterne er også omfattet af habitatdirektivets bilag II, hvorved der også skal udpeges egentlige habitatområder for arterne.

- › For dyrearter omfattet af bilag IV indebærer beskyttelsen et forbud mod:
- › Forsætligt indfangning eller drab,
- › Forsætlig forstyrrelse, især når de yngler eller overvintrer,
- › Opbevaring,
- › Transport m.m.
- › At yngle- og rasteområder beskadiges eller ødelægges.

Yngleområder omfatter områder, som er nødvendige for dyrenes parring eller kurtisering, fødsel eller opvækst af unger. Definitionen dækker også arealer i nærheden af selve yngleområdet, hvis afkommet er afhængigt af disse arealer.

Rasteområder defineres som områder, som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når disse er i hvile. Rasteområder er således områder, hvor dyrene i eller uden for yngletiden opholder sig for at hvile, sove eller overvintrere, opholder sig i skjul i større koncentrationer eller opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner.

For både yngle- og rasteområder gælder, at områder, der benyttes løbende hvert år eller med års mellemrum, skal beskyttes, selv når de ikke aktuelt benyttes af de pågældende arter.

Beskyttelsen indebærer, at yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter som udgangspunkt ikke må beskadiges eller ødelægges af aktiviteter, som der ansøges om eller planlægges for. Områder, der benyttes til fødesøgning, er kun omfattet af beskyttelsen, hvis de samtidigt bruges som yngle- eller rasteområde.

¹⁰ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Habitatdirektivet er implementeret i dansk lovgivning via bl.a. Habitatbekendtgørelsen (Bek. nr. 1098 af 21/08/2023).

Overordnet set skal det sikres, at den økologiske funktionalitet af den pågældende bestands yngle- og rasteområder, samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Ved den økologiske funktionalitet forstås de samlede livsvilkår, som et område tilbyder en bestand af en given art.

Det skal derfor foretages en vurdering af mulige bilag IV-arter i projektområdet og om landskabets økologiske funktionalitet for disse strengt beskyttede arter kan blive påvirket ved en realisering af projektet.

7.2 Metode

Som grundlag for beskrivelsen af naturforholdene er der anvendt data fra fagrapporter og andre relevante publikationer, herunder også data fra relevante databaser vedrørende forekomst og tilstand af beskyttet natur samt forekomst af beskyttede arter. Disse databaser og rapporter omfatter, men er ikke begrænset til:

- › Registreringer på Danmarks Miljøportal (Danmarks Miljøportal, 2024).
- › Arter.dk (Arter.dk, 2024)
- › Naturbasen (Naturbasen.dk, 2024).
- › Kommuneplan 2021-2033 for Holstebro Kommune (Holstebro Kommune, 2021)
- › Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (Kjær, et al., 2023).
- › Opdateret håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (AEImeros, et al., 2024). (AEImeros, et al., 2024).

Ydermere er disse informationer suppleret med data fra feltundersøgelser, som COWI har udført i januar 2024, suppleret i juni 2024 for vandhul ID13S - og desuden paddeundersøgelser, som Amphi Consults har udført i maj/juni 2024.

På baggrund af feltundersøgelserne er der lavet besigtigelsesnotater der omfatter beskrivelser samt levestedsvurdering af naturlokaliteter indenfor og i nærheden af plan- og projektområdet (COWI, 2024; Amphi Consults, 2024) – se Bilag A og B. Lokaliteterne fremgår af nedstående Figur 7-1.

Figur 7-1 Oversigtsbillede af plan- og projektområdet med undersøgte lokaliteter.

De undersøgte lokaliteter omfatter arealer med § 3-beskyttet natur, skovbevoksede arealer samt potentielle levesteder for beskyttede arter af padder, markfirben og flagermus, herunder beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder samt levende hegn.

7.2.1 Metode anvendt ved kortlægning af bilag IV-arter

Padder

Alle vandhuller indenfor planområdet er besøgt af COWI i januar 2024. Vandhuller som ikke fremgår af den vejledende § 3-registrering på Danmarks Miljøportal, men som er identificeret ud fra skrivebordskortlægning (analyse af ortofotos), er ligeledes undersøgt ved denne besigtigelse. I felten blev vandhullerne vurderet i forhold til deres egnethed som raste- samt ynglelokalitet for padder (levestedvurdering). Der blev ikke foretaget besigtigelser af alle § 3-beskyttede lokaliteter i nærheden af planområdet, bortset fra vandhuller ved besigtigelsen i januar 2024. De resterende arealer blev ikke vurderet relevante eftersom de ikke vurderes at være egnet habitat for bilag IV-arter og projektet kun har lokale påvirkninger, der ikke påvirker udenfor projektets afgrænsning.

Vandhuller er besøgt af Amphi Consult i forår og forsommer 2024 i det tidsvindue, hvor alle relevante padde-arter (Padder der findes i landsdelen, hvor projektområdet ligger) kan findes i ynglevandhullerne. Øvrige paddearter, som ikke er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, blev ligeledes eftersøgt ved disse undersøgelser.

I Amphi Consults supplerende undersøgelse, er det taget som forudsætning, at padder vandrer til det nærmeste yngle-/rasteområde og IKKE vandrer til yngle-/rasteområder længere væk, såfremt de for at nå til disse lokaliteter skal passere paddeegnede yngle-/rastelokaliteter.

For yderligere oplysninger om kortlægningsmetoden benyttet ved disse supplerende paddeundersøgelser henvises til Bilag fra Amphi Consult (Amphi Consults, 2024), som er bilag til denne miljøkonsekvensvurdering.

Det vurderes usandsynligt, at dyrkede markflader, læhegn (ID04T, ID05T, ID06T og ID07T) samt eventuelle mindre træ- eller kratbevoksede arealer (ID03T) indenfor projektområdet vil udgøre vinterrasteområder for padder. Dette skyldes dels, at disse områder fremstår uden større terrænvariation, og dermed uden forhøjninger, skrænter og/eller skråninger, ligesom områderne ikke rummer tilstrækkelige forekomster af relevante strukturelementer (dødt ved, sten eller lignende), der kan fungere som skjule- eller rasteområder for disse arter. Sådanne områder vil således alene have meget lav værdi som evt. overvintringsområde for padder og da der indenfor og nær projektområdet findes områder, der fremstår langt mere velegnede som vinterrasteområder for padder, så vurderes det, at evt. padder i området vil benytte sig af disse i forbindelse med overvintring. Ligeledes vurderes fortidsminde ID09F ikke at udgøre egnet vinterrasteområde for padder, da dette fortidsminde består af en relativ lille rundhøj, der er fuldstændig overvokset af tæt krat, hvilket gør det svært for evt. padder at grave sig ned i jorden her.

For fortidsminde ID10F gælder det, at lokaliteten, grundet sin karakteristika med relativt stejle og delvis sydvendte skråninger, mindre forekomster af dødt ved og større bladbuker, ikke kan udelukkes som vinterrasteområde for padder. Der vil således forud for udvidelse af højspændingsstationen sættes paddehegn herom, der forhindrer evt. overvintrende padder i at vandre ind i anlægsområdet, når disse igen bliver aktive. Tilsvarende kan en tilstedeværelse af rastende padder indenfor de træbevoksede dele af ID02T ikke udelukkes. Således vil der blive opsat paddehegn omkring samt indenfor dette område for dels at forhindre evt. overvintrende padder i at vandre ud af de træbevoksede områder og ind i det øvrige projektområde samt for at facilitere en tømning af området, så padder indenfor ID02T kan flyttes til nye egnede levesteder udenfor projektområdet inden området ryddes.

Markfirben

Beskyttede sten- og jorddiger, som er registreret i Danmarks Miljøportal, jordvolde, fredede fortidsminder samt øvrige naturarealer, beliggende indenfor projektområdet og som potentielt kan fungere som levested for markfirben, er blevet besøgt med henblik på at vurdere deres potentiale som yngle- og/eller rastelokalitet herfor (levestedsvurdering).

Et dige vurderes egnet som yngle- og/eller rastehabitat for markfirben, hvis det rummer partier med løs jord på soleksponerede sydvendte flader, hvor æggene kan lægges, samt partier med sparsom vegetation, gerne sydvendt, hvor de voksne individer kan solbade, men samtidig finde skjul for fjender i umiddelbar nærhed.

Ingen af de besigtigede arealer blev ved besigtigelserne vurderet egnet som yngle- og rasteområde for markfirben.

Flagermus

Der er i forbindelse med feltbesigtigelse i januar 2024 foretaget en levestedsvurdering af træer og bygninger indenfor projektområde for at afgøre deres egnethed som yngle- og/eller rasteområde for flagermus. Se kap. 7.3.2 og 7.3.3 for vurderingerne fra feltbesigtigelsen.

Et træ er vurderet flagermusegnet, såfremt det rummer huller, hulheder, sprækker og/eller områder med løs bark, der vurderes at yde tilstrækkelig med beskyttelse mod vejrforhold som regn, vind og evt. temperatur.

Ingen af de undersøgte træer i området rummede strukturer, der vurderes at gøre dem egnet som yngle- eller overvintringssteder for flagermus, hvorfor det ikke vurderes relevant at foretage supplerende lytninger efter flagermus. Enkelte træer fremstod med mindre barkskader og/eller sprækker, der på dage med gunstige vejrforhold ikke kan udelukkes at fungere som potentielle dagsrast, blev registreret under besigtigelsen, disse er beskrevet i nærmere i kap. 7.3.2 og 7.3.3, se også Bilag A (COWI, 2024).

7.3 Miljøstatus og mål

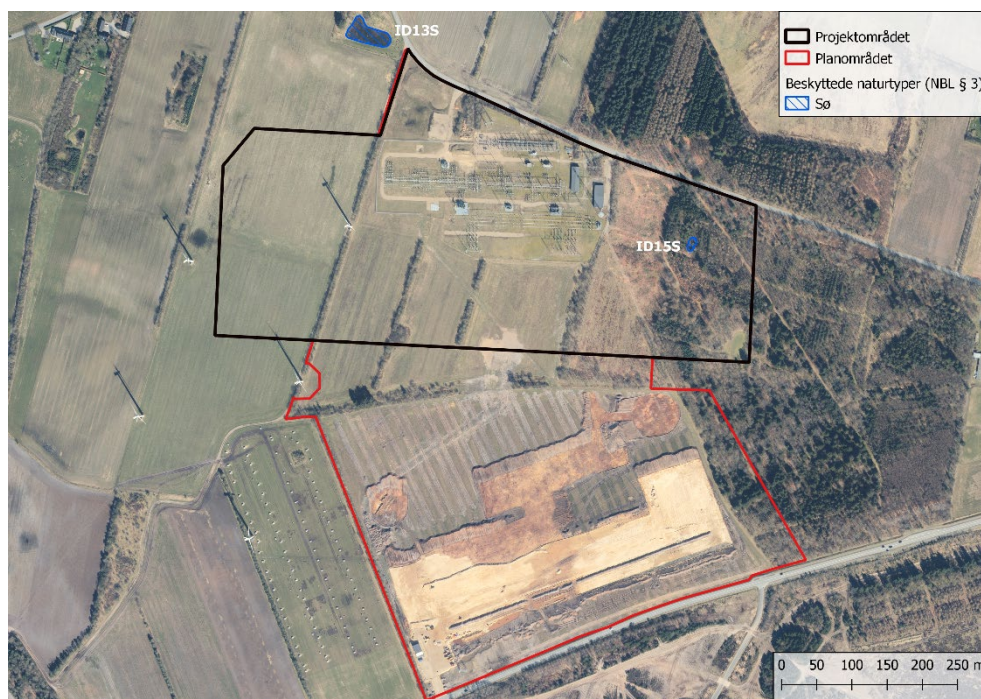
I dette afsnit redegøres kort for de eksisterende naturforhold i og omkring projektområdet. Der henvises i øvrigt til de udarbejdede besigtigelsesnotater fra COWI (COWI, 2024), og Amphi Consult (Amphi Consults, 2024), som indeholder en mere detaljeret gennemgang af de eksisterende naturforhold (Bilag A og B). I underafsnittene nedenfor gennemgås områder med § 3-beskyttede naturtyper, fredskov og øvrige arealer med natur, herunder naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser. Dertil kommer forekomsten af bilag IV-arter og andre rødlistede og/eller fredede arter.

7.3.1 § 3-beskyttet natur

Den indledende skrivebordskortlægning gav ikke anledning til ændringer i forhold til den vejledende udpegning af § 3-arealer. Ved besigtigelsen i januar 2024 blev en ikke-§ 3-registreret sø, ID15S, fundet i det ene af de to undersøgte fredskovsarealer, hvilket medførte ændring af den vejledende udpegning af § 3-arealer på Danmarks Miljøportal.

Indenfor og i nærheden af planområdet er der i alt besigtiget to § 3-beskyttede naturlokaliteter, omfattende søen inde i fredskovsarealet (ID15S) og søen udenfor plan- og projektområdet (ID13S). Der er ikke registreret andre områder indenfor eller nær plan- og projektområdet, der kan være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (alle arealer omfattet af § 3 ses på Figur 7-2). I dette afsnit beskrives lokaliteterne overordnet, mens der for en nærmere beskrivelse henvises til de udarbejdede besigtigelsesnotater for projektet (COWI, 2024).

I forbindelse med projektet vil det være nødvendigt at nedlægge sø ID15S beliggende indenfor fredskovsarealet i den østlige del af projektområdet.

Figur 7-2 Oversigt af § 3-beskyttede naturområder besigtiget i og i nærheden af plan- og projektområdet

Tabel 7-1 Oversigt over undersøgte § 3-beskyttede områder indenfor projektområdet. Skemaet angiver naturtype, den vurderede naturtilstand, ligesom der gives en kort lokalitetsbeskrivelse.

Lok nr.	Naturtype	Beskrivelse
ID13S	Sø	Lokaliteten fremstår som kunstig anlagt sø, delvis overgroet med rørsump i form af tagrør og bredbladet dunhammer. Mod syd med flere (tynde og små) elletræer i kanten, men disse giver kun begrænset skygge til vandfladen. Generelt vurderes søen at have stort lysindfald ligesom søen vurderes at være relativt lavvandet og med afløb til brønd. Søen rummede forekomst af trådalger, der vidner om, at søen er næringsrig.
ID15S	Sø	Lokaliteten fremstår med en vandflade på over 100 m² og med en vanddybde på ca. 40-50 cm og bredbevoksningen rummede forekomst af klokkelyng, lysesiv og manna-sødgræs.

7.3.2 Skov

Indenfor projektområdet er der registreret et areal med fredskov (ID02T), hvoraf størstedelen er produktionsskov, mens der indenfor det øvrige planområde er registreret et andet areal med fredskov (ID01T). Begge arealer er del af et samlet fredskovsareal beliggende øst for plan- og projektområdet. Arealet er undersøgt og beskrevet med særlig fokus på tilstedeværelsen af flagermusegnede træer. Placering af de to skvområder fremgår af nedenstående Figur 7-3.

Højspændingsstationen anlægges, så der sker indgreb i det ene af disse fredskovsarealer, ID02T.

Figur 7-3 Oversigt af skov besigtiget i plan- og projektområdet

Tabel 7-2 Beskrivelse af skovbevoksede lokaliteter.

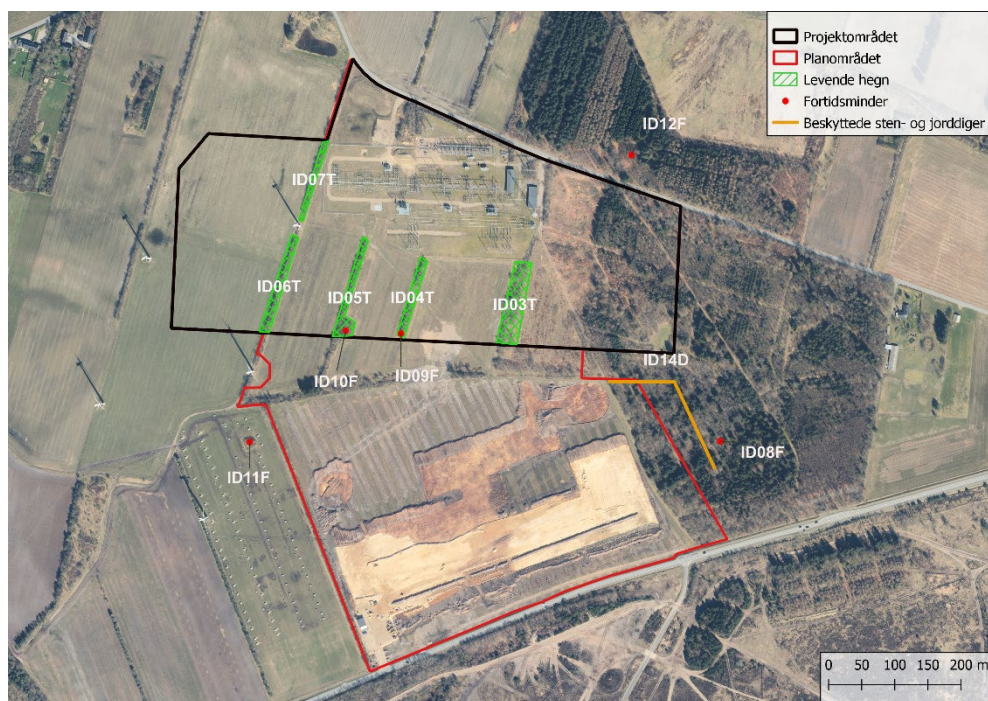
Lok. nr.	Tilstedeværelse af flagermus egnede træer	Beskrivelse/bemærkning
ID01T	Nej	Skoven rummer forekomst af eg, fyr, birk, bøg og tjørn, mens underskoven foruden forskellige græsser og urter rummer forekomst af alm. gedebled, hedelyng, revling og tyttebær. De største træer i området består af egetræer med en omkreds på mellem 190-220 cm, dvs. en DBH (diameter i brysthøjde) på mellem 60-70 cm. I den sydlige del af det besigtigede område findes der enkelte egetræer med døde/knækkede grene, ligesom der kun er enkelte døde/væltede træer og træer med mindre barkskader. Ingen af de undersøgte træer rummede forekomst af sprækker eller hulheder, der er vurderet egnet som yngle- og rastested for flagermus. Træerne vurderes således at være uden betydning for områdets økologiske funktionalitet for flagermus.
ID02T	Nej	Skoven rummer forekomst af flere forskellige træarter, herunder eg, bøg, rød-el birk, og gran.

		Området kan på baggrund af den aktuelle beplantning inddeles i flere mindre delområder. Mod sydvest fremstår området mere eller mindre ryddet og alene med opvækst af selvsåede vedplanter. Ligeledes fremstår det nordvestlige område ryddet, mens der mellem disse to områder findes et mindre areal, der fremstår relativt nytplantet. Sammenfattende for området er at træerne er unge eller nyplantede, som i kraft af deres alder og størrelse, ikke er egnet som yngle- eller rastelokaliteter for flagermus. Et enkelt sted var der efterladt et nåletræ til naturligt forfald. Selvom dette træ var under nedbrud med forekomst af sprækker, revner og knækkede grene, så vurderes træet ikke at rumme hulheder, der var dybe nok til at være egnet som yngle- eller vinterrast for flagermus. Det kan dog ikke udelukkes, at træet kan udgøre dagsrast for enkeltindivider på dage med gunstigt vejr. Da træet alene har mindre barkskader og sprækker, der enten er meget små, som fremstår meget åbne og/eller med opadvendte åbninger, så vurderes træet ikke at yde beskyttelse mod fx vind eller regn. Træet er således ikke af en kvalitet, der kan fungere som rasteområder for flagermus i perioder med dårligt vejr eller for flere individer ad gangen. Lignende træer - dvs. træer med mindre barkskader og/eller sprækker - vurderes at forekomme i vid udstrækning i områdets øvrige træbevoksede arealer, herunder skovområderne mod øst og nord samt læhegn og småbiotoper i form af læhegn og andre træbevoksede arealer mod syd og vest. Træet vurderes således at være uden betydning for områdets samlede økologiske funktionalitet for flagermus.
--	--	--

7.3.3 Øvrige naturarealer

Indenfor projektområdet er der flere levende hegn, fredede fortidsminder og et dige. Areaerne er undersøgt og beskrevet, med særligt fokus på tilstedeværelsen af flagermusegnede træer. Placering af de levende hegn, fredede fortidsminder og diget fremgår af Figur 7-4.

Højspændingsstationen udvides, så der sker berøring med fem af disse naturarealer, hhv. ID03T, ID04T, ID05T, ID06T og ID07T.

Figur 7-4 Oversigt over levende hegn, fortidsminder og dige besigtiget i plan- og projektområdet

Tabel 7-3 Beskrivelse af øvrige naturarealer.

Lok. nr.	Tilstedeværelse af flagermus egnede træer	Beskrivelse/bemærkning
ID03T	Nej	Beplantningen i det levende hegn udgøres bl.a. af eg, gran, birk, lærk og tjørn, mens undervegetationen foruden forskellige græsser og urter rummer forekomst af hedelyng. Det levende hegn fremstår mod nord delvis som smalt læhegn med relativt små og tynde træer og andre steder fremstår det mere bredt, med små til mellemstore træer og med stor afstand mellem områdets vedplanter, således at der er stort lysfald på jorden mellem træerne. ID03T er ikke egnet som yngle- eller rastelokalteter for flagermus. I den sydlige del af området forekommer der en mindre jordvold, men dette fremgår hverken vejledende registreret på Danmarks Arealinformation eller på historiske digekort for området, hvorfor det ikke er beskyttet. Diget vurderes ikke egnet som levested for markfirben, da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten.
ID04T	Nej	Læhegnet udgøres af forskellige løvfældende træer og buske, herunder eg, bøg, liguster, brombær og rød-el. Træerne i læhegnet varierer

		i karakter fra små til mellemstore og er generelt sunde uden forekomst af sprækker eller hulheder, der ville gøre dem egnede som yngle- og rasteområde for flagermus. Læhegnet rummer dog også enkelte svækkede og døde træer, der fremstår med knækkede grene og mindre barkskader, men ingen af dem rummede sprækker eller hulheder, der vurderes at være egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus. Læhegnet vurderes ikke at være en ledelinje for flagermus, da den ikke forbinder vigtige yngle-, raste- eller fourageringshabitater for flagermus med hinanden. Læhegnet vurderes ikke egnede som levested for markfirben, da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten.
ID05T	Nej	Læhegnet udgøres af forskellige løvfældende træer og buske, herunder eg, liguster, hylde, rød- el og birk. Træerne i læhegnet varierer i karakter fra små til mellemstore og er generelt sunde uden forekomster af sprækker eller hulheder, der ville gøre dem egnede som yngle- og rasteområde for flagermus. Læhegnet rummer dog også enkelte svækkede og døde træer, der fremstår med knækkede grene og mindre barkskader, men ingen af dem rummede sprækker eller hulheder, der vurderes at være egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus. Læhegnet rummer ligeledes forekomst af enkelte knækkede træer, men her vurderes de sprækker, der er opstået som følge heraf, ikke at beskytte evt. rastende flagermus mod vind eller nedbør, hvilket gør dem uegnede som yngle- eller vinterrastelokalitet for flagermus. Det kan dog ikke udelukkes, at disse træer på dage med gunstige vejrforhold kan udgøre dagsrastested for enkeltindivider af flagermus. Da træerne alene har mindre barkskader og sprækker, der enten er meget små, som fremstår meget åbne og/eller med opadvendte åbnin- ger, så vurderes træet ikke at yde beskyttelse

		mod fx vind eller regn. Træerne er således ikke af en kvalitet, der kan fungere som rasteområder for flagermus i perioder med dårligt vejr eller for flere individer ad gangen. Lignende træer - dvs. træer med mindre barkskader og/eller sprækker - vurderes at forekomme i vid udstrækning i områdets øvrige træbevoksede arealer, herunder skovområderne mod øst og nord samt læhegn og småbiotoper i form af læhegn og andre træbevoksede arealer mod syd og vest. Træerne vurderes således at være uden betydning for områdets samlede økologiske funktionalitet for flagermus. Læhegnet vurderes ikke at være en ledelinje for flagermus, da den ikke forbinder vigtige yngle-, raste- eller fourageringshabitater for flagermus med hinanden. Læhegnet vurderes heller ikke egnet som levested for markfir-ben, da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten.
ID06T	Nej	ID06T består primært af mindre og unge ege-træer og tjørn, men derudover er der også forekomst af bøg, ask, slåen og fuglekirsebær. Træerne er generelt sunde uden forekomst af sprækker og hulheder, men læhegnet indeholder også enkelte delvis nedbrudte træer, men hvor sprækker og hulheder er udsat for regn og vind og dermed uegnet som yngle- eller rasteområder for flagermus. Da læhegnet i forbindelse med læhegn ID07L forbinder hedeområdet i syd med skovområder mod nord, kan det ikke udelukkes at flagermus kan bruge læhegnet som ledelinje, dog vurderes læhegnet ikke at være essentiel for områdets flagermus, da det vurderes mere sandsynligt at flagermus bruger skovbrynet af fredskovsarealet i den østlige del af projektområdet som primær ledelinje. Læhegnet vurderes ikke egnet som levested for markfirben, da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten.
ID07T	Nej	Læhegn ID07T minder i sin opbygning meget om ID06T. ID07T har forekomst af et enkelt

		knækket og delvis nedbrudt fuglekirsebærtræ med flere sprækker og revner. Disse fremstår dog udsat for regn og vind, hvorfor de ikke vurderes at være egnet som yngle eller vinterrasteområde for flagermus. Ligeledes rummer læhegnet forekomst af enkelte træer med delvis løs bark, men omfanget heraf vurderes ikke at kunne understøtte yngle- eller rasteforekomst af flagermus i læhegnet Da læhegnet i forbindelse med læhegn ID06L forbinder hedeområdet i syd med skovområder mod nord, kan det ikke udelukkes at flagermus kan bruge læhegnet som ledelinje, dog vurderes læhegnet ikke at være essentiel for områdets flagermus, da det vurderes mere sandsynligt at flagermus bruger skovbrynet af fredskovsarealet i den østlige del af projektområdet som primær ledelinje. Læhegnet vurderes ikke egnet som levested for markfirben, da området pga. skyggeforhold ikke rummer egnede yngle- og/eller rasteområder for arten.
ID08F	Nej	Det fredede fortidsminde består af en rundhøj med fredningsnummer 21046. Rundhøjen er omgivet af skov til alle sider og fremstår med hul i toppen og en afgravning mod nordvest. Rundhøjen er bevokset med små egetræer, og andre træarter, ligesom rund-højen er bevokset med mos, hedelyng og tyttebær. ID08F vurderes ikke egnet som yngle- og/eller rasteområde for flagermus, da træerne på rundhøjen er af størrelse uden sprækker og hulheder. Der er forekomst af forladte dyregrave. Pga. tilgroningen der afgiver skygge på rundhøjen er rundhøjen vurderet ikke egnet som levested for markfirben.
ID09F	Nej	Det fredede fortidsminde består af en rundhøj med fredningsnummer 210488. Fortidsmindet ligger i forlængelse af læhegn ID04T og er meget lav og utydelig i landskabet.

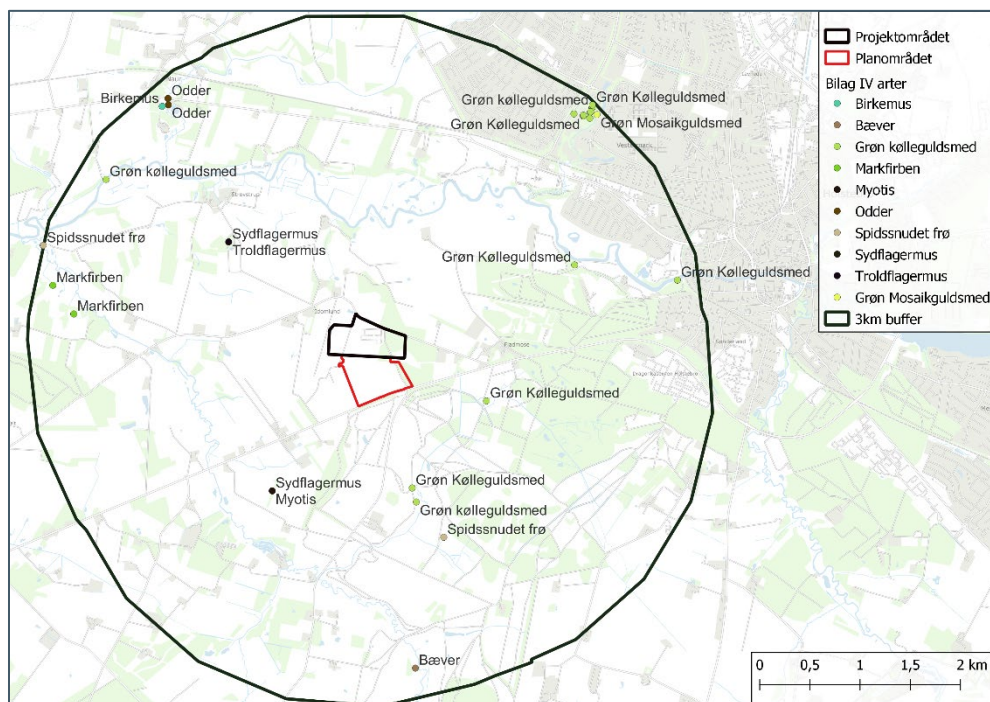
		Fortidsmindet er påvirket af arealdriften i sider og fod, hvor det mod både vest og øst fremstår afskåret og rektangulær. Fortidsmindet er fuldstændig overgroet af liguster samt enkelte mindre eg og tjørn. ID09F vurderes ikke egnet som yngle- og/eller rasteområde for flagermus, da træerne på rundhøjen er af størrelse uden sprækker og hulheder. Tilgroningen af rundhøjen som afgiver skygge på rundhøjen, er rundhøjen vurderet ikke egnet som levested for markfirben.
ID10F	Nej	Det fredede fortidsminde består af en brandgrav/rundhøj med frednings-nummer 21044. Fortidsmindet ligger i forlængelse af læhegn ID05T. Rundhøjen har en sænkning i toppen og mindre afgravninger i side og fod. Fortidsmindet er fuldstændig overgroet af bl.a. eg, rød-el, bøg, hyld og brombær, men er dog bl.a. grundet sin størrelse stadig synlig i landskabet. træerne er uden sprækker og hulheder og vurderes ikke egnet som yngle- og/eller rasteområde for flagermus, da træerne på rundhøjen er af størrelse uden sprækker og hulheder. Tilgroningen af rundhøjen som afgiver skygge på rundhøjen, er rundhøjen vurderet ikke egnet som levested for markfirben.
ID11F	N/A	Fortidsmindet udgøres af en rundhøj med fredningsnummer 210346 beliggende indenfor areal med hold af frilandsgribe. Det var grundet indhegningen ikke muligt at besigtige fortidsmindet på nært hold. Rundhøjen fremstod på afstand overgroet af vedplanter, men tilsyneladende uden under-skovsvegetation. Rundhøjen er afskærmet fra planområdet mod øst af et eksisterende læhegn.
ID12F	Nej	Fortidsmindet består af en stor rundhøj med fredningsnummer 21043. Rundhøjen er fuldstændig omgivet af skov, men fremstår dog delvis synlig fra Idomlundvej (syd

		herfor). Rundhøjen er i dag fuldstændig overvokset af vedopvækst i form af birk, bøg og gran samt en underskovsvegetation af forskellige urter, græsser og blåbær. Rundhøjen indeholder flere dyregrave, hvoraf enkelte fremstår aktive.
ID14D	Nej	Diget består af et mindre jorddige beliggende indenfor fredskov. Syd/øst for diget forløber en grøft i hele digets længde. Højden af diget er ca. 30-40 cm over terræn, mens grøften er mellem 20-30 cm dyb. Bevoksningen på diget består foruden af græsser, urter, mosser, hedelyng, eg, og gran. Diget rummer flere træstubbe samt et enkelt relativt stort grantræ, der dog er uden flagermusegnede hulheder og/eller sprækker. Diget vurderes endvidere ikke egnet som levested for markfirben, da den pga. den nærliggende skov samt forekomst af træer på samt omkring diget fremstår skyggepåvirket.

7.3.4 Bilag IV arter

I Danmark findes en lang række arter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Listen omfatter en bred vifte af forskellige dyrearter herunder alle arter af hvaler, de 17 danske arter af flagermus, odder, ulv, hasselmus og birkemus, samt flere arter af padder, insekter, krybdyr, bløddyr og fisk. Ligeledes er enkelte plantearter omfattet af beskyttelsen. For lovgivningen om beskyttelsen af bilag IV-arter henvises til kapitel 7.1.6.

Nedenfor beskrives de bilag IV-arter, som er observeret inden for en radius på 3 km fra projektområdet, hvor der foreligger offentligt tilgængelige oplysninger om tidligere registreringer af arten i – eller i tilknytning til - projektområdet, eller som potentielt kan findes i nærområdet., jf. viden om arternes nationale udbredelse samt deres krav til levesteder. Efter hvert artsnavn er artens rødlistestatus angivet. Rødlistekoderne er NT: næsten truet, VU: sårbar, EN: truet, CR: kritisk truet RE: regionalt uddød (Aarhus Universitet, 2020). Arter markeret med LC, er arter, som er rødlistevurderede i kategorien Livskraftig, og er dermed ikke truet. Rødlistekategorierne VU, EN og CR angiver de egentligt truede arter. For arter af fugle er rødlistestatus for den nationale ynglebestand angivet.

Figur 7-5 Registrerede bilag IV-arter i nærheden af plan- og projektområdet samt en 3 km buffer (Arter.dk, 2024) (Naturbasen.dk, 2024)

Padder

I dette afsnit gives en kortfattet beskrivelse af de undersøgte søer og vandhuller i undersøgelsesområdet med fokus på deres mulige funktion som yngle- og rastehabitater for padder omfattet af habitatdirektivets bilag IV. For registreringer af padder, som ikke er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, henvises til afsnit 7.3.5.

De undersøgte søer og registreringer af ynglende padder (kun arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV) fremgår af den nedenstående Tabel 7-4.

Stor vandsalamander (LC)

Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger som oftest i nærheden af et deres ynglevandhuller, hvor der er gode skjulesteder i form af grene, sten eller lignende. Rastestederne er tit knyttet til skove, krat og gamle haver. I vinterperioden ses arten tit overvintrende i nedløbsbrønde, jordkældre, under sten, fliser, stammer og brændestakke eller i fugtige kældre. Ynglevandhullerne kan variere meget i størrelsen, men har som hovedkendetegn, at de skal være uden fisk og ænder og gerne fladvandede, lysåbne og med rig undervandsflora. Stor vandsalamander er vidt udbredt i Jylland.

› Stor vandsalamander blev ved feltundersøgelserne registreret i vandhullet ID13S. Højspændingsstationen kommer til at påvirke ID15S, som skal fjernes. ID15S er ikke vurderet egnet som yngleområde for stor vandsalamander (Amphi Consults, 2024). ID13S ligger udenfor planområdet og bliver ikke påvirket af anlægsarbejdet. For vurdering af påvirkningen af padder se kap. 7.4.1 og 7.4.2. ID15S ligger inden i fredskoven ID02T, som vurderes egnet rasteområde for arten. Skoven skal delvist fældes. Arten vil således blive vurderet nærmere i 7.4.

Spidssnudet frø (NT)

- › Spidssnudet frø trives i større sammenhængende lavbundsområder, med enge og moser omkring ynglevandhullerne, hvor de juvenile padder og voksne individer kan finde føde, når de vandrer på land. Arten foretrækker næringsfattige, fladvandede og lysåbne vandhuller uden fisk som ynglehabitat.
- › Spidssnudet frø er ligeledes almindeligt forekommende i denne del af landet.

Spidssnudet frø blev ved feltundersøgelser registreret i vandhul ID13S, men er ikke fundet i tilknytning til ID15S. ID15S kan grundet dens karakteristika og artens relativt beskedne krav til levesteder ikke kan udelukkes som *egnet* for spidssnudet frø, men det vurderes, at søen – trods sin potentielle egnethed – ikke anvendes som ynglevandhul herfor. Dette skyldes dels, at der ikke i forbindelse med Amphi Consults undersøgelse af søen er gjort ynglefund af arten ligesom arten i forbindelse med Amphi Consults undersøgelser alene er fundet i én sø ca. 900 m SSV herfor (Amphi Consults, 2024), mens arten i forbindelse med COWIs egne undersøgelser også er fundet i ID13S beliggende mere end 500 m fra ID15S. Da spidssnudet frø således vides at forekomme og benytte nærliggende søer som ynglevandhuller, men ikke har benyttet sig af ID15S, så vurderes dette at være indikativ for, at søen, trods at søen ikke har kunne udelukkes som egnet, reelt ikke benyttes som ynglevandhul af arten.

Højspændingsstationen kommer til at påvirke ID15S, som skal fjernes. ID13S ligger udenfor projektområdet og bliver ikke påvirket af anlægsarbejdet. For vurdering af påvirkningen af padder se kap. 7.4.1 og 7.4.2.

Løgfrø (VU)

- › Løgfrø er knyttet til lysåbne naturtyper og det åbne land, hvor den fouragerer og raster, herunder på dyrkede marker. Den stiller krav til at ynglevandhullet er lysåbent, solbeskinnet, har god vandkvalitet og er fri for fisk.
- › Løgfrø blev ikke fundet under feltundersøgelser af plan- og projektområdet og der blev ikke registreret egnet habitat for arten i eller i nærheden af plan- og projektområdet, hvorfor arten vurderes ikke at forekomme i plan- og projektområdet. Arten vil derfor heller ikke blive vurderet nærmere i rapporten.

Opsummering

Søen, ID15S, indenfor projektområdet er vurderet som egnet ynglelokalitet for padder, der blev dog ikke registreret nogen bilag IV-padder i søen under paddeundersøgelserne. I søen ID13S, er der ud fra feltundersøgelserne, fundet bilag IV-padder og andre paddearter.

I tabellen nedenfor opsummeres padderegistreringerne i skemaform, ligesom de undersøgte søer beskrives kortfattet.

Tabel 7-4 Beskrivelser af søer i undersøgelsesområdet og deres egnethed for ynglende padder

Lok. nr.	Fund af bilag IV-padder	Fund af øvrige padder	Egnet for ynglende padder
ID13S	Stor vandsalamander og spidssnudet frø	Butsnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander	Egnet
ID15S	Ingen	Butsnudet frø	Egnet

Krybdyr

Markfirben (VU)

Markfirben forekommer spredt i det meste af landet og findes på åbne, varme og solrige lokaliteter, heriblandt overdrev og heder. Yngle- og rasteområderne er ofte ved solbevendte skrånninger med veldrænede, løse jordtyper med sparsom bevoksning. De nærmeste foreliggende oplysninger om registreringer af markfirben er ved Grydeå i nærheden af Lundgård, cirka 2,5 kilometer vest for projektområdet (Figur 7-5). Der er eftersøgt egnede levesteder for arten indenfor planområdet (to sten- og jorddiger og syv levende hegn, er blevet undersøgt) ved feltarbejdet i vinteren 2024, men lokaliteterne blev ikke vurderet egnede som yngle- og rasteområde for markfirben. Arten vurderes således ikke nærmere.

Insekter

Grøn mosaikguldsmed (LC)

Den nærmeste registrering af grøn mosaikguldsmed er fra Frøjk Bæk, som ligger ca. 2,9 km nordøst for projektområdet (Figur 7-5). Grøn mosaikguldsmed yngler primært i vandhuller med vandplanten krebseklo, men kan i nogle tilfælde også benytte sig af andre planter som f.eks. gul åkande og dunhammer, selvom dette giver mindre overlevelsessucces for arten. Da der ikke er registreret forekomst af hverken krebseklo, gul åkande eller dunhammer i tilknytning til ID15S, så vurderes arten ikke at yngle indenfor projektområdets afgrænsninger. ID13S er udenfor projektområdet og påvirkes ikke af projektet. ID13S vil derfor opretholde sin økologiske funktionalitet som muligt yngleområde for grøn mosaikguldsmed. Arten vurderes således ikke nærmere.

Grøn kølleguldsmed (LC)

Grøn kølleguldsmed er kendt fra Storeå ca. 2,6 km nordvest for projektområdet (Figur 7-5). Grøn kølleguldsmed er knyttet til større og relativt hurtigt strømmende vandløb, hvilket ikke findes indenfor projektområdet. Arten vurderes således ikke nærmere.

Pattedyr

Odder (VU)

Odder er registeret ca. 2,7 km nordvest for projektområdet. Odder er primært knyttet til vandløb samt større søer og moseområder, hvor der er rigeligt med føde samt tilstrækkelig med uforstyrrede arealer, hvor arten kan etablere sine huler. Sådanne arealer findes ikke indenfor projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil arten ikke blive vurderet nærmere.

Bæver (EN)

Bæver er registeret ca. 2,6 km syd for projektområdet. Bæver er primært knyttet til vandløb, større søer og lignende ferskvandsområder, hvor arten kan etablere sit bo. Sådanne arealer findes ikke indenfor projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil arten ikke blive vurderet nærmere.

Birkemus (VU)

Birkemus er registreret ca. 2,5 km nordvest for projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes, at arten også vil kunne træffes nærmere planområdet. Birkemus er stedsnær og bevæger sig sjældent mere end 100 m fra sit yngle- og rastested. Birkemusen foretrækker levesteder med fugtige arealer med tilstødende tørre arealer til overvintring. Sådanne arealer findes ikke indenfor projektområdet eller indenfor 100 m af projektområdet og da projektet ikke medfører aktiviteter, der kan påvirke naturområder i længere afstand fra projektområdet, så vil arten ikke blive vurderet nærmere.

Flagermus

Nedenfor er givet en beskrivelse af de relevante flagermusarter, som kan findes indenfor plan- og projektområdet. I Tabel 7-5 er indledningsvis givet en oversigt over arternes foretrukne rastelokaliteter i henholdsvis sommerperioden og vinterperioden.

Alle arterne er beskrevet med udgangspunkt i "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (AEImeros, et al., 2024).

Tabel 7-5 *Flagermusarternes opholdssteder sommer (S, s) og vinter (V, v). S og V viser "anvendes ofte", mens s og v viser at stedet anvendes sjældent eller slet ikke. Baseret på tabel i "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (AEImeros, et al., 2024).*

Art	Træer	Bygninger	Under jorden
Dværgflagermus	S, V	S, V	-
Pipistrellflagermus	S, V	S, V	-
Troldflagermus	S, V	s, v	-
Brunflagermus	S, V	-	-
Skimmelflagermus	-	S, V	-
Sydflagermus	-	S, V	-
Vandflagermus	S, v	-	-, V

Damflagermus	s, -	S, -	-, V
Frynseflagermus	S, v	S, v	-, V

Dværgflagermus (LC)

Dværgflagermus er almindelig og udbredt i hele landet, men dog sjældent i Vestjylland og på Bornholm. Arten er nært knyttet til løvskov, parker og haver, hvor sommer- og vinteropholdssteder kan findes i hule træer eller i huse og andre bygninger med nem adgang til de primære fourageringshabitater. Jagten foregår i alle højder op til trækronehøjde og foregår typisk tæt på vegetationen i parker og haver samt langs skovbryn, læhegn og vandløb. Føden består overvejende af fluer og myg. Nogle populationer af dværgflagermus anses for træk-kende.

Pipistrelflagermus (LC)

Pipistrelflagermus er forholdsvis sjældent, men vurderes at være i fremgang. Arten er udbredt fra den tyske grænse, gennem Sønder- og Østjylland samt i det øvrige Danmark. Sommer- og vinteropholdssteder findes primært i huse og bygninger og sjældnere i træer. Fourageringsområderne findes langs skovkanten, i skovbryn, læhegn og i åbne områder i nærheden heraf. Jagten foregår i alle højder op til trækronehøjde. Føden består af mange forskellige grupper af insekter, men primært flyvende insekter. Ledelinjer følges både under jagt og transportflugt. Arten anses for at være trækkende.

Troldflagermus (LC)

Troldflagermus er registreret 1,2 km nordvest for projektområdet. Troldflagermus findes udbredt i det meste af landet, men er dog mere almindelig i det østlige Jylland og det øvrige Østdanmark. Arten er ofte tilknyttet ældre løvskov, hvor sommer- og vinteropholdsstederne findes i hule træer. Troldflagermus benytter dog også huse og bygninger som opholdssteder. Fourageringsområder findes først på aftenen under kroner på høje træer i gammel løvskov, mens de senere på natten findes langs skovkanter og i åbne habitater ofte tæt på vand. Føden består primært af flyvende insekter. Ledelinjer følges til en vis grad til og fra fourageringsområderne. Transportflugten kan ske i forskellig højde. Arten er trækkende og kan i den forbindelse krydse havområder.

Brunflagermus (LC)

Brunflagermus er relativt almindelig i hele landet undtagen i Nord –og Vestjylland. Sommer- og vinteropholdssteder findes primært i spættehuler og naturlige hulheder i træer i udkanten af skovområder. Jagten foregår typisk højtflyvende (>20 m) over åbne lokaliteter og langs skovbryn. Arten er ikke afhængig af ledelinjer, men benytter ofte samme rute til og fra jagtområder. Arten anses for at være trækkende.

Vandflagermus (LC)

Vandflagermus er almindelig og udbredt i hele landet undtagen visse øer, bl.a. Samsø og Læsø. Sommeropholdssteder findes i hule træer, mens vinteropholdssteder findes i huler, miner, og kældre. Vandflagermus overvintrer i stort antal i de jyske kalkgruber. Fourageringsområderne findes hovedsageligt ved søer og vandløb med vandoverflader større end 0,5 ha. Fourageringen starter sent på aftenen og foregår primært på eller lige over vandoverflader, men kan også foregå op langs træer eller langs skovbryn. Ledelinjer følges

trofast hver nat til og fra fourageringsområderne. Vandflagermus holder typisk en lav flugt-højde, <2-3 m, under træk til og fra fourageringsområderne.

Damflagermus (VU)

Damflagermus er sjælden i Danmark, men findes med hovedudbredelse i det østlige Midtjylland, Limfjordsområdet samt ved de større vestjyske vandløb. Arten er desuden fundet på få lokaliteter i Sønderjylland og ved Guldborgsund. Sommeropholdssteder findes typisk i huse og kirker, mens vinteropholdsstederne primært findes i de jyske kalkgruber. Fourageringsområderne findes især ved større søer, fjorde, brede vandløb og tagrørsbevoksninger. Føden består primært af akvatiske insekter, specielt dansemyg, som fanges ca. 30 cm over eller på vandoverfladen. Til og fra fourageringsområderne benytter damflagermus ledelinjer, herunder specielt vandløb, men også andre karakteristika i landskabet. Transportflugten over land foregår typisk i relativt lav højde, < 2-3 m.

Frynseflagermus (NT)

Frynseflagermus er en ret sjælden art i Danmark. Arten er meget stationær og de spredte fund af arten tolkes derfor som små, lokale bestande. Arten yngler i både huse og hule træer i tilknytning til løvtræsbevoksninger, hvor den jager langs skovkanter, hegn og lignende samt lejlighedsvis også over vandløb og søflader.

Der er i forbindelse med feltundersøgelser af plan- og projektområdet ikke fundet flagermus-egnede yngle- og rasteområder, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter vil benytte området i forbindelse med fouragering. Således vil flagermus blive vurderet nærmere afsnit i 7.4.

7.3.5 Andre fredede og rødlistede arter

Inden for de seneste 10 år er der i en afstand på 3 km fra projektområdet registreret følgende fredede- og rødlistede arter, som fremgår af Tabel 7-6. Jævnfør artsfredningsbekendtgørelsen må fredede dyr ikke indsamles eller slås ihjel.

Tabel 7-6 Fredede og rødlistede arter som er registreret inden for 3 km fra projektområdet (Arter.dk, 2024) (Naturbasen.dk, 2024).

Art	Rødliste-kategori	Evt. Punkt i Fuglebeskyttelses-direktivet	Art	Rødliste-kategori	Evt. punkt i Fuglebeskyttelses-direktivet
Padder og krybdyr					
Butsnudet frø (fredet)	NT	-	Lille vandsalamander (fredet)	LC	-
Skrubtudse (fredet)	LC	-			
Pattedyr					
Bæver	EN	-	Husmår	NT	-
Ilder	NT	-	Lækat	NT	-
Ræv	NT	-	Skovmår	NT	-

Art	Rødliste-kategori	Evt. Punkt i Fugle-beskyttelses-direktivet	Art	Rødliste-kategori	Evt. punkt i Fugle-beskyttelses-direktivet
Fugle					
Agerhøne	VU	-	Bjergvipstjert	VU	-
Blishøne	VU	Artikel 4, stk. 2	Bomlærke	NT	-
Broget flue-snapper	VU	-	Digesvale	NT	-
Duehøg	VU	-	Fiskeørn	CR	Bilag 1
Gravand	VU	Artikel 4, stk. 2	Grønbenet rørhøne	VU	-
Grønirisk	NT	-	Grønspætte	VU	-
Gulspurv	VU	-	Gulbug	VU	-
Gøg	NT	-	Havørn	NT	Bilag 1
Hedelærke	NT	Bilag 1	Hjejle	CR	Bilag 1
Husrødstjert	NT	-	Isfugl	VU	Bilag 1
Krikand	VU	Artikel 4, stk. 2	Lærkefalk	CR	-
Løvsanger	VU	-	Mosehornugle	CR	Bilag 1
Mudderklire	RE	-	Mursejler	NT	-
Rød glente	VU	Bilag 1	Rørspurv	NT	-
Sanglærke	NT	-	Sangsvane	VU	Bilag 1
Spurvehøg	VU	-	Stenpikker	VU	-
Stor skallesluger	VU	Artikel 4, stk. 2	Stor tornskade	CR	-
Storspove	VU	Artikel 4, stk. 2	Stær	VU	-
Svaleklire	EN	-	Topmejse	NT	-
Vagtel	NT	-	Tyrkerdue	NT	-
Vandstær	CR	-	Vibe	VU	-
Planter					
Almindelig piberensermos	EN	-	Blank seglmos	EN	-
Bruskbæger	NT	-	Dynd-star	NT	-
Engblomme	NT	-	Eng-troldurt	NT	-
Fjergrenet ribbeløs	VU	-	Fyrre-skælrørhat	EN	-
Fåblomstret kogleaks	NT	-	Gul Nøkketunge	NT	-
Guldblomme	NT	-	Hvid næbfrø	NT	-

Art	Rødliste-kategori	Evt. Punkt i Fugle-beskyttelses-direktivet	Art	Rødliste-kategori	Evt. punkt i Fugle-beskyttelses-direktivet
Kattefod	NT	-	Knude-firling	NT	-
Krognæb-star	NT	-	Leverurt	NT	-
Liden soldug	NT	-	Loppe-star	NT	-
Pære-møgmos	NT	-	Rød krumblad	EN	-
Siddende fontænehat	VU	-	Skorem	VU	-
Skør bægerlav	VU	-	Sortfodet bægerlav	VU	-
Spæd mælkeurt	NT	-	Stor skjaller	NT	-
Stor skorpionmos	NT	-	Tusindfrø	NT	-
Tvebo star	NT	-	Vandportulak	VU	-
Ved-nåles-vamp	NT	-	Vibefedt	NT	-
Insekter					
Argusblåfugl	NT	-	Blåhathvepsebi	NT	-
Brunlig perlemorsommerfugl	NT	-	Bølleblåfugl	EN	-
Chionodes ignorantella	VU	-	Engblåfugl	EN	-
Engkøllesværmer	NT	-	Ensianblåfugl	EN	-
Hede-Sumpsvirreflue	NT	-	Klitperlemorsommefugl	NT	-
Kommabredpande	NT	-	Markperlemorsommerfugl	NT	-
Mosekanttøge	NT	-	Moseperlemorsommerfugl	EN	-
Orange jordbi	EN	-	Pterostichus madidus	VU	-
Sen Damsvirreflue	EN	-	Smalrandet Humlebi-sværmer	NT	-
Sættet Bredpande	NT	-	Stikkelsbær-Glanssvirreflue	NT	-
Tormentiljordbi	NT	-	Violetrandet idlfugl	NT	-
Fisk					
Ål	CR	-			

Padder

Alle danske padder er beskyttet og fredet gennem artsfredningsbekendtgørelsen (Ligestillingsministeriet, 2021). Inden for planområdet er der udover stor vandsalamander, fundet butsnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander. Egnede rasteområder for bilag IV-padder vurderes også egnede for disse tre arter.

Lille vandsalamander (LC) trives og yngler ofte i små solbeskinnede vandhuller, men kan også findes i store vandhuller, hvor den dog ikke eller kun sjældent yngler. Lille vandsalamander tåler forurening i højere grad end stor vandsalamander, men hvis næringsindholdet i vandhullet bliver for højt, begrænses yngleaktiviteten. Lille vandsalamander er observeret i ID13S.

Butsnudet frø (NT) er udbredt i det meste af Jylland. Butsnudet frø yngler i lavvandede søer og vandhuller. Arten tåler en del forurening, så længe der er alger til haletudserne. De trives i et afvekslende landskab og opholder sig i mange forskellige naturtyper relativt tæt på vandhullerne. Arten er observeret i ID13S og ID15S.

Skrubtudse (LC) foretrækker i modsætning til øvrige padder at yngle i vandhuller med fisk og med tagrør. Arten er heller ikke kritisk med vandkvaliteten og kan f.eks. yngle i vejvandsbassiner. Arten er registreret i ID13S.

Pattedyr - øvrige fauna

Der er observeret hare og rådyr i plan- og projektområdet under COWIs besigtigelse, ligesom det vurderes at andre arter, der er almindelige og udbredte i det danske agerlandskab, f.eks. ræv og grævling, også vil kunne findes i eller nær plan- og projektområdet.

Fugle

Flere af de fugle, der fremgår af Tabel 7-6 vurderes alene at være registreret som overflyvende for området eller som tilfældigt forekommende i forbindelse med træk. Således vurderet projektområdet ikke at være egnet som yngle- eller rasteområde for hovedparten af de registrerede arter.

7.4 Vurdering af miljøpåvirkninger

7.4.1 Konsekvenser i anlægsfasen

De største potentielle påvirkninger for flora og fauna er tilknyttet projektets anlægsfase. Potentielle påvirkninger i anlægsfasen består primært i risikoen for påvirkninger af beskyttet natur, skove og levesteder for beskyttede arter, samt utilsigtede drab på enkeltindivider i forbindelse med etablering af højspændingsstationen, arbejdsveje og arbejdsarealer.

- › **Arealinddragelse:**
Inddragelse af arealer i forbindelse med etablering af højspændingsstation, arbejdsveje og arbejdsarealer.
- › **Fældning af træer:**
I forbindelse med anlægsarbejde for den nye højspændingsstation vil der være behov for fældning af træer i tilknytning til både læhegn samt fredskovsareal i området.

- › Forstyrrelse i form af menneskelig færdsel/aktivitet:
I anlægsfasen vil anlægsarbejderne færdes i projektområdet, på arbejdsarealerne og arbejdspladserne, og der vil være kørsel med maskiner og lastbiler.
- › Forstyrrelse i form af støj:
Ved etablering af højspændingsstationen vil der forekomme støjende aktiviteter. De største støjpåvirkninger under anlægsfasen vil ske omkring selve anlægsområdet, mens støjniveauet falder markant i afstand herfra.
- › Forstyrrelse i form af lys:
Anlægsarbejdet foregår som udgangspunkt i dagtimerne, fra kl. 07:00 til kl. 18:00 på hverdage, hvilket reducerer behovet for anvendelse af kunstigt lys. I vinterhalvåret forventes der dog at være behov for belysning af arbejdsarealerne i morgen- og eftermiddagstimerne samt på arbejdspladserne. Lys i forbindelse hermed vil være vendt ind mod arbejdsarealer og -pladser for at mindske lyspåvirkning af omgivelserne samt evt. gene og negativ påvirkning som følge heraf.
- › Risiko for individdrab:
I forbindelse med etablering af den nye højspændingsstation vil der ske kørsel med store maskiner, hvorved der kan opstå risiko for individdrab på beskyttede arter.

Ikke alle påvirkninger er relevante at behandle for alle miljøemner, f.eks. vurderes § 3-beskyttet natur ikke sårbar overfor anvendelse af lys, ligesom naturtyperne ikke er i risiko for individdrab. Således vurderes de forskellige påvirkninger relevans for de enkelte miljøemner indledningsvist i Tabel 7-7. Påvirkninger, der ikke er relevante for det enkelte miljøemne, vurderes ikke nærmere.

Tabel 7-7 Vurdering af de forskellige miljøpåvirkningers relevans for de enkelte miljøemner under anlægsfasen.

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	§ 3-beskyttet natur	Fredskov	Øvrige arealer med natur	Bilag IV-arter	Andre rødlistede/fredede arter
Arealinddragelse	Relevant	Relevant	Relevant	Relevant	Relevant
Fældning af træer	Ikke relevant	Relevant	Relevant	Relevant	Relevant
Forstyrrelse i form af menneskelig færdsel/aktivitet	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Relevant	Relevant
Forstyrrelse i form af støj	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Relevant	Relevant
Forstyrrelse i form af lys	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Relevant	Relevant
Risiko for individdrab	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Relevant	Relevant

§ 3-beskyttede naturområder

Den nye højspændingsstation placeres således, at den overlapper med forekomst af den § 3-beskyttede sø kaldet ID15S. Det vil derfor i forbindelse med anlægsarbejdet være nødvendigt at nedlægge og derved varigt tilstandsændre søen. Da der sker tilstandsændringer af søen, er det nødvendigt at lave en ansøgning om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §

3. Som erstatningen for ID15S, vil der blive lavet en erstatningssø udenfor projektområdet. Erstatningssøen vil ligge ca. 135 m fra oprindelig placering, som kan ses på Figur 7-6. Placeringen er valgt, da området ligger tæt på ID15S og har samme karakter, som området hvor ID15S ligger i dag. Der er indgået dialog med Holstebro Kommune angående nedlæggelsen af ID15S og erstatningsøen, og kommunen er indstillet på at give dispensation. Etableringen vil ske før ID15S nedlægges. Søen vil arealmæssigt være dobbelt så stor som den sø, der nedlægges. Erstatningssøen vil blive anlagt som en naturlig sø med flade brinker, lavvandet partier og andre tiltag, der kan gøre den egnet som yngle- og rastested for paddeder.

ID15S vil desuden ikke blive nedlagt i paddernes yngleperiode, for at undgå individdrab af fredede paddeder tilknyttet søen. I forbindelse med Amphi Consults undersøgelser, er ID15S ikke vurderet egnet som ynglevandhul for stor vandsalamander ligesom der ikke er gjort fund af spidssnudet frø eller andre paddeder i forbindelse hermed. Der foreligger ikke konkrete vurderinger af, hvorvidt vandhullet vurderes egnet for andre arter af paddeder end stor vandsalamander, herunder skrubtudse, butsnudet frø eller lille vandsalamander, hvorfor det ikke kan udelukkes, at disse arter i egnede år kan anvende vandhullet som ynglevandhul. Af disse arter vil lille vandsalamander på varme år søge mod deres ynglevandhuller allerede i løbet af februar, men de øvrige arter først er angivet at søge mod deres ynglevandhuller i løbet af marts. De voksne salamandere forlader ynglevandhullerne af juni-juli, mens ungerne går i land i løbet af juli-september, hvilket svarer til det seneste tidspunkt for, hvornår unger af de øvrige arter går på land (Fog, Schmedes, & Lasson, 1997). Enkelte sent udviklede unger kan potentielt overvinde i deres ynglevandhuller, men da der her er tale om et meget lavvandet vandhul (maks. 50 cm), så er der stor risiko for, at vandhullet bundfryser, hvorved evt. salamanderlarver vil gå til. Det vurderes således, at ID15S ikke er egnet til overvintring af salamanderlarver. Vandhullet vurderes således at kunne nedlægges indenfor perioden oktober til januar uden risiko for at projektet vil medføre risiko for øget individdrab af arten. Ved dispensation fra Holstebro Kommune, vil projektet desuden efterleve eventuelle vilkår, der vil blive stillet i dispensationen.

Erstatningssøen er yderligere beskrevet i afsnit 7.5 vedr. afværgetiltag.

Figur 7-6 Oversigtskort med nuværende placering af søen ID15S og den nye placering.

Eftersom projektet kun har lokale påvirkninger og der ikke sker arealinddragelse af andre arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vurderes projektet at have ingen påvirkning på øvrige § 3-arealer.

Øvrige projektpåvirkninger vurderes ikke at være relevante for de § 3-beskyttede naturområder. Dette skyldes, at der ikke indenfor de § 3-beskyttede arealer foretages træfældning ligesom de § 3-beskyttede arealer ikke vurderes at blive negativt påvirket af forstyrrelser i form af lys, øget menneskelig færdsel/aktivitet indenfor projektområdet eller støj. Yderligere så er de § 3-beskyttede arealer ikke i risiko for individdrab.

Ved benyttelsen af de beskrevne anlægsmetoder og procedurer for placering og drift af arbejdspladser mm., forventes der samlet set at være en **væsentlig påvirkning** af § 3-beskyttede natur eftersom sø ID15S fjernes.

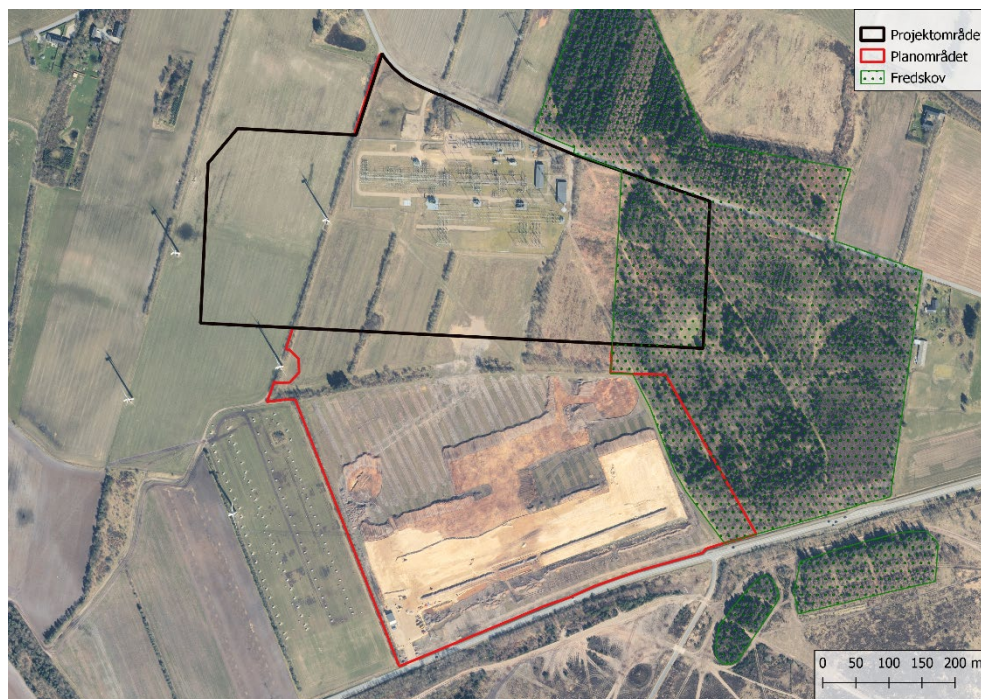
Opsummering

Tabel 7-8 Påvirkning af § 3-beskyttet natur under anlægsfasen

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvens	Afværg
Arealinddragelse	Stor	Lokal	Væsentlig	Permanent	Væsentlig	Etablering af erstatningssø

Skov

Højspændingsstation etableres indenfor fredskovsarealet (ID02T) og der vil derfor ske en påvirkning af fredskoven, som ligger indenfor projektområdet, se Figur 7-7.

Figur 7-7 Oversigt med fredskovsarealet ved projektområdet.

Fredskovsarealet udgør en mindre del af det samlede fredskovsområde beliggende øst for projektområdet. Skovarealer vil blive permanent omlagt og som resultat af projektet delvist bebygget. I forbindelse med projektet, vil der blive søgt om tilladelse til ophævelse af fredskovspligten på fredskovsarealet, der ønskes fjernet ved Miljøstyrelsen efter skovlovens § 11, stk. 1

Såfremt Miljøstyrelsen giver tilladelse til ophævelse af fredskovspligten på arealet, vil stillede vilkår, som bl.a. etablering af erstatningsskov blive efterlevet.

Ved benyttelse af de beskrevne anlægsmetoder og procedurer for placering af udvidelsen af højspændingsstationen, driften af arbejdspladser mm., skovens relativt unge alder, uden forekomst af ældre træer, samt skovens størrelse, hvor der ca. bliver fældet 24% af fredskoven, forventes der at være **moderat** påvirkninger af fredskoven.

Opsummering

Tabel 7-9 Påvirkning af skov under anlægsfasen

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvens	Afværge
Arealinddragelse	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Betydelig	Etablering af erstatningsskov
Fældning af træer	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Betydelig	-

Øvrige naturarealer

I forbindelse med etablering af højspændingsstationen vil det være nødvendigt at fælde og delvis nedlægge fem af de eksisterende læhegn indenfor projektområdet i forlængelse af

flere læhegn, der fjernes som følge af tidligere godkendte projekter. Den eksisterende naturværdi af disse områder er dog relativt lille, ligesom størstedelen af de træer, der fældes, er unge, sunde og velholdte og derfor kun har lav værdi for biodiversiteten i området. Læhegnene der fældes vurderes ikke at være vigtige ledelinjer for flagermus, da det vurderes mere sandsynligt at flagermus holder til syd for projektområdet, hvor der er store skov- og hede arealer. Nord for projektområdet ligger Storå, som også vurderes at være et potentielt vigtigt fourageringsområde for flagermus. Flagermus der følger ledelinjer, vurderes at følge fredsskovarealet, der ligger øst i planområdet for at komme til/fra Stor Å og ned til skov- og hede arealerne syd for projektområdet. Da læhegnene ikke forbinder vigtige yngle- raste eller fourageringsområder, vurderes de derfor ikke at have en vigtig økologisk funktion for områdets flagermus. Læhegnenes funktion som vandringsrute for padder vurderes ikke at være vigtig, da læhegnene ikke fører videre til egnede yngleområder og padderne vurderes at tage rast ved egnede områder tættere på yngleområderne.

Ved benyttelse af de beskrevne anlægsmetoder og procedurer for placering og drift af arbejdspladser mm., forventes der at være **lille - moderat** påvirkning af de øvrige naturarealer.

Opsummering

Tabel 7-10 Påvirkning af øvrige naturarealer under anlægsfasen.

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvens	Afværge
Arealinddragelse	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Lille - Moderat	-
Fældning af træer	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Lille - Moderat	-

Bilag IV – arter

Padder

Der er ikke fundet bilag IV-padder indenfor projektområdet.

For alle arter af padder er der ved anlægsarbejder i det åbne land potentiel risiko for utilsigtede individdrab ved anlægsarbejder i det tidlige forår (primo marts - medio maj), hvor padderne vandrer til ynglevandhullerne eller i perioden ultimo juni til ultimo september, hvor padderne forlader vandhullerne.

Disse potentielle påvirkninger i forhold til stor vandsalamander og spidssnudet frø i ID13S umiddelbart nord for projektområdet vil dog blive undgået, da der forud for eventuelt anlægsarbejder i det tidlige forår vil blive opsat paddehegn mellem ID13S og stationens udvidelsesområde(paddehegnets udformning og funktion, er gennemgået under Andre fredede og rødlistede arter-Padder samt i afsnit 7.5-Afværgetiltag-Paddehegn). Samlet vurderes påvirkning af bilag IV-arter i anlægsfasen ved gennemførelse af den beskrevne afværgeforanstaltning at være **ubetydelig-lille**, da projektet vurderes ikke at påvirke bilag IV-padder.

Flagermus

Skoven i den østlige del af projektområdet fældes. Jf. COWIs besigtigelse vurderes ingen af træerne, der planlægges fældet indenfor projektområdet, at udgøre yngle- eller

vinterrasteområde for flagermus. Dette skyldes, at ingen af træerne i området fremstår med sprækker, hulheder eller løs bark og dermed vurderes ikke at kunne understøtte yngle- og/eller rasteforekomst af flagermus. Det kan dog ikke med sikkerhed udelukkes, at enkelte træer på dage med gunstige vejrforhold kan udgøre dagsrastesteder for enkeltindivider af flagermus, men forekomst heraf vurderes at være uden betydning for den økologiske funktionalitet af området.

Som det fremgår af kortlægningsrapporten (COWI, 2024), så er der tale om enkelte træer, der alene på dage med gunstige vejrforhold vurderes at kunne udgøre dagsrastesteder for enkeltindivider af flagermus. Der er således tale om træer med mindre barkskader og/eller sprækker, der enten er meget små, som fremstår meget åbne og/eller har opadvendte åbninger og således ikke yder beskyttelse mod fx vind eller regn. De få træer er således ikke af en kvalitet, der kan fungere som rasteområder for flagermus i perioder med dårligt vejr eller for flere individer ad gangen – ligesom træerne ikke kan anvendes i forbindelse med yngle- eller overvintringsaktiviteter for flagermus. Træerne vurderes således ikke at udgøre en væsentlig del af yngle- og rasteområder for evt. flagermus, der måtte forekomme i området.

Lignende træer - dvs. træer med mindre barkskader og/eller sprækker, der kan fungere som dagsrast for flagermus - vurderes at forekomme i vid udstrækning i områdets øvrige træbevoksede arealer, herunder skovområderne mod øst og nord samt læhegn og småbiotoper i form af læhegn og andre træbevoksede arealer mod syd og vest. Projektområdet rummer ikke beboelseshuse eller anden form for byggeri, der kan være oplagte yngle- og/eller raste-lokaliteter for bygningslevende arter ligesom realisering af projektet ikke forudsætter nedrivning af huse eller andre bygninger.

Der er blevet foretaget støjberegninger i forhold til naboboliger, og på den baggrund er der lavet en simpel støjberegning af støjdbredelsen se kapitel 12. Støjdbredelsen fra projektområdet har en udbredelse udover projektområdet til områder med skov, hvor flagermus potentielt kan fouragere både i det åbne land og skov. Overlappet er i det mørkegrønne område, hvor støjen maksimalt vil være 40 dB. Vandflagermus og damflagermus fouragerer ved vand og den potentielle § 3 beskyttede sø er indenfor det grønne område, hvor støjen maksimalt vil være 45 dB. I disse områder er der således tale om støjniveauer der ikke kan påvirke eller forstyrre flagermus, da støjen er relativt lille (Allen, Hristov, Rubin, Lightsey, & Barber, 2021).

Projektområdet består af agerjorder og eksisterende højspændingsstation, og udgør således ikke et vigtigt fourageringsområde for flagermus. Flagermusarter kan benytte søer og beplantningerne i udkanten af projektområdet til fouragering og da disse søer og beplantninger ikke påvirkes fysisk af projektområdet, vurderes dette fortsat at være muligt fremadrettet.

Realisering af området omfatter ikke aktiviteter, der kan medføre individdrab af flagermus. Anlægsarbejdet vil foregå indenfor almindelig arbejdstid og dermed uden for den periode, hvor flagermus er aktive, da alle arter af flagermus er nataktive. Flagermus er yderligere flyvende og meget mobile, hvorfor påkørsler m.v. i forbindelse med anlægsarbejdet ikke vurderes at være en risiko. Træer der ønskes fældet, som kan være potentielt dagsrast for flagermus, vil blive fældet i vinterperioden, hvor dagsrast ikke benyttes, eller om natten, hvor flagermus er ude at fouragere. Det vurderes således, at projektet ikke påvirker forekomst eller bestande af flagermus eller vil skade eller forringe områdets økologiske funktionalitet for

nogen arter af flagermus. Ved gennemførelse af den beskrevne anlægsmetode vil påvirkningen være **lille**.

Opsummering

Tabel 7-11 Påvirkning af bilag IV-arter i anlægsfasen.

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvens	Afværge
Arealinddragelse	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Moderat	Etablering af erstatningssø samt erstatningsskov
Fældning af træer	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	lille	Etablering af erstatningsskov
Forstyrrelse i form af menneskelig færdsel/aktivitet	Stor	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Forstyrrelse i form af støj	Stor	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Forstyrrelse i form af lys	Usandsynlig	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Risiko for individdrab	Ubetydelig	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Paddehegn

Andre fredede og rødlistede arter

Padder

Paddernes yngleområder i søen ID15S indenfor projektområdet påvirkes, da udvidelse af højspændingsstationen medfører, at denne nedlægges.

For alle arter af padder er der ved anlægsarbejder i det åbne land potentiel risiko for utilsigtede individdrab ved anlægsarbejder i det tidlige forår (primo marts - medio maj), hvor padderne vandrer til ynglevandhullerne eller i perioden ultimo juni til ultimo september, hvor padderne forlader vandhullerne. For at undgå individdrab af padder, vil der derfor blive opsat paddehegn omkring hele projektområdet (se Figur 7-8). Yderligere vil der blive opsat paddehegn med fangstfælder i og omkring ID02T, hvorved området inden rydning kan tømmes for forekomst af padder. Padder der falder i faldfælderne, vil blive flyttet og udsat i nye egnede levesteder for arten. I paddehegnet mod øst laves der paddehop, således at padderne fra skovområdet kan komme ud, men der ikke kan komme padder ind i byggefeltet.

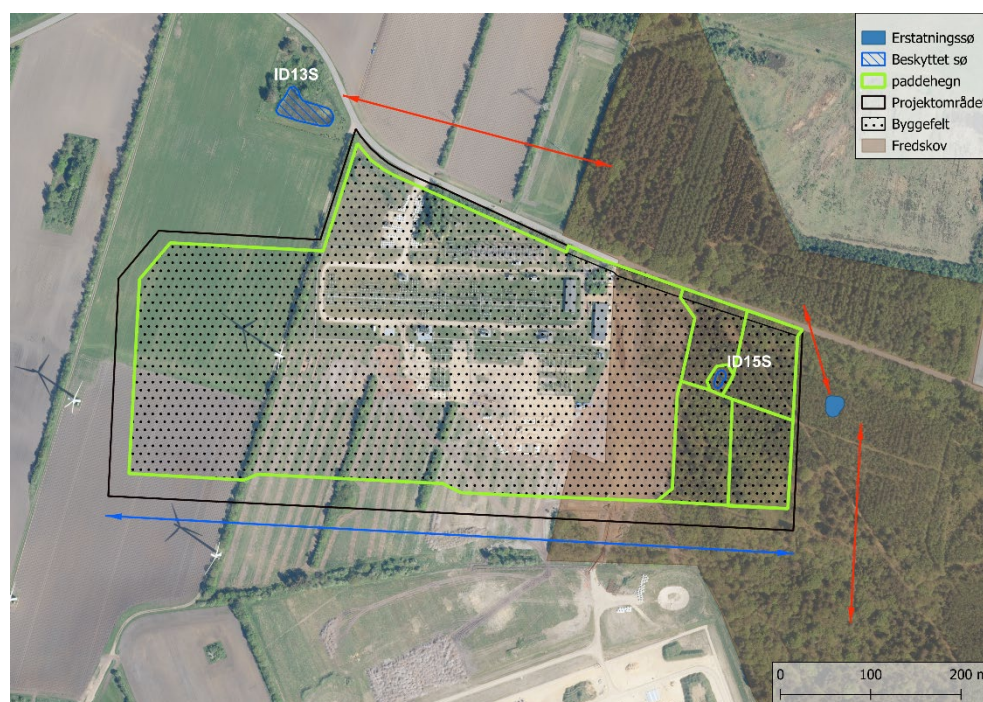
Generelt er det vurderet, at paddevandring igennem projektområdet er minimal og kun vil have sporadisk karakter. Begrundelsen for denne vurdering er at det kun er ID13S og ID15S samt fredskoven rundt om ID15S og fortidsminde ID10F, der indeholder karakter hvor padder kan yngle- og/eller raste. Med ID13S' placering, vurderes det mest sandsynligt at de padder, der er tilknyttet dette vandhul, yngler i vandhullet og raster i det grønne område rundt om vandhullet, såfremt der vil ske vandring, vil denne højst sandsynlig ske mod nord, da der her er skov og andre vandhuller inden for en kortere afstand end der vil være hen mod ID15S og fredskoven herom. De eksisterende landbrugsarealer, i projektområdet kan være svære for padder at vandre igennem, hvorfor det skønnes mindre sandsynligt at

padder fra ID13S vil vandre igennem disse, for at komme til fredskoven ved ID15S. Ligeledes vil det være mest sandsynligt, at de padder (butsnudet frø) der er tilknyttet ID15S, vil holde sig til skovområdet, og evt. vandre mod syd eller nord, hvor der er store skovområder, som er lettere for padder at vandre igennem end landbrugsarealer. Da paddehegnet har paddehop mod øst vurderes paddehegnet derfor generelt ikke at udgøre en barriere for padder tilknyttet ID13S og ID15S. Paddehegnet mod øst, kan evt. virke som en barriere for padder der kommer fra fredskoven og vandre hen imod ID15S. Arten vil dog kunne vandre andre veje til andre vandhuller.

Der vil blive søgt dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen, så padderne kan indfanges og transporteres væk fra projektområdet til ID13S eller andre egnede levesteder. I forhold til udfyldelsen af dispensationsansøgningen vil formålet med indfangning og flytning være for artsbevarelse og af hensyn til bydende nødvendige samfundshensyn, som ligger til grund for udbygning af station Idomlund i det overordnede eltransmissionsnet i Danmark. Det vurderes at der ikke er alternativer, da søen ID15S nedlægges jf. projektet. Det vurderes dog, at padderne bevaringsstatus i området ikke ændres pga. projektet.

Ved gennemførelse af en af de beskrevne anlægsmetoder, vurderes områdets økologiske funktionalitet for padder at være intakt i projektets anlægsfase og uden risiko for tab af enkeltindivider.

Udformning af paddehegn samt periode for opstilling heraf gennemgås nærmere i afsnit 7.5.3.

Figur 7-8 *Oversigt med placering af paddehegn. Paddehegnet rundt om ID15S, sikrer at evt. forekommende padder indenfor ID02T ikke vil yngle i søen før nedlæggelsen af søen finder sted. Der vil blive placeret faldfælder på indersiden af paddehegnet rundt om den skovbevoksede del af ID02T samt omkring ID15S for at tømme disse områder for forekomst af padder. Der er paddehop på paddehegnet mod øst, for at sikre, at padder der vandrer fra det fredskovsareal, der nedlægges, mod de resterende dele af fredskovsarealet, kan komme over hegnet. På figuren er endvidere angivet placering*

af erstatningssø samt vurderede vandringsruter mellem yngle- og rasteområder (røde pile) samt almene spredningskorridor (blå pil) under projektets anlægs- og driftsfase. Der er ikke registreret ynglefremkomst af padder i den eksisterende sø, ID15S, hvorfor der i dag ikke vurderes at ske vandring mellem denne samt eksisterende rasteområder for padder.

Ved gennemførelse af de beskrevne anlægsmetoder, vurderes områdets egnethed for padder at være intakt i projektets anlægsfase og uden risiko for tab af enkeltindivider. Samlet vurderes påvirkning af øvrige paddearter i anlægsfasen at være **moderat**.

Fugle og øvrige arter

Anlægsarbejdet i yngleperioden, hvor arterne er mest følsomme overfor forstyrrelse, kan medføre forstyrrelse af ynglefugle. De væsentligste påvirkninger for fugle i forbindelse med anlægsaktiviteterne vurderes at være støj og menneskelig færdsel. Jf. Dooling (Dooling, 2006), så er de væsentligste konsekvenser af sådanne forstyrrelser, især støj:

- Opgivelse af yngleforsøg, herunder opgivelse af reder og unger
- Nedsættelse af fitness grundet stress samt påvirkning af fouragering, søvn og andre aktiviteter.
- Skade på hørelse
- Nedsat evne til akustisk kommunikation

Fugle ses dog ofte fortsætte deres aktivitet upåagtet af selv meget højde støjniveauer og hvor der i første omgang ses en reaktion på en ny støjkilde, så lærer fuglene hurtigt at ignorere støjen og fortsætte deres aktiviteter. For trækfugle, der kun midlertidigt opholder sig i et område, er det dog sandsynligt, at disse ved for store forstyrrelser, vil fortrække til andre egnede arealer i længere afstand fra projektområdet.

Undersøgelser har vist, at kommunikationen mellem fugle allerede er besværliggjort ved lavere støjniveauer. Det første tegn på at fugle påvirkes er, at de selv ændrer på tonelejet i deres kald og sang. Støjniveauer på under 50-60 dB(A) har dog ikke påviselig indflydelse på kommunikationen. Selvom der mangler en velfunderet videnskabelig baggrund på området, er 60 dB(A) en almindeligt anvendt grænse for acceptabel støj i områder med følsomme fuglearter. Højere støjniveauer menes muligvis at kunne have en negativ indflydelse.

Kriteriet på 60 dB(A) bygger på en antagelse om, at fuglenes akustiske kommunikation bliver besværliggjort ved støjniveauer højere end, hvad man normalt finder i naturen. Når effekterne af støj på fugle bliver bedre forstået, er det sandsynligt at en højere grænse for støj kan anvendes.

Chambers Group (Chambers Group, 2008) konkluderede således, at fugle har god ynglesucces i trafikstøj, der når langt over 85 dB(A). I nogle situationer og visse lande anvendes 85 dB(A) derfor som grænsen for et acceptabelt støjniveau for fugle. Der er kun foretaget få studier af, hvordan støj influerer på fuglearter. Hirvonen (Hirvonen, 2001) fandt, at støj over 56 dB(A) betød ringere ynglesucces for vadefugle nær en trafikeret vej, mens sangfugles ynglesucces imidlertid var uændret ved samme støjniveau. Andre undersøgelser af støj på hejre og flere arter rovfugle viser betydelig tolerance overfor støj. For eksempel havde fiskeørn uændret ynglesucces selv ved støj fra fly på 89-121 dB(A) (Trimper, et al., 1998).

For fugle vil en aktivitet forud for deres ynglesæson dermed potentielt kunne afskrække individer fra at benytte området, men da der findes mange lignende områder med markarealer i omdrift, læhegn, krat og skovbevoksede arealer indenfor en afstand af 3 km af projektområdet vurderes det, at disse arter uden problemer vil kunne finde andre egnede yngleområder at benytte i stedet, uden at det går ud over arternes forekomst i området som helhed.

Forstyrrelser under ynglesæsonen vurderes ligeledes potentielt at kunne forstyrre ynglende fugle, men på dette tidspunkt er fuglene mindre følsomme for støj og vil ofte fortsætte deres yngleaktiviteter uagtet støjpåvirkningerne. Da der er tale om anlægsaktiviteter af relativ kortvarig karakter, vurderes støjpåvirkninger i forbindelse med projektet ikke at medføre at ynglende fugle forekommende i eller nær projektområdet vil opgive deres yngleforsøg.

Såfremt der indenfor projektområdet forekommer træer med fuglereder, så vil disse ikke blive fældet i fuglenes yngletid, ligesom hule træer eller træer med spættehuller ikke vil blive fældet i perioden 1. november til 31. august. Således vil træfældning kun finde sted i perioder, der ikke er i strid med bestemmelserne angivet i jagt- og vildtforvaltningsloven¹¹.

Da fældning af læhegn samt fredskov i relation til stationsanlægget vil ske uden for fuglenes primære yngleperiode 15. marts – 15. juli, vurderes projektets påvirkningen af fugle at være **lille**. Det vil overvejende være de sandsynlige ynglefugle knyttet til det åbne land, som potentiel kan blive forstyrret af anlægsfasen. Da der er tale om en midlertidig påvirkning forventes det, at de fleste arter vil vende tilbage, når anlægsarbejdet er overstået.

For både fugle, pattedyr og øvrige arter af krybdyr er der tale om almindelige arter fra det danske agerland – arter som alle er forstyrrelsestolerante. Midlertidig fortrængte arter forventes i helt overvejende omfang at genindvandre til området, når anlægsarbejderne er overstået.

Samlet set vurderes påvirkningen af øvrige arter derfor at være **lille**.

Opsummering

Tabel 7-12 Påvirkning af øvrige arter i anlægsfasen.

Miljøpåvirkning i anlægsfasen	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvens	Afværge
Arealinddragelse	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Mindre	Etablering af erstatningssø samt erstatningsskov
Fældning af træer	Stor	Lokal	Moderat	Permanent	Mindre	Etablering af erstatningsskov
Forstyrrelse i form af menneskelig færdsel/aktivitet	Stor	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Forstyrrelse i form af støj og vibrationer	Stor	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Forstyrrelse i form af lys	Usandsynlig	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Ingen tiltag
Risiko for individdrab	Ubetydelig	Lokal	Ubetydelig	Midlertidig	Ubetydelig	Paddehegn

¹¹ LBK nr. 639 af 26/05/2023

7.4.2 Konsekvenser i driftsfasen

Potentielle påvirkninger i driftsfasen består primært i risikoen for påvirkning af beskyttede arter, samt utilsigtede drab på enkeltindivider i forbindelse med kørsel mv. i forbindelse med service, reparation og lign. Ændret anvendelse af arealer, der i dag udgøres af landbrugsjord, kan potentielt udvikle sig til natur, der kan betyde bedre vilkår for bilag IV-arter, fredede arter, samt rødlistede arter.

Bilag IV – arter

Padder

I driftsfasen vil den nye sø, som erstatter det eksisterende vandhul (ID15S), være anlagt. Da søen er anlagt i lignede habitat, som ID15S, forventes det at det akvatiske miljø i søen, med årene vil blive den samme, som det der var i søen ID15S. Søen vil være dobbelt så stor som ID15S, hvilket gør det mere sandsynligt at fisk indfinder sig i søen, hvilket kan have en negativ påvirkning på bilag IV-padder, dog vil søen blive anlagt med tiltag, såsom flade brinker og lavvandede partier, der gør den egnet for padder. Såfremt der kommer en rig plante fauna i søen og tæt rørvegetation, hvor paddeyngel kan gemme sig i, vurderes det sandsynligt at vandhullet med tiden, kan fungere som yngle- og rastested for stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Ophøret af intensiv landbrugsdrift og udplantning af beplantningsbæltet vil medføre forbedrede muligheder for fødesøgning samt flere rastesteder inden for projektområdet for spidssnudet frø og stor vandsalamander. Beplantningsbæltet vil ligeledes kunne benyttes som spredningskorridor for paddearterne spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden vil ophøret med brug af næringsstoffer forventeligt resultere i en forbedret vandkvalitet i de § 3-vandhuller, der ligger i eller nær i projektområdet, hvilket også vil forbedre søerne som yngle- og rastelokalitet for padder.

Det vurderes fortsat at projektområdet ikke vil være egnet habitat for løgfrø i driftsfasen, hvorfor områdets økologiske funktionalitet for løgfrø vil være uændret i driftsfasen og da projektet kun har lokale påvirkninger vurderes projektets påvirkninger i driftsfasen at være *ubetydelige* for arten.

Sammenfattende vurderes konsekvenserne for bilag-IV padder i projektets driftsfase som **lille - men positiv** og områdets økologiske funktionalitet for bilag-IV padder opretholdes og forstærkes for stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Flagermus

Områdets nuværende funktionalitet som fourageringsområde for flagermus vurderes at blive forbedret ved en realisering af projektet (driftsfasen), da de tre nye beplantningsbælter med blandede træer og buske (se Figur 3-5) vil give anledning til en større insektproduktion end i dag.

Driftsfasen omfatter ikke aktiviteter, der kan medføre individdrab af flagermus, da flagermus er nataktive og kørsel i driftsfasen primært vil foregå i dagtimerne samt ved lav hastighed.

Det vurderes således, at projektet ikke påvirker forekomst eller bestande af flagermus eller vil skade eller forringe området's økologiske funktionalitet for nogen arter af flagermus.

Der er ikke identificeret forhold i stationsområdet's driftsfase, der kan give anledning til utilsigtede individdrab i projektets driftsfase, og sammenfattende vurderes konsekvenserne for flagermus i projektets driftsfase som **lille, men positiv** og området's økologiske funktionalitet for arter af flagermus opretholdes og forstærkes.

Rødlistede og fredede arter

Padder

Der etableres et nyt vandhul, som erstatning for det eksisterende ynglevandhul (ID15S), der nedlægges, og regnvandsbassiner udformet som naturlige vandhuller etableres i forbindelse med det nye Thor-anlæg syd for udvidelsen. Den nye erstatningssø vil arealmæssigt blive etableret i størrelsesforhold 1:2 med fokus for funktionalitet for padder, og placeres i lignede habitat i skoven udenfor projektområdet.

Sammenfattende vurderes konsekvenserne for padder i projektets driftsfase som **lille - men positiv** og området's økologiske funktionalitet for padder opretholdes og forstærkes.

Fugle og øvrige arter

Stationsområdet indeholder få områder, der er egnet som ynglelokalitet for fugle, men fuglene kan dog benytte de levende hegn, skoven, vandhuller m.m. til placering af reder og til fødesøgning. Lignende biotoper vil blive etableret på de ikke bebyggede arealer i plan- og projektområdet og det forventes, at disse nyplantninger vil kunne få funktion som levested af samme kvalitet, som de ikke dyrkede arealer, som inddrages i projektets anlægsfase.

Driftsfasen vurderes ikke at medføre forstyrrelse af ynglefugle i yngleperioden, hvor arterne er mest følsomme overfor forstyrrelse. For både fugle, pattedyr og øvrige arter af krybdyr er der tale om almindelige arter fra det danske agerland – arter som alle er forstyrrelsestolerante. Midlertidig fortrængte arter i anlægsfasen forventes i helt overvejende omfang at genindvandre til området, i driftsfasen.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at konsekvensen for området's fugle og rødlistede arter i driftsfasen er **ubetydelig**.

7.5 Afværgetiltag

7.5.1 Erstatningssø

Da § 3-området ID15S nedlægges, vil der blive søgt dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 samt dispensation fra Artsfredningsbekendtgørelsen. Som erstatning for søen ID15S, vil der blive etableret en erstatningssø udenfor projektområdet. På Figur 7-9 og Figur 7-10 ses den nye placering af søen.

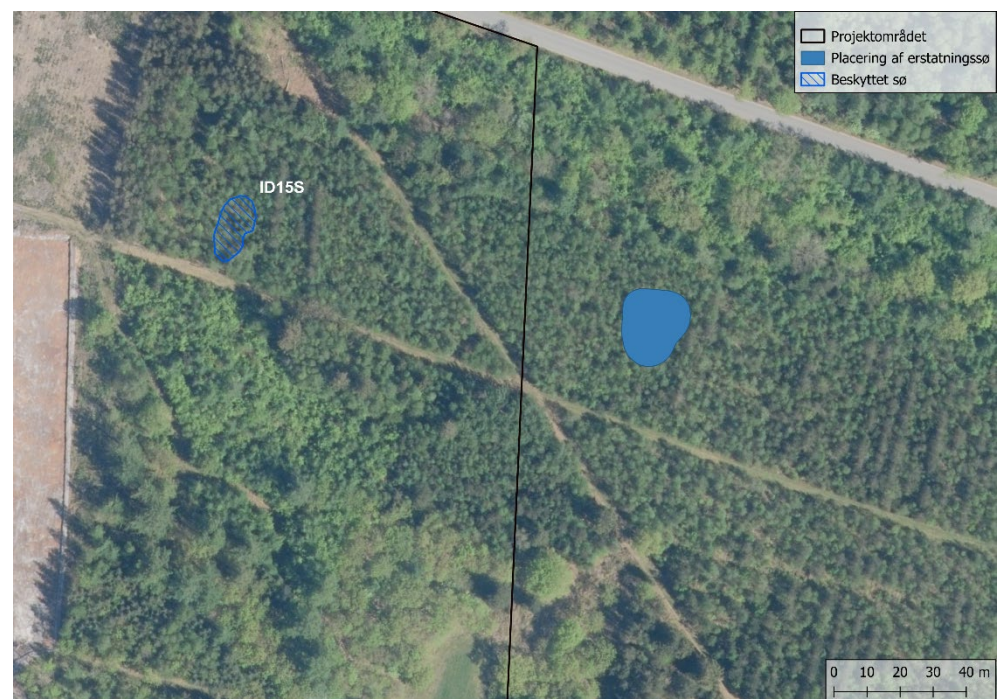
Placering af erstatningssøen er valgt ud fra hensynet om nærhed til den eksisterende sø og hvor der allerede er en eksisterende lavning. Den eksisterende sø er skyggepåvirket af den omkringværende skov, men beliggenhed ved en sti, som giver lidt solindstråling. Den nye

søs placering bliver lidt mere lysåbent, så søen kan blive mere egnet til padder og det akvatiske miljø generelt kan blive mere artsdivers end søen ID15S. Derfor vil der blive fældet træer syd for søen for at sikre en god solindstråling. Derudover vil der blive ryddet et område omkring søen for at give plads til maskinen, hvilket svarer til en buffer på cirka 3 meter rundt om søen. Det samlede areal, der vil blive fældet, udgør omtrent 1.850 m². De træer, der fældes, er ca. 12 år gamle og udgør en blandet skov bestående af både løvfældende træer og nåletræer, herunder birk, gran, bøg, eg og lærk.

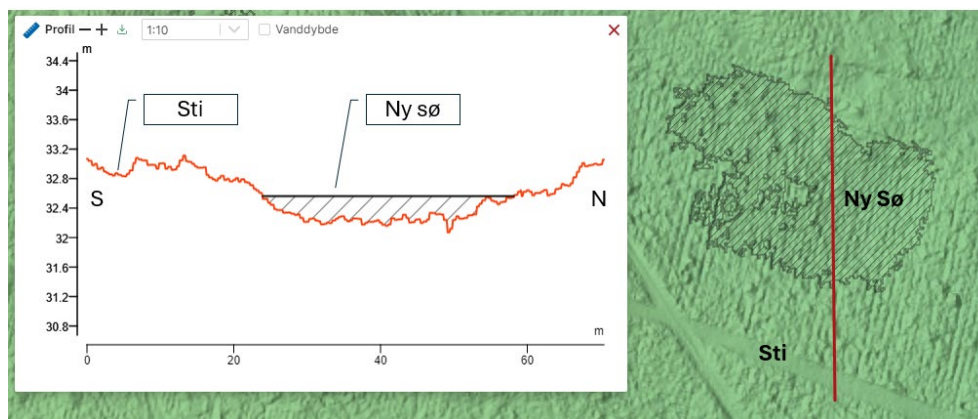
Derudover er afstanden holdt indenfor en afstand, hvor padder vil kunne vandre dertil. Fra søens nuværende placering til den nye er der ca. 135 meter.

Søen vil overholde nedenstående krav:

- › Søen vil blive lavet i dobbelt areal størrelse af den oprindelige, dvs. min. 316 m².
- › Der skabes ikke direkte forbindelse til et vandløb eller dræn og der holdes en afstand på 10 meter til vandløb og dræn.
- › Der køres ikke i beskyttet natur under arbejdet
- › Der suppleres ikke med udplantning af vand- eller sumplanter, da disse vil etablere sig naturligt
- › Søens bredder vil ikke blive sået til og der vil ikke ske udplantning

Figur 7-9 *Oversigtskort med nuværende placering af ID15S og den nye søs placering udenfor projektområdet.*

Figur 7-10 Lavning, hvor den ny sø etableres (Scalgo). 10 x overhøjde. Se også Figur 10-3.

7.5.2 Erstatningsskov

Fredskoven vil blive fældet indenfor projektområdet, hvorfor der vil blive søgt dispensation fra skovlovens § 11. Der vil blive etableret erstatningsskov i et omfang som fastlægges af Miljøstyrelsen. Erstatningsskov tilstræbes placeret i lokalområdet ved Idomlund, men den endelige størrelse og placering heraf kan ikke på nuværende tidspunkt afklares.

7.5.3 Paddehegn

For at undgå individdrab af padder, vil der blive opsat paddehegn omkring hele anlægsområdet ligesom der vil blive opsat paddehegn i og omkring ID02T samt ID15S, se Figur 7-8. I forbindelse med opsætning af paddehegn omkring ID02T og ID15S vil der også anvendes faldfælder til indsamling af padder, således det sikres, at området tømmes for forekomst af padder inden anlægsarbejdet påbegyndes.

Paddehegn opsættes i paddernes dvaleperiode i løbet af vinteren (november til februar) 2026/-27 og vil blive opretholdt gennem hele projektets anlægsperiode. Ved opsætning af paddehegn i paddernes dvaleperiode, kan det forventes at øvrige delområder indenfor projektområdet, dvs. dyrkede markflader, læhegn samt øvrige mindre træ- og kratbevoksede arealer ikke rummer forekomst af rastende padder og således vil der ikke være behov for at tømme sådanne områder for forekomst heraf.

Ved anvendelsen af det midlertidige paddehegn rundt om anlægsarbejdet bibeholdes det grønne område imellem udvidelsen af højspændingsstationen og det nye stationsområde syd for projektområdet, som en grøn korridor (se Figur 7-8). Herved vurderes det, at padder fortsat har mulighed for at spredes i området, rundt om projektområdet. Tilsvarende vil padder kunne vandre gennem fredskovsarealet beliggende nord for Idomlundvej. Derved vurderes det, at den økologiske funktionalitet af yngle- og rasteområder er opretholdt for bilag IV-padder.

Opsætning af paddehegn

Forberedende tiltag

Forud for opsætningen af paddehegn ryddes 50 cm af vegetationen på hver side af paddehegnet, således at det sikres, at paddehegnet slutter tæt til terrænet. Det sikres, at der ikke

er mellemrum mellem hegnet og terræn, hvor padderne kan klemme sig igennem ligesom, der ikke vil være høj vegetation, der kan lægge sig ind over paddehegnet og som padderne efterfølgende kan benytte til at komme over hegnet. Ligeledes fjernes muldvarpeskud, jordbunker, nedfaldne grene, træstubbe, større sten eller andet der kan fungere som en rampe over paddehegnet.

Hegnets højde

Paddehegnets frihøjde (højde over terrænniveau) afhænger af, hvilke padder som der afværges for. Hegnets højde er valgt ud fra, hvor højt padderne kan springe. Typisk vil et paddehegn på mindst 30 cm over terrænniveau være tilstrækkeligt for tudser (med undtagelse af grønbroget tudse) og mindst 40 cm over terrænniveau vil være tilstrækkeligt for salamandere, de fleste frøer, og grønbroget tudse – dog med undtagelse af springfrø, hvor hegnet skal være mindst 50 cm over terrænniveau. I tilfælde af at der er registreret flere paddearter inden for projektområdet, benyttes det hegnhøjde som gælder for den højest springende paddeart registreret i området (Conan, 2023)¹², se Tabel 7-13.

Hegnet skal således være mindst 30-50 cm højt (afhængig af art) og med en bukket kant på toppen på mindst 10 cm og 2,5 cm nedbuk, som vender væk fra anlægsområdet. Kanten skal sikre at padder ikke forcerer hegnet, og kommer ind på anlægsområdet.

Da der ikke forekommer springfrø i området, men en forekomst af butsnudet og spidssnudet frø samt stor og lille vandsalamander ikke kan udelukkes, så vil paddehegnet have en højde på min. 40 cm og være med bukket kan på min. 10 cm.

Tabel 7-13 Anbefalede hegnhøjder for de danske paddearter.

Art(er)	Hegnhøjde	Kommentar
Strandtudse	≥30 cm med bukket kant	
Skrubtudse	≥30 cm med bukket kant	
Grønbroget tudse	≥30 cm med bukket kant	
Lille vandsalamander	≥40 cm med bukket kant på ≥10 cm	Klatrende
Stor vandsalamander	≥40 cm med bukket kant på ≥10 cm	Klatrende
Bjergsalamander	≥40 cm med bukket kant på ≥10 cm	Klatrende
Løvfrø	≥40 cm med bukket kant på ≥10 cm	Klatrende og springende

¹² Bemærk at højderne ikke er i overensstemmelse med dem i artiklen. COWIs anbefalede højder på paddehegn er højere end dem forslået i artiklen af sikkerhedsprincipmæssige årsager.

Klokkefrø	≥40 cm med bukket kant	
Løgfrø	≥40 cm med bukket kant	
Grønfrø/latterfrø	≥40 cm med bukket kant	
Butsnudet frø	≥40 cm med bukket kant	
Spidssnudet frø	≥40 cm med bukket kant	
Springfrø	≥50 cm med bukket kant	

Materialevalg

Paddehegnet kan enten bestå af stål eller af plastik¹³ (se Figur 7-11 og Figur 7-12)¹⁴. Materialevalget kan afhænge af naturtypen eller området, hvor hegnet etableres. I våde moser med svingende vandstand, kan det f.eks. være en fordel af benytte stålhegn, da det er mere modstandsdygtigt for mosens fluktuerende vandstand. Plastikhegn risikerer under lignende forhold at vælte, flyde eller blive oversvømmet (se Figur 7-13). Plastikhegn bør således primært benyttes på fladt terræn med stabile forhold.

Da der ikke er særligt våde forhold at tage højde for i indeværende projekt, kan begge typer hegn anvendes. Hvilken type, der konkret anvendes, vil blive aftalt i dialog med den udførende entreprenør.

¹³ Ved brug af paddehegn af bøjeligt materiale, som plastik, skal hegnet være så ret som muligt, så det ikke har 'folder' som padderne kan bruge til at hoppe over hegnet.

¹⁴ Materialet skal kunne tåle diverse vejrforhold og UV-lys over en længere periode.

Figur 7-11 Eksempel på midlertidigt padehegn i stål med bukket kant i toppen.

Figur 7-12 Eksempel på midlertidigt padehegn i plastik.

Figur 7-13 *Eksempel to; et plastikhegn placeret i en mose med fluktuerende vandstand, hvor dele af hegnet er blevet oversvømmet, så det nemt kan forceres af padder.*

For at sikre sig at hegnet effektivt lukker af for padder, vil etablering af stålhegn ske ved, at bunden placeres nede i jorden, så det sluttet tæt med terrænet. Plastikhegn sluttet med terrænet, ved at der placeres en rende af jord eller spredte sten og jordbunker langs med hegnets bund, for at lukke eventuelle 'huller' i hegnet.

Vedligehold af paddehegn

For at sikre at de midlertidige paddehegn lukker effektivt til for padder, vil nedstående vilkår vedr. vedligehold og tilsyn blive overholdt.

Det midlertidigt opsatte paddehegn omkring byggepladsen opretholdes i hele anlægsperioden for at forhindre at padder vandrer ind på byggepladsen. Paddehegnet tilsynsføres i hele dets længde mindst én gang hver 14. dag i perioden 1. marts til 1. december for øvrige padderarter.

Hegnet inspiceres ligeledes for fejl samtidigt med at spande til indsamling af padder tjekkes for nedfaldene padder under indsamlingsperioden (se afsnit om Opsætning til paddeindsamling). Eventuelle fejl og mangler på hegnet som opstår under indsamlingsperioden, udbedres hurtigst muligt.

Eksempler på fejl i paddehegnet

I det følgende nævnes nogle af de fejl, som kan opstå på paddehegn og spande under indsamlingsperioden, og som der således skal være opmærksomhed på i forbindelse tilsynsførelse og paddeindsamling. Alle fejl skal noteres og dokumenteres under inspektionen og såfremt disse ikke umiddelbart kan udbedres, så gøres bygherre/entreprenør opmærksom på disse, så der hurtigst muligt rettes op på fejlene.

- › Huller i hegnet
- › Mellemrum mellem terræn og hegnets bund
- › Nedfaldene grene eller vegetation over eller op ad hegnet
- › 'Bølger' eller bukninger i hegnet/membranen
- › Dele af hegnet som har revet sig løst fra 'stativet'
- › 'Stativ'/jordpløkker som ikke sidder solidt i jorden (se Figur 7-14)
- › Spande som løsner sig fra jorden, så åbningen ikke længere står jævnt med jorden eller hvis der opstår mellemrum mellem spanden og jorden omkring den
- › Spande som står med vand

Figur 7-14 Et eksempel på et væltet padderhegn som nemt kan forceres af padder

Opsætning til padderindsamling

Flytning af padder ud af et projektområde og etablering af ramper

Forud for indsamling og flytning af padder vil der blive søgt dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadedkommet vildt BEK nr. 521 af 25/03/2021) og indhentes tilladelse fra Miljøstyrelsen til indsamling og genudsættelse af padder.

For at kunne indsamle og flytte padder, indenfor delområde ID02T og ID15S udføres følgende tiltag.

Pga. arealets størrelse og variation inddeles ID02T i mindre delområder via kryds (se afsnit vedr. øvrige paddehegns designs). På indersiden af paddehegnet sikres det, at padder og andre dyr, selv kan komme over hegnet, fra det indhegnede projektområde. Dette opnås ved, at der for hver 20 meter på indersiden af paddehegnet etableres en mindst 1 m bred rampe – såkaldte paddehop - konstrueret af stabil grus eller lignende materiale, således at den både flugter med overkanten af hegnet med en hældning på mindst 1:5 og slutter helt tæt tæt med hegnet i hele rampens højde (se Figur 7-15). Dermed kan padder inde fra projektområdet uhindret passere over paddehegnet og ud af projektområdet.

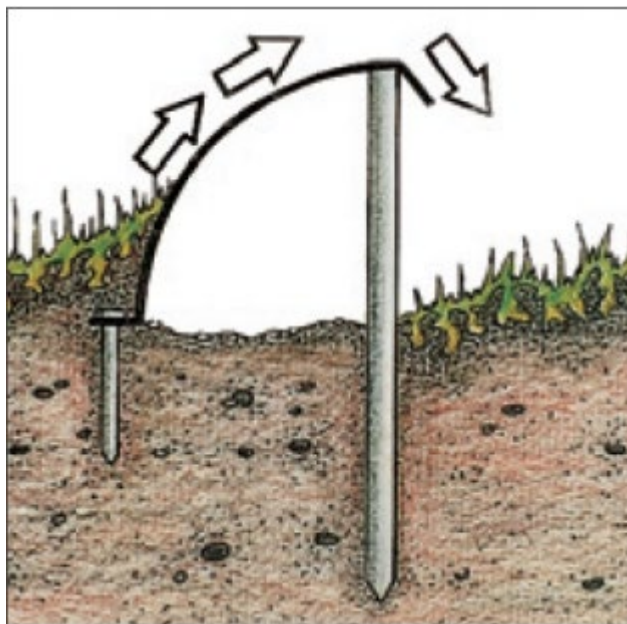
Et alternativ til ramper kan opnås ved benytte et paddehegn med indbyggede ramper, der tillader at padderne kan passere som vist på Figur 7-16.

Figur 7-15 Paddehegn med rampe af stabilgrus og spand på indersiden af hegnet.

Figur 7-16 Jordrampe konstrueret med et "stativ" af træplader, hvor stativet ikke længere kan holde til jordens vægt, hvilket har resulteret i at rampen bliver fladere med tiden så det ikke længere flugter hegnets overkant.

Figur 7-17 Eksempel på, hvordan paddehegn kan etableres.

Spande

I kombination med ramperne vil der langs paddehegnet blive nedgravet spande for hver 20 meter. Ligeledes for hver 20 meter placeres et skjul bestående af en plade, gulvmatte eller lignende (se Figur 7-18). Disse installeres til opsamling af de padder, der vandrer rundt på arealet, således at disse kan indsamles og flyttes til omkringliggende egnede områder, uden for hegnet.

Spandene vil være mindst 35 cm dybe og bunden fyldes med ca. 10 x 10 cm frisk plantemateriale til at give fugt og skygge¹⁵. Der placeres også en pind i spanden, med skrå vinkel, fra spandens bund til spandens kant, og som rager over kanten, så eventuelle nedfaldene småpattedyr kan klatre ud af spanden ved egen hjælp. Ligeledes skal der placeres en sten¹⁶ i spanden, som både skal holde spanden nede, og fungere som skjul for padderne. Jorden omkring spanden skal sluttes helt tæt og der må ikke fyldes jord i spanden. Spandene henstår med låg indtil hele hegnet er opsat og alle spande installeret. Låget tages af når indsamlingen starter.

Som tommelfingerregel startes indsamlingen, når der er viden om, at arten eller arterne, som skal indsamles, er aktive. Det kan bl.a. gøres ved at holde øje med observationer, af relevante arter, fra diverse artsportaler.

Efter opstart af paddeindsamlingen tjekkes spandene under indsamlingsperioden to gange dagligt for nedfaldne padder, både morgen og aften. Om morgenen før kl. 09:00 således at padderne ikke udsættes for høje temperaturer, mens de befinder sig i spanden. Hvis der står vand i spandene, tømmes disse omgående med et bæger eller lignende (i videst mulige omfang undgås det at løfte spanden ud af hullet). Arten og antallet af padder i spandene

¹⁵ På varme solrige sommerdage vil der blive hældt lidt vand i spandene, så nedfaldne padder ikke udtørre.

¹⁶ Sten vil nogenlunde have størrelse med en knyttet næve.

dokumenteres, afhængig, hvad der er aftalt med myndigheden. Padderne udsættes derefter, afhængig af aftale med myndigheden, i relevant paddeegnede områder uden for hegnet.

I tilfælde af, at der er mere end én dag mellem tømningerne eller ved afslutning af indsamlingsperioden, fjernes pindene og der sættes låg på spandene, for at undgå at padder og andre dyr falder i. Når der ikke observeres padder i spandene fem dage¹⁷ i træk, afhængig af vejrforhold, og der ved en nærmere gennemgang af arealet ikke observeres padder (se afsnit om Manuel indsamling), betragtes området som tomt for padder og anlægsarbejdet kan påbegyndes (Whitehurst, 2001).

Figur 7-18 Eksempel på en nedgravet spand langs et paddehegn samt et skjul. Der er lagt plantemateriale i bunden af spanden til at give fugt samt en pind, så små pattedyr kan finde ud af spanden. Jorden omkring spanden slutter helt til.

Nedtagning af spande, skjul og paddehegn

Efter endt indsamlingsperiode fjernes indre paddehegnet, spandene, skjul samt ramper og huller, som spandene har været i, tildækkes. Jord eller grus fra ramperne udbredes jævnt i området, medmindre det er hentet ude fra, hvor det i stedet bortkøres. Det ydre paddehegn rundt om projektområdet fastholdes i hele anlægsperioden.

Øvrige paddehegn designs

I nogle tilfælde vil det være nødvendigt at anvende mere specialiserede paddehegn i kombination med 'standardhegnet', beskrevet i forrige afsnit, enten til at indfange padder eller

¹⁷ Fem dage, hvor vejret er egnet for padder. Dvs., at perioder med frost- eller tørvejr, som hindrer padderens aktivitet, der forekommer indenfor de fem dage, ikke tæller med, og at femdagsperioden i realiteten forlænges ved ugunstige vejræssige forhold.

forhindre dem i at vandre ind på byggepladsen. Dette gælder f.eks. ved tømning af ID02T, da dette område er meget stort og med stort indhold af mulige skjulesteder.

Kryds

For at medvirke til at større områder så vidt muligt tømmes for padder etableres paddehegnet formet som et kryds (X), hvor spande og skjul ligeledes er opsat i midten af indsamlingsområdet (se Figur 7-19). Spandene henstår med låg indtil hele hegnet er opsat og alle spande installeret. Låget tages af når indsamlingen starter.

Figur 7-19 Eksempel på opsætning af kryds med paddehegn, spande og skjul.

U-formet afslutning

Der vil være så få åbninger i paddehegnet som muligt, men dette kan ikke altid lade sig gøre. Nogle byggepladser vil f.eks. have byggepladsveje til maskiner og lignende, hvilket kræver, at der er 'permanente' åbninger i paddehegnet under anlægsperioden. For at forhindre padderne i at vandre gennem disse åbninger og ind på byggepladsen, etableres U-formede afslutninger på begge hegnafslutninger i åbningen. De U-formede afslutninger etableres så de vender væk fra byggepladsen. Dette sikrer, at padder som vandrer langs hegnet vender rundt, frem for at forcere ind på selve byggepladsen (Vejdirektoratet, 2011).

Manuel indsamling

For at sikre at alle individer af padder har forladt det indhegnede projektområde før anlægsarbejdet påbegyndes, vil paddehegnet være opsat min. 1 måned før anlægsarbejdet opstartes. I samme periode vil der blive suppleret med manuel udflytning af padder fra projektområdet.

Ved en manuel flytning, opsamles alle individer, der registreres inden for det hegnede projektområde og flyttes fra projektområdet. Denne øvelse gentages mindst to gange, eller indtil

man ikke længere finder padder inden for projektområdet. Den manuelle flytning bør foregå i lune nætter, gerne med småregn, i medio maj.

7.6 Kumulative virkninger

Som beskrevet i afsnit 7.3 er natur og biodiversitet i og omkring projektområdet allerede i dag påvirket af landbrugsjorder. Som beskrevet og vurderet i afsnit 7.4.2 vil en realisering af udvidelsen af den eksisterende station bevirke en ændret anvendelse af arealer, der i dag udgøres af landbrugsjord. Arealerne kan fremover potentielt udvikle sig til natur. Der er dog risiko for utilsigtede drab på enkeltindivider af bilag IV-arter, fredede arter, samt rødlistede arter i forbindelse med kørsel mv. i forbindelse med service, reparation og lign, men som er vurderet som en minimal risiko.

Realisering af projektet Ny koblingsstation til strøm fra Nordsøen vil ligeledes medføre etablering af tekniske elementer i og omkring projektområdet, hvilket potentielt kan medføre kumulative effekter i forhold til natur og biodiversitet i området.

Ny koblingsstation til strøm fra Nordsøen

Projektet for etablering af en ny koblingsstation ca. 25 m vest for projektområdet (se Figur 5-5) omfatter i lighed med det aktuelle projekt etablering af tekniske anlæg i form af et åbent anlæg (AIS-anlæg) samt tilhørende bygninger. Projektet vurderes at have de samme konsekvenser som i nærværende projekts anlægs- og driftsfase.

Projektområdet består primært af agerjorder, men er i berøring med et levende hegn, som kan indeholde egnede træer for flagermus i form af yngle- og rasteområde. Det vurderes, at projektet kan have en moderat påvirkning på flagermus, men at flagermusarter kan benytte søer og beplantningerne i nærområdet til fouragering, da disse søer og beplantninger ikke påvirkes fysisk af projektområdet, vurderes dette at fortsat være muligt fremadrettet.

Da projektområdet primært består af agerjord og ikke indeholder beskyttet natur eller søer vurderes det, at det er usandsynligt, at padderne vil vandre igennem projektområdet for at komme frem til ynglevandhuller. Ligeledes vurderes det usandsynligt, at der forekommer padder i perioden ultimo juni til ultimo september, hvor padderne forlader vandhullerne.

Det vurderes at store dyrs bevægelighed ikke vil blive påvirket, så længe udformning af projektet følger Figur 3-5, hvor der imellem højspændingsstationen og byggefeltet er et grønt område med beplantningsbælte, som kan fungere som en faunapassage for store dyr såsom kronvildt.

På baggrund af ovenstående vurderes, at en realisering af både den aktuelle udvidelse samt den nye koblingsstation samlet set vil medføre en lille kumulativ påvirkning for så vidt angår områdets natur og biodiversitet.

Energipark ved Idomlund

En realisering af ny Energipark ved Idomlund, der er under planlægning, kan som beskrevet i afsnit 5.3.2 sammen med udvidelsen af højspændingsstationen ved Idomlund medføre kumulative effekter på natur og biodiversitet efter realisering, hvis de realiseres.

Hvis Energipark ved Idomlund realiseres, vil den blive placeret i de områder umiddelbart vest for planerne for Idomlund Station. En Energipark vil tilføre området en ny type tekniske anlæg og virksomheder, der potentielt vil kunne tilføre en forstyrrelse på flora og fauna i kraft af øget befæstelse, hegning, trafik og menneskelige aktiviteter.

Da bekendtgørelsen ikke fastsætter nærmere fysiske rammer for Energiparken kan påvirkningen på natur og biodiversitet ikke vurderes mere konkret på nuværende tidspunkt. Planerne for Idomlund Station må dog i sammenhæng med den planlagte energipark forventes at udgøre en øget barriere i området, der vil gøre det sværere for padder, flagermus og andre dyrvisse arter, herunder især større fauna, at spredes i og omkring samt mellem planområderne. Det vurderes dog, at Energiparken vil udgøre den største påvirkning.

7.7 Sammenfatning

For natur og biodiversitet på land sker den største påvirkning i anlægsfasen indenfor projektområdet. Påvirkninger på natur og biodiversitet vurderes samlet som en **moderat** påvirkning. De negative påvirkninger kan dog alle helt undgås eller begrænses betydeligt ved at implementere en række afværgende foranstaltninger, som beskrevet ovenfor. Ved implementering af disse tiltag vurderes påvirkningerne af natur og biodiversitet samlet som **lille**.

7.8 Referencer

- AElmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). *Opdatering Af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*. DCE - Nationalt center for miljø og energi.
- Allen, L. C., Hristov, N. I., Rubin, J. J., Lightsey, J. T., & Barber, J. R. (2021). Noise distracts foraging bats. *Proceedings of the royal Society B, Biological Sciences*.
- Amphi Consults. (2024). *Undersøgelse af padder og markfirbens forekomst i Holstebro Kommune 2024*.
- Arter.dk. (januar 2024). Hentet fra <https://arter.dk/dashboard>
- Arter.dk. (2024). Hentet fra <https://arter.dk/search/record-search?excludeUnderlyingTaxons=true&hasMedia=false&includeDescendantTaxons=true&includeSpeciesGroupFacet=true&includeOrphanRecords=false&tabMode=Map>
- Chambers Group. (2008). *Results of the Baseline Breeding Bird Nesting Survey and Noise Assessment for the Los Angeles County Department of Public Works Oxford Basin Low Flo Diversion Project Site in the City of Marina del Rey, Los Angeles County, California*. Chambers Group.
- Conan, A. L. (2023). Efficacy of permanent wildlife fences as barriers to amphibian movement. *Frontiers in Ecology and Evolution*.
- COWI. (2024). *Besigtigelsesnotat for planområde Idomlund*.
- Danmarks Miljøportal. (Marts 2024). *Naturdata*. Hentet fra Danmarks Miljøportal: <http://naturdata.miljoportal.dk/advancedSearch>
- Dooling, R. J. (20006). Estimatin effects of Highway Noise on the Avian Auditory System. *Proceedings of the 2005 International Conference of Ecology and Transportation*. Center for Transportation and the Environment, North Carolina State University, Raleigh, North Carolina.
- Fog, K., Schmedes, A., & Lasson, D. R. (1997). *Nordens padder og krybdyr*. København: GED Gad.
- Hirvonen, H. (2001). Impacts of highway contruction and traffic on a wetland bird community. *Proceedings of the 2001 International Conference on Ecology and Transportation*. North Carolina State University.
- Holstebro Kommune. (2021). Hentet fra Kommuneplan 2021-2033: <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/4329>

- Kjær, C., Adrados, L. C., Boel, M., Briggs, L., Christensen, P. K., Damm, N., . . . Wiberg-Larsen, P. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV*. DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi.
- Ligestillingsministeriet, M. o. (2021). *Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt*. Hentet fra BEK nr 521 af 25/03/2021: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/521>
- Miljøstyrelsen, b. (2024). Hentet fra Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede: <https://mst.dk/media/zesceadm/n064-revideret-basisanalyse-2022-27-skovbjerg-bakkeoe.pdf>
- Miljøministeriet. (2023). *Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter*. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2023/797>.
- Miljøportal, D. (2024). Hentet fra <https://danmarksarealinformation.miljoportal.dk/>
- Miljøstyrelsen. (2024). *Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021 - 2027 (VP3)*.
- Miljøstyrelsen, a. (2024). Hentet fra Natura 2000-plan 2022-2027 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede: <https://mst.dk/media/hgupgbdg/n64-natura-2000-plan-2022-27-heder-og-klitter-paa-skovbjerg-bakkeoe-idom-aa-og-ormstrup-hede.pdf>
- Naturbasen.dk. (marts 2024). Hentet fra Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal: <https://www.naturbasen.dk/>
- Naturbasen.dk. (2024). Hentet fra <https://www.naturbasen.dk/licens/cowi#>
- Rådet for Den Europæiske Union. (1992). *Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter*. Hentet fra <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML>
- Rådet for Den Europæiske Union. (2009). *Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle*. Hentet fra EF-tidende nr. L103 af 25.04.1979: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:DA:HTML>
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet - Faglig rapport fra DMU nr. 635. <http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>.
- Trimper, P. G., Standen, N. M., Lye, L., Lemon, D., Chubbs, T. E., & Humphries. (1998). Effect of low-level jet aircraft noise on the behavior of nesting Osprey. *Journal of Applied Ecology* (35).
- Vejdirektoratet. (2011). *En vejledning hegning langs veje*. Vejdirektoratet.
- Whitehurst, J. (2001). Great crested newt mitigation guidelines. *English nature*.

8 Natura 2000-områder

Dette kapitel vurderer de mulige påvirkninger på udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder i forbindelse med anlæg og drift af højspændingsstationen.

Kapitlet udgør således en Natura 2000-væsentlighedsvurdering, hvor det indledningsvist for relevante habitat- og fuglebeskyttelsesområder vurderes, om det uden rimelig videnskabelig tvivl kan afvises, at det konkrete udformede og planlagte projekt på land, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne væsentligt.

8.1 Lovgrundlag

Natura 2000 er betegnelsen for et sammenhængende netværk af beskyttede naturområder i EU, udpeget på grundlag af bestemmelserne i de to EU-direktiver, Fuglebeskyttelsesdirektivet og Habitatdirektivet. Områderne er udpegede til at bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

I Danmark er der udpeget 257 Natura 2000-områder. Tilsammen dækker de et område, der arealmæssigt svarer til Fyn med omkringliggende øer og 26 % af havarealet. Inden for Natura 2000-områderne skal der opnås og sikres en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som det enkelte Natura 2000-område er udpeget for at beskytte.

Beskyttelsen er udmøntet i Danmark gennem bl.a. en Natura 2000-planlægning, hvor der for hvert område er udarbejdet en Natura 2000-plan med vurdering af områdets tilstand, trusler, målsætning og nødvendig indsats, målrettet områdernes udpegningsgrundlag.

8.1.1 Habitatdirektivet

EU habitatdirektivet fra 1992 (Rådet for Den Europæiske Union, 1992) har til formål at fremme biodiversiteten i medlemsstaterne ved at definere en fælles ramme for beskyttelsen af arter og naturtyper, der er af betydning og karakteristiske for EU. Dette sker hovedsageligt gennem udpegnings af særlige beskyttelsesområder, habitatområderne. I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter eller naturtyper, som området er udpeget for.

Habitatområderne betegnes i Danmark med H, som står for habitatområde og et fortløbende nummer. Eksempelvis står H57 for habitatområde nr. 57.

8.1.2 Habitatbekendtgørelsen

Habitatdirektivet er i Danmark implementeret via *Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bek. nr. 1098 af 21/08/2023. Habitatbekendtgørelsen)*.

Habitatbekendtgørelsen fastlægger, at der ikke uden begrundet fravigelse må gives tilladelse til projekter og aktiviteter, der kan medføre en skadelig påvirkning af det pågældende Natura 2000-områdets integritet, herunder de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for.

Bekendtgørelsen åbner dog mulighed for fravigelse, hvis der ligger bydende nødvendige og væsentlige samfundsmæssige interesser til grund for afvigelsen, og der ikke findes alternativer til det ansøgte. En fravigelse forudsætter ligeledes, at der samtidig foreligger en fuldstændig vurdering af relevante alternativer og disses indvirkning på Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger.

8.1.3 Fuglebeskyttelsesdirektivet

EU fuglebeskyttelsesdirektivet (Rådet for Den Europæiske Union, 2009) fra 1979 med rettelse senest i 2009 har til formål, at beskytte og forbedre levevilkårene for alle vilde fuglearter i EU. Dette sker ved at udpege og sikre særligt vigtige levesteder (kaldet fuglebeskyttelsesområder) for vilde fugle. Inden for områderne nyder fuglene en særlig beskyttelse, og der må her ikke forekomme aktiviteter, der er i konflikt med bevaringsmålsætningen om en gunstig bevaringsstatus for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Områderne betegnes i Danmark med F, som står for fuglebeskyttelsesområde og et fortløbende nummer.

8.1.4 Ramsar-konventionen

Ramsar-konventionen blev vedtaget i 1971 og Danmark tiltrådte konventionen i 1977. Ramsar-konventionen har til formål at beskytte vådområder og forpligter blandt andet medlemslandene til at udpege og bevare vådområder af international betydning. Danmark har udpeget i alt 27 Ramsarområder, der er vigtige for vandfugle. Alle de danske Ramsarområder indgår i fuglebeskyttelsesområderne og er derfor også en del af Natura 2000-netværket.

8.1.5 Miljømålsloven

Miljømålsloven¹⁸ (miljøministeriet) fastsætter rammerne for planlægning inden for de udpegede internationale naturbeskyttelsesområder.

Det er i Miljømålsloven bestemt, at staten skal udarbejde Natura 2000-planer og tilhørende basisanalyser. Det er i disse planer Natura 2000-områdernes bevaringsmålsætninger er fastlagt. Det er ligeledes bestemt, at kommunerne på baggrund af statens Natura 2000-planer skal udarbejde tilhørende handleplaner med henblik på at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for områdernes udpegningsgrundlag.

8.2 Metode

De væsentligste principper for administrationen af Natura 2000-områderne betyder, at projekter (og planer) skal underkastes en foreløbig vurdering (væsentlighedsvurdering), for at vurdere, om projekterne (eller planerne) kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Ved vurderingen skal der altid tages behørigt hensyn til forsigtighedsprincippet.

En væsentlig påvirkning defineres som en påvirkning, der risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende område, og påvirkningen skal ses i forhold til relevans og talegrænser for den enkelte naturtype eller arter anført på udpegningsgrundlaget for det pågældende område.

¹⁸ LBK nr. 692 af 26/05/2023.

Midlertidige forringelser eller forstyrrelser, der ikke efterfølgende har konsekvenser for de udpegede arter og naturtyper, betragtes almindeligvis ikke som væsentlige og påvirkninger kan generelt anses som ikke væsentlige, hvis:

- › Påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller
- › Hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke væsentlig påvirkning

I en del tilfælde er det muligt på forhånd at tage stilling til, hvorvidt et projekt kan have væsentlige negative påvirkninger af visse arters eller naturtypers tilstand alene på grund af afstanden mellem projektområdet og Natura 2000-området.

Hvis projektet skal kunne gennemføres umiddelbart, skal det således kunne udelukkes, at der vil ske en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget herunder en påvirkning af områdets økologiske integritet.

Hvis den foreløbige vurdering konkluderer, at det ikke kan afvises (forsigtighedsprincippet), at en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering. Hvis konsekvensvurderingen viser, at det ikke kan afvises, at planen eller projektet skader et Natura 2000-område, kan planen eller projektet ikke vedtages eller tillades.

I selve konsekvensvurderingen skal påvirkningerne dokumenteres detaljeret for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget på baggrund af den bedste videnskabelige viden på området. Dette for at give myndigheden vished for, at aktiviteterne ikke påvirker det pågældende Natura 2000-område negativt.

Det er i den forbindelse irrelevant om projektet eller planen finder sted indenfor eller uden for et givent Natura 2000-område, da også projekter eller planer uden for områderne skal underkastes en vurdering, hvis projektet eller planen kan resultere i væsentlige påvirkninger ind i et Natura 2000-område.

8.3 Miljøstatus og mål

Genstanden for vurderingen er Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, dvs. de arter og naturtyper, som områderne er udpeget af hensyn til og hvor målsætningen er gunstig bevaringsstatus.

Gunstig bevaringsstatus betyder, for udpegningsarternes vedkommende, at projekter eller planer ikke må true de pågældende arter eller deres levesteder, dvs. at bestandene skal være stabile eller i fremgang, og at arealerne af arternes levested enten skal være uændrede eller stigende i forhold til tidspunktet for områdets udpegningsstatus.

For naturtyperne skal arealet med den pågældende naturtype være stabilt eller stigende for at opretholde en gunstig bevaringsstatus. Kun habitatnaturarealer med naturtilstanden Høj (I) eller God (II) opfylder kravet om gunstig bevaringsstatus.

I henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 4, gælder der særlige regler, når en plan eller et projekt vedrører et område, der rummer prioriterede naturtyper og/eller arter. Prioriterede naturtyper/arter er naturtyper eller arter, der er særligt sjældne i EU og kræver særlig beskyttelse. Planer eller projekter, der kan få negative virkninger for sådanne områder, kan kun anses for berettigede, hvis der er bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser vedrørende hensynet til menneskers sundhed eller sikkerhed.

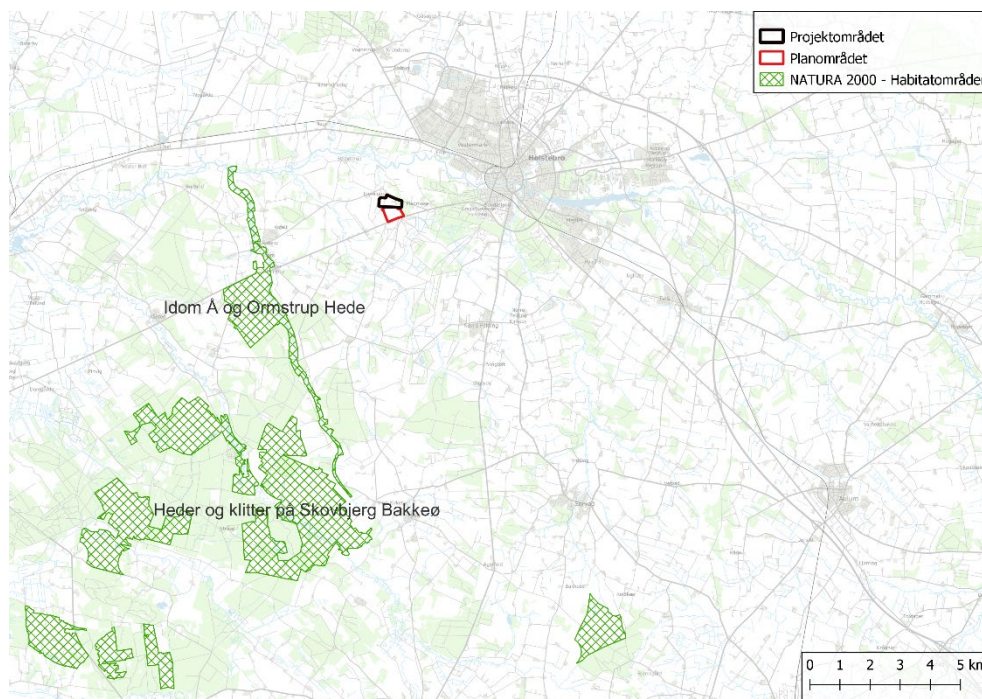
Dokumentationsgrundlag

Den viden, der ligger til grund for denne Natura 2000-væsentlighedsvurdering, kommer fra den nyeste videnskabelige litteratur, refereret i teksten. Yderligere er anvendt information fra:

- › Danmarks Miljøportal (Miljøportal, 2024)
- › Natura 2000-planer 2022-2027 udgivet af Miljøministeriet (Miljøstyrelsen, a, 2024)
- › Natura 2000-basisanalyser (planperiode 3, 2022-2027) (Miljøstyrelsen, b, 2024)
- › Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (AEImeros, et al., 2024) (Kjær, et al., 2023)

8.3.1 Identifikation af Natura 2000-områder der kan blive påvirket

Afstanden fra højspændingsstationen til nærmeste Natura 2000-område, Natura 2000-område nr. 64, Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede, er ca. 4,1 km. Natura 2000-området udgøres af habitatområde H57, '*Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø*', og H225, '*Idom Å og Ormstrup Hede*.' Natura 2000-områdets afstand til projektområdet kan se på Figur 8-1.

Figur 8-1 Projektområdets placering i forhold til nærliggende habitatområder H225, 'Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø', samt H57, 'Idom A og Ormstrup Hede'.

Øvrige Natura 2000-områder vurderes, grundet projektområdets karakter og afstand hertil (min. 13 km) samt de potentielle påvirkninger, som projektet vil medføre, ikke at blive påvirket af den planlagte anlæg af højspændingsstationen.

Påvirkninger fra projektets anlægsfase omfatter anlægsstøj, midlertidige og permanente (lokale) arealinddragelser, nedlægning af §3-sø og fældning af fredskov. Dette er alle påvirkninger, hvis influensområder er begrænset til et mindre område i eller umiddelbart omkring projektområdet, hvorfor en væsentlig påvirkning af habitatarter og habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for mere fjerntliggende Natura 2000-områder, beliggende flere kilometer fra projektområdet, med sikkerhed kan afvises.

Ligeledes vurderes en påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområder i denne afstand at kunne afvises. Dette skyldes, at projektområdet, der udgøres af markarealer i omdrift, læhegn samt relativt ung produktionsskov, ikke udgør egnet yngleområde for nogle af de ynglefugle, der forekommer på udpegningsområdet for disse fuglebeskyttelsesområder ligesom projektområdet ikke vurderes at udgøre væsentligt rasteområde for trækfugle. Det kan ikke udelukkes, at der kan forekomme trækfugle, f.eks. i form af svaner og gæs, der vil benytte markarealer i eller nær projektområdet i forbindelse med fouragering, men da der både indenfor samt udenfor de respektive fuglebeskyttelsesområder forekommer mange lignende arealer, som fuglene kan fortrække til og benytte sig af, så vurderes projektområdet at være uden betydning for forekomst af disse arter. En væsentlig påvirkning af fugle på udpegningsgrundlaget for nærmeste og mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder kan således på forhånd afvises.

Natura 2000-område N64, og H225 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede

Overordnet beskrivelse og udpegningsgrundlagende

Natura 2000-området består af habitatområde H57, 'Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø', og H225, 'Idom Å og Ormstrup Hede'. Udpegningsgrundlagene for disse fremgår af nedenstående Tabel 8-1.

Tabel 8-1 Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N64. * angiver prioriterede naturtyper.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 57		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor med kristtorn (9120)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Bæklampret (1096)	Laks (1106)
	Stor vandsalamander (1166)	Odde (1355)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 225		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
Arter:	Bæklampret (1096)	Odde (1355)

Habitatområdet H57 ligger ved Idom og strækker sig til Storeå og ned til Vind Kirkeby i Holstebro Kommune. Habitatområdet har et samlet areal på ca. 499 ha.

Habitatområde H225 dækker et større område, der er fordelt på flere delområder. Delområderne ligger indenfor Holstebro Kommune og har et samlet areal på ca. 2.952 ha.

8.4 Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Der vil ved en realisering af projektet ikke blive inddraget arealer, som ligger inden for Natura 2000-området. Der sker således ikke inddragelse af arealer med kortlagt habitatnatur eller inddragelse af arealer med kortlagte levesteder for arter på udpegningsgrundlaget for de pågældende habitatområder.

Der vil ved benyttelse af de i anlægsfasen beskrevne anlægsmetoder, ikke forekomme ændringer i de hydrauliske og afvandingsmæssige forhold i de lavbundsområder, der ligger i tilknytning til højspændingsstationen ligesom der ikke vil ske udledning eller emission af stoffer, der vil kunne påvirke naturtyper i længere afstand fra projektområdet. Således vil der ikke ske væsentlige negative påvirkninger af naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområde H57 og H225.

Da projektområdet ikke rummer eller står i direkte hydrologisk forbindelse med vandløb og da projektet ikke indebærer udledning eller emission af næringsstoffer og/eller miljøfarlige forurenende stoffer, der kan påvirke sådanne områder, så kan en påvirkning af bæklampret og laks direkte udelukkes.

Ligeledes vurderes projektet, grundet dets afstand til vandløb og større søer samt at der ikke er egnet habitat indenfor selve projektområdet, ikke at kunne påvirke forekomst eller levesteder for odder ligesom projektet, grundet sin afstand på mere end 4 km til nærmeste Natura 2000-område, vurderes ikke at påvirke bestande af stor vandsalamander, der måtte være knyttet hertil.

Således kan en væsentlig påvirkning af arter udpegningsgrundlaget for H57 og H225 samt deres levesteder afvises.

8.4.1 Sammenfatning

Sammenfattende er vurderingen, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærliggende Natura 2000-områder, at områdets økologiske integritet vil være bevaret ved en realisering af projektet, at projektet ikke vil hindre fremtidig målopfyldelse for Natura 2000-området. Således vil den samlede påvirkning af projektet på Natura 2000-områder være **ubetydelig**.

8.5 Referencer

- AEImeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). *Opdatering Af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV*. DCE - Natinalt center for miljø og energi.
- Allen, L. C., Hristov, N. I., Rubin, J. J., Lightsey, J. T., & Barber, J. R. (2021). Noise distracts foraging bats. *Proceering of the royal Society B, Biological Scienses*.
- Amphi Consults. (2024). *Undersøgelse af padder og markfirbens forekomst i Holsterbro Kommune 2024*.
- Arter.dk. (januar 2024). Hentet fra <https://arter.dk/dashboard>
- Arter.dk. (2024). Hentet fra <https://arter.dk/search/record-search?excludeUnderlyingTaxons=true&hasMedia=false&includeDescendantTaxons=true&includeSpeciesGroupFacet=true&includeOrphanRecords=false&tabMode=Map>
- Chambers Group. (2008). *Results of the Baseline Breeding Bird Nesting Survey and Noise Assessment for the Los Angeles County Department of Public Works Oxford Basin Low Flo Diversion Project Site in the City of Marina del Rey, Los Angeles County, California*. Chambers Group.
- Conan, A. L. (2023). Efficacy of permanent wildlife fences as barriers to amphibian movement. *Frontiers in Ecology and Evolution*.
- COWI. (2024). *Besigtigelsesnotat for planområde Idomlund*.
- Danmarks Miljøportal. (Marts 2024). *Naturdata*. Hentet fra Danmarks Miljøportal: <http://naturdata.miljoportal.dk/advancedSearch>
- Dooling, R. J. (20006). Estimatin effects of Highway Noise on the Avian Auditory System. *Proceedings of the 2005 International Conference of Ecology and Transportation*. Center for Transportation and the Environment, North Carolina State University, Raleigh, North Carolina.
- Fog, K., Schmedes, A., & Lasson, D. R. (1997). *Nordens padder og krybdyr*. København: GED Gad.
- Hirvonen, H. (2001). Impacts of highway contruction and traffic on a wetland bird community. *Proceedings of the 2001 International Conference on Ecology and Transportation*. North Carolina State University.

- Holstebro Kommune. (2021). Hentet fra Kommuneplan 2021-2033:
<https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/4329>
- Kjær, C., Adrados, L. C., Boel, M., Briggs, L., Christensen, P. K., Damm, N., . . . Wiberg-Larsen, P. (2023). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV*. DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi.
- Ligestillingsministeriet, M. o. (2021). *Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt*. Hentet fra BEK nr 521 af 25/03/2021:
<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/521>
- Miljøstyrelsen, b. (2024). Hentet fra Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede: <https://mst.dk/media/zesceadm/n064-revideret-basisanalyse-2022-27-skovbjerg-bakkeoe.pdf>
- Miljøministeriet. (2023). *Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter*. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/797>.
- Miljøportal, D. (2024). Hentet fra <https://danmarksarealinformation.miljoportal.dk/>
- Miljøstyrelsen. (2024). *Udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021 - 2027 (VP3)*.
- Miljøstyrelsen, a. (2024). Hentet fra Natura 2000-plan 2022-2027 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede: <https://mst.dk/media/hgupgbdg/n64-natura-2000-plan-2022-27-heder-og-klitter-paa-skovbjerg-bakkeoe-idom-aa-og-ormstrup-hede.pdf>
- Naturbasen.dk. (marts 2024). Hentet fra Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal:
<https://www.naturbasen.dk/>
- Naturbasen.dk. (2024). Hentet fra <https://www.naturbasen.dk/licens/cowi#>
- Rådet for Den Europæiske Union. (1992). *Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter*. Hentet fra <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML>
- Rådet for Den Europæiske Union. (2009). *Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle*. Hentet fra EF-tidende nr. L103 af 25.04.1979: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0409:DA:HTML>
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet - Faglig rapport fra DMU nr. 635. <http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>.
- Trimper, P. G., Standen, N. M., Lye, L., Lemon, D., Chubbs, T. E., & Humphries. (1998). Effect of low-level jet aircraft noise on the behavior of nesting Osprey. *Journal of Applied Ecology* (35).
- Vejdirektoratet. (2011). *En vejledning hegning langs veje*. Vejdirektoratet.
- Whitehurst, J. (2001). Great crested newt mitigation guidelines. *English nature*.

9 Overfladevand

Dette kapitel omhandler projektets påvirkning af overfladevandforekomster i anlægsfasen og driftsfasen som følge af afledning af regnvand.

Beskrivelser og vurderinger tager udgangspunkt i og har primært fokus på målsatte overfladevandforekomster og udgør vurdering efter indsatsbekendtgørelsens¹⁹ § 8, stk. 2 og 3.

9.1 Lovgrundlag

Vandplanlægningsloven²⁰ fastlægger rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand, som bl.a. har udmøntet sig i vandområdeplaner, som implementerer EU's vandrammedirektiv i Danmark. Målet med vandområdeplanerne er, at alle vandområder skal opnå god tilstand. Forringelser af overfladevandets og grundvandets tilstand skal forebygges, og hvor tilstanden allerede er forringet, skal der foretages forbedringer.

Loven er bl.a. udmøntet i indsatsbekendtgørelsen, der bl.a. skal sikre, at der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der hindrer målopfyldelse for målsatte overfladevandområder. Beskrivelser og vurderinger i dette kapitel udgør vurderingen efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3 for så vidt angår målsatte vandløb, søer og kystvande.

9.2 Metode

Beskrivelser af overfladevandforekomsterne er foretaget på baggrund af data fra Vandområdeplan 2021-2027 og MiljøGIS for vandområdeplanerne.

Vurdering er foretaget på baggrund af projektbeskrivelsen i kapitel 3 samt den regnvands-håndteringsplan, der er udarbejdet i forbindelse med udarbejdelse af plangrundlaget. Se afsnit 3.3.

9.2.1 Manglende viden/usikkerhed

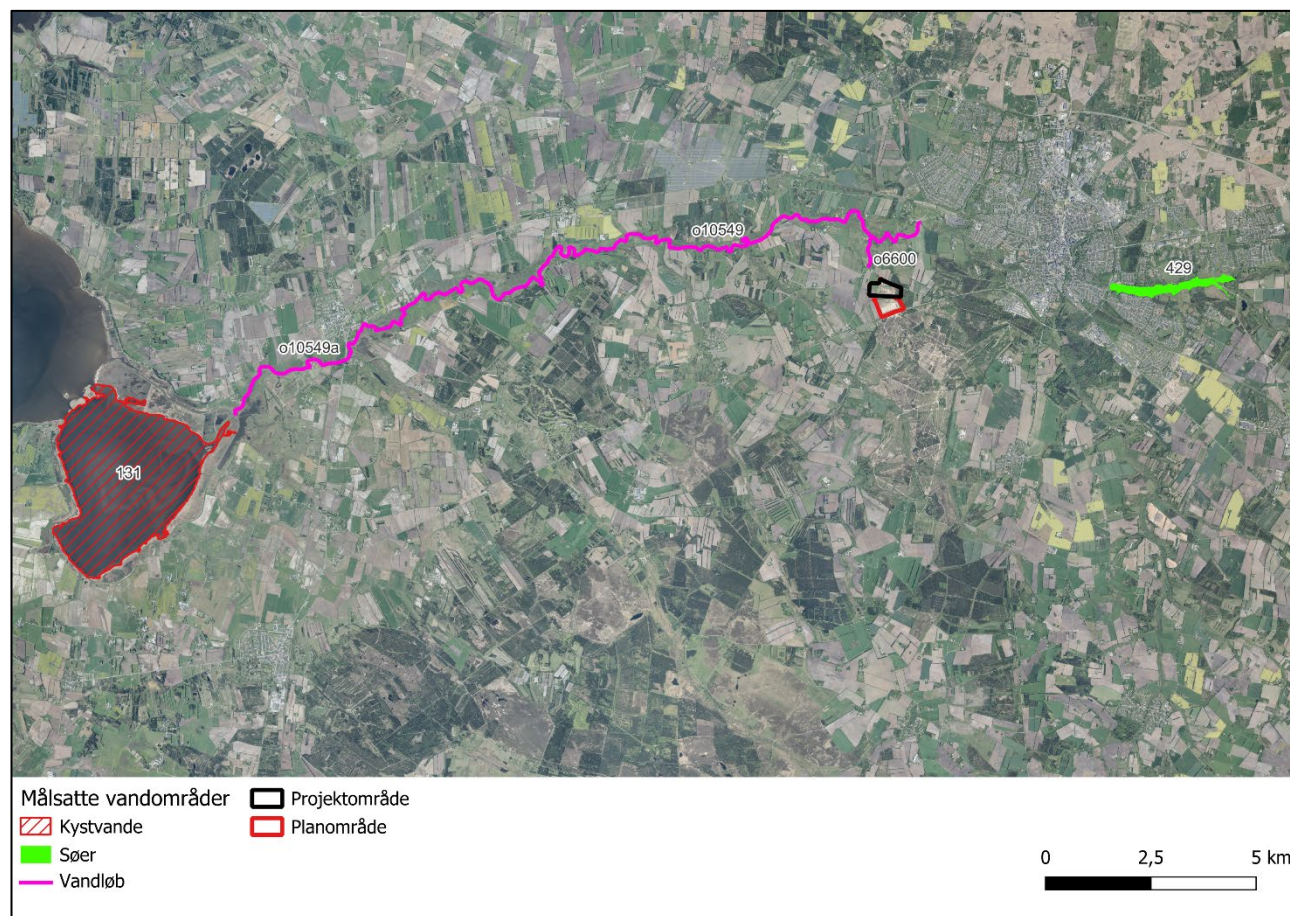
De tilgængelige og anvendte data om overfladevandforekomster i og omkring projektområdet, samt om projektet vurderes at være tilstrækkelige til at foretage fyldestgørende vurderinger af påvirkninger.

9.3 Miljøstatus og mål

Holstebro Kommune er omfattet af Vandområdeplan 2021-2027 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Projektområdet ligger inden for hovedvandopland Nisum Fjord og kystvandopland Nisum Fjord, Felsted Kog.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

²⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1606 af 26/12/2013 om vandplanlægning.

Figur 9-1 Kort med relevante målsatte vandforekomster i vandområdeplanerne.

Vandløb

Projektområdet ligger inden for vandoplandet til Storåen, der løber ca. 1 kilometer nord for projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb er et tilløb til Storåen (o6600) ca. 500 meter nordvest for projektområdet. Vandløbet er jf. gældende vandområdeplan 2021-2027 målsat med "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand", mens den aktuelle økologiske "dårlig økologisk tilstand", og "ukendt kemisk tilstand" for alle øvrige parametre.

Tilløb til Storåen, o6600

Tabel 9-1 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen. Tabellen viser data fra gældende vandområdeplan 2021-2027. Såfremt tilstandsvurderinger i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027 (som p.t. er i høring) afviger fra gældende, er disse angivet med (fed).

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Dårlig økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)

Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt (God kemisk tilstand)

Storåen er jf. gældende vandområdeplan 2021-2027 målsat med "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand", mens den aktuelle tilstand er henholdsvis "moderat økologisk tilstand" og "ukendt" kemisk tilstand. Storåen er et type 3 naturligt vandløb, der i vandområdeplanen består af en strækning (DK-vandområde ID: o10549) med en længde på 7,77 km, og en anden strækning af Storå (o10549a) med en længde på 16,78 km, der udmunder i kystområdet Nissum Fjord, Felsted Kog (DK-vandområde ID: 131).

Storå, o10549

Tabel 9-2 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen. Tabellen viser data fra gældende vandområdeplan 2021-2027. Såfremt tilstandsvurderinger i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027 (som p.t. er i høring) afviger fra gældende, er disse angivet med (fed).

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt (God kemisk tilstand)

Storå, o10549a

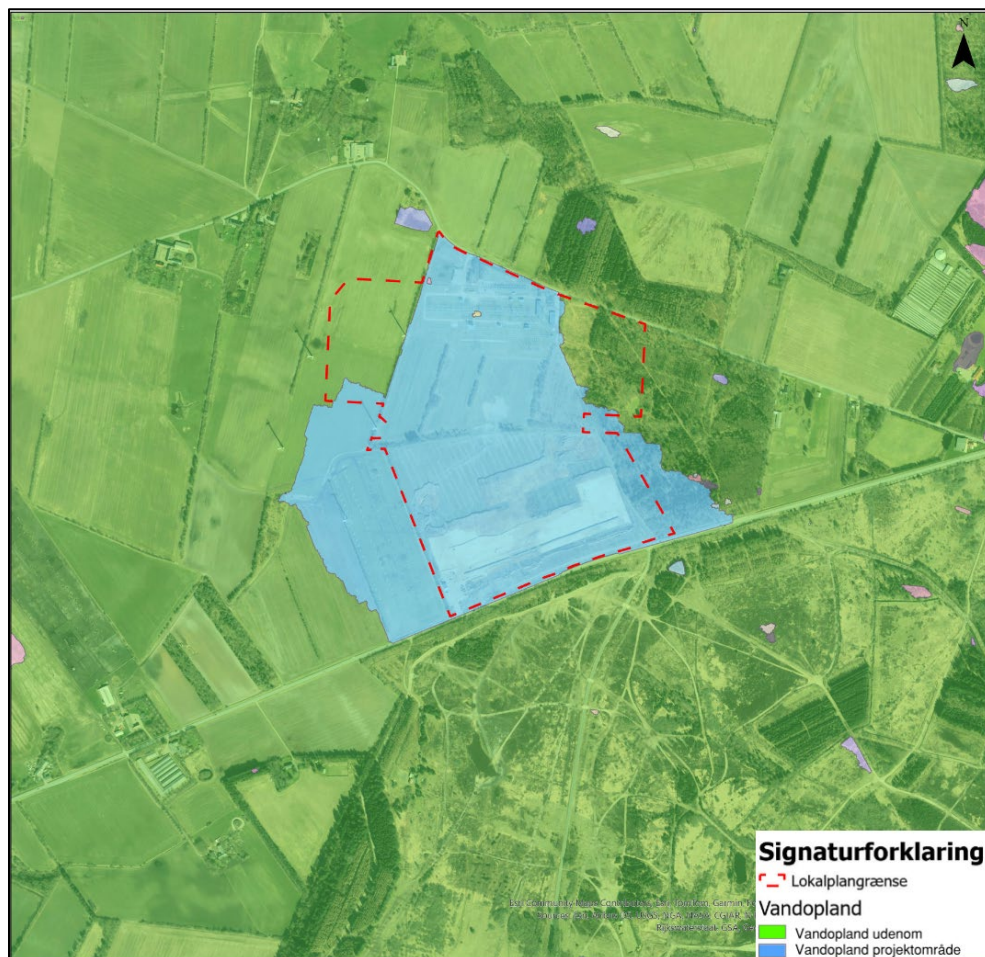
Tabel 9-3 Målsatte vandløbs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen. Tabellen viser data fra gældende vandområdeplan 2021-2027. Såfremt tilstandsvurderinger i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027 (som p.t. er i høring) afviger fra gældende, er disse angivet med (fed).

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Morfologiske forhold	Ukendt	Målt, men ikke anvendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt (Ikke-god økologisk tilstand)
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ukendt (God kemisk tilstand)

Af den udarbejdede regnvandshåndteringsplan fremgår imidlertid, at størstedelen af projektområdet ligger inden for et mindre lokalt vandopland se Figur 9-2, hvor vandoplandet er markeret med blå. Overfladevandet i dette vandopland strømmer til en større lavning syd for projektområdet, hvorfra det nedsiver.

Overfladevand fra de øvrige dele af projektområdet (mindre arealer i henholdsvis det nord-vestlige og nordøstlige hjørne) strømmer henholdsvis vest og øst ud af projektområdet og herfra videre mod Storåen.

Ifølge regnvandshåndteringsplanen er alle projektområdets naturlige lavninger, som tilbageholder overfladevand, placeret indenfor det primære vandopland.

Figur 9-2 Illustration af vandoplade ved en 76 mm regnhændelse. Kilde: "Regnvandshåndteringsplan – Idomlund højspændingsstation" (COWI).

Søer og kystvande

Nærmeste målsatte sø er Vandkraftsøen, der ligger øst for Holstebro og er en del af Storåsystemet. Vandkraftsøen er jf. gældende vandområdeplan 2021-2027 målsat med "god økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand", mens tilstanden er "moderat økologisk tilstand" og "god kemisk tilstand".

Holstebro Vandkraftsø, 429

Tabel 9-4 Målsatte søs miljømål og tilstanden for de biologiske kvalitetselementer, som potentielt kan blive påvirket af realisering af bekendtgørelsen. Tabellen viser data fra gældende vandområdeplan 2021-2027. Såfremt tilstandsvurderinger i genbesøget af

vandområdeplan 2021-2027 (som p.t. er i høring) afviger fra gældende, er disse angivet med **(fed)**.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Fytoplankton	God økologisk tilstand	Høj økologisk tilstand
Makrofyter	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Ukendt
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand
Iltforhold	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Kvælstofindhold	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand
Fosforindhold	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ukendt
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	God kemisk tilstand (Ukendt kemisk tilstand)

Storå udmunder i ét berørt kystområde, nemlig "Nissum Fjord, Felsted Kog" (DK-vandområde ID: 131). Kystvandet er jf. gældende vandområdeplan 2021-2027 målsat med "godt økologisk potentiale" og "god kemisk tilstand", mens den er angivet med "dårlig økologisk tilstand" og "ikke-god kemisk tilstand". Nissum Fjord, Felsted Kog er et stærkt modificeret kystområde med typologien Vf2-T26 og et areal på 10,41 km². Det bemærkes, at dette kystområde grænser op til "Nissum Fjord, mellem" (DK-vandområde ID: 130), som også er et stærkt modificeret kystområde med typologien Vf1-T15 og et areal på 19,78 km². De fastsatte miljømål og tilstand af Nissum Fjord, Felsted Kog kan ses i Tabel 9-4.

Nissum Fjord, Felsted Kog, 131

Tabel 9-5 *Fastsatte miljømål og eksisterende tilstand for kystvandområdet Nissum Fjord, Felsted Kog. Tabellen viser data fra gældende vandområdeplan 2021-2027. Såfremt tilstandsvurderinger i genbesøget af vandområdeplan 2021-2027 (som p.t. er i høring) afviger fra gældende, er disse angivet med **(fed)**.*

Kvalitetselement	Miljømål	Økologisk tilst./pot.
Fytoplankton	Godt økologisk potentiale	Dårligt økologisk potentiale
Rodfæstede planter (dækfrøede)	Godt økologisk potentiale	Dårligt økologisk potentiale (Ringe økologisk potentiale)
Bentiske invertebrater (vandløbssmådyr)	Godt økologisk potentiale	Godt økologisk potentiale (Ukendt)
Vandets klarhed	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig
Iltforhold	God økologisk tilstand	Ikke anvendelig
Nationalt specifikke stoffer	Godt økologisk potentiale	Ukendt (Ikke-godt økologisk potentiale)
Vurderingsparameter	Miljømål	Kemisk tilstand
EU-prioriterede stoffer	God kemisk tilstand	Ikke-god kemisk tilstand

Fastlagte indsatser

Kvælstof er en essentiel parameter i vandplanlægningen, da næringsstoffet ofte medfører forringelse af biologien i havvandet ved eutrofiering. For at opfylde miljømålene for kystvande er der indført frivillige indsatser til reduktion af kvælstoftilførsel. Disse indsatser er beskrevet i Vandområdeplanerne 2021-2027, som også fastlægger den politiske proces, hvis ikke målene opnås ved frivillige indsatser.

Af bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 (Miljøministeriet, 2023) fremgår det af bilag 1, afsnit 3 om kystvande, at der skal være en omtrentlig reduktion af kvælstoftilførsel fra oplande til kystvande gennem etablering af vådområder og gennemførelse af lavbundsprojekter planlagt for 3. planperiode 2021-2027.

Af nedenstående skemaer fremgår den beregnede kvælstofreduktion fordelt på henholdsvis generelle og kollektive indsats i perioden 2021-2027 til kystvandområdet Nisum Fjord, Feldsted Kog.

Tabel 9-6 CAP og øvrig generel indsats 2027

Kvælstofindsats fordelt på virkemidler (CAP og øvrig generel indsats 2027)		CAP, sum af effekter	Klimalavbund	Skovrejsning	Ekstensivering	Spildevandsindsats
ID	Navn	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år
131	Nisum Fjord, Feldsted Kog	31,1	27,1	3,3	9,7	-

Tabel 9-7 Kollektiv indsats 2027 (teknisk budgettering)

Kvælstofindsats fordelt på virkemidler (Kollektiv indsats 2027 (teknisk budgettering)		Vådområder	Mini-vådområder	Skovrejsning, kollektiv	CAP lavbund
ID	Navn	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år
131	Nisum Fjord, Feldsted Kog	49,6	9,3	2,3	4,5

Med genbesøget af vandområdeplanerne er denne indsats dog imidlertid ændret, således at den nu omfatter "Omtrentlig reduktion af kvælstoftilførsel fra kystvandoplande til kystvande gennem foreløbig indregning af markregulering (6.500 ton N) og udtagningsindsats" (Miljøstyrelsen, 2024).

Tabel 9-8 Omtrentlig reduktion af kvælstoftilførsel fra kystvandoplande til kystvande gennem foreløbig indregning af markregulering (6.500 ton N) og udtagningsindsats.

Kystvand delopland	Kystvand delopland	Fordelt indsatsbehov	Foreløbig indregning af markregulering	Foreløbig indregning af udtagningsindsats	Markregulering og udtagningsindsats
--------------------	--------------------	----------------------	--	---	-------------------------------------

ID	Navn	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år	Tons N/år
131	Nissum Fjord, Felsted Kog	471,6	153,1	304,5	457,6

Regnvandshåndtering

Som beskrevet i afsnit 3.3 håndteres regnvandet inden for projektområdet i dag ved nedsivning, enten fra terræn eller via LAR-løsninger.

Af regnvandshåndteringsplanen fremgår, at Holstebro Kommune i forbindelse med udarbejdelse af lokalplanen har oplyst, at alt regnvand også fremadrettet skal nedsives hvis muligt.

Af regnvandshåndteringsplanen fremgår desuden, at projektområdet vurderes egnet til nedsivning, blandt andet idet der ud fra de terrænnære jordlag vurderes at være gunstige forhold for nedsivning.

9.4 Vurdering af miljøpåvirkninger

9.4.1 Anlægs- og driftsfase

I anlægsfasen kan jordarbejder i form af f.eks. udgravning til fundamenter, omlægning og etablering af interne veje, terrænbearbejdning i forbindelse med etablering af jordvolde, LAR-løsninger mv. påvirke afstrømning og/eller udledning af regnvand, hvilket potentielt kan påvirke overfladevandforekomster, der fungerer som recipienter for regnvandet.

Det forudsættes, at der i forbindelse med anlægsarbejdet vil ske nedsivning af regnvand fra graveområder og byggeplads til terræn. Der vil dermed ikke ske udledning til recipienter under anlægsfasen.

I driftsfasen kan en forøgelse af befæstelsesgraden i området øge mængden af regnvand, der skal håndteres inden for projektområdet. Dette kan ligeledes påvirke afstrømning og/eller udledning af regnvand og derved potentielt påvirke overfladevandforekomster, der fungerer som recipienter for regnvandet.

Håndtering af overflade inden for projektområdet vil i både anlægs- og driftsfasen ske via nedsivning til grundvandet i overensstemmelse med Holstebro Kommunes anvisninger.

Som beskrevet i projektbeskrivelsen (afsnit 3.3) vil overfladevand fra interne veje opsamles i nedsivningsgrøfter/trug. Herfra vil vandet enten nedsive direkte eller blive ledt til et nedsivningsbassin syd for projektområdet, der ligger indenfor samme primære vandopland, som omfatter størstedelen af projektområdet. Se Figur 3-6 og Figur 9-2. Nedsivningsbassinet etableres i forbindelse med det igangværende projekt for et nyt højspændingsanlæg syd for projektområdet og er således ikke en del af det aktuelle projekt.

Vand, der falder på tage, vil blive ledt til faskiner, hvor det vil nedsive.

Overfladevand fra fundamenter, herunder regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringspolder og transformere, vil blive opsamlet og ført i rør til nedsivningsbassinet syd for projektområdet. Dette vand vil desuden blive ledt igennem olieudskiller inden udledning til nedsivningsbassinet.

Vand, der falder på ubefæstede arealer, vil nedsive direkte fra terræn.

Da stort set alt overfladevand inden for projektområdet håndteres via nedsivning til grundvandet, vurderes projektet ikke at give anledning til afstrømning og/eller udledning af overfladevand ud af projektområdet.

Da alt overfladevand inden for den del af projektområdet, der ligger inden for det primære vandopland, håndteres via nedsivning til grundvandet, vurderes afledning af regnvand inden for denne del af projektområdet ikke at give anledning til ændret afstrømning og/eller udledning af overfladevand ud af projektområdet og videre til overfladerecipienter.

Overfladevand fra arealer, der ligger inden for vandoplandet til Storåen, vil ligeledes blive håndteret via nedsivning. En del af det vand, der falder på befæstede arealer, vil via LAR-løsninger blive ledt til det primære vandopland, herunder til bassinet syd for projektområdet, og vil derfor ikke påvirke Storåen som recipient. De øvrige arealer inden for vandoplandet til Storåens er overvejende ubefæstede, og en eventuel afstrømning herfra vurderes ikke at ville medføre betydende påvirkning af Storåen som recipient.

Projektet vurderes heller ikke at medføre betydende påvirkning af kystvande eller søer. Afstrømning af arealer til Storåen vil yderligere blive fortyndet i vandløbssystemet, hvor der er over 13 km til udløb i Felsted Kog.

På baggrund af ovenstående vurderes samlet set, at projektet i såvel anlægs- som driftsfasen vil medføre en **ubetydelig** påvirkning af overfladevandforekomster samt at projektet ikke vil hindre målopfyldelse for målsatte overfladevandområder.

9.5 Afværgetiltag

Da projektet vurderes ikke at medføre væsentlig påvirkning af overfladevandforekomster eller hindre målopfyldelse for målsatte overfladevandområder, vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger. Der foreslås derfor ingen afværgende foranstaltninger, udover de tiltag, som er forudsat i projektet med hensyn til håndtering af overfladevand.

9.6 Overvågning

Da der ikke sker påvirkning af overfladevandforekomster, foreslås ingen overvågningstiltag udover almindelige løbende inspektioner af anlægget.

9.7 Sammenfatning

Samlet set er det for projektets påvirkning af overfladevandforekomster vurderet, at:

- › Projektet vil medføre en **ubetydelig** påvirkning af overfladevandforekomster, idet

- › overfladevand inden for projektområdet som udgangspunkt håndteres via nedsivning til grundvandet, og derved vurderes ikke at give anledning til afstrømning og/eller udledning til overfladevandforekomster,
- › størstedelen af projektområdet ligger inden for et mindre lokalt vandopland, hvorfra der ikke afstrømmer eller udledes vand til målsatte overfladevandforekomster, og
- › eventuel afstrømning fra den del af projektområdet, der ligger inden for vandoplandet til Storåen, vurderes ikke at ville medføre betydende påvirkning af Storåen som recipient.
- › Projektet vil ikke medføre påvirkning af overfladevand, der vil hindre målopfyldelse for målsatte overfladevandområder.

9.8 Referencer

- › Data fra Danmarks Miljøportal, Miljøgis for vandområdeplanerne mv.
- › Regnvandshåndteringsplan – Idomlund højspændingsstation, COWI, 14. februar 2025.

10 Grundvand

Dette kapitel omhandler projektets påvirkning af kvaliteten af grundvandet.

10.1 Lovgrundlag

De væsentligste hovedlove i forhold til beskyttelse af grundvandet i Danmark er vandforsyningsloven²¹, vandplanlægningsloven²² og miljøbeskyttelsesloven²³.

Vandforsyningsloven har til formål at sikre, at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning. Dette skal ske efter en samlet vurdering af vandforekomsternes omfang samt befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning.

I medfør af vandforsyningsloven er der foretaget en statslig kortlægning af grundvandsressourcen, udpeget områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og udarbejdet indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Indsatsplanlægningen varetages af kommunerne.

Vandplanlægningsloven fastlægger rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand, som bl.a. har udmøntet sig i vandområdeplaner, som implementerer EU's vandrammedirektiv i Danmark. Målet med vandområdeplanerne er, at alle vandområder skal opnå god tilstand. Forringelser af overfladevandets og grundvandets tilstand skal forebygges, og hvor tilstanden allerede er forringet, skal der foretages forbedringer. For grundvand betyder det blandt andet, at grundvandet skal have en god kemisk og kvantitativ kvalitet. Loven er bl.a. udmøntet i indsatsbekendtgørelsen, der bl.a. skal sikre, at der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der hindrer målopfyldelse for målsatte overfladevandområder.

Miljøbeskyttelsesloven skal medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 omhandler beskyttelse af jord og grundvand.

10.2 Metode

Som grundlag for vurderingerne er der foretaget en gennemgang af relevant planlægning samt relevante udpegninger og bindinger for projektområdet, hvor der er anvendt informationer og data fra den statslige grundvandskortlægning og fra Holstebro Kommune.

10.3 Miljøstatus og mål

Vandområdeplaner

Projektområdet ligger inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn og inden for hovedvandopland 1.4 Nisum Fjord. Under projektområdet er der ifølge vandområdeplanerne fire grundvandsforekomster, se Tabel 10-1. De regionale forekomster kan forekomme lige under

²¹ Bekendtgørelse af lov nr. 602 af 10/05/2022 om vandforsyning m.v.

²² Bekendtgørelse af lov nr. 126 af 26/01/2017 om vandplanlægning.

²³ Bekendtgørelse af lov nr. 1093 af 11/10/2024 om miljøbeskyttelse.

jordoverfladen, mens de dybe ikke har kontakt til jordoverfladen. Grundvandsspejlet vurderes at være mindst 2 m under terræn, men kan stedvis og periodisk ligge tættere på terræn.

Tabel 10-1 Grundvandsforekomster i projektområdet

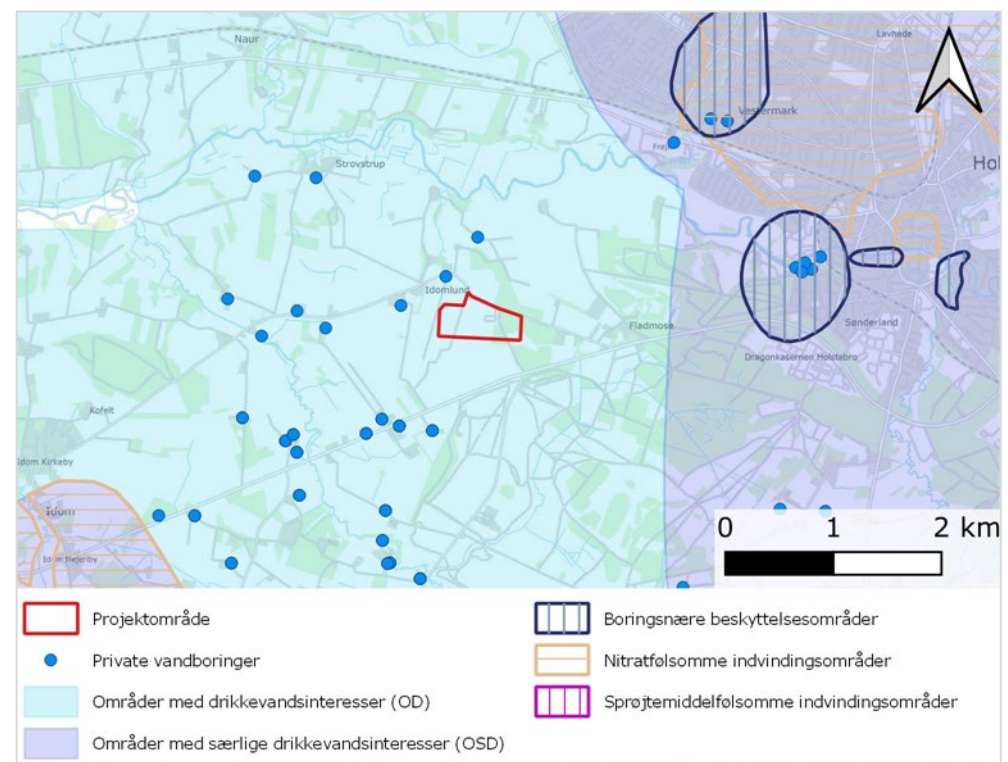
Forekomst	Type	Magasins	Areal (km ²)	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand
DK104_dkmj_999_ks	Regional	ks3	1420	God	Ringe (pesticider)
DK104_dkmj_1097_ks	Regional	ks4	586	God	God
DK104_dkmj_1023_ps	Dyb	ps4	665	God	God
DK104_dkmj_1025_ps	Dyb	ps6	175	God	God

Miljømålet for alle grundvandsforekomsterne i ovenstående tabel er "god tilstand". Den ringe tilstand af dkmj_999_ks skyldes udbringning af sprøjtemidler på opdyrkede arealer.

Drikkevandsinteresser

Projektområdet ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD), men berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), Følsomme indvindingsområder, Boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) eller indvindingsoplande.

Holstebros Kommunes indsatsplan for grundvandsbeskyttelse dækker alle aktive kildepladser i kommunen samt alle områder, der er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser. Projektområdet er således ikke omfattet af indsatsplanen.

Figur 10-1 Projektområdets placering i forhold til drikkevandsinteresser.

Nedsivning af overfladevand

Som beskrevet i afsnit 3.3 håndteres regnvandet inden for projektområdet i dag ved nedsivning til grundvandet, enten fra terræn eller via LAR-løsninger.

Af den regnvandshåndteringsplan, der er udarbejdet i forbindelse med udarbejdelse af plangrundlaget, fremgår, at Holstebro Kommune i forbindelse med udarbejdelse af lokalplanen har oplyst, at alt regnvand også fremadrettet skal nedsives hvis muligt.

10.4 Vurdering af miljøpåvirkninger

10.4.1 Anlægsfase

Ved udvidelsen af transformestationen kan der være behov for at kunne tørholde udgravninger til fundamenter, kabler, ledninger og lignende. Behovet vurderes at være meget lille, da grundvandet forventes at ligge dybere end udgravningsdybden, men det afhænger af bl.a. de konkrete funderingsdybder, variationer i grundvandsstand og tilrettelæggelsen af anlægsarbejdet.

Det forudsættes, at der i forbindelse med anlægsarbejdet vil ske nedsivning af regnvand fra graveområder og byggeplads til terræn. Der vil dermed ikke ske udledning til recipienter under anlægsfasen.

Ved nedsivning til samme forekomst påvirkes grundvandet ikke, da der netto ikke fjernes noget grundvand. Ved eventuel fjernelse af grundvandet kan der teoretisk ske en påvirkning af grundvandsforekomsternes kvantitative tilstand. På det aktuelle område vil der kun blive gravet til 2 m under terræn, hvilket højst vurderes at medføre en vandstand i udgravningen på ca. 0,5 m afhængigt af årstid og placering på området. Dette medfører **ingen påvirkning** af grundvandsforekomsternes kvantitative tilstand.

Ved anlægsarbejde kan der være risiko for spild af brændstoffer og hydraulikolie fra entreprenørmaskiner, som potentielt kan nedsive til grundvandet.

Oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer og/eller i spildbakker, hvorved risikoen for forurening af grundvandet minimeres, hvis der sker uheld.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at arbejdet i anlægsfasen ikke vil indebære en påvirkning af grundvandsforekomster, der medfører at den aktuelle kemiske tilstand forringes eller at fastsatte miljømål ikke kan opnås.

Anlægsfasen vil ikke påvirke almene eller private drikkevandsinteresser, da der er stor afstand til de nærmeste indvindinger, og da eventuelle vandmængder ved tørholdelse af udgravninger vil være små.

10.4.2 Driftsfase

I driftsfasen vil ikke forekomme aktiviteter, der påvirker grundvandet direkte.

Transformere og kompenseringspoler indeholder imidlertid olie til elektrisk isolation og køling, som ved udslip potentielt kan nedsive til grundvandet.

Transformere og kompenseringspoler opføres på støbte fundamenter, og der støbes under dem tætte kar, som kan rumme den mængde olie, som de indeholder. Et eksempel herpå ses i Figur 10-2. Herved er det ved akut havari muligt at opsamle alt den olie, som ellers ville kunne spredes til omgivelserne. Transformere og kompenseringspoler er desuden udstyret med overvågning. Se afsnit om Transformere og kompenseringspoler (3.2).

Figur 10-2 Eksempel på tekniske installationer placeret på støbte fundamenter.

Overfladebehandlingen af transformere og øvrige tekniske komponenter er designet til at holde hele deres levetid (40 år), og der foretages derfor ikke afrensning af disse. Der sker ikke renovering af gamle installationer i projektet, men udelukkende opførelse af nye installationer, og der vurderes derfor ikke at være risiko for afsmittning med stoffer, der kan påvirke grundvandet.

Som beskrevet i projektbeskrivelsen (afsnit 3.3) vil overfladevand fra fundamenter, herunder regnvand fra opsamlingskar omkring kompenseringspoler og transformere, blive opsamlet og ført i rør til nedsivningsbassinet syd for projektområdet. Dette vand vil desuden blive ledt igennem olieudskiller inden udledning til nedsivningsbassinet.

Arealer omkring stationens tekniske komponenter og bygninger, som ikke anvendes til interne veje eller beplantningsbælter, vil blive tilsået med græs og/eller urter. Arealerne vedligeholdes alene ved klipning efter behov, og der vil ikke blive anvendt pesticider eller gødning.

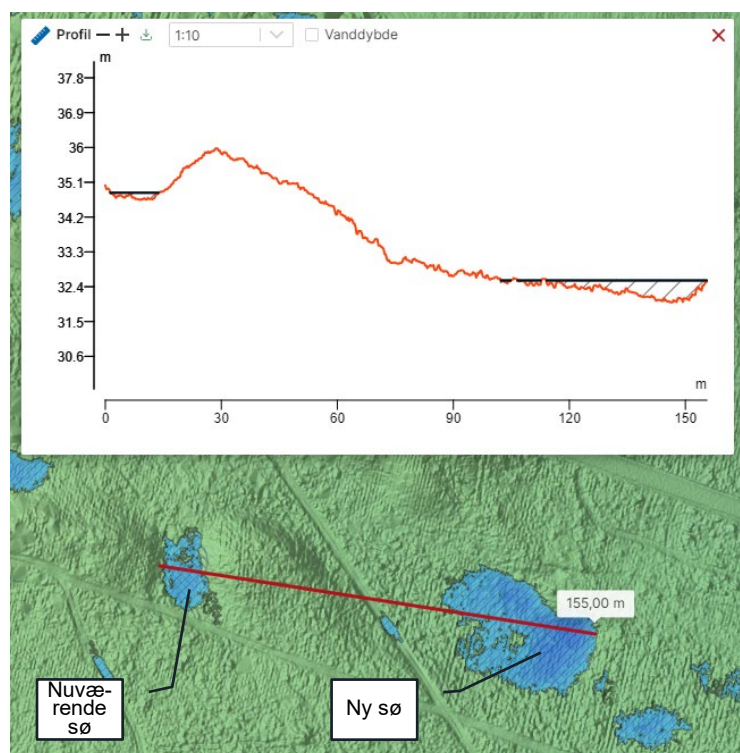
Ved drift af området som en højspændingsstation vil der blive udtaget ca. 5 ha landbrugsareal, som hidtil har været drevet som konventionelt landbrug, hvor sprøjtning og gødning er en del af driften. Fremadrettet vil belastningen med pesticider og næringsstoffer bortfalde, og etablering af stationen vil således, sammenlignet med traditionel landbrugsmæssig udnyttelse, reducere påvirkningen af grundvandet med pesticider og næringsstoffer.

På baggrund af ovenstående vurderes, at driften af den udvidede højspændingsstation ikke vil indebære en påvirkning af grundvandsforekomster, der medfører at den aktuelle kemiske tilstand forringes eller at fastsatte miljømål ikke kan opnås.

Projektet vurderes ligeledes ikke at påvirke almene eller private drikkevandsinteresser, da der er stor afstand til drikkevandsoplande og borer.

Etablering af erstatningssø

Der etableres en ny sø jf. afsnit 7.5, da en eksisterende sø skal nedlægges jf. afsnit 7.3.1 og Figur 10-3. Den nye placering bliver i en eksisterende lavning ca. 100-150 meter øst for den nuværende sø.

Figur 10-3 Nuværende og (forslag til) fremtidig sø. Blå farve angiver lavninger, (Scalgo).

Terrænet ligger ca. 2 m lavere end ved den nuværende sø, men det er uvist, hvor dybt grundvandet står i lavningen. I tilfælde af grundvand mindre end 1-1,5 m under terræn vil der kunne etableres en sø uden udlægning af membran. Hvis vandet står dybere, kan det overvejes, om søen skal laves dybere.

Etablering af erstatningssøen vurderes ikke at medføre nogen påvirkning af grundvandet, idet interaktionen med grundvandet vurderes at være den samme som i den sø, den skal erstatte.

10.5 Afværgetiltag

Der foreslås ingen afværgende foranstaltninger udover de tiltag, som er forudsat i projektet med hensyn til at oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende sker på befæstede arealer og/eller i spildbakker, samt at transformere og kompenseringspoler etableres med oliekar til opsamling af eventuelt spild.

10.6 Overvågning

Da der ikke sker påvirkning af grundvands kemiske eller kvantitative tilstand, foreslås ingen overvågningstiltag i forhold til grundvandet.

10.7 Sammenfatning

Samlet set er det for projektets påvirkning af grundvandet vurderet, at:

- › Projektet i anlægsfasen vil medføre
 - › **ingen** påvirkning af den kvantitative tilstand, idet der bl.a. ikke foretages grundvands-sænkning, og
 - › **ubetydelig** påvirkning af den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne, samt
 - › **ubetydelig** påvirkning af drikkevandsinteresser.
 - › Projektområdet berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), følsomme indvindingsområder, boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) eller indvindingsoplande, og oplag af brændstof til entreprenørmaskiner og lignende vil ske på befæstede arealer og/eller i spildbakker, hvorved risikoen for forurening af grundvandet minimeres, hvis der sker uheld.
- › Projektet i driftsfasen vil medføre
 - › **ingen** påvirkning af den kvantitative tilstand, idet projektet indebærer en lav befæstelsesgrad, og
 - › **ubetydelig** påvirkning af den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne, samt
 - › **ubetydelig** påvirkning af drikkevandsinteresser.
 - › Projektområdet berører ikke områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), følsomme indvindingsområder, boringsnære beskyttelsesområde (BNBO) indvindingsoplande eller private drikkevandsboringer.
 - › Projektet indebærer ikke aktiviteter, der påvirker grundvandet direkte. Olieholdige komponenter opføres på støbte fundamenter med tætte opsamlingskar, der kan rumme den mængde olie, som de indeholder. Desuden vil arealer omkring stationens tekniske komponenter og bygninger, som ikke anvendes til interne veje eller beplantningsbælter, blive tilsået med græs og/eller urter og vedligeholdt uden brug af pesticider eller gødning.

Samlet vurderes projekt at have **ingen** påvirkning på den kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne og en **ubetydelig** påvirkning på den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne.

10.8 Referencer

- › Data fra Danmarks Miljøportal, Miljøgis, Vandplandata mv.
- › Holstebro Kommunes Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2021-2025: <https://indsatsplanholstebro.dk/> (tilgået 13. marts 2024).
- › Kommuneplan for Holstebro Kommune 2021-2033, Retningslinjer for Grundvand og drikkevand: <https://holstebro.viewer.dkplan.niras.dk/plan/8#/3463> (tilgået 13. marts 2024).

11 Trafikafvikling og -sikkerhed

11.1 Lovgrundlag

Det beskrives i Holstebro Kommuneplan 2021-2033, at der arbejdes for et effektivt og sikkert vejsystem, som binder kommunen sammen. I arbejdet har Holstebro Kommune blandt andet udarbejdet en trafiksikkerhedsplan, samt 3 delplaner: Vejplan, Hastighedsplan og Cykelruteplan.

11.2 Metode

Der er kun vurderet på anlægsfasen, da der kun forekommer ubetydelig trafik i driftsfasen.

Den eksisterende trafik på det omgivende vejnet er vurderet på baggrund af trafiktal fra kMastra. Forholdene på de relevante veje er undersøgt ved brug af Danmarks Digitale Gadefoto.

Manglende viden/usikkerhed

Der er usikkerheder forbundet med vurdering af trafikmængder i anlægsperioden, men vidensgrundlaget vurderes som tilstrækkelig til vurdering af de trafikale påvirkninger i miljøkonsekvensvurderingen.

11.3 Miljøstatus og mål

Det relevante vejnet for de trafikale vurderinger er Ringkøbingvej og Idomlundvej, som bliver adgangsvej til planområdet i anlægsfasen. Adgangen til Idomlundvej fra Ringkøbingvej fremgår af Figur 11-1.

Figur 11-1 Ringkøbingvej og adgang til Idomlundvej. Kilde: Danmarks Digitale Gadefoto.

Ringkøbingvej er en statsvej, som er en del af rute 16 og forbinder Ringvejen i Holstebro med Holstebrovej mod Ringkøbing. Ringkøbingvej er en tosporet landevej med hastighedsbegrænsning på 80 km/t på størstedelen af strækningen. På dele af Ringkøbingvej er der på begge sider langs vejen enkeltrettede cykelstier, hvilket inkluderer strækningen der passerer Idomlundvej. Cykelstierne går fra Holstebro by til Hestbjergvej, som ligger knap 1 km vest for Idomlundvej, og er adskilt fra Ringkøbingvej af en græsrabat.

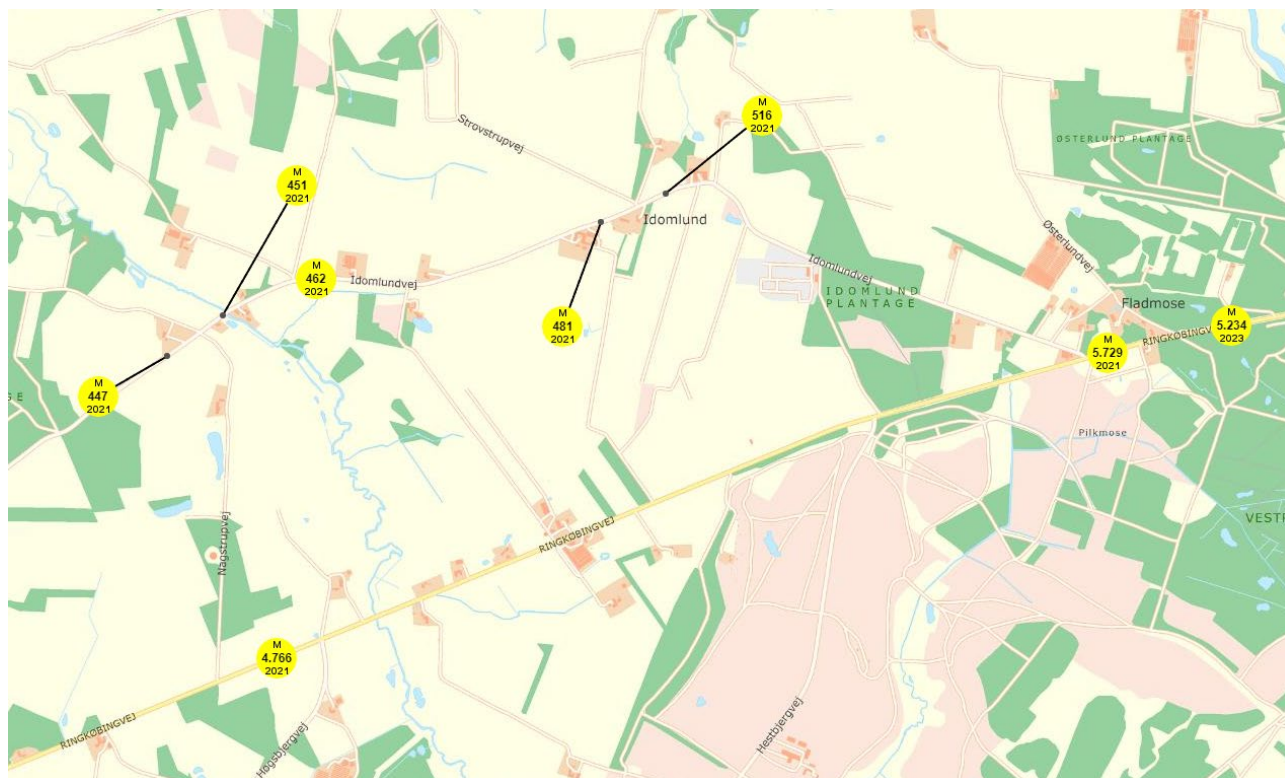
Idomlundvej, som kan ses på Figur 11-2, er en kommunevej og forbinder Ringkøbingvej med Idom by. Idom by forbindes imidlertid også til Ringkøbingvej via andre veje, således Idomlundvej ikke er den eneste adgangsvej til Idom by. Idomlundvej er en mindre landevej med en bredde på 4,5-5 meter. Der er ikke separat areal til cyklister ved hverken cykelbane eller cykelsti.

Figur 11-2 Idomlundvej i retning mod Ringkøbingvej. Kilde: Danmarks Digitale Gadefoto.

På de berørte veje foreligger der trafiktællinger på kMastra, som fremgår af figur 11-3. Der er medtaget trafiktællinger mellem 2021-2024 og er vist i årsdøgntrafik (ÅDT), som er et udtryk for det gennemsnitlige antal køretøjer pr. døgn over hele året. Den nyeste trafiktælling på Ringkøbingvej fra 2023 viser en ÅDT på cirka 5.200 med en lastbilprocent på 10%, mens tællinger fra 2021 på Idomlundvej ligger omkring 500 ÅDT tilsvarende med en lastbilprocent på 10%.

De foreliggende trafiktal indikerer ikke, at der i dag er trafikale problemer i området.

Figur 11-3 Nyeste trafiktal 2021-2024 (årsdøgntrafik, ADT) for influensvejnettet. Kilde: kMastra

11.4 Vurdering af miljøpåvirkninger

11.4.1 Anlægsfase

Trafik i projektet

Der vil være en øget trafikbelastning med tunge køretøjer til området i anlægsfasen i forbindelse med tilkørsel af materialer til området og eventuel bortskaffelse af jord og affald. Trafikmængderne vil variere gennem anlægsperiodens længde på ca. to år, men der forventes en øget maksimal belastning på 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer i dele af anlægsperioden. Trafikken forventes højest i den første del af anlægsperioden.

Dette svarer til at trafikken på Ringkøbingvej stiger med 1-2 % og at trafikken på Idomlundvej stiger med 4-8 % på dage med maksimal trafik til byggepladsen.

Trafikafvikling

På baggrund af den eksisterende trafikmængde på det omgivende vejnet på Idomlundvej og Ringkøbingvej og den øgede trafikbelastning i anlægsfasen, vurderes projektets påvirkning på trafikafviklingen som **ubetydelig**.

På Ringkøbingvej vurderes påvirkningen på bløde trafikanter som **ubetydelig**, da der på strækningen mellem Idomlundvej og Holstebro er cykelsti, som er adskilt fra kørebanen. Der bør dog tages hensyn til bløde trafikanter i krydset Ringkøbingvej/Idomlundvej, hvor cykelstien på Ringkøbingvej overkøres og der ikke er separat areal til bløde trafikanter på Idomlundvej. Det bør overvejes at lave tydelig skiltning ved krydset, således at bløde trafikanter

oplyses om anlægsarbejdet og kørslen med tunge køretøjer og således at lastbiler fra Idomlundvej bliver tydeligt opmærksom på cyklister.

Strækningen fra projektområdet ad Idomlundvej til Ringkøbingvej er en kort strækning, hvor der alene passeres 5-6 ejendomme, hvoraf flere er mindre erhverv/landbrug.

Samlet vurderes en **lille** påvirkning af trafiksikkerheden på Idomlundvej i forbindelse med anlægsfasen.

11.5 Kumulative effekter

Ny koblingsstation

Hvis den planlagte koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet realiseres, vil den forventede belastning på 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer blive forøget med yderligere 5-10 lastbilture pr. dag, idet der også her vil være forventet anlægstrafik via Ringkøbingvej og Idomlundvej. De kumulative effekter vurderes ikke at påvirke trafikviklingen eller trafiksikkerheden yderligere.

Energipark ved Idomlund

En realisering af ny Energipark ved Idomlund, der er under planlægning, kan som beskrevet i afsnit 5.3.2 sammen med udvidelsen af højspændingsstationen ved Idomlund medføre kumulative effekter på trafikken, hvis de realiseres.

Hvis Energipark ved Idomlund realiseres, vil den blive placeret i de områder umiddelbart vest for planerne for Idomlund Station. Da bekendtgørelsen ikke fastsætter nærmere fysiske rammer for Energiparken kan påvirkningen på trafikken ikke vurderes mere konkret på nuværende tidspunkt. Det vurderes dog, at Energiparken vil udgøre den største påvirkning af trafikken i området.

11.6 Afværgetiltag

Da anlægget ikke vurderes at påvirke trafikafviklingen eller trafiksikkerheden væsentligt, vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgende foranstaltninger.

11.7 Overvågning

Ingen særlige tiltag. Trafikafviklingen på vejnettet overvåges løbende af vejmyndighederne Holstebro Kommune og Vejdirektoratet.

11.8 Sammenfatning

Samlet set er det i forhold til trafikale forhold vurderet, at:

- › Trafikafviklingen fra projektet i anlægsfasen vil være **ubetydelig**, da stigningen i lastbiltrafikken vil svare til 1-2 % af trafikken på Ringkøbingvej og 4-8 % af trafikken på Idomlundvej i en afgrænset periode. Trafikken forventes højest i den første del af anlægsperioden på op til 2 år.

- › Påvirkningen på trafiksikkerheden vurderes at være **lille**, da strækningen på Idomlundvej er forholdsvis kort med få ejendomme, og da der er cykelsti langs Ringkøbingvej.
- › De kumulative påvirkninger ved realisering af den planlagte koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet vil være **ubetydelige**.

Samlet set vurderes projektet at medføre en **lille** påvirkning på trafikale forhold i anlægsfasen.

11.9 Referencer

- › Trafiktællinger fra Mastra.
- › Holstebro Kommuneplan.
- › COWI Gedefoto.

12 Støj

Dette kapitel omhandler projektets støjpåvirkning af omgivelserne. På baggrund af en støjberegning vurderes støjpåvirkningen i driftsfasen.

Der foretages desuden en vurdering af, hvilke støjpåvirkninger etableringen af anlægget vil medføre i anlægsfasen.

Endvidere er foretaget en vurdering af potentielt kumulative effekter med øvrige støjkloder i området.

12.1 Lovgrundlag

Støj defineres som uønsket lyd. Det afhænger dels af personen, herunder hvilke lyde der opfattes som støj, og dels af situationen, herunder hvor kraftig lyden skal være, før den føles støjende.

Støj er sammensat af mange forskellige tonekomponenter bl.a. høje og dybe toner, som det menneskelige øre ikke er lige følsomt overfor. Genevirkningen afhænger af støjens intensitet, frekvensfordeling, fordeling over døgnet mv., men også sociale og psykologiske faktorer har betydning.

Der findes vejledende støjgrænser for de fleste typer af ekstern støj, herunder for ekstern støj fra virksomheder. Der er derimod ikke fastsat generelle, vejledende grænseværdier for støj fra bygge- og anlægsaktiviteter.

Anlægsfase

Støj, vibrationer og støv fra bygge- og anlægsarbejder reguleres efter miljøbeskyttelseslovens § 7, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om anmeldelse af midlertidig placering og anvendelse af anlæg, transportmidler, mobile anlæg, maskiner og redskaber, der kan medføre forurening, herunder om vilkår for disses placering og anvendelse.

Ifølge miljøaktivitetsbekendtgørelsen skal støv- og støjfrembringende bygge- og anlægsaktiviteter anmeldes til kommunen senest 14 dage før aktiviteten påbegyndes. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a. regler om, at kommunerne kan udarbejde forskrifter for miljøregulering af midlertidige aktiviteter.

Holstebro Kommune har udarbejdet en forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde, der udstikker retningslinjer for støjende, støvende og vibrationsfrembringende bygge- og anlægsarbejder, herunder nedrivningsaktiviteter.

Af forskriften fremgår blandt andet, at det skal sikres, at omgivelserne ikke generes unødigt af støj.

I forskriftens retningslinjer for arbejdstider fastsættes blandt andet, at støjende, aktiviteter kun må kun udføres på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 7-18. Særligt støjende aktiviteter må kun udføres på hverdage (ikke helligdage) i tidsrummet mandag til fredag kl. 8-18.

Driftsfase

Miljøstyrelsen har i vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder opstillet vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj, herunder tekniske anlæg.

De vejledende støjgrænseværdier udtrykker en støjbelastning, der efter Miljøstyrelsens vurdering er miljømæssigt og sundhedsmæssigt acceptabel. Hvis støjen er lavere end den vejledende grænseværdi, vil kun en mindre del af befolkningen opleve støjen som generende, og den forventes ikke at have negative effekter på helbredet.

De relevante støjgrænseværdier i forhold til omgivelserne (boliger i åbent land) fremgår af Tabel 12-1.

Tabel 12-1 Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for ekstern støj fra virksomheder ved boliger i åbent land. Virksomhedens samlede bidrag, som det ækvivalente, korrigerede støjniveau LAeq målt i dB(A).

Område	Mandag-fredag kl. 07-18, lørdag kl. 07-14	Mandag-fredag kl. 18-22, lørdag kl. 14-22, søn- og helligdag kl. 07-22	Alle dage kl. 22-07
Bolig i åbent land	55	45	40

Jf. vejledning nr. 5/1984 gælder der yderligere grænseværdier for maksimalværdien (L_{Amax}) af støjniveauet i natperioden. For boliger i åbent land er grænseværdien 55 dB.

Typisk vil støj fra anlæg på højspændingsstationer være en brummen eller summen. Støjen kan desuden indeholde toner, der kan give anledning til tonetillæg, som skal gives, hvis der ved beregningspunkterne opleves toner i støjen. Dette tillæg er på 5 dB, som tillægges det samlede støjniveau i beregningspunktet.

Hvis støjen kan karakteriseres som en lavfrekvent brummen, gælder desuden en indendørs lavfrekvent grænseværdi, som er 25 dB i dagperioden og 20 dB i aften- og natperioden. Ud fra standard ude-/inde-korrektioner for lavfrekvent støj vil det indendørs støjniveau være overholdt, hvis det udendørs støjniveau er omkring 35 dB.

12.2 Metode

Anlægsfasen

Vurderingen af hvilke påvirkninger etableringen af anlægget vil medføre i anlægsfasen foretages som en kvalitativ beskrivelse og vurdering på baggrund af projektbeskrivelsens oplysninger om anlægsfasen (afsnit 3.4), herunder om typer og anvendelse af maskiner, anlægsperiodens udstrækning, arbejdstid mv.

Da Holstebro Kommunes forskrift ikke indeholder støjgrænser, er der ved vurderingen af anlægsstøjen taget udgangspunkt i de "normale" støjvilkår man ser i andre kommuner, svarende til en støjgrænse på 70 dB for hverdage mellem kl. 07-18 og lørdage kl. 07-14, samt

40 dB i andre tidsrum. Jf. forskriften må der dog kun udføres støjende arbejder på hverdage mellem kl. 07-18.

Driftsfase

Vurderingen af støjpåvirkningen fra den udvidede højspændingsstation i drift tager udgangspunkt i en støjberegning udarbejdet af COWI.

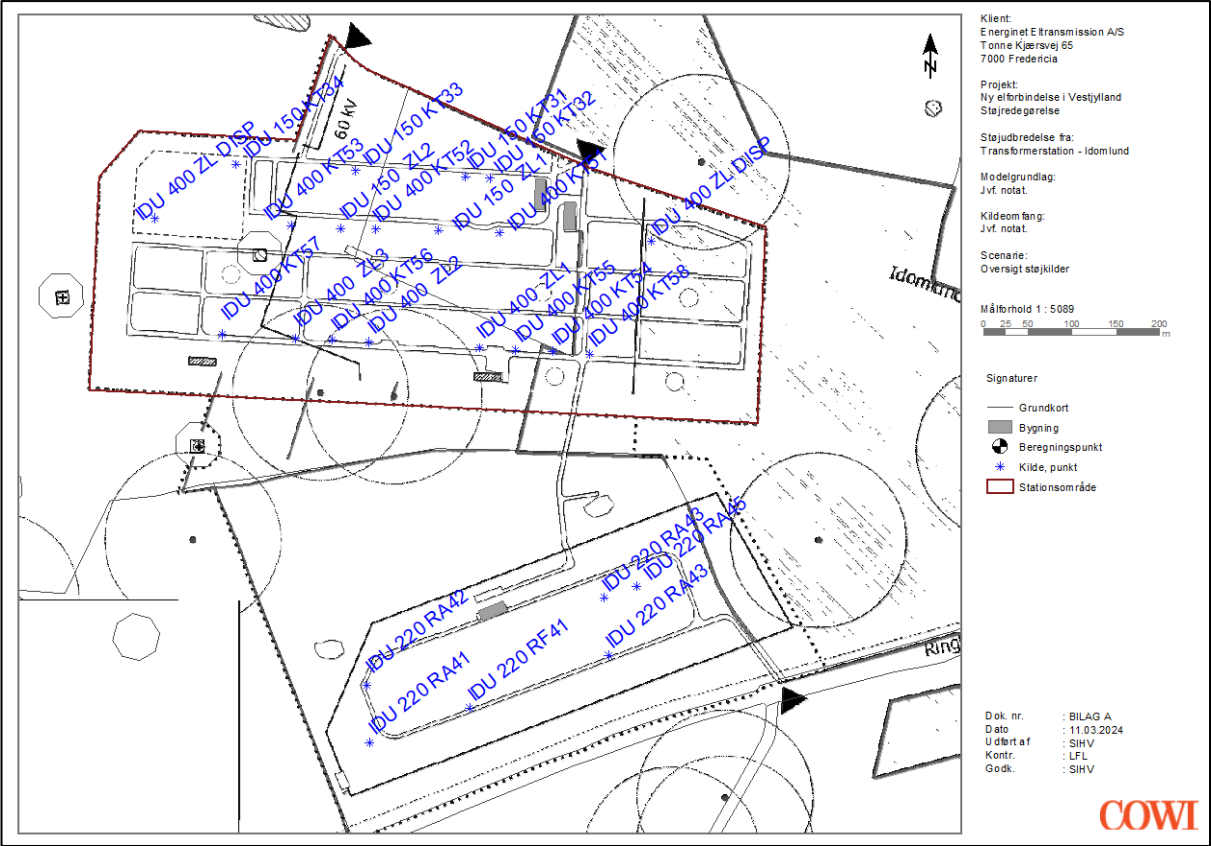
Støjen er beregnet efter den fællesnordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning "Beregning af ekstern støj fra virksomheder", nr. 5, 1993.

Alle beregninger er foretaget ved hjælp af SoundPLAN ver. 9.0 med opdatering 05-02-2024. Der er i SoundPLAN etableret en 3-dimensionel topografisk model omfattende terræn, støjkilder, bygninger og andre skærmende eller reflekterende genstande. Modellen er digitaliseret på baggrund af situationsplan for højspændingsstationen, digitale grundkort, ortofoto og digital højdemodel.

Støjen er beregnet i udvalgte punkter ved de nærmeste boliger omkring stationen, hvor sandsynligheden for overskridelse af støjgrænseværdierne er størst (jf. vejledning 5/1984, kap. 7.1). Placering af beregningspunkter fremgår af støjkonturkortet på Figur 12-2. Støjen er beregnet som fritfeltsværdier ved den pågældende ejendom, 1,5 meter over lokalt terræn.

Støjberegningen er baseret på oplysninger fra Energinet Eltransmission A/S om højspændingsstationens eksisterende og udvidelsens nye anlæg med tilhørende kildestyrker.

Som beskrevet i afsnit 5.2 betragtes de igangværende udvidelser og ændringer af 150 kV og 400 kV installationer på den eksisterende højspændingsstation samt højspændingsanlægget, der er under opførelse syd for projektområdet, i nærværende miljøkonsekvensvurdering som en del af referencescenariet/den nuværende miljøstatus, og støj fra dette anlæg indgår derfor i den udførte beregning. Placering af støjkilder fremgår af Figur 12-1.

Figur 12-1 Oversigt for placering af støjkilder. Støjkilder er benævnt med forkortelse for stationens navn (IDU), spænding (kV) og anlægsnavn. Kilde: Støjregulering, COWI 2024.

Anlæggenes kildestyrker er baseret på leverandørplysning eller måling på eksisterende tilsvarende anlæg, og fremgår af Tabel . Alle støjkilder er benævnt med forkortelse for stationens navn (IDU), spænding (kV) og anlægsnavn.

Tabel 12-2 Kildehøjde og kildestyrke for stationens støjkilder.

IDU 400/150	Type	Kildehøjde (m)	Kildestyrke LwA (dB)
IDU 150 KT31	Transformer	2,5	75
IDU 150 KT32	Transformer	2,5	74
IDU 150 KT33	Transformer	2,5	75
IDU 150 KT34	Transformer	2,5	75
IDU 400 KT51	Transformer	3,5	87
IDU 400 KT52	Transformer	3,5	88
IDU 400 KT53	Transformer	3,5	90
IDU 400 KT54	Transformer	3,5	92
IDU 400 KT55	Transformer	3,5	92
IDU 400 KT56	Transformer	3,5	92
IDU 400 KT57	Transformer	3,5	92
IDU 400 KT58	Transformer	3,5	92
IDU 150 ZL1	Reaktor	3,0	77

IDU 150 ZL2	Reaktor	3,0	77
IDU 400 ZL1	Reaktor	3,0	84
IDU 400 ZL2	Reaktor	3,0	84
IDU 400 ZL3	Reaktor	3,0	84
IDU 400 ZL DISP	Reaktor	3,0	84
IDU 400 ZL DISP	Reaktor	3,0	84
IDU 220 RF41	Filter	3,0	80
IDU 220 RA41	Reaktor	3,0	80
IDU 220 RA42	Reaktor	3,0	80
IDU 220 RA43	Reaktor	3,0	80
IDU 220 RA44	Reaktor	3,0	80
IDU 220 RA45	Reaktor	3,0	80

Støjkildernes kildestyrke er inddateret i støjmodellen med et 1/1-oktav frekvensspektrum. De anvendte frekvensspektre er baseret på måling af tilsvarende eksisterende anlæg udført af Niras (rapport nr. 17.62, Station Endrup, Niras, oktober 2017).

Højspændingsstationens anlæg antages at være i kontinuerlig drift hele døgnet, alle dage i løbet af året.

Intern transport på højspændingsstationen vil i driftsfasen kun forekomme begrænset i forbindelse med vedligehold af de forskellige anlæg. Intern transport vil dermed medføre et meget begrænset støjbidrag i forhold til de øvrige anlæg og er som følge heraf ikke medtaget i støjberegningen.

Kumulative effekter

Udover vurderingen af støjpåvirkningen fra den udvidede højspændingsstation og det kommende anlæg syd for projektområdet i drift, er der foretaget en vurdering af potentielt kumulative effekter med øvrige støjkilder i området.

Selvom virksomhedsstøj, i dette tilfælde fra højspændingsanlæggene, opleves sammen med for eksempel vejtrafikstøj eller vindmøllestøj, så reguleres støjen fra disse i forskellige vejledninger/bekendtgørelser og beregnes med forskellige metoder og grænseværdier. Virksomhedsstøj kan derfor ikke lægges sammen med andre støjtyper til et samlet støjresultat, der kan sammenholdes med en samlet grænseværdi.

Behandlingen af potentielle kumulative effekter fra eksisterende støjkilder i området foretages derfor som en kvalitativ beskrivelse og vurdering af disse.

Støj fra en eventuel ny koblingsstation vest for projektområdet vil ligesom støj fra højspændingsstationen være karakteriseret som virksomhedsstøj, og vil derfor også være omfattet af Miljøstyrelsens grænseværdier for virksomhedsstøj i omgivelserne. Virksomheder er imidlertid kun ansvarlige for støjen fra eget anlæg, og ikke for den samlede støj.

Manglende viden/usikkerhed

Der er mindre usikkerheder forbundet med beregning af støj fra anlæggene, men vidensgrundlaget vurderes som tilstrækkelig til vurdering af støjpåvirkningerne i miljøkonsekvensvurderingen.

12.3 Miljøstatus og mål

Som beskrevet i afsnit 3.1 ligger Energinets eksisterende højspændingsstation, der skal udvides, inden for projektområdet, og der er umiddelbart syd for projektområdet et nyt højspændingsanlæg under etablering. Der er således i og omkring projektområdet allerede i dag støj fra den eksisterende station, og der vil med idriftsættelsen af det nye anlæg også komme støj herfra.

Udover disse anlæg, findes der i området omkring projektområdet andre eksisterende tekniske anlæg, der kan give anledning til støj. Disse omfatter 5 vindmøller (hvoraf en nedtages) samt landevejen Ringkøbingvej.

En del af projektområdet samt de nærmeste omgivelser anvendes i dag til landbrugsformål, og der kan i den forbindelse forekomme periodiske støjpåvirkninger af mindre betydning i forbindelse med dyrkning af jorden. Der kan desuden forekomme periodevis støj fra det militære øvelsesterræn, Holstebro Øvelsesplads, syd for Ringkøbingvej.

Endvidere kan der i nærheden af højspændingsledningerne i området forekomme såkaldt koronastøj. Koronastøj kan opstå på grund af elektrisk udladning og luftbevægelse i nærheden af ledningerne, og vil typisk være mere udtalt ved ledninger med højere spænding sammenlignet med ledninger med lavere spænding. Koronastøj er dog normalt et mindre problem for moderne ledninger.

12.4 Vurdering af miljøpåvirkninger

12.4.1 Anlægsfase

I anlægsfasen for projektet vil der foregå en række anlægsaktiviteter, som kan give anledning til støjpåvirkning ved de nærmeste boliger.

Anlægsarbejdet vil foregå med forskellige maskiner i forskellige perioder af anlægsfasen, og typen af støj vil derfor variere.

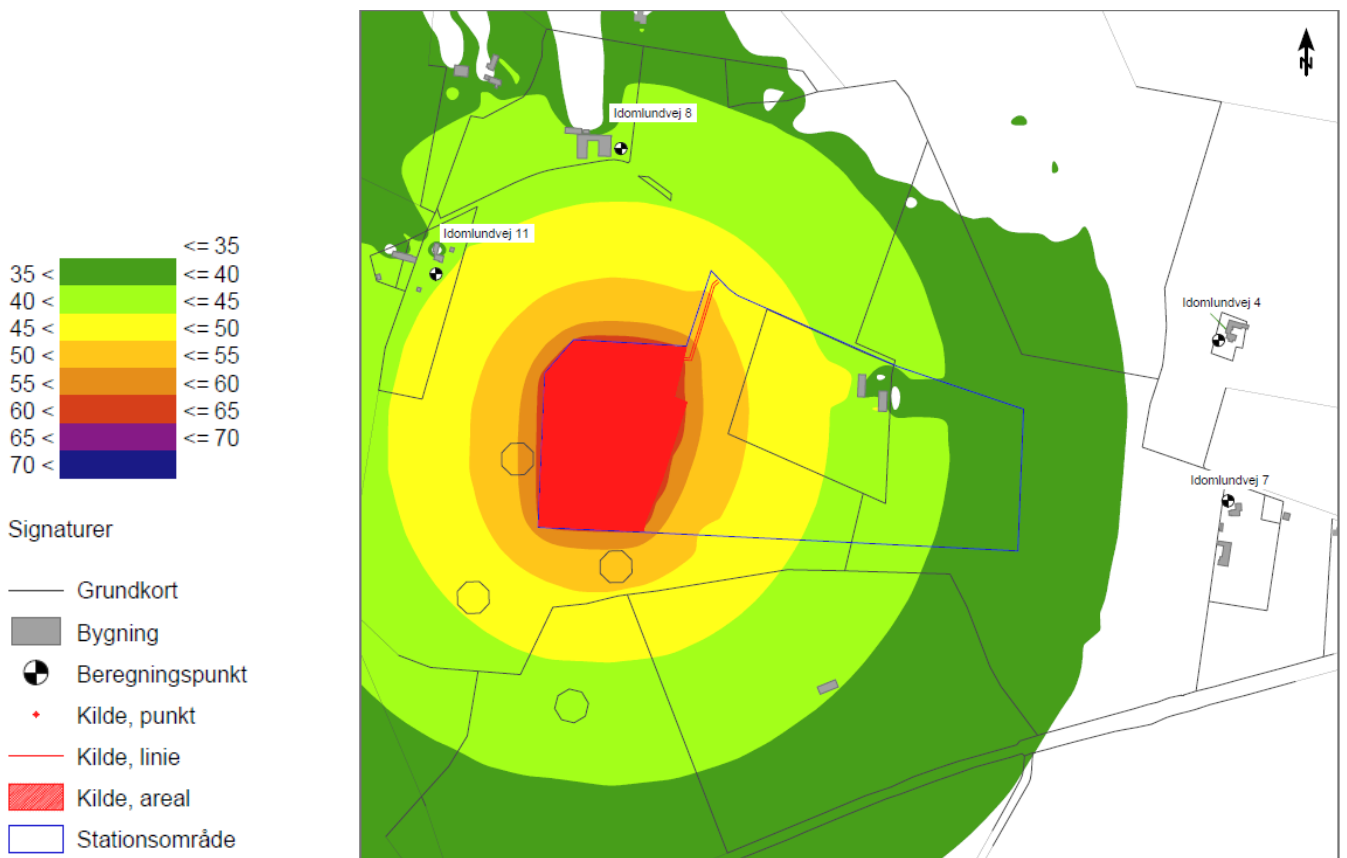
Anlægsarbejdet vil blive udført indenfor normal arbejdstid, som på hverdage er kl. 07-18. Støjende og evt. særligt støjende aktiviteter vil blive udført på hverdage og i overensstemmelse med Holstebro Kommunes forskrift.

I Tabel 12-3 fremgår en liste over forventede maskiner, som er nødvendige, samt deres kildestyrke.

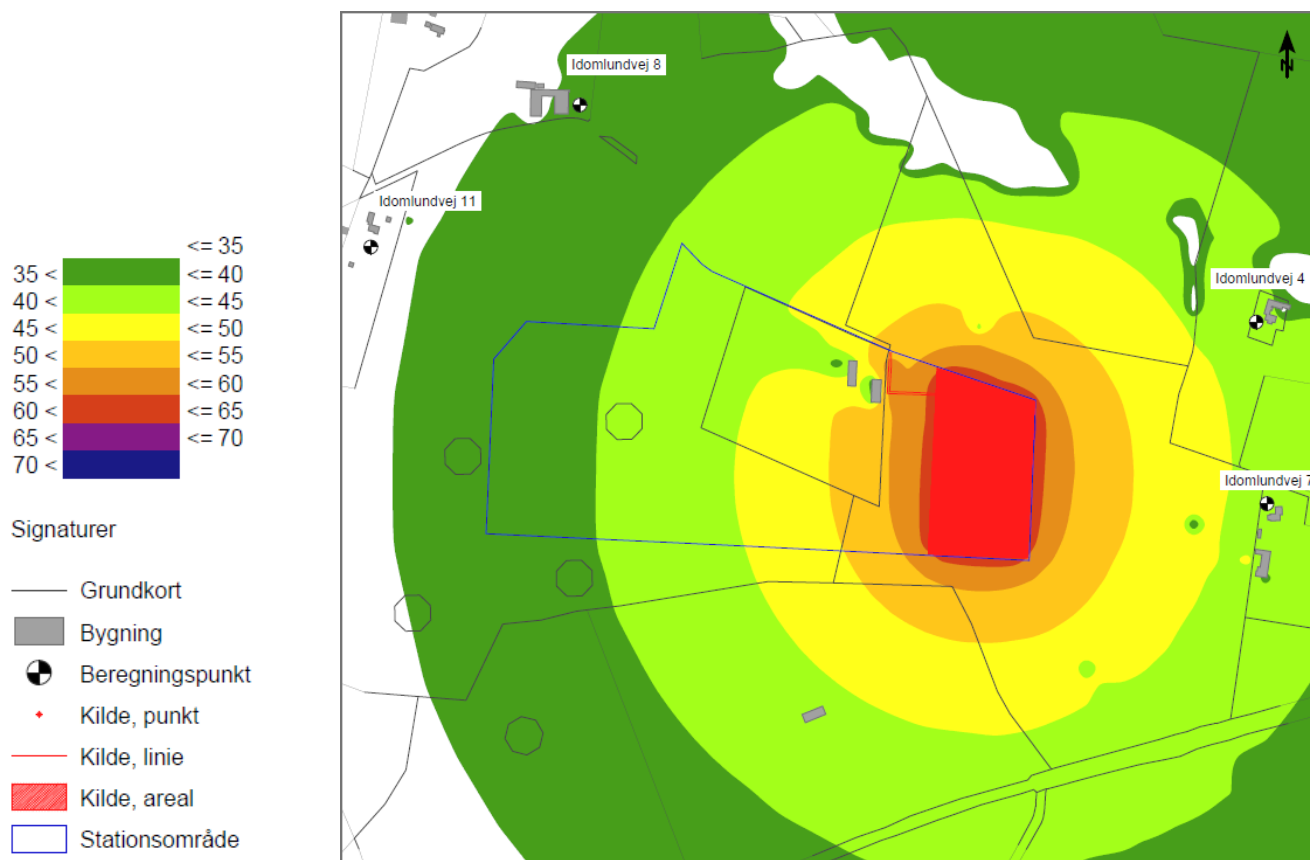
Tabel 12-3 Anlægsarbejder – maskiner og kildestøj, samt forudsatte driftsforhold.

Støjkilde	Kildestyrke dB	Antal maskiner	Drift pr. time kl. 07-18
Stor gravemaskine	106 (Grontmij måling)	1	75 %
Lille gravemaskine	100 (Grontmij måling)	1	75 %
Pladevibrator	104 (Svepac, leverandørdata)	1	75 %
Gummiged	109 (Delta måling)	1	75 %
Lastbilkørsel	101 (Støjatabogen)	1	1 stk.
Lastbil tomgangskørsel	91 (Støjatabogen)	1	50 %

Der er udført støjberegninger af ovennævnte aktiviteter i anlægsfasen i henholdsvis den vestlige og østlige del af projektområdet. De beregnede støjniveaunkonturer for anlægsfasen i dagperioden kl. 07.00-18.00 ses neden for i Figur 12-2 og Figur 12-3.

Figur 12-2 Støjudbredelse under jordarbejde i anlægsfasen på vestligt udvidelsesområde, hverdag kl. 7.00-18.00.

Figur 12-3 Støjudbredelse under jordarbejde i anlægsfasen på østligt udvidelsesområde, hverdag kl. 7.00–18.00.

Tabel 12-4 Støjniveauer i beregningspunkter ved boliger.

Støjniveau for anlægsarbejder		
Beregningspunkt	Østligt udvidelsesområde Hverdage kl. 07-18 LAeq 8h, dB	Vestligt udvidelsesområde Hverdage kl. 07-18 LAeq 8h, dB
Idomlundvej 4	43	34
Idomlundvej 7	43	33
Idomlundvej 8	37	42
Idomlundvej 11	34	45

Beregningsresultaterne viser, at støjen i anlægsfasen ikke forventes at give anledning til overskridelser af 70 dB ved de nærmeste boliger, da resultaterne med meget stor margin ligger under 70 dB.

Erfaringsmæssigt vil anlægsarbejder have et meget varierende støjniveau. Således vil der i perioder være meget støj, mens støjen i andre perioder vil være lavere.

Anlægsperioden vil strække sig over ca. to år. En detaljeret tidsplan for anlægsprocessen, samt hvor og hvornår de enkelte anlægsaktiviteter finder sted, kendes på nuværende tidspunkt ikke. Det er derfor svært at give et fuldstændigt billede af støjbelastningen gennem anlægsperioden.

Den beregnede anlægsstøj er betydeligt under 70 dB og afstanden fra projektområdet til den nærmeste bolig er ca. 240 meter. Desuden vil støjen fra anlægsaktiviteterne i projektområdet være periodisk og lokal. På den baggrund vurderes støjpåvirkningen fra anlægsarbejdet at være **lille**.

Levering og bortkørsel af materialer vil afstedkomme støj fra lastbiler, der kører til og fra projektområdet. Trafikmængderne vil variere gennem anlægsperioden, men der forventes en øget maksimal belastning på 20-40 til/frakørsler pr. dag af store køretøjer i dele af anlægsperioden. Dette svarer til at trafikken på Idomlundvej stiger med 4-8 % på dage med maksimal trafik til projektområdet.

Stigningen i trafikken på Idomlundvej vurderes på baggrund af ovenstående at være af mindre omfang, og støjpåvirkningen fra kørslen til og fra projektområdet vurderes som følge heraf, at være **lille**.

Samlet vurderes det, at påvirkningen fra støj i anlægsfasen vil være **lille**.

12.4.2 Driftsfase

Anlægget vil i driftsfasen skulle overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj.

COWI har udført en støjberegning af støj fra både den udvidede højspændingsstation samt det kommende højspændingsanlæg syd for stationen. I alt er beregnet støj fra 25 støjkluster, se Figur 12-1.

I beregningen er indsat beregningspunkter ved de fire nærmeste boliger, Idomlundvej 4, 7, 8 og 11, se Tabel 12-5 og Figur 12-4. Alle boliger kan karakteriseres som enkeltliggende boliger i det åbne land, hvor grænseværdien er 55/45/40 dB for henholdsvis dag/aften/nat.

Støjberegningerne er foretaget for dag-, aften- og natperioden med referencetidsrum på hhv. 8, 1 og ½ time. De totale lydtrykniveauer L_{Aeq} er korigeret for driftstid.

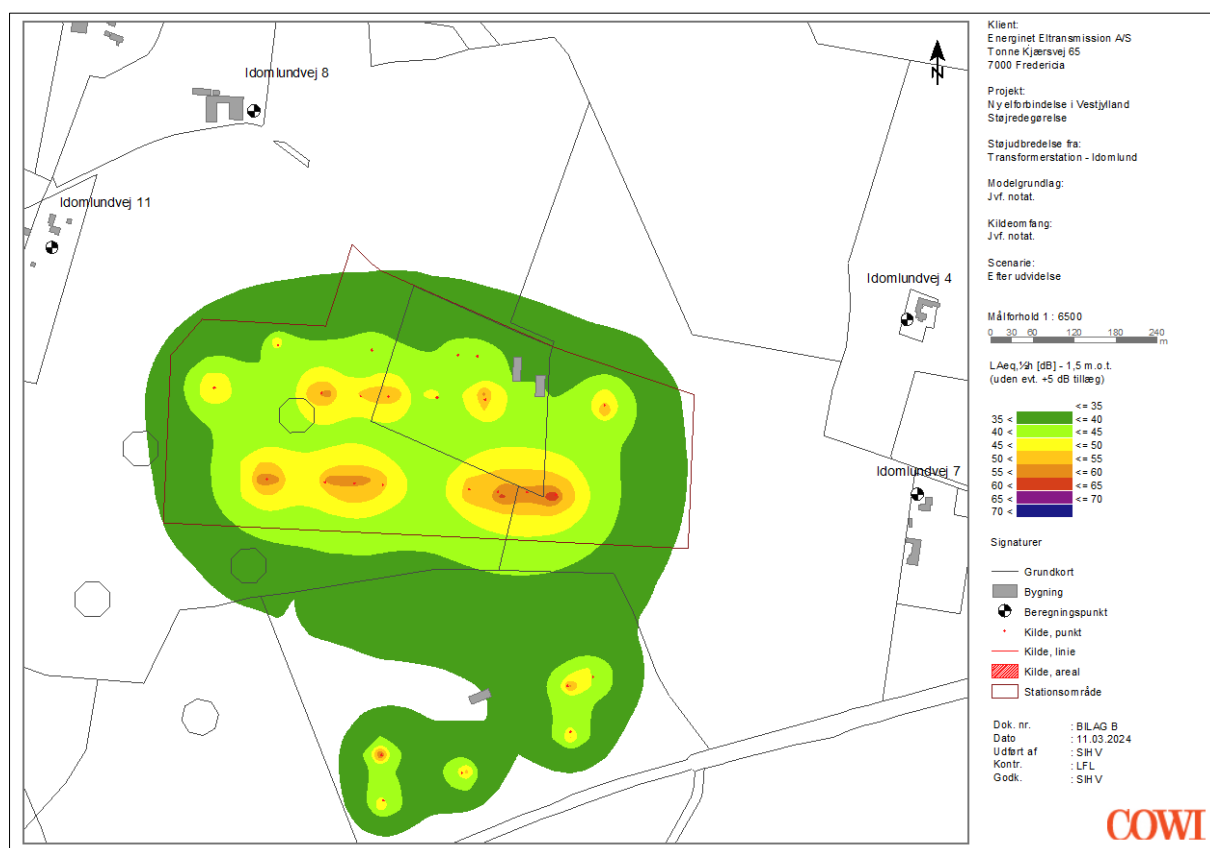
I Tabel 12-5 vises de beregnede, korrigerede støjniveauer samt gældende støjgrænseværdi (anført i parentes).

Tabel 12-5 Beregningsresultater og støjgrænseværdier L_{Aeq} i dB

Beregningspunkt	Dag Kl. 07-18	Aften Kl. 18-22	Nat Kl. 22-07
Idomlundvej 4	26,7 (55)	26,7 (45)	26,7 (40)
Idomlundvej 7	27,0 (55)	27,0 (45)	27,0 (40)
Idomlundvej 8	27,8 (55)	27,8 (45)	27,8 (40)

Idomlundvej 11	28,7 (55)	28,7 (45)	28,7 (40)
----------------	-----------	-----------	-----------

Som supplement til beregning af støj ved de enkelte boliger er der udført beregning i et net af punkter (grid) med indbyrdes afstand på 25 m og optegnet støjkonturer. Da natperioden kl. 22-07 vil være mest kritisk i forhold til overholdelse af støjgrænseværdierne, er der kun medtaget støjkonturer for natperioden. Støjkonturer for natperioden fremgår af Figur 12-4. Det skal bemærkes, at ved beregning af støjkonturer er beregningsresultaterne inklusive reflektioner fra bygninger, hvorfor støjniveauer beregnet tæt ved bygninger er 2-3 dB højere end fritfeltsværdien og derfor ikke bør sammenholdes med støjgrænseværdier.

Figur 12-4 Støjkonturkort. 1,5 m.o.t., daglig drift. Kilde: Støjregulering, COWI 2024.

Af beregningsresultaterne kan det ses, at det beregnede støjniveau er lavere end grænseværdien + udvidet usikkerhed i dag-, aften- og natperioden ved alle beregningspunkter, og støjgrænseværdierne betragtes derfor som overholdt.

Maksimalværdien (L_{Amax}) af støjniveauet i natperioden vurderes ikke at overstige det ækvivalente støjniveau, da støjen fra transformestationen er uden væsentlige variationer (stationær). Da de ækvivalente støjbidrag alle steder er lavere end støjgrænseværdierne, så vil grænseværdier for maksimalværdien (L_{Amax}) af støjniveauet i natperioden ligeledes være overholdt.

Støjen fra de fleste anlæg på højspændingsstationen vurderes at indeholde tydeligt hørbare toner, og det vurderes, at der kan forekomme impulser fra ind- og udkobling af relæer.

Ovenstående beregningsresultater indeholder imidlertid ikke tillæg for støjens indhold af tydeligt hørbare toner eller impulser, idet dette ikke kan afgøres ud fra støjberegningerne. For at vurdere om støjen indeholder tydeligt hørbare impulser eller toner, skal der jf. Miljøstyrelsen vejledning nr. 5/1984 foretages en vurdering i hvert enkelt beregningspunkt.

Da afstanden til de nærmeste boliger er stor og de beregnede støjniveauer er lave, og det ud fra støjberegningerne ikke kan vurderes, om toner eller impulser vil være tydeligt hørbare, er det derfor valgt ikke at korrigere de beregnede støjniveauer med et +5 dB tillæg.

De beregnede støjniveauer er imidlertid så lave, at de selv med et tillæg på +5 dB vurderes at kunne overholde støjgrænseværdierne med god margen (6,3 dB - 8,3 dB lavere end natgrænseværdien).

Da de beregnede grænseværdier ligger betydeligt under 35 dB vurderes det endvidere, at eventuel lavfrekvent støj fra højspændingsanlæggene vil kunne overholde den indendørs lavfrekvente grænseværdi.

Samlet vurderes det, at støjen fra den eksisterende højspændingsstation med den aktuelle udvidelse samt fra det kommende anlæg syd for projektområdet vil have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

12.5 Kumulative effekter

I forhold til støj kan der være kumulative påvirkninger fra de eksisterende vindmøller vest for projektområdet og den eksisterende Ringkøbingvej syd for projektområdet.

Hvis den planlagte koblingsstation umiddelbart vest for projektområdet realiseres, kan der også være kumulative effekter med dette anlæg.

Herudover kan der i nærheden af luftbårne højspændingsledninger i området forekomme såkaldt koronastøj.

Periodevist kan der desuden forekomme støj fra øvelsesterrænet syd for Ringkøbingvej.

Vindmøllestøj

De eksisterende vindmøller vest for projektområdet afkaster støj, der kumulativt lægger sig oven i støj fra højspændingsstationen.

Vindmøllestøj reguleres særskilt, og det er vindmølleejeren, der har ansvar for at overholde grænseværdier for vindmøllestøj i omgivelserne. De gældende grænseværdier for vindmøllestøj ved boliger i det åbne land fremgår af tabellen herunder.

Tabel 12-6 Vejledende støjgrænseværdier for vindmøllestøj, Miljøstyrelsen.

Områdetyper	Ved 8 m/s	Ved 6 m/s	Lavfrekvent støj
-------------	-----------	-----------	------------------

Nabobeboelser i det åbne land	44 dB	42 dB	20 dB
-------------------------------	-------	-------	-------

Den korteste afstand mellem en vindmølle og den nærmeste af de fire boliger, der er omfattet af de udførte støjberegninger (Idomlundvej 11), er ca. 325 meter, hvilket svarer til godt 4 gange møllernes totalhøjde.

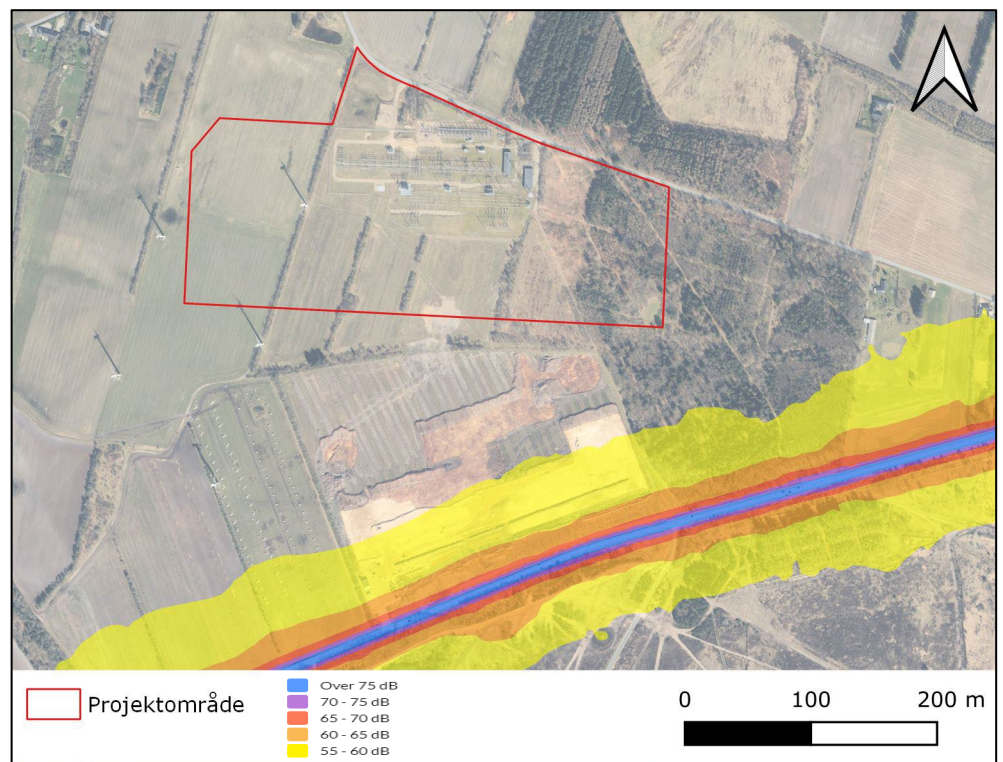
Af støjberegningerne kan udledes, at støjniveauet fra højspændingsstationen ved denne vindmølle, er under 35 dB. Se Figur 12-4, hvor placering af møllerne er angivet med sorte cirkler. Ifølge beregningerne er støjpåvirkningen fra højspændingsstationen ved Idomlundvej 11 beregnet til 28,7 dB.

På grund af afstandene fra både højspændingsstationen og vindmøller til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener som følge af udvidelsen af stationen at have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

Støj fra Ringkøbingvej

Ringkøbingvej syd for projektområdet afkaster støj, der kumulativt lægger sig oven i støj fra højspændingsstationen.

Ifølge den seneste tilgængelige støjkortlægning fra 2017 for den aktuelle strækning af Ringkøbingvej ses det, at der på strækningen er et støjniveau på op til 65 dB i en afstand på typisk 30-50 meter fra vejen, og op til 60 dB i en afstand af typisk 130 meter fra vejen, enkelte steder op til 160 meter fra vejen.

Figur 12-5 Støjkortlægning, støjbelastning fra større veje. Kilde: Miljøstyrelsen.

Kumulativ støj fra både vejen og højspændingsstationen vurderes primært at være relevant for boligen på Idomlundvej 7, der ligger ca. 275 meter fra vejen.

Ifølge støjberegningerne er støjpåvirkningen fra højspændingsstationen ved Idomlundvej 7 beregnet til 27,0 dB.

På grund af afstandene fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener som følge af udvidelsen af stationen at have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

Koronastøj

Luftbårne højspændingsledninger kan give anledning til såkaldt koronastøj, der kan opstå på grund af elektrisk udladning og luftbevægelse i nærheden af ledningerne. Koronastøj er typisk mere udtalt ved ledninger med højere spænding sammenlignet med ledninger med lavere spænding.

Det aktuelle projekt omfatter ikke etablering af nye luftledninger, men eventuel koronastøj fra eksisterende luftledninger i området kan kumulativt lægge sig oven i støj fra højspændingsstationen.

Fra den eksisterende højspændingsstation udgår luftledninger mod både nord og syd, øst og vest. Se Figur 6-4 i kapitel 6.3.1.

150 kV luftledningen mod syd vil som en del af projektet for forstærkning af elnettet mellem Endrup og Idomlund blive udskiftet med en ny 400 kV ledning.

Den korteste afstand mellem en luftledning og den nærmeste af de fire boliger, der er omfattet af de udførte støjberegninger (Idomlundvej 8), er ca. 150 meter. Denne ledning er en 150 kV ledning.

Ifølge den udførte støjberegning er støjpåvirkningen fra højspændingsstationen ved Idomlundvej 8 beregnet til 27,8 dB.

På grund af afstandene fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener med koronastøj fra luftledninger i området som følge af stationsudvidelsen at have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

Holstebro Øvelsesterræn

Periodevis støj fra øvelsesterrænet syd for Ringkøbingvej kan kumulativt lægge sig oven i støj fra højspændingsstationen.

Kumulativ støj fra både øvelsesterrænet og højspændingsstationen vurderes primært at være relevant for boligen på Idomlundvej 7, der ligger ca. 300 meter nord for øvelsesterrænet.

Ifølge støjberegningerne er støjpåvirkningen fra højspændingsstationen ved Idomlundvej 7 beregnet til 27,0 dB.

På grund af afstandene fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af et ubetydeligt omfang, vurderes eventuelle kumulative støjgener med periodevis støj fra øvelsesterrænet som følge af stationsudvidelsen at have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

Støj fra ny koblingsstation

Idomlund højspændingsstation og den nye koblingsstation, der skal muliggøre, at strøm fra en fremtidig havvindmøllepark i Nordsøen, vil hver for sig skulle overholde Miljøstyrelsens grænseværdier for virksomhedsstøj i omgivelserne, jf. miljøbeskyttelseslovens regler, hvor hver enkelt virksomhed er ansvarlig for støjen fra sit eget anlæg, men ikke for den samlede støj.

Der kan imidlertid være en støjmæssig kumulativ effekt ved etablering af de to anlæg ved siden af hinanden.

Hvis koblingsstationen realiseres, vil den blive placeret vest for projektområdet. Se Figur 5-5. Eventuel kumulativ støj fra de to anlæg vurderes primært at være relevant for boligen på Idomlundvej 11, der ligger umiddelbart nordvest for koblingsstationens forventede placering.

Ifølge beregningerne er støjpåvirkningen fra den udvidede højspændingsstation ved Idomlundvej 11 beregnet til 28,7 dB, og vil således kunne overholde grænseværdierne for støj i

omgivelserne med god margen. Det samme gælder de øvrige boliger i nærheden af projektområdet. Se afsnit 12.4.1.

Den nye koblingsstation vil ligeledes skulle overholde gældende grænseværdier ved boligerne.

På grund af afstandene fra højspændingsstationen til de nærmeste boliger, og idet påvirkningen fra højspændingsstationen ved boligerne i sig selv vurderes at være af et ubetydeligt omfang, vurderes det, at støjen fra den udvidede station kun vil udgøre en ubetydelig del af en eventuel kumulativ støjpåvirkning ved de omkringliggende boliger, herunder ved Idomlundvej 11.

Kumulative støjgener med støj fra den nye koblingsstation vurderes på den baggrund at have en **ubetydelig** påvirkning af omgivelserne.

Energipark ved Idomlund

Nye virksomheder og tekniske anlæg, der realiseres inden for Energipark ved Idomlund vil hver for sig skulle overholde Miljøstyrelsens grænseværdier for virksomhedsstøj i omgivelserne. I medfør af miljøbeskyttelseslovens regler er hver enkelt virksomhed ansvarlig for støjen fra sit eget anlæg, men ikke for den samlede støj.

Da bekendtgørelsen ikke fastsætter nærmere fysiske rammer for energiparken, kan påvirkningen fra støj ikke vurderes mere konkret på nuværende tidspunkt. Planerne for Idomlund Station må dog i sammenhæng med den planlagte energipark forventes at medføre en mindre støjmæssig kumulativ effekt, hvis de to tekniske anlæg driftes tæt på hinanden.

12.6 Afværgetiltag

Da anlægget vurderes at overholde de vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj ved omkringliggende boliger med stor margen, vurderes det, at der ikke vil være behov for afværgeforanstaltninger. Der foreslås derfor ingen afværgende foranstaltninger.

12.7 Overvågning

Der foreslås ingen overvågningstiltag.

12.8 Sammenfatning

Samlet set er det for projektets støjpåvirkning af omgivelserne vurderet, at:

- › Støjpåvirkningen fra projektet vurderes i anlægsfasen at være lille, da støjniveauet ved nærmeste boliger vil være under 70 dB med stor margen på hverdage i dagtimerne og desuden være periodisk og lokal, samt da stigningen i lastbiltrafikken vurderes at være af mindre omfang.
- › Støjpåvirkningen fra den udvidede højspændingsstation vurderes i driftsfasen at være ubetydelig, da grænseværdier for virksomhedsstøj vil kunne overholdes med god margen til omkringliggende boliger.

- › Kumulative påvirkninger fra øvrige støjklender i området i sammenhæng med støj fra den udvidede højspændingsstation vurderes at være af **ubetydeligt** omfang.
- › Samlet set vurderes projektet at medføre en **ubetydelig** påvirkning på støjmessige forhold.

12.9 Referencer

- › Miljøstyrelsen, Vejledning nr. 5/1993 "Beregning af ekstern støj fra virksomheder.
- › Miljøstyrelsen, Vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".
- › Støj fra ny elforbindelse i Vestjylland, Teknisk notat, COWI oktober 2020, <https://mst.dk/media/obtpwtg4/bilag-2a-j-stoej-og-vibrationer.pdf>
- › Holstebro Kommunes "Forskrift for midlertidigt bygge- og anlægsarbejder", <https://www.holstebro.dk/midlertidig-aktivitet>